

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

1

BURTON B. TURKUS

ve

SID FEDER

*Burton B. Turkus
ve Sid Feder*

Amerika'da
adam öldürme
anonim şirketi

ADAM ÖLDÜRME ANONİM ŞİRKETİ

py

**ADAM ÖLDÜRME
ANONİM ŞİRKETİ**

BURTON B. TURKUS

ve

SID FEDER

A D A M Ö L D Ü R M E A N O N İ M Ş İ R K E T İ

Çeviren:

ŞERİF HULÛSİ

PINAR YAYINEVİ

Ankara Cad. Ankara Han. kat 4. No. 44

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranney.org>

İSTANBUL — 1965

HER ŞEYİ BROOKLYN'IN ÜSTÜNE YIKMAYIN

Adam öldürme A. Ş. — Millî bir sendika — Doğu kıyısından batı kıyısına kadar, bine yakın adam öldürme — Adam öldürme komisyoncusu Pittsburgh Phil — Mazza'daki çete Minneapolis'e taşınıyor — Teşkilâtın esası hep bugünkünün aynıdır.

1940 yılı başlarında Brooklyn kazası yargıç dairesi üyeleri mahallî bir suç teşkilâtının kaynaklarını araştırırken inanılmıyacak kadar pis bir iş keşfettiler.

Bu «şirket» bütün Amerika Birleşik Devletlerinde suç ve adam öldürme ticaretiyle uğraşıyordu ve tıpkı memleketin her yerinde şubeleri olan bir bakkal «teşkilâtı» gibi teşkilâtlanmıştı.

Yapılan araştırma, zorla ve korkutularak para sızdırmanın bilinen bütün şekilleriyle uğraşan geniş bir şebekeyi meydana çıkardı: suç, ticareti yürütmek için gerektiğinde baş vurulan «ikinci derecede bir işti.»

Çok geçmeden, doğu kıyılarından batı kıyılarına kadar memleketin her yerine dal budak salmış bir «Millî sendika» keşfedildi. Yani, bugün Amerika Birleşik Devletleri senatosu ile birlikte bütün Adalet Teşkilâtı tarafından suçlu olduğu kabul edilen sendika, işte bu sendikadır.

Yargıç dairesinin üyesi bulunduğum sırada, bu kartelin suç kısmı idare meclisi aleyhindeki kovuşturmayı ben yaptım ve yedi kişiyi elektrikli iskemlede idam ettirdim. Bu yedi kişiden beşi, «Brooklyn Teşkilâtı» adını alıp, bütün sendikada «ateş mangası» hizmetini gören kısmın üyeleriydi. İki ötekisi uluslararası hırsız ve dolandırıcı takımının birinci sınıf devlerindendi. Biri bütün zorla ve korkutularak para sızdırma Çarları'nın en güçlüsü olan Lepke, öteki de, Lepke'nin dediklerini yapan ve bütün memlekette işlen-

miş cinayetleri hiç gözünü kırpmadan emreden zekâsız ve beceriksiz haydut Mendy Weiss'ti. Bunların Brooklyn'le biricik münasebetleri, sözleşme ile birbirlerine bağlı patron - müstahdem münasebetiydi. Sadece millî çapta iş görüyorlardı.

Bütün suç tarihinde, bu Sendika gibi teşkilâtlanmış şirket örneğine hiç rastlanamaz. Bu teşkilâtın ayrıntıları herkesin anlayamayacağı kadar karışıktır.

Bu konuda kısaca biraz bilgi verelim:

New - England'tan Kaliforniya'ya, Minnesota'dan New Orleans ve Miami'ye kadar uzanan yerlerde, on yıl içinde, kâh doğrudan doğruya şirket tarafından, kâh şirketin bulunduğu teknik kullanılarak binden fazla suç, sendika hesabına yapılmıştır. Bu teknik o zaman şirketçe benimsendiği gibi, bu gün de teşkilâtlı her adam öldürme çetesi tarafından benimsenmektedir. Böyle olmakla beraber ben asıl büyük işin adam öldürmek olmadığı üstünde ısrar edeceğim. Asıl önemli olan şey, zorla ve korkutularak para sızdırmaktır. Adam öldürmeler sırf bu zorla ve korkutularak para sızdırmaları desteklemek için emredilmiş, «sözleşilmiş» ve işlenmiştir.

İnanılmıyacak bir hikâyedir bu! Amerika'da böyle bir şey olamaz! diyeceksiniz. Biliniz ki olmuştur.

Olaylar jüri üyelerini de, Amerika Birleşik Devletlerinin en yüksek mahkemelerini de inandıran delillerle kuvvetlendirilmiş, pekiştirilmiştir. Bu delillerse yeminli, yazılı belgelerden çıkarılmış ve aslında adam öldürenlerin kendileri tarafından ortaya konmuştur. Çünkü ilk defa olarak, biz sendikayı «içinden» parçalamayı başardık: Teşkilâtlı adam öldürme işini aydınlatmanın tek çıkar yolu buydu. Bir düzüneden fazla adam öldürmüş olan azametli ve kendini beğenmiş çete başı Abe (Kid Twist) Reles az ünlü birkaç suç ortağı ile birlikte, Devlet mahkemesi önünde tanıklık etti ve çete millî teşkilâtının sırları ortaya döküldü. Amerika Birleşik Devletlerindeki az çok önemli her çetenin katıldığı bir birlikti ve çarkları tıpkı bir kartelin çarkları gibi işliyen bir teşkilâttı bu.

Sistem hiç bozulmamıştır. Bir Charley Binaggio, Kansas - City'nin siyasi bir kulübünde öldürülmüş, polis komi-

seri Bill Drury «gürültü çıkarmaya» başladığı için 1950 yılı Eylül ayında bir gün Chicago'da yere serilmişti; bir Bugsy Siegel, Kaliforniya'daki malikânesinin oturma odasında gazetelerini okurken ortadan kaldırılmıştır. «Adam Öldürme Anonim Şirketi» Genel Kurmayından Philly Mangano 1951 yılında kafasına üç kurşun sıkılıp Brooklyn'deki bir lağımın içine atılmıştır. Bütün bunlar metodun hep yürürlükte olduğunu bütün çıplaklığı ile göstermektedir.

Zaten şeytanca zekâlarının baş vurabildiği tek çare öldürmektir. Bu iş için tabanca, muşta, şiş gibi harcıâlem olan öldürme âletlerini kullanıyorlardı.

Pek zekâ sahibi olmayı gerektirmeyen klâsik metoda da başvuruyorlardı: Tenha sokakta ateş etmek. Ama, orijinal olanları da yok değildi! Düzinelerle insan taş ocaklarına atılmıştı. Bazıları diri diri gömülmüş, yakılmış. Hele bazıları öyle kısıvrak bağlanmışlardı ki canlarını kurtarmak için uğraşırken kendi kendilerini boğmuşlardı.

Sendikanın kolları her yere yayılmıştı. Teşkilâtı bir şekilde adam öldürmeği Kaliforniya'ya yerleştirdi. Scarface Al (Capone) un varisleri olan Cleveland'taki iğrenç Mayfield çetesi ile Şikago'daki Capone takımı bu batı bürosuna işinin ehli adamları doldurmuşlardı. Hâlâ bugün bile önemli bir kimse olan Seate'li bir serseri Kuzey-batıyı temsil ediyordu.

Frank Castello ile New-Orleans'daki para makinaları patronu Şikagolu Fischettler ve Tony Gizzo ile Kansas City'deki varisleri kumpanyaya katılmışlardı. Detroit Kırımızı Çetesinin elinde bir muaflik teskeresi vardı. At yarışları haberleşme servisinin/sonraki yıllarda bu çete ile birçok münasebetleri olmuştu. Kuzey Çetesi adıyla de anılan Miami kumar teşkilâtı, Saint-Paul birliğiyle beraber, Lucy Luciano'nun Manhattan, Cleveland, Boston, Şikago, Seattle, Filadelfiya, New-Orleans, Milwaukee, Dallas'taki teşkilâtı, önemi ne olursa olsun, her devletteki hırsız ve dolandırıcı takımı «bu işin» içindeydi.

Batı kıyılarından doğu kıyılarına kadar birçok yerlerde, iyi düşünülmüş, bir haydut yatakları şebekesi hazırlanmıştı. 1930 yılı sonlarında, 1940 yılı başlarında, Thomas Dewey'nin, Manhattan'da zorla ve korkutularak para sızdır-

malar ve bizim de adam öldürmeler üstünde yaptığımız araştırmalar hareketlendiği sırada, adalete tanık hizmeti görececek bazı kimseler şehirden alınıp, memleketin her yerine gönderildi.. Bunlardan biri, Salt-Lake-City'e yollandı. Çetenin az önemli üyelerinden birinin akrabası burada büyük bir iş sahibiydi. Daha kalabalık olan ötekiler hemen şehirden ayrılacaklar ve Sarratoga mıntıkasına gideceklerdi. Buradaki kaplıca otelleri birçok kalabalık grupları barındırabilirdi. Öğrendik ki, bunlardan hiç olmazsa bir grup New-Orleans'a gitmiş. Frank Castello'nun para makinaları işinde bir gruba «bir görev» verilmişti. İdaho'daki Sun Vally'de Kalifornialı eski bir haydut burada herkesçe sevilen bir otel işletmekteydi. Kansas City en konuksever haydut yataklarından biriydi. Mendy Weiss, aşağı yukarı iki yıl, Kansas-City ile Denver arasında saklandı. Oysa onu adam öldürme suçundan ötürü New-Jersey'de ve New-York'ta aramaktaydılar. Federal hükûmetde beyaz zehir ticareti yapmak suçundan ötürü New-York ve Teksas'ta onun peşindeydi. Mahkemede tanıklık etmiş olan haydutlar, Detroit'de bulundukları yerlerde «yakılan» adam öldürücüleri sürekli olarak barındıracak hırsız yatakları olduğunu bize söylediler. Sendikadan olup ta, başı belâda olan haydutlar, bulundukları her yerde, hararetle karşılanmışlardır. Bu gün de teşkilâtta pek az şey değişmiştir.

Her çete, kendi zorla ve korkutularak para sızdırma işine ya da işlerine, başkalarından ayrı olarak girer, kendi ganimetini toplardı ve elde ettiklerini bütün ötekilerle pay etmek zorundaydı. Yine her çete, kendi işleri yanında, bütün ötekilerle işbirliği halindeydi. Çok önemli işlerde, birçok çeteler kazançları bile paylaşırlardı. Beyaz zehir ve kumar gibi, bazı iş kollarında hâlâ bugün de bu böyledir. Bunları bağliyan, hâlâ bugün de bağlamakta olan bağlar, asıl kanunların yanında her şeyi idare eden birçok kanunlarla tesbit edilmiştir. Siyasetten sorumlu bir yöneticiler bürosu bulunduğu gibi astığı astık, kestiği kestik bir Yüce Divan da vardı. Bu teşkilât, Çete başlarından en önemli bir grup birleşmek kararını verince, 1934'de kurulmuştur. Teşkilât bugün hâlâ canlı ve sağlamdır. Millî sebebe irili ufaklı, zorla ve korkutularak para sızdırma işleriyle uğraşır. Kolayca

para elde etmek için hiçbir vasıta ihmal edilmemiştir. Zaten, bu şebekenin varoluş sebebi: çabuk, kolay ve kanunsuz yollardan para kazanmaktır. Beyaz zehir düşkünlüğü ile kumar, memleket çapında yayılınca, kazanç da son derece artmıştı. Beyaz zehir ticaretinin biri millî, biri de milletlerarası olmak üzere iki şekli vardı. Detroit-Brooklyn mihveri boyunca geniş bir zorla para sızdırma ve haraç alma şebekesi çalışmaktaydı. Oysa, kamu menfaati daha da zararlı olanı, haydutların, sanayi adamlarından korkutarak ve işçilerden zorla para sızdırmak suretiyle, hiç çekinmeden namuslu işleri bozmalarıdır. Bu haydutlar birçok sanayi kurumlarını avuçlarının içine almışlardır. Ev eşyalarının ve yiyecek maddelerinin fiyatlarını yükseltmişler, giyim eşyası fiyatları üstünde baskı yapmışlar, Amerika Birleşik Devletlerinde yaşayan hemen hemen bütün orta halli vatandaşların hesap defterleri üstünde etki yapmışlardır.

Bu vatandaşlar türlü manevralarla günlük ücretlerinin bir kısmını «haraç» olarak Sendikaya yatırmağa zorlanmışlardır. Bu manevralar, haydutların avucu içinde bulunan bütün sendikalara uygulanmıştır. Bir takım parazit kor-sanlar, grev kışkırtmak, ya da grev parçalamak için kendilerini büyük para ile, çıkan bir anlaşmazlıkta durum elverişliyse, iki tarafa da kiralarlar.

İşlerinde oldukça kıvraktırlar. Birçok sendikalara girerler, bir kere de yerleştiler mi, para koparmak için yapmı-yacakları şey yoktur. Klâsik bir örnek verelim:

Hırsız ve dolandırıcı takımının Sendika içindeki sözcüleri üyelerin bir kısmını ücretlerin arttırılması için oy vermeğe kışkırtırlar. Çoğu zaman, lâfını ettiğimiz kimseler sendikanın (hileli seçimlerle başa geçmiş) temsilcileridir. Demek ki patronlardan ücretlerin arttırılmasını isteyenler bunlardır.

Arttırmam, demenin kendisine neye malolacağını patron gayet iyi bilir; fabrika mallarının üstüne asit dökülecek, bombalar patlayacak, kamyonların lâstikleri parçalanacak, pencerelerin camlarını şangır şungur kıracaklar, birtakım kargaşalıklar çıkaracaklar. Patron caresiz boyun eğer. O zaman haydutlar hucuma geçerler.

— Bu iş size her yıl elli bin dolara patlayacak, derler. Bize peşin olarak yirmi beş bin dolar verirsiniz, fazla ücret ödemenize lüzum kalmaz. Ortalığı yatıştırmayı biz üstümüze alırız.

Tamam, iş halledilmiştir. Yirmi beş bin dolar çetenin kasasına girmiştir. Sözcüler ücret arttırma isteğinin başarısızlığa uğradığını üzümlere söyleyecek, bir dahaki sefere talihimiz belki yaver gider, diyeceklerdir. İtiraz etmeğe kalışan sendika üyesi ya öldürülür, ya da canavarcasına dövülür.

Uzatmıyalım. Suç işleme millî sendikası hattâ memleket iktisadının bile kanını emiyor; bu işi yalnız bir mıntıkada değil, memleketin her yerinde yapıyordu.

Bu hâlâ bugün bile böyledir.

Bu nitelikte ve böyle yaygın bir sanayi dalının eylemleri arasında boşboğazlıkları önlemek için, ara sıra adam öldürmenin yer alacağı kendiliğinden belli. Bu işe Brooklyn kısmı bakıyordu. Özel hüner ve marifetleriyle, bu kısım, Adam Öldürme Anonim Şirketinin, kökünü kazıma bakanlığıydı. Bu adam öldürücüler sendikaya bağlı kimseler değillerdir. Yalnız gerektiğinde, sendika bunları kullanırdı. Bu işte boğaz kesmek, muşta ile vurmak, ya da bir cesedi çuvala koymak maksadı ile gelişi güzel adam öldürmekten daha ziyade, teşkilâta bağlı Brooklyn tayfasından hizmet isteyen çeteler hesabına işlenecek cinayetler söz konusuydu. Sözleşme ile adam öldürme, kira ile adam öldürmeydi bu.

Yerli çetelerin kendi adam öldürücüleri yok değildi. Ama, iş için şehire bir takım yabancılar getirmeyi daha doğru bulurlardı. Meselâ, şirketin katillerinden biri bu işi görmek için ya Cleveland'a, ya Boston'a, ya Holivut'a getirilir, sonra geri gönderilirdi. Kimse onun bu şehirde oturup oturmadığını bilemezdi. Bir bileni kurban gidendir. Ama o da ölmüştür. Olayın geçtiği yerdeki bıçkınlar, önceden haberli oldukları için, suçun işlendiği gün ve saatte cinayet yerinde bulunmadıklarını ispata yarar kuvvetli deliller bulmak fırsatını kazanırlardı.

Bu yüzden, 1940 ve 1941 yıllarındaki araştırma ve dâvalar sırasında, adam öldürmekten sanık yedi öldürücünün idamdan kurtulmak için, bütün bir üst mankemelerde baş-

vurmadıkları yol ve hile kalmamıştır. Adam Öldürme Anonim Şirketi, yanlış olarak, sadece Brooklyn'in doğurduğu bir şey diye damgalandı. Ünlü beyzbol oyuncular, nasıl Dodgers'dendir, insanların sardalya gibi istif edildikleri her gecekondu mahallesinde nasıl Coney Island denirse, bugün bile pek çok kimse ölüm eksperlerinin beşiği olan ve Brooklyn'in kuzey-doğusunda bulunan Ocen Hill ve New-York'un doğusundaki Brawnsville mahallerine Adam Öldürme Anonim Şirketi diyorlar. Sahiden de, millî açıdan bakılınca, Adam Öldürme Anonim Şirketi nasıl Hot Dog'un bir özelliği değilse, Brooklyn'in de bir özelliği değildi.

Bir gezginci komisyoncu New-York'da oturduğu halde kimlik kâğıdında Iowa, Kansas, Nebraska'da görünüyorsa ticaret eylemlerinin New-york ticaret işleri çerçevesi içine girdiğini söylemek zorundadır. Onun gibi, Brooklyn'in kendi hesabına iş gören adamları da suç işleme millî kartelinin gezginci komisyoncularıydılar. Harry Strauss bunlardan biriydi. Ona Big Harry ve Pep dedikleri gibi, çoğun zaman Pittsburg Phil de derlerdi. Çünkü, çetenin sık ve zarif adamıydı o. Kendisine, Brooklyn tayfasından Güzel Brummel denilince kedi gibi keyfinden mırıldanırdı. Adam öldürme başkaları için sudan bir iş olduğu halde Pep'te buna vecit de karışırdı. Adam öldürmekte tadına doyum olmaz bir zevk, ölümden sevinç bulurdu:

— Ben tıpkı futbol oyuncusu gibiyim, ben böyleyimdir işte.

Duyduğu sevinci ortaklarından birine bir gün şöyle anlatmış:

— Burada bir iş görmeğe geldiğim zaman, bir kaplıcaya gelmiş gibi hayal ediyorum kendimi. Büyük çetelerden birindeki patron, beni gözüne kestirip seçmiyor mu? Benim için büyük maç asıl o zaman başlıyor.

Bir Gestapo ajanı gibi kötülük içine işlemişti, kasabın et kıyma makinası gibi duygusuzdu. Kan dökmeğe öyle susamıştı ki sıra kendisinde olmadığı halde, «sözleşmeyi» yerine getirmek için, gönüllü olarak ortaya çıkardı. Öyle hevesli ve öyle becerikli bir adam öldürücüydü ki dışardan çetelere teşkilâtın komisyoncuları için «özel görevler» çıkınca,

bu görevleri yerine getirecek kimse olarak, çoğu zaman, o seçilirdi.

Araştırmalarımız sırasında, çete üstüne bilgi veren bir çok kimseler Pittsburglu Phil'in gazalarını «zırladılar». Bayağı bir destandı bu. Çünkü, Phil oniki şehirde otuzdan fazla insan öldürmüştü. Boston'da ve Şikago'da, Filadelfiya'da, Miami'de ve Detroit'de yerine getirilecek bazı görevleri olurdu. Meselâ, Connecticut Devleti polisi yedi yıl uğraştığı halde, son derece esrarlı bir adam öldürme olayını neticelendirmeyi başaramamıştı. Biz Harry'yi öldürenin, bu öldürme işini nasıl yaptığı üstündeki buluşlarımızı söyleyince, bunlar, aydınlanmıyan kendi meselelerinin bu katilin kusesursuz tekniğinden izler taşıdığını anladılar.

20 Kasım 1933 günü sabahın soğuşunda bir gün güneş yeni doğarken, Sommer (Connecticut) de dikenli telde asılmış bulunan vücut parçaları, eski kürek mahkûmu ve içki kaçakçısı All Silverman'ın tanınmaz hale gelmiş kolları bacakları, kafası, v.b. olduğu sanılıyor. All hançerle öldürülmüştü. Yüzü, yediği yumruklardan arkadaşları Lepke ve Longy Zwilman tarafından bile tanınmaz hale gelecek kadar berbat olmuştu. Longy Zwilman ise, Ewark'ta bazı işler becermiş, o gün «Jersey kralı »olarak tanınmıştı. Sebeb? Kafanızı biraz zorlayın. Adam öldürme anonim şirketi, sözleşmeleri için o zamanlar gazetelere ilân vermiyordu henüz.

Detroit polisi de Pittsburgh Phil'in bütün hüneri kullanılarak işlenmiş bir suçla karşılaşmıştı. Belki de bu işte Phil'e Brooklyn birliği takımlarından biri olan Ocean Hill haydutlarının başı Happy Maione tarafından yardım edilmiştir. Bu Happ'ye (mutlu) lâkabını takmışlardı. Çünkü, sokakta yürürken her zaman kendine o kadar güvenir bir hali vardı ki, onu görünce komşuların pencere pancurlarını kapamak gelirmiş içlerinden.

Detroit'li bir gangster olan Harry Millman, 1937 yılı yazında öldürülecekti. Şehrin bıçkınları arabasının körüğü içine hiç görülmeyecek şekilde bir bomba yerleştirmişlerdi, ateşleme tertibatı işler işlemez patlayacaktı. Millman, o gün arabasını aldirtmak için kendi yerine, Willie Holsem'u yolladığından, parça parça hale gelen Willie oldu.

Demek ki, Millman'a işi haber vermişlerdi. Onun tanımayacağı bir yabancı bu işin hakkından gelebilirdi. Bunun üzerine, Detroit çetesi yardıma çağrıldı. Bombanın patlamasından 3 ay sonra Millman bir akşam yemek vakti çok kalabalık bir lokantada bulunuyordu. İki kişi içeri girdi, tabancalarının oniki kurşununu üstüne boşalttılar. Beş kişiyi daha yaraladılar, çıkıp gittiler. O gün bu gün, bu iki öldürücünün yüzünü gören olmadı. Yani bunları tanıyan biri çıkmadı. Böyle olmakla beraber, Pittsburgh Phil'le Happy Mayone'un akşam Doğuya giden bir uçakta bulunduklarını kim duysa şaşmayacaktı?

Pittsburg Phil ölümünden sonra dinlesinler diye, tabii ki sesini plâğa vermemiştir ama, silâhla gördüğü bazı işler özellikle öyle «başarılı» olmuştur ki, hiç ağzını açan bir adam olmadığı halde, yolculuktan dönüşünde o bile bunları kafadarlarına anlatmaktan kendini alamamıştı. Bu yüzden hırsız ve dolandırıcı tayfası arasında bir takım dedikodular, kanlı adam öldürme destanları yayıldı. Öldürme suçu üstüne araştırma yaptığımız sıralarda onun konuşmağa başlayan çok yakın arkadaşları bize bunları anlattı.

Jacksonville (Florida) çetesi reisi bir sözleşmeyi yerine getirecek birisine ihtiyacı olduğunu ne zaman söylemiş? Onu da bu suretle meydana çıkarttık.

Jacksonville çetesi reisinin gözünden düşen adam hırsız ve dolandırıcı takımındandı, o muhakkak. Ama hırsız takımı bu adamı öldürmeğe karar verdikten sonra, artık onun sosyal durumuna filân bakamazdı. Oranın başı olan kimse, kendi adam öldürücülerini kullanmak istemiyordu. Öldürmenin biçimi polisi hemen ertesi gün suçun işlendiği yere çekecek, poliste suç işlendiği sırada orada bulunanları kolayca tesbit edebilecekti.

Bu iş için her zaman hizmet etmeğe hazır olan Pittsburgh Phil gönderildi. İki üç gün sonra, küçük kara çantası ile, Jacksonville hava alanına indi. Pep'in çantası içindeki şeyler, duruma göre değişirdi, en çok ta bir tabanca bulunurdu. Ama, insan değişikliği sevdiğinden tabanca yerine ip ya da muştâ aldığı da olurdu. Tabii, temiz birkaç gömlek şarttı. Phil gömleklerine pek düşküncü, onsuz edemezdi.

Jacksonville çetesinin, kurbanı gösterecek elebaşlarından biri kendisini hava alanında bekliyordu. Phil'i adamın oturduğu evin yakınlarına kadar götürdü. «Sağda şu köşedeki ev» dedi. «Taraçası taştan olan ev. Herif her sabah aynı saatlerde evden çıkar. Talihiniz varmış. Orta yaşlı, şişman, bodur bir adamdır.»

Yüreği kabarmış, işini görüp gidecek bir öldürücü ile pek kötü bir konuşma tarzı idi bu: «Bana şişman herifi gösterdiniz ya, dedi Pep. Sizin işiniz bitti. Kolay mı olur, zor mu olur? Artık orasına karışmayalım. Ben ne yapacağımı bilirim.»

Phil geceleyin iyice düşündü taşındı. Eve oda karanlıkta, şöyle bir göz atmıştı. Oysa, işten anlayan bir adamdı, gözüne tuhaf görünen bir şeyler vardı. Ertesi günü ev dolaylarında incelemeler yapmakla geçirdi. Kendisine bilgi verenin de söylediği gibi, öldürülecek kurban tam saat on birde villâdan çıktı. Taş merdivenlerde biraz durup, Florida güneşinin sıcaklığını içine sindirdi.

Adam merdivenlerde durduğu sırada, Phil'in içine bir korku düştü. Burası suçu işlemeğe elverişli bir yer değildi. Ev köşebaşındaydı. Demek ki, iki yanında bulunan iki yoldan da gidip gelenler vardı. Vakit öğleye yakındı. Ev kadınları, otomobilciler, mağazalara, evlere mal götürenler, götürdüğü malın parasını toplayanlar, gözü ve aklı olan herkes bu iki yoldan gelip geçiyordu.

«Bu yetmiyormuş gibi, işimi gördükten sonra, kaçmak için tecrübeli şoförü olan bir araba hazır edilememiş» dedi, kendi kendine; tam vaktinde «Hızır gibi yetişip» kaza yapacak otomobil de yoktu. Ne taraftan kaçacağı, hangi yolu tutturacağı da kendisine gösterilmemişti. Diyeceğim, Brookliyn çetesine, işini iyi bilir adamlar ününü kazandıran o titizce yapılan hazırlıklardan hiçbir iz yoktu. Bundan da iyice anlaşılıyor ki, ora haydutları öldürülecek kimseyi göstermekle yetinip işin sorumluluğunu tamamiyle ziyaretçiye bırakmışlardı.

Brooklyn'in adam öldürmekteki ince hünerlerinden hiç haberi olmayan bu adamlara kızan Phil:

— Bu delikanlılar hiçbir şey bilmez birtakım köylülermiş meğer, diye homurdandı.

Onun için, Phil kendisini rahat bırakmalarına pek sevinmişti:

— Neyse, ayak altında dolaşp beni sıkıyorlar, bari, diye aklından geçirdi.

Böyle olmakla beraber, iş canını sıkıyordu. Gittikçe çetrefilleşiyordu çünkü.

Ertesi sabah, öldürülecek adam saat onbirde evinden çıkıp, sokakta yürümeğe başladığı zaman usta terzi elinden çıkmış elbisesiyle, iki dirhem bir çekirdek giyinmiş yabancıya hiç dikkat etmedi.

— Bütün günümü alsa hiç peşini bırakmıyacağım, işin hakkından gelmenin bir yolunu bulacağım, dedi Phil.

Kurbanın her gittiği yerde o da peşindeydi: Yemek yemek için lokantaya girince gidip onun oturduğu masanın yanındaki masaya oturdu. Bütün hareketlerine göz kulak oldu. Sonunda, adam bir sinema gişesinin önünde durdu. Öldürüleceğinden — tehlikenin arkasında bulunduğundan hiç haberi olmadığından — girip içeride kayboldu. Phil peşinden. Salonun dolu oluşuna, kurbanının da en arka sırada bir yere oturmasına pek sevindi.

Gangster karanlıkta sırtını arkaya dayadı, adamı yandan seyre daldı. Oturduğu yerde, Phil'in eli tesadüf, duvar içine gömülmüş bir cam kapağa değdi. Bu cam kapak dar uzun bir küreciği kapıyordu. Üstünde de:

YANGINDA KULLANILACAK

diye yazılı idi.

Hücreciğin içinde, kalabalık halkın girip çıktığı birçok binalarda olduğu gibi, sağlam bir yangın söndürme âleti vardı. Philin kana susamış beyninde birden bir şimşek çakar gibi oldu. Suçu işleme usulü, silâhı ve kaçıp kurtulmanın yolu hepsi sanki kendi eliyle koymuş gibi, bu hücreciğin içindeydi. Şimdi şişman bodur herifin vadesi gelmişti.

«Yangın söndürme âletini kapar karanlıkta delikanlının kafasına vururum.» Öldürücünün zekâsı hızlı işliyordu. «Bu herkesde bir panik yaratacaktır. Buradaki baylar, bayanlar korkudan dışarı fırlayacaklardır. Ben de fırlar, kaçırım. İş kendiliğinden olmuş olur.»

Camı itti, eliyle yangın söndürme âletinin kabzasını iyice, âdeta şehvetle kavradı. Güzelce tutup tutmadığını da yoklamıştı. Aletin sivri ucunu, bir daha yüzünü görmeyeceği bir adamın kafasına vurmak, Phil'e hiç tuhaf görünmiyecekti.

Biraz kıpırdandı, âleti alıp hemen bacaklarının arasına sakladı. Bir iki dakika içinde işini bitirmiş olacaktı. Oysa, tam bu sırada, öldürülecek adam her sinema seyircisinin canını sıkan bir şey yaptı. Yeri pek iyi olan bu seyirci yerinden kalktı, gitti. Phil hemen yerinden sıçrayıp, boşalan yere geçip oturdu.

İşte bu olmadı, yapmamalıydı bunu. Midesi bulanana Phil, hemen soluğu dışarıda aldı, otele döndü.

Yapılacak başka bir şey yoktu. Pittsburgh'un suç işlemek zevki bile, şimdi uyanan her zaman uyanık olan ilgisini ayakta tutamazdı. Allahın belâsı bir iş bu, diye kestirdi attı. Bu sözleşmenin kendine ettiği oyundan iyice nefret edip, bir araba ile hava alanına gitti. Brooklyn'e giden ilk uçağa bindi.

Ertesi gün, olanı biteni patronuna anlattı. Bunu yapması şarttı. Bir sözleşmeyi yerine getirmeden, yüz üstü bırakmıştı. Jacksonville çete başının bir şikâyeti üzerine, onu yüce divana verebilirlerdi. Orduda, savaş sırasında savaş alanındaki görevini bırakıp kaçan er nasıl kurşuna dizilirse, hırsız takımından aldığı görevi yüzüstü bırakıp kaçan da böylece ölüm cezasına çarptırılırdı.

— Florida'lı kaçıklar bana bir kovboy işi yaptırtmak istiyorlardı, diye söylendi. Karanlıkta bir sinema salonunda rahat rahat oturup film seyreden bir adamın kafasına yangın söndürme âletiyle vurmak Pittsburg Phil'ce de teknikte mükemmelliğe ulaşmıştı. Nerden kaçacağını bilmeden, araba hazır edilmeden, bütün ayrıntıları iyice düşünüp taşınmadan, bir adamı kapısının eşiğinde öldürmek, sahiden tam kovboylara yaraşan bir işti. Patronun buna hemen aklı yattı.

Bu hiç umulmadık başarısızlığı, Phil Brooklyn'deki bıçkınlara, Kit Twist Poles ve Blue Jay Magoon'a acı duyarak anlattı:

— Tam üstüne çullanacağım sırada, Allah'ın belâsı şişman herif kalkıp hemen o boş yere oturuvermesin mi? diye yana yakıla sözlerini bitirdi.

Bir takım birleşmeler, ticaret anlaşmaları ve kuvvetli suç komisyoncuları teşkilâtı ile Brooklyn teşkilâtı bir adam öldürme sözleşmesini yerine getirmekteki hüneri ile de desteklenince, doğu kıyısının öte yanındaki küçük (hattâ az güçlü) bir gangster durumundan, suç işleme millî sanayiinde «Kendi işinde ehliyetli bir kraliçe» durumuna yükseldi. Böyle olmakla beraber, kendi işi adam öldürmek olduğu halde, çete, sendika için adam öldürmenin zorla ve korkutarak para sızdırmaktan sonra gelen bir eylem olduğunu hiç bir zaman gözden kaçırmadı. Sendikanın gelir kaynağı asıl bu para işiydi. Brooklyn haydutları da buna sıkı sıkıya bağlıydılar? Araştırmalarımızın daha başında, bu haydutların memleketin her yerindeki suç işleme teşkilâtıyla kurdukları münasebetleri meydana çıkarmıştık.

Meselâ, milletin büyük bir kısmından haraç almakta, Louis Capone'in Detroit kırmızı çetesiyle çok iyi münasebetleri vardır. Louis'in Scarface Al (Capone) ile hiçbir akrabılığı yoktu. İkisi de haraççı ve adam öldürücüydüler. Güler yüzlü ve üstüne başına çok düşkün olan Louis, parlak kır saçları ile bir diplomatı andırırdı. Onu gören klâsik reye pantolonlu saten ceketin kendisine pek yakışacağını düşünürdü.

Capone, «pasticerra» (alafranga kahve, çok şekerli pasta) daha başka şekerli çörekler satan bir mağazanın, pastane kısmını işletirdi. Oysa Roma ve Napoli kahvelerinde pek sevilen spagetti salçasıyla kaymaklı pastalar Brooklyn'de Louis için birer paravana hizmeti görmüştür.

Buraya en çok gelenlerden Albert Anastasia, deniz cephesinin derebeyi idi. Biraz geriye eski günlere gidelim:

Daha sendika kurulmadan önce, Brownsvill'deki Kid Twist Reles haydutları ile, Ocean Hill'deki Happy Maione serserileri küçük birer azılı oldukları zamanlarda Louis bunları beslerdi. Karınları doyunca, Louis ile Anastasia'nın bunların kafalarını kanun dışı fikirlerle doldurmaları hiç te zor değildi. Böylelikle kendileri de bu alandaki eğitimlerini geçirmiş oluyordılar.

Detroit'deki münasebetleri yüzünden, Capone'nin sendika içinde pek büyük bir gücü vardı. Bu hazır soyguncu takımı içinde sinek vızıltısı kadar bile borusu ötmeyen Dukey Maffetore 1940 yılında teşkilâtı polise haber verdiği zaman olayı şöyle anlatmıştı:

— Kırmızı çete ile Brooklyn tayfası her yerdeki haraç alma işini avuçlarının içine almışlardır, dedi. Sahiden elele verip çalışırlar. Her hafta alacaklılara para dağıtırlar.

Tayfadan, solda sıfır olan Dukey bile işbirliğini bildiğine göre artık bu herkesçe de bilinmiş olmalı.

Bize bilgi verenler, Capone ile Anastasia'nın daha çok (Josef Adonis kısaltılarak Joe - A gizli adı ile tanınırdı) Josef Adonis'le sıkı münasebetleri vardı. O zamanlar, Adonis, Brooklyn'deki evinde bolluk içinde yaşıyordu. Frank Castello ve Lucky Luciano ile yıllarca sıkı münasebetleri olmuştu. Bugün Hudson'a hâkim Polisedes mahallesinin yukarı taraflarında Fort - Lee malikânesinde (New-Jersey) de oturmaktadır. Böyle olmakla beraber, siyasî, sosyal ve sınaî bakımdan nüfusunu doyurmak için bir ayağı da Brooklyn'dedir. Komşularından biri de yukarıda adı geçen Anastasia'dır. Bu Anastasia nehrin öte yanında da Adonis'in yaptığını yapmış, Polisedesdeki gibi burada kendisine bayağı bir saray yaptırmıştır.

Anastasia, 1951 yılına kadar zor kullanmadan, hırsızlığa kadar giden suçlardan bir çok defa yakalanmıştı. Ama iyi dostları olduğundan ceza olarak topu topu yüz dolar kadar para cezası ödemişti. 1951 Mayısında kumar işinden sanık olarak yakalandı. Ağzını açıp kendini savunmadı bile. Sonunda adaletin onu «M.A.» diye biri ile karıştırdığı görüldü, on sekiz yıl hapis cezasına çarptırılacaktı, bu ceza yerine üç yıla kadar hapis cezası hükmünü giydi. Avukatı on ay sonunda kefaletle serbest bırakılacağını söyledi. New-York Word - Telegram gazetesi mahkeme kararını dinleyen «M.A.»nın sözünü ederken: Kanun dışı olanlara gülen adamdır o, diye yazdı.

Adonis'in Costello ile ve Şikago'nun, Detroit'in, Cleveland'in ve Amerika Birleşik Devletleri Doğu tarafının bazı haydutları ile olan münasebetleri paraca çok kârlı idi. Yıllarca, hiç değilse 1951 yılı yazına kadar hükümetçe korunan

bir imtiyazdan, Amerika Birleşik Devletlerindeki Ford Kumpanyasının Edgewanter (New Jersey) deki en büyük fabrikasının otomobillerini onarmak imtiyazından çok para kazanmıştı.

Joe A. nın Adam Öldürme Anonim Şirketinde Anastasia'dan daha yüksek bir mevki sahibi olduğu muhakkak. O günlerde Adonis sendikanın idare meclisinde baştaydı. Gerçekten de hiç kimse bir sinema gangsterini andıran bu haşin suratlı hayduttan daha üstün bir mevkide değildi.

Reles'in söylediğine göre, memleketin neresinde olursa olsun, gangsterler arasında tartışmalarda ara bulucu ve hâkim oydu. Adonis'in önemi üstüne bir fikir vermek için şunu söyleyelim: «M.A.» adını her ağzına alışında her haydudun sesinde derin bir hürmet edası belirirdi.

Brooklyn'in tayfası Florida'da kumlar yanında, zorla mücevher aşırma işinde başka çetelerle işbirliği yapardı. Reles, sendikanın türlü eylemlerini anlatmaya başladığı zaman, mücevher ticaretini en başa koymuştu. Her şeye gerçek değerini vererek:

— Birçok kimseler Brooklyn tayfasının ikinci derecede bir teşkilât olduğunu sanırlar. Oysa bizim birbirimizle çok iyi münasebetlerimiz vardı. New-York gangsterlerinin hanımlardan gece, kutularındaki bütün mücevherlerini nasıl sızdırdıklarını biliyoruz. Daha iki yıl öncesine gelinceye kadar, Florida'da Şikago'lu, New-York'lu kafadarlarla birlikte çalışıyorduk. Bu işler hâlâ da tıkırında gidiyor.

Florida yarış alanları, kumarhaneler, lüks oteller, bu çetenin eylemi için tabii ki, en mükemmel hareket üsleriydi. Bir dereceye kadar iş birliği bile yapmışlardı. Çünkü, Miami'de tatillerini geçiren birçok kadınların, yolculukları sırasında, kendilerini gösterme fırsatı kolladıklarını herkes bilir.

Tayfa, şebekesini genişletmeği de başardı. At yarışlarındaki çifte bahisler New - Jersey'i aşip Pensilvanya'ya ulaştı. Haydutlar Lucky Luciano'nun aracılığı ile geniş bir çevre içinde beyaz zehir ticareti yaptılar. Florida'da iş, ikinci derecedeki adamlara, mıntıkanın kulüplerinde kumarda «para toplayan, para ödüyen» ya da emniyetli adam görevleri verilmek suretiyle iyi bir şekilde teşkilâtlandırılmıştı. On

yıl önce bu yerlerde bulunmuş olan sorumlulardan birkaçı hâlâ bugün de Florida'nın gece kulüplerini idare etmekte-dirler.

Bununla beraber, ne haydut yatakçılığı sistemi, ne mücevher hırsızlıkları, ne kumar, ne haraç, ne beyaz zehir ticareti, ne ölüm sözleşmeleri Atlantikten, Pasifiğe kadar — aradaki duraklar bir tarafa — geçip gitmiş olan Adam Öldürme Anonim Şirketinin, Millî teşkilâtın bütün çıplaklığını ortaya koyamaz. Onun için, biz de Brooklyn'li katililerden yedisi ile yetinmedik, kendi üssünden uzakta, Hollivut (Kaliforniya) gibi uzak yerlerde sendika hesabına çete tarafından yerine getirilmiş birçok sözleşmeleri dışardan gelen savcılarının önüne koymak için, kendi tanıklarımızı, bazı hallerde de öldürücülerin kendilerini gösterdik. Bizim dehşet ve heyecan yaratan buluşlarımızetrafa yayılmaya başlar başlamaz Pensilvanya ve Minnesota'nın Massachusetts ve Kaliforniya'nın ve daha bir çok mntıkaların polis karakolları eski tozlu dosyalarını, eski adam öldürme olaylarını tekrar ortaya çıkardılar.

«Bizim kötü ağılında, bunlardan adı geçenler var mı yok mu?» diye sordular.

Pensilvanya devleti sekiz yıl önce Seronton mntıkasında işlenmiş cinayetlerin, Lew Marcowitz (araba ile alıp götürülen), Jack Steinberg (tabanca ile öldürülen) ve bagaj yerindeki sandığın içine bir bohça gibi takılan Sam Wichner dosyalarını tekrar açtı. Massachusetts savcıları aydınlanmamış bazı esrarlı olaylar arasında, haftalarca gazetelerin dilinden düşmeyip birinci sayfalarında manşetlerle ilân edilen Dave Green'in öldürülüşünü hatırladılar.

New-York'tan Saint-Paul'e kadar uzanan yerlerde işlenen birçok öldürme olayları arap saçı haline gelmişti. Bu işle rin nasıl yapıldığını gösterecek genel plânı biz de bir türlü bulamadık. Her birinin de Adam Öldürme Anonim Şirketinin o hiç şaşmaz tekniği ile işlendiğine hiç şüphe yok. Zorbalığın o âsayiissizliğin ortağı olan Manhattan'ın doğusundaki aşağı mahalleden pek çok iğrenç insan yetişmiştir. Abe Wagner bunlardan biri olup içki kaçakçılığından servet yapmıştır. Oysa 1932 yılı başlarında Wagner'in durumu gelişmekte olan yeni bir çete tarafından korkulacak şekilde teh-

likeye düşmüştü. Mazza'daki çete, sonunda bu durumun herkesce bilinen çarelere başvurularak rekabeti ortadan kaldırmaya imkân vermiyecek kadar kuvvetli olduğuna karar verdi.

Wagner yirmi Şubat 1932 günü, pırıl pırıl parlayan arabasının direksiyonununda oturmuş, Şuffo Streette çok güçlkle kendine yol açmaya çalışıyordu.

Şuffo Street'te çocuklar çok hızlı gidip gelirler, gezginci satıcılar motorlu taşıtlara karşı insana korku verecek bir kaygısızlık gösterirler. Onun için, araba yavaş gitmek zorundadır. Pırıl pırıl parlayan araba tam 66 numaralı binanın önünden geçerken, Mazza'daki çete tam takım halinde bütün tabancaları ile ateş açtılar. Adamların attıkları kurşunlar ile otomobilin kendi taraflarındaki kapısı bir duş süzgeci gibi, delik deşik oldu. Ama Wagner öteki kapıdan kaçmış öldürücüler onu öldüremeden ortadan kaybolmuştu.

Oysa Wagner hırsız takımını birbirine katacak o «tetiğine güvenir» gangsterlerden değil, (Gangster başı olarak ölmektense, bir korkak, bir alçak olarak yaşamayı yeğ) bilen kimselerdendi. Birden son derece saygılı, barış teklif edecek kadar temkinli kesildi. Düşmanlarına her an, Hatfiel otelinde münasebete girişilebileceğini bildirdi. Ertesi gün, kardeşi Allie ile ortağı Harry Brown'u elçi olarak gönderdi. Elllerine de kocaman bir deste banknot tutuşturdu.

Büyük bir ümitle:

— Bu adamlara teklif edeceğiniz şu paraya bakın? dedi onlara.

Rakip haydutlar, ne olursa olsun, haracı kabul ettiler, paraları geri çevirmedi. Ama bu barış konferansında tabancalar patladı, yaylın ateşi kesildiği zaman da Allie Wagner ölmüştü. Sekiz evlât anası olan Bayan Panline Wagner en küçük çocuğu için gözyaşı döktü. Bununla beraber tabanca namlularının büyük oğluna çevrilmesinin bir zaman meselesi olduğunu anlayacak kadar tecrübe görmüş bir zekâsı vardı:

— «Goldie'yi yanına al, bir süre için bir yerlere git, dedi ağlıyarak. Beni meraktan kurtarmak istiyorsan, hemen şimdi git. Çabucak git.» Büyük oğlun bu öğüde ihtiyacı yoktu. O bu kararı vermişti zaten. Malının birazını sattı ve ka-

rısı Goldie ile birlikte şehirden ayrıldı. Kurulan teşkilâta bağlanacakları güne kadar Mazzalara meydan boş bırakıldı. Bir süre önce, suç işleme modern İtalyan şefi olan Unione Sicilliano'nun başına geçen Lucky Luciana ile çok sıkı ve iyi münasebetleri vardı.

1932 yılı Martında, Wagner'in gidişinden bir ay sonra Hopewelde (New Jersey) Lindberg'in çocuğu kaçırlır. Bu alçakça çocuk kaçırmayla münasebeti var diye sayılan ilk adlar arasında, eski ininden kayıp olmuş olan New-York'lu içki kaçakçısının adı da vardı.

New Jersey devleti polis şefi Albay H. Schwarkopf:

— Gizli bir haber aldık. Wagner çocuk kaçırma olayından aşağı yukarı bir ay önce Hopawel yakınlarında görünmüş, diye sırrı ortaya döktü:

Çok uğraştığı halde, polis Wagneri bir türlü ele geçiremedi oysa, Mazza çetesi, tayfanın kendi haber alma şebekesi vasıtasıyla onun bulunduğu yeri çok geçmeden öğrendi. Çete, Wagner'in kaçak ta olsa, sağ kaldıkça kendi işlerine get vuracağına karar verdi. Bu adamı yok etmek için acele bir öldürücü gönderdi.

Ama, Wagner bu işlerin acemisi değildi. Mazza'nın güvenilir adamlarının, bulundukları yere uğrayacaklarını kestirdi. Gözünü dört açtı. İyi de etti. Çünkü, öldürücüyü ilk gören Wagner oldu. O daha davranmadan ateş edip kendisini öldürmeye gelen haydudu çok ağır şekilde yaraladı.

Bir süre sonra, Wagner, bilinmeyen bir sebeple acele New-York'a gitti, gizlice de annesinin üç odalı apartmanından içeri süzüldü. Yine de öyle iken, girdiği yeri bulmuşlardı. Aradan bir iki saat ya geçti, ya geçmedi, biri gelip annesinin kulağına düşmanlarının haber aldıklarını fısıldadı. Yine eskisi gibi kanlı canlı olan annesi oğlunu dışarı iterek:

— Çabuk ol, haydi durma git dedi.

Ondan sonra Wagner bu haydutların hiç peşini bırakmayacaklarını iyice anladı. Saklandığı yere karısı Goldie'yi de almak için döndü, dağ başına doğru gittiler, sonunda Saint Paul'e kadar vardılar. Burada, Wagner adını bırakıp Leb takma adını aldı. Mesleğini değiştirdi. Kaçak viski ve cin dağıtma işlerine, portakal ve muz ticareti yapmağa başladı. Meyveleri annesinin verdiği kamyonla taşıyordu.

Mazza çetesi bütün bunları çabucak öğrendi. İnatçı haydutlar Wagner'i ortadan kaldırmayı bu sefer iyice akıllarına koymuşlardı. Bu işi görmek için attığını vuran iki nişancıyı gönderdiler. Bize bilgi verenlerin söylediğine göre bu iki nişancı, küstah Buggsy Siegel ile ortağı Meyer Lansky tarafından idare edilen Bug ve Meyer çetesindenmişler. İki keskin nişancı Wagner ile, Saint Paul-Minneapolis yolu ortasındaki bir lokantada karşılaştılar. Zemin katında lokantası ve muhtelif odaları olan yerlerden biri idi bu. Öldürücüler hiç kimseye görünmeden gizlice buraya gelen içki kaçakçısına, iyice hesaplayarak 7 kurşun sıktılar, yere yıkılınca da tabancanın kabzası ile kafasını parçaladılar. Hiç acele etmiyorlardı, işi bitirmek emrini almışlardı, işlerini görüyorlardı, hem de iyi görmüşlerdi. Kendilerini öyle işe vermişlerdi ki, tam ölenin kafasını parçalarken yakalandılar. Adlarının Joseph Schakfer ve George Young olduğunu söylediler. Söylemeye hacet yok, yalancı adtı söyledikleri. İkisini de, federal polis bir suçtan ötürü iki buçuk yıldır aramakta idi.

1930 yılında Elizabeth (New-Jersey) teki Doğan Güneş fırınına yapılan baskında federal polis memuru John Finiello'yu öldürmüşlerdi. Oysa, Wagner'in dul kalan karısı, Loeb takma adını alan meyve tacirini tanıdı. İşte bu yüzden, Atlantik kıtası şehirlerde çıkan gazetelerin hiç birinde bu mes'eleden bahis edilmedi. Günlerce kim oldukları bir türlü anlaşılamayan öldürücüler de hiç ağızlarını açıp bir şey söylemediler.

Ama, o hafta perşembe günü bayan Wagner, Manhattandaki kalabalık Rutgers Street mahallesinde bir basın toplantısı yaptı:

— Oğlum geçen hafta Pazartesi günü Saint Paul de öldürüldü, diye kara bahtlı ana hıçkırdı. Bunu yapanlar Allie mi burda öldürmüş olanlardır. Bu işi yapacaklarını biliyordum, ama niçin? Niçin? Oğlum bana karşı her zaman iyi davranmıştır.

New-York gazetecileri, Wagner'in ağır şekilde öldürüldüğü doğru mu, değil mi, diye polise saldırdılar. Resmî makamlar iyiden iyiye şaşkına döndü. Bütün bu söylenenlerin

kendileri için yepyeni şeyler olduğunu bildirdiler. New-Jerseyde Albay Schwarkopf ta böyle bir şeyin lâfının edildiğini duymamıştı..

Bununla beraber, hiç değilse Lindbergh meselesi için Wagner'den artık bir şey koparmak arzusunda olmadığını itiraf etmişti:

— Bir şey koparmayı elbetteki isterdik, diyerek herkesi şışşırtan polis şefi, arkasından şunu söyledi: Ama ne çare ki parmak izleri bizdeki parmak izlerinin hiç birine benze-miyordu.

O zaman, gazeteciler Saint Paul resmî makamlarından esrar perdesinin ucunu biraz kaldırmalarını istediler. Ama, adam meyve taciri Loeb adı ile biliniyordu. Biraz sonra, ada-min biri cesedi tanımak iddiası ile geldi. Bu kimse «Ölünün amcası J. Loeb» olduğunu söylemiş, cesedin Wagner'in ce-sedi olabileceği fikrine gülmüştü. Hâlâ bu gün bile bu «am-canın» kim olduğunu bilen yoktur.

Saint Paul polisi Wagner ananın ısrarını umursamadı. «New-York'lu ihtiyar bir kadın, gangster oğlunun, 1500 km. uzakta öldürülen bir meyve tacirinden başkası olmadığını nasıl bilebilirmiş.» diye omuz silkip geçti. Gazeteciler doğu mahallesindeki küçük apartmana geldiler. Oysa, Bayan Wagner ilk verdiği ifadede ısrar ediyordu. Söylemeye hacet yok, Saint Paul'deki dul kadın, polise ve gazetecilere işi ha-ber vermemişti. Öyle ya kolay mı haber vermesi! Ne yapsın çevrenin kanunu böyle.

— Bakın

Wagner ana göz yaşları arasında, elindeki sarı kâğıt parçasını bir zafer edası ile salladı:

— Bakın görün, bayan Goldie Wagner'den gelen tel-graf oğlumun pazartesi günü öldüğünü haber veriyor ve ce-sedini buraya getirmek için benden para istiyor. Oğlum ol-masa, hiç bana böyle bir telgraf gelir miydi?

Gerçekten, bu bir delildi. Gazeteciler, New-York resmî makamlarından kurbanın parmak izlerinin alınmasını iste-diler. Suçun işlenmesinden bir hafta sonra da işin esrarı ay-dınlanmıştı.

Yakalanmış olan öldürücüler iyi bir tutamaktı. Buggsy Siegel böyle usta iki adamından olmak istemiyordu. Şimdi

en büyük derdi bunları elektrikli iskemleden kurtarmaktı, ileride serbest bırakılmaları için de uğraşacaktı. Bu iş için büyük bir servet harcandı, bu iki adam ölümden kurtuldu, müebbed hapis cezasına çarptırıldı. Bunları serbest bırak-tırmak için 15 yıldır, baş vurmadık usul ve çare kalmadı. Af istekleri son bir defa daha red edildi, ama öldürücüler unutulmadı. 1940 yıllarına doğru Buggsy Siegel Kalifornia-daki sendikanın başına geçti. O yıllarda, yani Wagner «te-mizlendikten» 8 yıl sonra, doğuya iş için bir yolculuk yap-tı. Talihsiz dostları ziyaret etmek maksadiyle Stillwater'da bir iki gün kaldı. Bug iki mahpus lehindeki çabalarını artır-mağa karar vermişti.

New-York'a varınca, sendika idarecilerini toplantıya ça-ğırdı, çabalarına onların da katılmalarını istedi, bunun üze-rine, azılı türlü teşebbüslere girişildi. Birliğin «koyunları» bunları bize çok sonra söylediler.

Bir defasında, Brooklyn tayfasının en azılı öldürücüsü-ne, Dandy Jack'la birlikte Minnesota'ya gidip «İki delikan-lıyı hapisten kaçırmayı» için 35.000 dolar verildi. Yapılacak iş hapishanenin duvarını delmek ve buradan mahpusların kaçmalarını sağlamaktı. Buggsynin dostu olup New-Jersey'-de yüksek bir mevkide bulunan biri devletin kuzeyindeki Little Ferry'nin bir kabaresinde parayı verecekti. Böyle iş-lerde erbab bir adam olduğu halde Jack bunun hakkında gelememişti. İki öldürücü hâlâ Stillwater (Minnesota) ceza evinde yatmaktadır.

Söylediklerinin sanki bu mesele ile bir ilişiği varmış gi-bi, Minneapolis Star Tribune gazetesinin eski baş yazarı George Barton:

— Bilirsiniz ki, Tommy Gibbons o zamanlar Ramsay kontluğunun şerifi idi, hâlâ bu gün de öyledir, dedi. Bu şe-rif, 1923 yılında unutulmaz Jack Demsey'e dünya ağır sik-let boks şampiyonluğunu elinde tuttuğu sürece 15 rauntta en çok ter döktüren işte o Tommy Gibbonstur.

Adam Öldürme Anonim Şirketinin buna benzer eylem-leri ile memlekete gizlice yerleşmesi halk tarafından 10 yıl içinde meydana çıkarılmalıydı. Ama hiç böyle bir şey olma-mıştı. Gerçekten bu çok büyük milli teşkilât üstüne halkın

pek az şey bilmesine her zaman çok şaşmışımdır. Oysa herkes dikkat etseydi, bunların hepsi görülebilirdi.

Bu adam öldürme ve zorla para sızdırma teşkilâtının yapısını anlayanlar pek azdır. Bu işin ilk kokusunu alan New-York Work telegramdan müteveffa Harry Frecney idi. Harry, bir kilometreden işin kokusunu alan yusuvarlak bir İrlandalı idi. Araştırmamanın ilk günü teşkilâtın millî çapta dal budak saldığını gösterdi. İkinci günü, karteğe hâlâ bugün de taşıdığı Adam Öldürme Anonim Şirketi adını koymak onun aklına geldi.

Gazetecinin haber alma şef yardımcısı (bugün haber alma şefi) Bert Mc Donald ile — Öteki muhabirlerinin yanında — yaptığı hararetli bir konuşmayı hatırlıyorum. Gazeteye yargıç dairesinden telefon ediyordu:

— «Tıpkı Bed Helem çelik fabrikaları şirketi gibi, demişti heyecanla. Teşkilâtın bir idare meclisi, bir veznedarı var, büyük bir sendika gibi işlemektedir.» Bununla beraber meşrû hükûmet yanında kendi kanunları olan, adaletini kendi yürüten Millî bir hükûmetin bulunuşu o zamanlar halkın gözünden kaçmıştı. Bunun en belli sebebi de bu işte hiç ilgisi olmayan bir konuşma konusunun günün meselesi haline gelmesi idi: İkinci Cihan Savaşı patlamıştı.

Bu kanun dışı teşkilâtın kollarının nerelere kadar uzandığını meydana çıkarmamızı mümkün kılacak yeni bir olayı araştırmalarımızla ortaya koyuşumuzda, savaş yeniden gür-lüyor, dehşet ve heyecan verici yankılar uyandırıyor.

1941 yılı sonunda iş Lebke'nin muhakeme edilmesine geldi. Büyük Giy'in emekçileri kumpanyası başkanı ve o zamanlar federal hükûmette istihşâl ofisi müdürü bulunan ve beyaz sarayla çok sıkı münasebetleri olan Sydney Hillman gibi yüksek mevkilerdeki kimselerin tanıklık etmeleri gerekiyordu. Lebke ölüm cezasına çarptırılalı daha 100 saat olmamıştı ki, Japonlar Peal Harbour barut fabrikalarını bombardıman ettiler. Sanki Adam Öldürme Anonim Şirketi, Bronswille sokağının köşesindeki bilmem hangi bıçkın tarafından idare edilen basit bir büro imiş. Bostondan Holivuta kadar uzanan çok büyük bir kartel olup belki de önemli kişiler ile münasebeti kimsenin umurunda değildi. Koca-

lar, evlâtlar ve kardeşler milyonlarca insanla birlikte dünyanın her bucağında canları için savaşıyorlardı.

Gazetedeki odalarına kapanıp, «büyük tarih'i» kendisine ayrılan sütunlara sığdırmağa çalışan yazı işleri sekreterleri bu konu ile ilgisi olmayan millî suç teşkilâtının akıl almayacak işleri başta olmak üzere, her şeyi çıkarıp atıyorlardı.

«Koyunlarımız» ın bize anlattıkları hikâyelerin, işlerin tümü üstünde gözümüzü açan bu hikâyelerin çoğu bir kenara atılacaktı. Yalnız günlük olup bitenlere değinen temel olayların adı geçecek, bu olaylarınsa sendikanın millî yapısı ile Adam Öldürme Şirketinin, her vatandaşın güvenildiği bankadaki hesabı ve hayatı üstündeki korkunç etkisi ile pek az ilgisi bulunacaktı. 10 yıl önce esrar perdesi kaldırıldığı zaman bu millî teşkilât etrafında çok gürültü koparılmışsa da suç işlemeye karşı bugün girişilmiş olan mücadele son derece ağır yürütülecekti. Kamu oyu, daha çok genel bir hareket beklerdi.

Sakın yanılmayın: Adam Öldürme Anonim Şirketi Teşkilâtının tekniği, 1934'te kurulan sendikanın kullandığı teknikti. Bu usul sendikayı 10 yıl, adaletin her türlü kovuşturmalarından kurtarmışdı. 1950 ve 51 yıllarında bütün millette büyük bir korku uyandıran yine bu teşkilâttır. Ve teşkilât tarafından kullanılan metodlar hep aynı metoddur. Bizim 1940 yılında parçaladığımız teşkilât, 1950 yılında Senatör Kefauver'in soruşturma yapmasını gerektiren teşkilâtın aynıdır.

BİR KAÇIK BİR SÜRÜ TEPKİNİN PATLAK VERMESİNE YOL AÇIYOR

Yeni bir yargıcın 200 adam öldürme suçu ile başı belâda — Amerikan aleyhtarı eylemleri araştırma bürosunun çok rek-lâmını ettiği William O'Dwyer - Willie Sutton'un siyasi in-celiği az buz şey değil — Gangster, filmlerde polis rolleri oynuyor. Böyle bir şey ancak Hollywood'da olabilir.

Elinize hiç biri aydınlanmamış 200 adam öldürme suçu listesi alın, öteki elinize de bir harita alın, her işlenen öldür-me suçu bir çarpı işareti ile gösterilmiş olsun. Yargıcın ni-çin işinden memnun olmadığını siz de anlamış olursunuz.

Bunu size ispat edebilirim. 1940 yıllarında suç ve adam öldürme kısmına bakan, okuldan yeni çıkmış yargıç yar-dımcısının masası üstünde yani benim masamın üstünde iş-te bu liste duruyordu. Harita yazı masasının arkasındaki duvara asılmıştı. Her öldürme suçu için konmuş bir işaret-ten başka, New-York'un en önemli nahiyesinde işlenmiş: para sızdırma, hırsızlık, saldırma gibi suçların her biri için-de işaretler vardı. Yani malın ne türlüünü isterseniz biz-de mevcuddu.

Her mahallenin öteye beriye dağılmış bir çetesi vardı. Ama, kuzey doğuya bakınca, harita işaretlerden görünmü-yordu. Şurada New-York'un doğusundaki Brownsville'de ve Ocean Hill'de çürümüş bir kısım, bir salgın yatağı vardı. 10 yıl içinde işlenen öldürme suçları bu harap ve perişan kö-şe yerlerde toplanmıştı. Üç kilometre uzunluğunda ve bir kilometre genişliğindeki alan içinde iki düzineye yakın adam tabanca ile, hançerle, et gibi doğranarak ya da diri di-ri yakılarak öldürülmüş, lâğımın içinde, boş arsalarda, ya da çalınmış arabaların içinde bırakılmıştı. Cesedlerin bir kısmı da zaten, hiç bulunamamıştı.

Öldürülenlerin sayısı pek çoktu. Elimizde, pek değerli olmamakla beraber yetkili hekim raporu, şahitlerin ifadeleri vardı. Ama, bir meseleyi üstüne oturabileceğimiz, kesin ve belli olan bir hüküm giydirme ile sonuçlanabilecek hiç bir mesele yoktu ortada.

İş başında bir takım çeteler bulunduğunu biliyorum. Her hangi bir polis memuru bunu bize söyleyebilirdi. Mese-lâ, biliyorduk ki, şişman ve çok kötü bir adam olan Kid Twist Reles'in kafadarı Buggy Goldsteinle birlikte Brownsville'de bir çeteleri vardır. Oysa elimizde bunları yakalattırarak hiçbir şey yoktu. Happy Maione'un Ocean Hillde içlerinde kafadan kontak Dasher Abbandando'nun da bulunduğu serseri çetesini idare ettiğini biliyor ve çifte bahis işlerine, kerhane işletmeğe, haraç kesmeğe yabancı olmadıklarından kuşkulaniyorduk. Kanmıştık ki, Louis Capone'nın saygıdeğer bir lokantacı perdesi altında bunlar ile münasebeti vardır. Bu çetenin külhanilerine göze batacak kadar ilgi gösteriyordu. Çünkü, yine biliyorduk ki Pittsburgh Phil ile Vito Gurino şu, ya da bu şekilde bunların eylemlerine karışmışlardır. Ama, herkes gibi, biz de bu adamların nüfuzunun, sürttükleri mahallelerin dışına çıkmayan bir takım ortaklardan fazla bir şey olabileceklerini hiç düşünmemiştik. Brooklyn'deki haydutların eylem alanı her zaman bundan ibaretti. Hattâ Johny Torrio ve Al Capone gibi bir takım serseriler bile şehirden ayrılıp batıya gittikleri zamana kadar, oldukları yerde iş görmüşlerdir.

Eğer biri çıkıp da, bize işkence veren bu aydınlatılmamış iki yüz öldürme suçundan büyük bir kısmının altında bütün memlekete yayılmış ve binden fazla adam öldürülmesine yol açan korkunç bir entrika saklı olduğunu söylemiş olsaydı, onun yüzüne karşı gülerdik.

Bu bilgiler üstünde çalışmaya başladık: Her gurubu öldürme işinde ehil ve bağımsız kapalı bir çevre sayıyorduk. Ama, işi ne taraftan alırsak alalım, hep aynı mesele karşımıza çıkıyordu: delili, daha doğrusu mahkemeye çıkarılabilecek ve yargıçlar ile Juriyi kandırabilecek delili nerede bulmalı?

Duvarında bir harita asılı bu büroya nasıl geldiğimi öğrenmek için Amerikan suç tarihinin en büyük hırsızlık ola-

yına kadar çıkmak gerekir. Doğrusu ya, 1950 yılı baharında birkaç adamın Boston'daki Brinks Ekspres Company bürolarına girip bir milyon doları — tozları da cabası — çalıp kaçtıkları günlerden beri anlatacağım hâdise, artık bugün ikinci derecede bir hırsızlık olayı sayılmaya başlanmıştır.

Ne ise Brinks meselesine kadar rekor Brooklyn'deydi.. 21 Ağustos 1934 ten başlayarak tam on altı yıl rekor onlarda idi. O tarihte son derece hünerli, on eli tabancalı, Rubel Kalın Cam Fabrikası yanında zırhlı bir arabayı rıhtım üstünde sıkıştırdılar. 247.950 doları kaptılar, rıhtımda birkaç adım attilar, orada bekleyen süratli iki sandala atlayıp gözden kayboldular.

Onlar çetesi, altı yıl etrafta hayalet gibi dolaştı. Sonra Archie Stewart, Pine Bush (New-York devletinde) ta bir bankayı soyduğu için altmış yıl hapis cezasına çarptırılınca vicdan azabı duydu. Bu tek durmaz suçlu, devletin (yüz yılın baş belâsı) dediği bir adamdı, bütün hikâyeyi kendi ağzı ile anlattı. Bu on kişiden üçünü ele geçirebildik: Çolak Stewart ile Joe Kress, Sing Sing ceza evinde yatmaktadırlar. Üçüncü Tom Quinne Rom kaçakçısı ve suçluları kaçırarak iki sandalcıdan biri idi.

İşin başında Sam Leibowitz, Kress'in avukatı idi. O zamanlar o, cinayet mahkemesinin en büyük avukatlarından biri idi. Oysa, dâva başlayınca çekildi. Vincent Impellitini yerini aldı. (1950 yılında bu Impellitini dikkate değer bazı işlerde tekrar çekilen avukatların yerini alacaktır. William O'Dwyer, Meksiko'ya elçi gittikten sonra, New-York belediye başkanlığını ele geçirmiştir.) Ben o zamanlar hukuk ile uğraşıyordum. Bir gün Kontluğun yargıcı olan William O'Dwyer öğleden sonra cinayet mahkemesinden çıkarken beni durdurdu. Kanun adamlığı mesleğinde en değerli kozu olan o dayanılmaz sevimliliğini kullanarak bana:

— Şu Wallace'ın savunma işini sizin almanızı çok isterdim, dedi.

Mahkemenin temsilcisi yani yargıç olarak. bana görev vermeye tamamen hakkı vardır. Kendisine görev verilen avukat öldürme suçu söz konusu olan her dâvada pek fakir

bir tutukluyu bedava savunmayı kabul etmek mânevî mü-kelleflğini de yüklenmiş olurdu.

Oysa, bu sıralarda, randevu defterim pek yüklü idi ve üstüme aldığım her iş uzun zaman sürecektir bir dâva gibi görünüyordu. Ayrıca, hiçbir avukatın bir suç üstüne önceden hüküm vermek hakkı olmamakla beraber ara sıra, gerçekten tam bir savunma yapmak ihtiyacının duyulması ne de olsa insanî bir şeydi. Bu işte de böyle bir koku vardı.

— Bay yargıç bu işte bana bir seçme hakkı tanıyorsanız bunu almasam daha iyi olur, dedim. Ama, ısrar ederseniz...

— Bu iş için öteki sanıkların avukatları ayarında birini göstermek hakkımdır, diye bana karşılık verdi.

O'Dwyer'in işteki sevimliliğini gördünüz. Pek az insan ona karşı durabilirdi.

Bu dâvanın savunulacak tarafı yoktu. Devletin elinde pek çok delil vardı. O üç kişi suçlu olduklarını kabul etti. Birkaç gün sonra öğle üstü, O'Dwyer haber gönderdi, beni görmek istiyormuş. Dereden tepeden konuştuk, sağlık durumumu sordu. Sonra devam etti:

— Ruber dâvasında iyi çalıştınız. Elinizden gelen her şeyi yaptınız.

— Bana bunu söylemek nezaketinde bulunmanıza teşekkür ederim bay yargıç, dedim. Ve: «Bunu söylemek için beni çağırtmadı, her halde» diye düşündüm. Kendi kendime düşündüğüm doğruymuş.

— Yakında Broolyn'e hukuk yargıç olacağım, sizi de yanıma almak istiyorum dedi.

Bu beni bir değil, iki kat şaşırttı. Önce, komitenin yargıçlık görevine getirilen kimse bu mevkide tam dört yıl kalır ve yılda yirmi beş bin dolar kazanır. Bir sulh yargıç dört yıl için seçilir, ikincisi: ben siyasî bakımdan hiçbir dayanağı olmayan, bağımsız bir adamdım, hattâ hiç bir siyasî kulupten de değildim. Bu teşkilâtın başları, yeni sulh yargıcını ve kendisine yararlı olacak yardımcılarını hepsini bulabilecek pek çok taraftara sahiptirler. O'Dwyer omuzlarını silerek:

— Hiçbir önemi yok bunun, dedi. İşin siyasî tarafını siz bana bırakın.

— Bana büyük bir şeref verdiniz bay yargıç. Ama şimdilik bunu burada bırakalım. Siz seçildiğiniz zaman yine konuşuruz.

Onun sulh yargıçlığı görevini istemesinin enteresan bir tarafı vardı. Her sulh yargıcı tuzaklarla kıyaslanınca, yargıç görevi rahat sayılırdı. Ayrıca, yetmiş yaşına kadar yılda yirmi bin dolar almak vardı. Çünkü, yargıç bir kere seçildi mi idi sonraki seçimlerde iki partide onun adaylığını desteklerdi. Onun için O'Dwyer sulh yargıcı görevini ısrarla istemek kararını verince onun bu hareketi birçokları tarafından fedakârlık gibi görüldü. Bense onun kamu menfaatına uygun bir davranışta bulunduğu kanısındayım.

Bazı kimseler başka düşüncede idiler. New-York Belediye Başkanı Fiyonello Guardiola bunlardan biri idi. Meşeyi O'Dwyer'in siyasî ustalığı açısından ortaya koymak için sonraları iyice düşünüp taşınıp fedakârlık fikrinden uzaklaştı.

Kıyametleri kopararak:

— O'Dwyer uzun zaman bunları tasarlamıştı, diye gürledi. O nereye gittiğini gayet iyi biliyordu. Bunun için Burton Turkus'u kabinesine aldırды «bakın, hiçbir partiye bağlı olmayan bir büro idare ediyorum» demek için öne sürülecek birisini istemişti.

O gün bugün birçoklarının yaptığı gibi, o da O'Dwyer'in adına en ünlü gangsterlerin, derebeylerinin adını bağlayacak kadar işi ileri götürdü. Ama, 1939 yılında bunun tam tersi oldu.

O'Dwyer seçildi, çok az bir zaman sonra bir akşam üstü bana:

— Burton, senden istediğim şey, adam öldürme işlerini eline almandır, dedi.

Bu benim için bir zevk olmuştu. Bir dâvanın gidişatı bende her zaman büyük heyecan uyandırmıştı. Bu teklif beni hareketli bir çevre içinde bulunduracaktı. Onun için, 1 Haziran 1940 ta, bağımsız bulunan Burton Turkus sulh yargıcı yardımcısı oldu. William O'Dwyer'in demokrat idaresinde adam öldürme kısmında görev aldı.

Booklyn her yerde «Kliseler sitesi» olarak tanınmıştı. Bunda aklın kolay kolay almayacağı bir mantıksızlık var: Kliseler sitesi, aydınlatılmamış iki yüz adam öldürme suçunu barındırmaktaydı. 1940 yılı başlarında bu listede hem de ne öldürmeler vardı: Boğulmuş, hançerlenmiş, bir araba içinde ya da تنها bir sokakta bırakılmış bir ceset; bir garajın duvarına dayayıp kurşunla delik deşik edilmiş iki çıplak erkek, köprü altında balta ile kesilmiş bir ceset, çuval içine konup lâğıma atılmış bir başka ceset.

Doğru dürüst bir sıra plânı yoktu. Liste, sadece, adaletçe hiç izah edilmemiş bütün bu ağır ölümleri birer birer göstermekte idi. Elbette ki çoğunda polisin öldüren üstünde, öldürmenin sebebi üstünde kesin bazı kuşkuları olmuştur. Kuşkular kanunî delil sayılmaz ama ne de olsa işin coğrafi bakımdan yerini iyice belli edebiliriz.

Kaba çizgileri ile Brooklyn'in silüeti, arkası biraz çıkık başsız bir kadın vücudunu andırır. Bu çıkık yerde nahiye'nin en ucunda, dünyanın en işlek limanının ağzında bekçilik eden, hükûmetin Fort - Hamiltondaki ihtiyat kuvveti bulunur. Bu söylediklerimizde söz altı hiç bir şey yok.

Tamam. Kadının boynunun bulunacağı yerde, kuzey doğu ucunda mezarlıkların bulunduğu ve her zaman yemyeşil bir mahalle vardır. Mezarlıklara türlü türlü adlar takılmıştı. Selvili tepeler, hep yeşiller mezarlığı, serçe tarlaları, Cerman tepesi, Macar mezarlığı, Lübnan tepesi. Bu mezarlıklar yan yanadır. Bu sakin yeşil tepelerin ve bu mezarların aşağı tarafında adam öldürme suçunun işlendiği bıçkınlar mahallesi bulunur. Adam öldürmeği örf ve âdetleri içine sokmaya elverişli bir köşe.

Burası pek geniş bir kesim değildir. Kuzeyden güneye üç buçuk, doğudan batıya dört kilometre uzunluğu vardır. Bir yanından mezarlıklar ile, öte yandan Can Arsil alçak arazilerinin ıssız kum yığınları ile çevrili olup, Long-Islandın kırklı köşeleri ile Est Park boyunca sakin özel mahalleleri arasında kalan bu dört kilometre karelik alan içinde suçun üç kesimi toptan, bir üçgen vücade getirir. New - York'un doğusu, doğu uçtadır. Ve Brownsville'e uzanmıştır. Sırası gelmişken söyleyeyim, bununla Brownsvill'e hiç bir suç yüklemiyoruz. Buranın değerli vatandaşlar yetiştirdiğini

biliyoruz. Erkek ve kadınların çoğu çocuklarını etraflarındaki tehlikeli kimselerden uzaklaştırmaya çalışırlar. Bununla beraber yıllar yılıdır bu mahalleden kötü gençler çıkmaktadır. Brownville'de geceleyin sokakta eve gidenlerin üstlerinde çok az para bulundurmamaları iyi olur. Üçgenin kuzey köşesinde Ocean Hill, ağaçlarla çevrili Estern Parway ile geniş, hareketli Atlantik Avaneue'nün birbirini kestikleri yerdedir. Bu iki caddenin ikisi de Brooklyn'in içinden geçen önemli birer ana caddedir.

Kiliseler sitesinde işlenen bir çok ve çeşitli suçların ve adam öldürmelerin, bu üçgen şeklindeki alanın kenarında ötede beride biten serseriler takımının eseri olduğuna hiç şüphe yoktur. İleri bir üstten hareket etmek suretiyle bir temizleme işinin bir yolu olduğu noktası üstünde anlaştık. Bugüne kadar haydutlar canlarının istediğini yapmışlardı. Bunların peşine düşme ile bunları rahatsız bir duruma sokmakla, sokak başla ını bırakıp gitmeye zorlamakla işe başlayacaktık. İşe işte bu yönden başladık.

Polis bütün dört yol ağızlarında duracaktı. Bu aylaklardan birinin oralarda sürttüğünü her görüşünde, bunlara «durma bas git» diyecekti. Bıçkınlar her görüşte sokak başlarından merasimsiz çekilmiş, işledikleri en küçük suçtan bile sanık olarak koğuştu ulmuşlardır. Bu onlara hüküm giydirmeye yetmeyecekti. Bu yaygaracı ve farfaracı gangster takımının hepsi de kurnaz şeylerdi.

Ama, artık dört yol ağızlarına demir atamazlar, suikastlarını gizli gizli hazırlayamazlardı. Bu onların barbut oynamalarının önüne de geçecekti. Ama ne yaptıysak nafile, bu usul haritadaki çarpı işaretlerinin hiç birini silemedi.

Bir haydut, kötü yollardan kazanılmış zenginliğini, böbürlenerek herkese göstermek için, körüğü açılır yeni otomobilini yakındaki araba parkında bırakır. Kolunda cici cici bir taş bebekle çalım satarak yürür hiç acele etmeden en yakındaki bara girer, oradakilerin hepsine içki ikram etmeye başlar. Bunu yapmaktan maksat, o günkü gençlerde hayranlık ve imrenme uyandırmaktır. Her etkiye kolayca kapı-

lan çocuklar böyle göz kamaştırıcı bir duruma kavuşacakları günü hayal ederler. İmrenme, onları kışla gangsterlerinin yaptıklarını yapmağa sürükler.

Bizim, bıçkınlara bir yerde demir attırmamak kararı-
mız onlara sigaralarını yakacak bir köşe dahi bırakmamak-
tı. Çocuklar taptıkları putlara polis arabalarının takıldıkları-
nı görünce, bu onlarda kahramanlarının hiç te sandıkları
kadar yürekli kimseler olmadığı düşüncesini uyandıracak-
tı belki de. Ne olursa olsun mükemmel bir suçtan koruma
çaresi idi bu.

Giriştiğimiz bu yeni temizlik işi etkisini göstermeğe
başladığından, hırsız ve soyguncu takımı biraz sinirlendi.
İçlerinden şöyle düşünceler oldu: «Şehirden çıkıp gitmek,
bu iş tavsayıncaya kadar belki daha iyi.» İnatçı, dediğim de-
dik olanlar bunlara gülüp geçti. İnatçıların en inatçısı olan
Happy Maione:

— Neye şehirden çıkıp gideceksiniz? Enayi misiniz siz?
diye söylendi. Sorgu yargıçlığındaki o aylak şişman kendini
bir şey mi sanıyor? Burada her işe burunlarını sokmaya kal-
karlarsa Brooklyn'de her köşe başına «Bohça» bırakmaya
başlarız. İşleri yoksa «Kim bırakmış» diye arasınlar dursun-
lar.

Happy Maione bu haberin, haber alma şebekesi tarafından
sorgu yargıçlığı bürosuna yetiştirileceğini gayet iyi biliyor-
du. Hırsız takımının savaş ilân etmesi demektir bu. Ocak
ayının sonuna doğru bir gün bir arama tarama sırasında 22
haydut yakalandı. Serseriler, ya da sabıkalılarla işbirliği et-
tiklerini gösteren deliller vardı.

Ken Mc Cabe, bu kendini beğenmiş haydutları kovuş-
turmak için, her gün iki saat fazla çalışma yaptı. Yakalanan-
lar arasında Maione, Abbandando ve çetenin güvenilir
adamlarının en değerlilerinden — ve en kaşarlanmışların-
dan — biri olan Blue Jaw Magoon vardı. Hepsisi de, suçuna
göre, altmış gün, ya da doksan gün devletin ekmeği ile bes-
lendi. Hiç olmazsa hapis yattıkları sürece, köşe başlarından
ve özellikle karargâhlarından uzak kalmışlardı.

Brownsville karargâhı ile New-York'un doğu karar-
gâhının merkezi Pitkin Avenue'dür. Bura insanları Pitkin
Avenue'nin beşinci caddeden, Stare Street'ten, Market Stre-

et'ten Linkolyn Deriveden, ya da mağazaları ile ve öte beri satın alınan yerleri ile ün almış herhangi bir gezici yerinden hiç te aşağı kalmadığını sanırlar. Çetenin P. C. A. sının (karargâhının) Pitkin Avenue'den dört ev bölümü aşağıda, güneyde demir yolunun hâkim olduğu işlek dört yol ağzında bulunuşu, bu caddenin göz alıcı ışıklarından ötürü değildir. Bu dört yol ağzı, Saratoga ve Livoia caddelerinin birleştiği yerdir. Tam sağ köşesinde bir oyun salonu vardır. Namussuzluk yolunu, kötü yolu, haydutluk yolunu mu seçelim? Ve alnımıza kurşunu yiyelim mi yemeyelim mi? Çetenin keskin nişancılarından olalım mı olmayalım mı? diye karar verecek kadar büyüyecekleri güne dek çocuklar burada eğlenirler. İşte bu dört yol ağzına ilk harfi büyük (Köşe) adını vermişlerdir. Bu köşenin en önemli noktası bir şekerçi dükkânı idi. Her gün yirmi dört saat açıktı. Onun için burayı işleten kadına «Geceyarısı gülü» adını takmışlardı.

Bu mağaza ile arkasındaki evin toplantı yeri, öldürücü yollama bürosu, çetenin merkez binası olduğunu sonradan öğrenecektik. Burası çok elverişli merkez bir yerdi. Batıda üç kilometre kadar ileride Dodgers beyzbol kulübünün Ebbets Fild denen alanı bulunur.

Köşe ile Ocean Hill üssü arasında bağlantı kurmak kolaydı: Ya Reles, ya Pittsburgh Phil, ya da hayasız Buggsy, Saratoga Avenue'den Eastren Parkway'e kadar gidip ilerideki altı ev bölümünden sağa saptı mı her vakit çok kalabalık olan Atlantik Avenue'ye çıkar. Happy Maione la sağ kolu olan sert ve haşın Dasher Abbandando'nun asıl karar-gâhları burada idi.

Köşeleri temizlemeye başladığımız için, şimdi her zamankinden daha nazik bir durumda bulunuyorduk. Pek yakında, serserilik için verilecek hapis cezaları çekilmiş olacak, serseriler yine sokağa dökülecek, hiç şüphe yok eskisi gibi yine başlayacaklardır. Suç ve adam öldürme kısmı işin içinden nasıl çıkacağını, sonra da ne türlü bir sorumluluk yükleneceğini kendi kendine sormaktaydı. Biz düşünüp taşındıkça sanki zekâmızın ışığı azalıyordu. Tam da böyle bir zamanda postacı sorgu vargıçlığı bürosuna bir mektup getirdi. Rikers adası Belediye ceza evinin pek iyi denmeye-

cek bir mektup kâğıdına yazılmıştı. Aklımda kaldığına göre şöyle kaleme alınmıştı:

Sayın bay,

Ben bir süreden beri buradayım. Sorgu yargıcı ile konuşmak istiyorum. New-York'da işlenen bir adam öldürme suçu üstüne ait bazı şeyler biliyorum.

Harry Rudolph

Anlaşılan polisten olan herkes Harry Rudolph'u tanıyormuş, hepsi de onun için aynı şeyi söyledi.

— Bu Rudolph'çuk biraz delidir, kaçığın biridir dendi. Polis memurları ona «Esintili» diyorlardı: Sihirbazlık zamanlarından kalma bir terim bu. Yeni doğan ay yüzünü aydınlattığı kimselere acaip bir takım şeyler yaptırılmış. Ayın yakaladığı insanın zıvanası biraz bozulurmuş.

Rudolph, işlediği küçük bir suçtan ötürü yediği cezayı çekmekte idi. Hapse girili çok olmadığı için, bize bu işi haber vermenin mükâfatı olarak cezasının indirilmesi elbette ki söz konusu değildir. Daha rahat bir hapishaneye alınması da aklımdan geçmemişti. Rikers adası hapishanesi her hapishane kadar iyi idi. Bildiklerini öğrenmeye karar verdik. «Bunu yapmakla ne kayıp ederiz» diye düşündük. Dudy'nin söylediği ilk şey Brownsville çetesine karşı duyduğu nefret oldu.

— Bu tilkiler, dostum Red Alberti öldürdüler, diye acı acı bağırdı.

İyi bir başlangıçtı bu. Çünkü, bundan bir süre önce Red Albert'in cesedi bir lâgımın içine atılmış cesetler arasında bulunmuştu. Elimizdeki listede bu iş şöyle gösterilmiş: Albert Aleks, öteki adı ile Red, 19 yaşında küçük çapta bir haydut. 25 Kasım 1933 te bir avlunun kıyısında tabanca ile öldürülmüş. Tanık yok.

Altı yıldan fazla bir zamandan beri, hiç kimse işin ne'nin nesi olduğunu öğrenmeyi üstüne almamıştı.

— Bu işi yapanın kim olduğunu da söyleyeceğim dedi Rudy. Bu işi yapanlar Brownsville bıçkınları Reles, Buggsy ve Duke Maffetoradır. Red'i evinden çıkarken alıp götürmüşlerdi.

Sonra Rudy kendisini kimsenin dinlemek istememesinden şikâyet etti.

Bir yıl bir öldürme suçunun ve Brownsville çetesinin lâfını hiç ağzından düşürmemiş önüne gelene söylemiş, ama her dinleyen kendisine kuşkulu nazarlar ile bakmış.

Söylediklerine inandırmak için, Rudy gömleğini sıyırdı ve karnındaki iri bir çukurluğu gösterdi. Etin içine gömülmüş eski, ama korkunç bir yara izi görülüyordu. Bu eski hâtırayı göstererek: «Bana işte bunu yaptılar, dedi. İki adımdan üstüme ateş ettiler, kurşunu hemen sıcaklığına elimle çıkardım.»

Kendisine kimsenin inanmamasında şaşılacak bir taraf yok. İki adımdan karnına kurşunu yediği halde yalnız kurtulmakla kalmayıp, karnındaki kurşunu kendi eli ile çıkardığını söyleyen adama kim inanırdı.

Böyle olmakla beraber bizce önemli olan sonuçtu: «Kid Twist, Buggsy ve Dukey arkadaşımı öldürdüler» diyen bir adam bulmuştuk. Doğru, yanlış, ilk defa biri çıkıp bir takım adlar öne sürüyordu. Büyük bir jüriden ithamname istedik. İşte bu kadar. Böylelikle hiç olmazsa dâva başlayınca kadar, Kindy'i ve Dukey'i sokaklardan uzaklaştırmış olurduk. Bunun üzerine, Harry Rudolph büyük bir jürinin karşısına çıkartıldı, jüride ithamnamenin verilmesi lehinde oy kullandı. Öldürülenin az buçuk zararsız bir dostunun doğruladığı kontrol edilmiş gevezeliklerine dayanarak bir hükümlülük kararı elde etmek ihtimali bir savcının yüreğine su serpmese bile, ne de olsa bu bir başlangıçtı. O gece, Bill Süllivan — 12n ci polis kıtası şefi Yüzbaşı Villand A. Sullivan — yanına iki adam aldı ve Buggsy ve Kid Twist'i mahallesinde aramaya başladı. Ama Brownsville haydutları yüksek komutanlarının izleri bulunamadı.

Gece geç vakit, Doğu New-York caddesinin önemli pazar yeri köşesinde bulunup, bazı haydutların her zaman gece yemek yemeğe geldikleri lokantaya uğradılar..

Yüzbaşı ile adamları birer kahve içip beklediler. Gecenin saat 1 ine kadar ne Buggsy, ne de Kid Twist görünmeyince polis bunları karakola çağırmağa karar verdi. Yüzbaşı Süllivan sandviç satış yerinde duran adama doğru ilerledi.

— Reles ile Buggsy'e söyleyin yarın sabah saat 8 de büromda bulunmalarını istiyorum, diye emretti.

Söylemeye hacet yok Kid ile Buggsy adam öldürme ve gangsterliğe başhıyalıberi öldürme suçu sanığı olarak ta türlü vesilelerle de 76 kere tevkif edilmişlerdir.

İkisinin de yedikleri en büyük ceza topu topu 50 ay hapsi geçmemiştir. Onun için, sabahın ilk saatlerinde yüz-başı Süllüvanın bıraktığı haberi alınca pek heyecanlanmadılar.

İkisi birden ve neş'e ile:

— Hep aynı terane, dediler.

Sabah 8 de, küstahça birer tavırla Yüzbaşı Süllivan'ın bürosuna daldılar, (Biz geldik) dediler. (Hep böyle git gel) diye düşünür gibi bir halleri vardı. İkisi de, yasak edildiği günden beri hiç sokakta bulunmamıştı. Gerçekten, bir kovuşturamazlık kararı verme konusu olmamış, bir öldürme suçu olmadan kendiliklerinden gelip teslim oldular. Dukey Maffetore, o gün öğleden sonra evinin yanında yakalandı.

İsteğimiz üzerine, Reles, Manhattan'daki Tombes hapishanesine gönderildi; Buggsy, koyun ötesindeki Staten Island hapishanesine gitti. Maffetore de daha uzağı, Stautom Yankee yanındaki Bronk kontluğu ceza evini boyladı. Böylelikle, hapis yattıkları sürece gezintide buluşamayacaklar ve birbirlerine sokulup: «Uzun sürmez. Uslu durmağa bakmalı» diyemeyeceklerdi, Reles ile Buggsy sıkı altında idiler. Bu ikisi ile hiç uğraşmadık. Gözümüz Dukeyde idi.

Dukey Maffetore, öteki arkadaşları öldürme işini gördükleri sırada. (Güldürücü şeyler) okuyan Gürbüz bir delikanlı idi. Ona bir emir verilecek olursa içini çekerek okuduğunu bırakıp kendisini elektrikli iskemleye götürecekti bir işe girişirdi. Görevini yerine getirdikten sonra, Dukey namına olduğunu anlatan bir gülümseme ile evin duvarına dayanır, dönüp Li'i Abner'e ya da Süpermana gelirdi.

— Red Albertin öldürülmesi meselelerinden ötürü yakalandığı sırada Dukey 25 yaşında idi. 7 yıldan beri de bir güncük olsun namuslu bir iş görmemişti. Bununla beraber öldürme suçu işliyebileceğine hiç güveni yoktu.

Brownswil'li bütün bıçkınlar o zamanlar talihli gibi idi. İlgi çekici tiplerin çoğu New-York'un doğusundaki barbut oynayan yerlerden hiç eksik olmazlardı. Kaşa kırıp soygun-

culuk yapmağa ya da bir kaçakçılık işine girişmeyi kafasına koyan bağımsız bir (iş adamı) burada işine yarayacak kimseleri bulabilirdi. Dukey serbest teşebbüs taraftarı idarecilerden Sutton diye birini tanırdı. Sutton bir gece, Dukey'i barbut oynadığı sırada gözüne kestirdi.

— Biraz para kazanmak ister misin? diye sordu.

— Ne yaparak?

— Bu gece bir arabayı birkaç saat kullanarak.

Dukey'e kolay para kazanmak gibi gelmişti bu. Kabul etti. O gece Maffetero, yanında oturup talimat veren Suttonla arabayı kullandı, iki kişi de arkaya oturmuştu. Bir bankanın bulunduğu sokak başına gelince, Sutton: «Dur» dedi. Üç kişi indi. Sutton:

— Bekle burada, diye emir verdi.

Bankayı «benzetecekler», diye düşündü. Direksiyon başında beklerken iki polis memuru köşeyi döndü, arabaya doğru yürüdü. Sonraları Dukey: «Onun için arabadan atladım kaçtım» diye anlattı. «Bu herifler bankayı korumaya gelmişlerdi, galiba».

Bir daha Suttonun yüzünü görmedi. Belki de iyi olmuş. Amerikan aleyhtarı eylemleri araştırma bürosunun Banka soyguncuları listesinin başında 1949 dan beri Willie Sutton adı yer alır.

Bir gün biri Dukey'i «şişirilmeye dayanamayacak bir sinek siklet» diye anlatmış. Bu lâf o bir adam öldürme suçu işleyinceye kadar sürdü. O zaman Dukey Sinek Siklet değildi. Artık titremiyordu da. Üstünde işleyeceğimiz bir adam olduğu muhakkak. Fazla bir şey bilmediğini anlamıştık aramızdan daha iyisi yoktu elimizde. Relesle Buggsy'e ne yap-sak boyun eğdiremeyeceğimizi gayet iyi biliyorduk.

Bununla beraber Maffetore gibi ikinci derecedeki kimseler çevrenin kanununa elebaşlarından daha fazla uyan düzgün kimselerdir. Ele vermenin ölümle cezalandırılacağı korkusu haydutlar üstünde çok ağır basar, «koyun» hiç bir yerde rahat dirlik olmayacağını pek çabuk öğrenir. Bir adam hapishanede batırılan bir çakmak taşı ile bile temizlenebilir. Dışarda, ele verenin kendisi ve adamları amansızca aranır ve sonunda da bulunur. Bununla beraber adaletin elinde bu tedhişi boşa çıkaracak bazı imkânlar vardır.

Tek başına hücreye kapama bunlardan biridir. Dukey'e Frijder uygulandı, bunun sonucu olarak tek kişilik bir hücreye kapatıldı. (Güldürücü) yazılar Dukey'in muhayyalesini körletmemiştir. Kafasında acaip bir takım fikirler belirmiştir. Hiç kimse onu bunlardan kurtaramazdı.

«Aktör» diye anılan Willie Sutton 18 Şubat 1952 de yakalanmıştır.

Sonra bir gün ansızın biri ziyarete geldi. Polis komiseri yardımcısı Cek Osmato onun yattığı hücreyi dolaşmaya gelmişti: Burada bir yalnızlık duymuşsunuzdur diye düşündüm, dedi. Bu sözler dostça söylenmiş, Dukey'in İngilizce'den daha iyi bildiği İtalyanca ile konuşulmuştu. Cek Osmato haydutlara karşı nasıl kurnazca davranılacağını bilirdi. Sokaklarda devriye gezmekle işe başlamış, sonra sivilleştirilmişti.

— Bu herifler seni kullanmaya çalışıyorlar, diye Osmato takıldı. Bunların peşinden ayrılmazsan, atlatılacaksın.

Üstünde fazla durmadı. Onun istediği şey, bu ilk ziyaretinde alanı hazırlamaktı. Ama, tekrar yine geldi. İtalyanca konuştu. Sigaralar ikram etti ve Dukey'e polislerin inatçı sıradan haydutlara uyguladıkları, Serenadı yaptı.

— Bu bıçkınlar şampanya ile yemek yiyorlar. Florida'ya gidiyorlar. (Tabloyu gözünde canlandırmıştı.) Onlar böyle sefa sürerken, sen Brooklyn'de kalıp bir dolar çıkaracağımı diye uğraşıyorsun.

İki gün sonra da Mike Mc Dermot ona yardıma geldi. Mike de mesleğin çilesini çekmiş kanlı canlı, zarif ve kibar bir polis memuru idi. Brooklyn ve Staten Island'deki polis karargâhlarına komuta eden baş müfettiş yardımcısı idi. Sonra da dünyanın en gizli şekilde nüfuz edilecek olan Oak Ridge (Tennessee) deki hükûmet atom fabrikasındaki Güvenlik servislerinin şefi olacaktı. İri yarı, kırmızı yüzlü İrlandalı olan Mike, polis teşkilâtının hiç görmediği çok zeki polislerden biri idi. Osmato, O'Dwyerin dostu idi, Mikenin değil ama, Mike tam polis olarak yaratılmış bir adamdı. Kendisi, kişisel duygularına rağmen savcılık bürosu için çok değerli bir yardımcı oldu. M. Dermontla, Osmato, ikisi Maffeteroya boyun eğdirmek için dost-

ca bir yarışa girdiler. Umutsuzluk içine düşen Dukey ağıl-yarak:

— Arslanlar yapmayın, beni bir hain haline getirmek istiyorsunuz, diyordu. Bunu bir an için avuçlarının içine almışlardı.

Ama, Dukey yapılan manevrayı sonunda anlamıştı.

— Elbette, dedi Mc. Dermont. Karını, çocuğunu niçin düşünmüyorsun. Kirayı vermezlerse, yakında ikisini de kapının önüne koyacaklar. Reles'in ailesini kapı dışarı etmeyeceklerine yemin ederim.

Dehşete kapılan gangster inleyerek:

— Haydi ikiniz de gidin başımdan, diyordu.

Bir süre bu yolu tutturdu. Sonra Dukey hıçkırmağa başladı: Söylesem de kim bana inanacak, dedi.

Meyve olgunlaşmıştı. Mike ile Cek birden tutumlarını sertleştirdiler.

— Bak dinle (Osnato işi hızlandırdı.) Bu hücrede rahatın çok iyi, keyfin yerinde. Radyo var, çıkıp hava almak imkânı var. Yemek içmek iyi eğer böyle gidersen söylerim, seni Raymond Street'e (Brooklyn) e göndersinler. Orada pislik, tahtakurusu, hamam böceği var.

Lincoln'un doğuşunun yıl dönümünde o hafta iş biraz daha aydınlandı. Harry Rudolph sorgu yargıçlığına yeni bir ihbarda bulundu. Ortaya yeni bir bomba atarak (burda hapishanede bir herif var) dedi. (Anlattığım hikâyeyi değiştirirsem bana beş torba dolusu para verirmiş. Bunu yaptım mı Reles'le Buggsy soluğu sokakta alacaklarmış. Bırakayım kabak Maffetorenin başına patlasınmış.)

— Kim bu?

— Frosck adlı bir herif.

Frosck'u gayet iyi tanırdık. Brooklyn'in haydutlarının muhtaç oldukları garantilerin büyük bir kısmını sağlayan bir kefalet senedi profesyonelleri ailesindendi.

O sıralarda Frosck kefalet senedi ile para sızdırma suçundan ötürü hapiste idi. Ve birçok hallerde polisler içinde (olta yemi) kullandığını kabul etmişti.

Rudolph'un hikâyesini doğrulamak mümkün oldu. Vin- ce Ricardo bitişik hücrede bulunduğunu söyledi. Ricardo- nun kimliği, Los Angelesli (koyun) olduğu için hep gizli

tutulurdu. Adam Öldürme Anonim Şirketi ile hiç bir ilgisi olmayan özel bir araştırmaya yardım etmesi için hapishaneye yerleştirilmişti.

Elebaşların bu işin içinden sıyrılmak için ne yapmak niyetinde olduklarını Dukey'in tamamiyle öğrendiğini tabii biliyordu. Osmato, son defa hücreye girdiğinde Dukey yıkıldı. Birkaç dakika sonra sorgu yargıçlığı bürosuna doğru gidiyordu. Bir buçuk saat konuştu. Reçete üstüne bütün bildiklerini söyleyip rahatladı.

— 20 yaşında iken, diye geçmişinden söze başladı, heyete girdim. Haraç ile uğraşıyordum. Pittsburgh Phil bana bir kesim gönderdi. İlk zamanlar, bana kardeşi Aleksten ödünç para alırdı. Tabii geri verirken faizi mürafaa olarak ödemek gerekirdi. Peretty Levine 1938 yılına kadar ortağımdı. Biz gelelim öldürme işine. Öldürme işi üstüne ne biliyordu? Dukey Albert meselesine karıştığını düpedüz inkâr etti.

— Ama, 1937 yılında, bir Mayıs gecesi diye devam etti. Pretty ile ben köşede idim. Pittsburgh Phil bir araba çalmamızı söyledi.

Bunlar onun dediğini yaptılar. Çaldıkları arabayı, Pittsburgh Phil'in emrettiği gibi, Happy Maione'la Dasher Abbandondoya teslim ettiler.

— İki gün sonra, diye Dukey ekledi, arabanın içinde bir herifin ölü bulunduğunu gazetelerde gördüm.

— Hepsi bu kadar mı? Oysa, Buggsy'nin emri üzerine, iş bayramı günü tanımadığı ufak tefek bir herifi Reles'in evine kadar götürdüm.

— Adamı orada boğdular, dedi Dukey. Sonra, Buggsy cesedini boş bir arsada yaktı.

Dukey tereddütlü değildi. Ama konuşmakta kafasını işletmekte güçlük çekiyordu.

— Buggsy'nin Relesin ya da Pittsburgh Phil'in yap dediğini ben yaparım. Tereddüt ile izah etti: Yapamazsam ölürüm.

Dukey konuşunca, ne de olsa kendimizi biraz daha iyi bulmuştum. Arabayı çalıp teslim ettiğini bunun cenaze arabası olarak kullanıldığını kabul etmişti. Bir adam öldürme işini aydınlatmak çok sabır ister. Dukey kurbanın kaatili-

ni cesedin yakılacağı yere götürdüğünü kabul etmişti. Böylelikle o, suç ortağı olmuş oluyordu. Adalette ondan suç ortağı olarak tanıklık etmesini isteyecekti.

Dukey «Şarkı» nın ancak bir kısmını biliyordu. O muhakkak umduğumuz gibi çıktı çetenin dışında idi kendisine söyleneni yapardı. İşin nasılinı, ne de niçinini bilemezdi. Bize söyleyecek önemli şeyleri bulunan biri lâzımdı. Çetenin daha yukarı basamaklarında bulunan biri.

Dukey bu işi kendiliğinden yaptı ve:

— Prett'yi bulmalısınız dedi, kibar bir oğlandır o, bu işi benden daha iyi bilir.

Dediğini yaptık, Pretty Levine'i yakaladık. Pretty'nin mavi gözleri, kıvrıkcık saçları ve Brownsvil'li kızların yüreklerini çarptıran gözleri kırıştı. Derin gamzeleri vardı Brownsvill'in en güzel kızlarından biri olan genç bir kadınla evlenmişti. Bu kadının erkek dostları, Pretty gibi güzel de olsa (1) böyle kötü bir oğlan ile evlenmekle, gençliğine yazık edeceğini söyleyecek kadar az nazik davranmışlardı.

Dukey'in zekâsı yaşına göre pek az gelişmiş olduğu halde, Pretty'nin zekâsı son derece parlaktı. Hattâ, bir ara. Brownsville Bürosunda Pretty işinde dikkatli olursa, Kid Twist onu kötü oğlan durumundan çıkarıp ünvan sahibi bir haydut derecesine çıkarır bile demişlerdi. Tabii, bunlar Pretty'nin iyi yola gitmeği denediği günlerden önce olmuş şeylerdi. 1937 yılında 20 yaşlarında ince bir kız olan Heline ile tam evlendiği sıralarda, 23 yaşından önce kendisini altıya yakın adam öldürme suç ortağı yapan bu yaşayışından vaz geçmeğe karar verdi. Çetenin kendisini hemen öldürmemesi, dikkate değer. Pretty'i kurtaran belki de kararını hiç kimseye bildirmemesi olmuştur. Brownsvill'den ayrıldı ve mahallede aylak aylak dolaşmayı bıraktı. Bir kamyon ele geçirmenin yolunu buldu, çalışmaya karşı duyduğu içten gelen nefreti yenererek süpürüntü, kum ve kül taşıdı. Dukey ile Heline 1938 yılı eylülüne kadar gül gibi geçinip gittiler. O ay Heline kızını doğurmak için hastahaneye yatmak zorunda kaldı. Hastahane idaresi Pretty'ye «hesap 100 dolar-

(1) (Güzel) mânasına gelen (Pretty) kelimesi üstünde kelime oyunu.

dır, ameliyat geçirenin taburcu edilmesinden önce ödenmesi gerekir» diye bildirdi.

Pretty'nin verecek 100 doları yoktu. Son bir çare olarak Brownsville teşkilâtının tefecilik kısmına baş vurdu.

Pittsburg'a:

— 100 dolara ihtiyacım var, dedi. Bu parayı faizi ile alabilir miyim?

(Büyük) vaktiyle öldürme işlerinde arabalarını kullanmış olan (küçük) e: Elbette alabilirsin delikanlı dedi. Okey deyenin bulunması elverir.

Bu sözün mânası şuydu: Çeteden iki kişi Pretty'e kefil olmalı idi. Pretty'nin hâlâ iyi dostları vardı. Bunlardan ikisi kendisine kefil olmayı kabul etti ama, Pittsburgh Phil: «Olmaz, bu ikisinin bir şeyleri yok, bunlardan daha sağlam iki kişi bulmalısın» dedi.

Pretty yine çıktı kendisine kefil olacak iki kişi aramaya başladı. Sonunda, bu azıcık para iki haydudun kefil olması ile verildi.

Pretty bu iki haydut yüzünden az kalsın birkaç ay önce elektrikli iskemleye oturacaktı. Pretty parayı herhangi bir müşteriden istenilen faizle aldı: Beş dolar için haftada bir dolar faiz verecekti, yoksa...

Sonraki haftalarda Pretty'nin borcunu ödeyecek parası olmadı, hattâ bu yüzden alacaklılarına görünmediği bile oldu. Murabaha ile para alınınca parayı ödememek insanı, kendisini kefil olanlarla birlikte son derece tehlikeli bir duruma düşürürdü. Pretty hem kendi iyiliğini ve hem de dostlarının iyiliğini düşünerek çeteye girdi.

1940 yılında Dukey, Pretty'nin önemli bir bilgi kaynağı olacağını söyleyince polisler hemen onun evine damladılar. Evde imiş.

O zaman bilmiyorduk ama, iki adam öldürmeye karşı yarışı kazanmıştık. Adam Öldürme Anonim Şirketi üstüne yaptığımız soruşturmanın biz daha başlamadan nerede işe güme gideceğini düşününce hâlâ bugün bile ürperiyor insan. İki haylaz öldürülecekti: Ama, bunlar zayıf noktaları oldukları için, sağ kalmaları gerekiyordu. Hâlâ sağ kalmaları, çetenin bunları öldürmeyişi işin ayrıntılarını iyice ayarlamaları yüzündendi.

Bunları öldürmek emri, Ocak ayı ortalarında verilmişti, aynı günde yirmi haydut serserilik ve suç ortaklığı etmekten hüküm giymişlerdi. Pittsburg Phil, ardından daha başka dertlerin geleceğini sezdirerek, «bizi ele vermeleri ihtimali olanların hepsi ile birer birer uğraşacağız» diye önceden haber vermişti. Öldürüleceklerin listesi inceden inceye tahkik edilmişti. Dukey ile Pretty ilk öldürülecek olanların başında geliyorlardı. Dukey'e zayıf bir insan gözü ile bakılmıştı. Pretty'de çeteden ayrılmaya yeltenmişti. Bu iş o kadar acele olsa idi, hiç şüphe yok çete bunları elektrik ışığını söndürürmüş gibi hızla ve tamamiyle yok ederdi. Ama, bu haydutlar bizim ciddî olduğumuza inanmamışlardı. Serserilikten ötürü yapılan bütün bu yakalamaların (Matrak) olduğunu, sorgu yargıçlığı bürosu üstüne gazetelerde iyi şeyler yazıldığını söylüyorlarmış birbirlerine.

Bu haydutların genel olarak adalet üstüne belirli bir düşünceleri vardı. Ama, savcılığın eski adam öldürme hesaplarını karıştıracaklarını hiç ummuyorlardı. Bunu nasıl yapabiliymiş. Doğrusu, karıştıracakımız şeyin ne olduğunu biz kendimiz de bilmiyorduk, onun içindir ki gangsterler kendilerini rahatsız edenlerden kurtulmakta pek öyle acele davranmadılar. Bütün ayrıntılarını hazırlamak için zaman kazandılar. Ve müsait bir zamanda harekete geçmeğe karar verdiler. Dukey 9 Şubatta, Pretty de bir 1 Martta öldürülecekti. Red Albert'i öldürmekten sanık tutulması Dukey'in hayatını kurtardı, öldürüleceği günden tam bir hafta önce yakalandı. Pretty de çete tarafından öldürüleceğinden tam 9 gün önce yakalandı. Hırsız takımının tekniğine ve ayrıntılara bağlılığı sayesinde adalet, çevrenin en usta öldürücülerinin akıl almaz hareketleri üzerine ilk genel görüşe sahip oldu.

Suç ilminde acemi olan herkes, (Bir bıçkını) konuşturmak için yapılacak tek şeyin onu portakal sıkıp suyunu çıkarır gibi sıkmak, üstüne baskı yapmak sanır.

Muhakkak ki, (büyükler) daha çabuk konuşurlar. Ve Dermont ile Osnato Dukey'i konuşturmakta başarı kazanmak suretiyle ustaca bir iş görmüşlerdir. Dukey o zaman bile, kendisini yüzüstü bıraktıkları karısı ne, ağzını açmaya

razı olmuştur. Bununla beraber, iş ağır basmaya başlayınca Pretty'yi yıldız yapıp çıkmıştır.

Dukey'in, Pretty'e hapishaneyi boylatacak bir çok suçlar yüklediği anlaşıldı. Ama, Pretty susmaktan başka bir şey yapmadı. Koca iki gün bize bir türlü bitmez, tükenmez gibi gelen uzun saatlerdi, kimse ağzından bir şey alamadı. Hiç söylenmedi bile.

Bizim için, bir an önce konuşmasının önemi vardı. İçeriden açılan gedik genişletilmeli idi. Pretty'nin güzel bir karısı olduğunu fısıldadılar. Bu kadının getirilmesi ile belki...

Güzel Helene'nin bebeğine bakacak kimsesi yoktu, 16 aylık küçük kızını gelirken yanında getirecekti, çocuk anesi kadar güzeldi. Helene'le Pretty hararetle ve büyük bir coşkunlukla kucaklaştılar. Pretty haydudun biri idi ama, aşkında içten olduğu görünüyordu. Birbirleri için yaratılmışlardı. Küçük Barbara babasının ayaklarına sarıldı. Pretty'ye kucagina alsın diye yukarı kaldırdılar.

— Kocanıza kavuşmak istersiniz değil mi? diye Helene'e sordular. Öyle ise onu konuşturmak size düşer.

Kederinden iki elini bitıştırerek, kocasına döndü.

— Rica ederim, rica ederim, diye yalvardı. Aşkımızın bahtı için, hakikatı söyle.

Yanaklarından yaşlar yuvarlanıyordu. Çocuk ağlamağa başladı. Çok geçmeden, Pretty solumaya başladı. Biraz daha böyle dursaydı sanırım ki, ben de fenalaşacaktım. Pretty birdenbire isterik hale geliverdi, «söyleyemem nasıl, nasıl söyleyebilirim,» dedi.

Pretty, çıkacak kelimeleri tutmak istermiş gibi ağzını eliyle iyice kapadı. «Söylemem» dedi kuvvetle.

Görüşme böylece sona erdi.

Hırsız takımının bu küçük sineğini söyletmekten alıkoyan kimdi. Adaletin kanunu altında bulunduğu sırada, korkacak nesi vardı? Adam Öldürme Anonim Şirketi söz konusu olunca hapishaneler, güvenilir yol değildi, sorgu yargıçlığı bürosu duvarlarının bile kulağı vardı. Pretty bunu biliyordu. Ama, biz daha bunu öğrenmemiştik. Karısına çocuğuna bazılarının bir belâ gelir korkusu ile kalbi duracak gibi oluyor. Ağzını kapıyordu.

Hâsılı, bizce en etkin vasıtalarla başvurmaktan başka çare kalmamıştı. Çocuğuna «senden başka benim canımı yakar bu» diyerek iki tokatı atan baba üstüne anlatılan eski bir hikâyenin aklıma geldiğini hatırlarım. Heline'i bir kere daha çağırttım. Gözlerinin etrafı kıpkırmızı idi, çok kederli idi. Kederi, kıvrırcık saçlı zavallı küçük hayduda işkence veriyordu.

— Dukey bâzı şeyler söylemiş, kendi yaptıklarını açığa vurduğunu var sayalım. Sorgu yargıcı bunu hesaba katacak mı? Sadece beni ilgilendiren bu iş, asıl çetenin öfkesini yatıştıracak mı?

Heline ona yalvararak hıçkırmaya devam ettiğinden verdiği kararı bildirdi:

— Yalnız kendi yaptıklarımı söyleyeceğim, dedi. Sonra beni rahat bırakın bundan fazlasını söyleyemem.

Pretty karısının yanında, Dukey tarafından itiraf edilen ilk suçta oynadığı rolü açığa vurdu.

— Dukey ile ben arabayı aldık, iki gün sonra içine soğuk bir et bırakıldı.

Bırakılan kadın mı, erkek mi söylemek istemedi, hattâ hırsızlığı Dukey'in söylediği gibi Pittsburgh Phil'in eli ile yaptığını, arabayı Happy ile Dashere teslim ettiğini inat edip kabul etmek istemedi. İkide birde tasalı tasalı:

— Bana fazla soru sormayın deyip duruyordu.

Pek acayip bir şeydi bu. Karşımızda çetenin hapse girmeye, belki de ölüme gitmeyi göze almış bir yanaşması duruyordu. Ama, bu adam başkaları üstüne tek kelime söylemek istemiyordu. Oysa, gayet iyi biliyordu ki koruduğu asıl öldürücüler kendisini, kolaycacık öldürüvereceklerdi.

İnatçılık edip:

— Kendi işiniz ile uğraşın, beni hapishaneye yollayın, diyordu.

Elinde olmadığı halde bayağı zalim ve gaddar oluyordu insan.

— Hapishaneye gideceksiniz anlaşıldı dedim, ama karınız da gidecek. Burada idi, itiraflarınızı o da şitti. Böylelikle dinleme tanığı olmuş oldu.

Pretty vahşi bir insan haline geldi. «Kendimle ilgili olan şeyleri söyledim, diye gürledi. Karımdan ne istiyorsunuz?

O hiç bir şey yapmadı.»

Bizi böyle hareket etmeye zorlayan üç sebep vardı. En başta Pretty'nin susmakta ısrar edişi, bizim çok daha sert usullere başvurmamızı gerekli kılıyordu. İkincisi, Heline'nin bu işi tamamiyle bilmediğine inanamazdık, bu kötü öğlan ile evlenen bu kadının hiç bir şeyden haberi olmaması doğrusu pek acaip olurdu. En son, Pretty'nin bu kadarcık itirafı ile bile bu kadın çevrenin kanunlarına göre idama mahkûm edilebilirdi.

Heline, kadınlar hapisanesine hapis edildi. Pretty karısını her görmek istediğinde kendisine gönderilecek, hapis-haneden dışarıya çıkacaktı. Yine de öyle iken, Pretty konuşmak istememekte diretiyordu. Hep aynı nakaratı tekrarlamakta devam ediyordu.

— Bana istediğinizi yapın, ama karımı rahat bırakın. Karısının yanında ona her seferinde aynı karşılığı veriyorduk. Yine de tek bir şey söylemek istemiyordu.

— Hücrenizin anahtarı sizde, kapıyı açabilirsiniz, di-yorduk.

— Bu adamlar bizi koruyacaklardır.

Heline bu konuda kendisine teminat veriyordu: Sana kötülük edilmesine müsaade etmiyeceklerdir. Öteki adamların hiçbirinin önemi yok, hakikati söyle.

Pretty kendisine gönderilen hücumlara tam 24 gün dayandı. 25 inci gün Heline ve bebeği ile şöyle böyle yarım saat başbaşa kaldı. Odaya girdiğim sırada, ikisini de kolları arasına almıştı.

İlk sorduğu şey şu oldu:

— Konuşursam, bunlar kurtulacak mı?

— Bundan endişe etmeniz için hiçbir sebep yok. Diye karşılık verdim.

— Bu hergeleler yüzünden, ne diye hapislerde yatsın her şeyi söyleyip talihimi deneyeceğim.

Çeteye lânetler yağdırdım. Pretty sonunda yola gelmişti.

Red Albert meselesi konuşmanın hareket noktası idi. Pretty'nin ilk sözleri şu oldu:

— Dukey'in Albert ile hiç bir ilgisi yoktu.

Çok uzun süren bir beklemeden sonra söze böyle başlamak hayra alâmet değildi. Ancak çok sonra, o da küçük küçük bir takım ihbarları bir araya toplayınca Pretty'nin çok doğru söylediğini anladık.

— Red Albert daha 16 yaşında iken hayatını kanunsuz yollardan kazanırdı, polis üniformasından öyle nefret ederdi ki, bu yüzden ömründe hiç lâcivert serj kumaştan elbise giymemiştir. Bağımsız bir hırsızdı, hiç bir çeteye girmiş değildi. Ama tesadüf bu ya, küçük çapta bir dolandırıcılık bile insanı bir çetenin kucağına düşürebilir. 1933 yılı yazında Red bir paket ziynet taşı ele geçirdi, bunu değerine satmak istiyordu.

Red'in bu ziynet taşları işini iyi bir şekilde halledebilecek durumu yoktu. Böyle olmakla beraber Brownsville çetesinin bu türlü eşya işini kıvıracak yolları ve imkânları olduğunu biliyordu.

Pittsburgh Phil'e başvurdu, çıkını çözüp:

— İyi mallarım var, dedi. Üç torbaya (1) sana vereyim, daha da çok eder.

— 700 dolar veririm, teklifinde bulundu Pittsburgh Phil

Lâfı söyleyişinden, tartışmaya itiraza gelmediği anlaşıyordu. Bununla beraber hiç kimse hattâ Brownsville'nin en kendini beğenmiş haydutları bile Alberti heyecana düşüremezdi.

— 700 dolar ile ne yapabileceğini gayet iyi bilirsin diye gürledi. Haydi çek arabanı.

Brownsville kafa tutmaktı bu. Pittsburgh'a karşı hiç kimse bu ağzı kullanamazdı. Bir moda resmi gibi giyinmiş olan bu haydut adam, kendini son moda gömlek almış gibi, keyif ve neşe içinde öldürürverirdi.

— İşte sana 700 dolar, ister al, ister alma...

Red bu 700 dolar ile ne yapacağını açıkça Pep'e söyledi.

Phil öfkesinden kudurmuştu. Ama, ziynetleri teklif ettiği paraya elde etmek arzusu, hakaret altında kalmamak ih-

tiyacından daha baskın çıkmıştı. Bu çapta bir adam öldürücünün ziynetleri kapmak için bu küstah hırsız güpegündüz ateş edip öldüreceği insanın aklına gelebilir. Ama, bu adam öldürücüler, işlerini gayet iyi bilirler. Hemen her zaman iyi bir plân hazırladıktan ve plânını bütün ortakları ile görüştükten sonra ancak öldürürlerdi.

«Köşeye» dönünce, Phil tayfayı topladı, öfkeden gelen alaycı bir gülüşle: Aklına geleni bana söylemeye kalkışan şu sinek yavrusuna bakın hele, dedi.

Ziynetler Albertin istediği gibi sahiden 3 bin dolar edermiş, etmezmiş mesele bu değildir. Phil, Red'in şiddetle cezalandırılmasını istiyordu. Tabii bağımsız genç hırsızın temizlenmesi ziynetlerinin de ele geçirilmesi demekti bu. Bir yabancıyı kumpanyadan olduğu hiç aklına gelmeyecek birini peşine takmaya karar verdiler.

— Pretty'i tanımaz, Pretty tam işimize yarayacak delikanlıdır, diye Reles akıllarına getirdi.

Pretty meseleyi gayet iyi hatırlıyordu, bunu bize şöyle anlattı:

— Köşede oturmuş, dostum Joey ile konuşuyordum, tam bu sırada Buggsy geldi ve bana:

— «Şekerciye gel» dedi. Gittim, Reles, Happy ve Louis Capone bir masada oturuyorlardı. Red Alberti bul bura-ya getir, dediler. Joey ile ben gidip Alberty'i bulduk ama gelmek istemedi. Joey: «Geri dönelim, onu arkadan yakalayalım» dedi. Öyle yaptık, ama Red ne yapmak istediğimizi çaktı. Ben daha ne oluyor demeye vakit kalmadan Red üstümüze çullandı, tabancayı kafama dayadı. Yüzünü bile görmiyordum. Joey kızıp ateş etmeye başlayınca, Albert kaçtı, hiç yaralanan falan olmadı. Joey ile ben dönüp şekerci dükkânına geldik olanı biteni anlattık, «Vay anasını, bırakalım bunu» dediler.

Pittsburgh Phil'in öfkesinin yatıştığını ziynetlere konmak arzusunun geçtiğini gösteremezdi bu. Reles ile Buggsy'e:

— Onu görmeye gidemem, ne istediğimi biliyor. Siz ikiniz gidin, dedi.

Buggsy ile Kid Twist yola çıktılar. Pep, ganimeti 700 do-

lara almak istiyor demişler. Albert bunların suratına gül-müş:

— Happy'e haydi çek arabanı dedim, siz de çekin ara-banızı, demiş. Bu lâfı ikinci bir defa söylememeli idi. Bu-nu yapmakla şimdi en yüksek mevkide gangster'e meydan okumuş oluyordu. Bu üç gangster ortaklarından biri olan Walter Sagea haber saldılar. Gelinece:

— Tam sana göre bir iş çıktı, diye emir etti. «Albert senin dostundur. Kendisine bir şey yapacağından kuşkulamaz.»

Pretty asıl önemli ayrıntılarını bilmediği hikâyeyi şöy-le bitirdi:

— Walter Sage'i, Buggsy, Happy ve Reles ile beraber iken gördüm. Sonra, Buggsy bana ve Dukey'e doğru iler-ledi: Bu gece gidip bir yerde beraber yatsanız iyi edersiniz. Bir şeyler olacak dedi. O zamanlar Williams Aveune'de bir adam vardı. Dukey ile ben geceyi orada geçirdik. Olanları ertesi gün gazetede okudum. Red Albert mortoyu çekmiş-ti. Pretty, hikâyesine devam ederek New-York devletinin yukarı taraflarında bulunan turistik memleketleri, Catski-lis'lerin içine daldı ve yarım düzüneye yakın adam öldür-me olayının sırlarını ortaya döktü, her şey bunlardan yal-nız Brooklyn çetesinin sorumlu olduğunu gösteriyor gibi idi. O ana kadar, ya Castkilis'ler gölünün suları üstünde her ceset görülüşünde ya da tozlu bir yol üstünde her ceset bırakılışında, Sullivan Kontluğu resmî makamlarının yapa-bildiği tek şey olayı tesbit etmekten ibaret kalıyordu. Ne tanık, ne ölüm sebebi, hiç bir şey yoktu ortada. Pretty'nin ortaya döktüğü sırlar Sullivan kontluğu sorgu yargıcı Bill Deckelman için şiddetli bir darbe oldu. Kendisini saran şaş-kınlığı: «Bizim memleket arazisi 10 yıldır cesetlerin atıl-dığı yer olmuş desenize »diyerek anlatmıştı.

Millî Sendikanın metodları içinde bir dostun, bir dostu öldürmesine olağanüstü bir şey diye bakılmamıştır, hâlâ da bakılmamaktadır. Gerçekten, bir öldürme sözleşmesi, ana babaya uygulanacak bile olsa isyan için bir bahane değildir. Kendisine iş verilen adam ya bunu yapar, ya da kendisi «ce-hennemi boylar».

Onun için, Walter Sage, Red Albert'le olan dostluğunu hiç işe karıştırmadı. Walter çete için her zaman elinden geleni yapmıştır. Yıllardan beridir ona birçok başka görevler de verilmiştir. Bu sadakatla hizmetlerine mükâfat olarak ona, Sullivan kontluğundaki para makinalarının ora sorumlu makamı müdürlüğü verilmişti.

«Çeteler» in, tatilini geçirmek üzere Castkills mıntıkasına gelenler ile çok iyi münasebetleri vardır. Zaten, kumar makinaları hiçbir kaygısı olmayan ve kolayca para harca-yarak tatilini geçirmeye gelmiş kimseler arasında her zaman büyük rağbet görmüşlerdir.

Walter'in idaresi bir iki yıl, herkesi son derece hoşnut etti. Bununla beraber, 1937 yılı yazı ortalarında teşkilâtın müdürleri Sage'ın hesaplarında bütün kazançların çetenin kasasına girmediğini gösteren bazı gizli şeyler sezdiler.

Toplantıyı izleyen Kid Twist Reles:

— Trolleybüs şoförü bu aylak şişko kendini ne sanıyor, diye sordu. Nerde ise, bozuk paraları bize verip gerisini cebine atıyor bu herif, diyeceği geliyor insanın.

Kurallara aykırı çok kötü bir hareketti bu. Çetenin gelirleri ile nasıl dalga geçermiş, öğrensın diye Walter'e iyi bir ders vermeyi kararlaştırdılar. Yalnız ona değil, herkese de ibret olacak bir ders. Ders verecek «Profesör» de Pittsburgh Phil ile Gangy Coken'di. İkisi de Walter'in gayet iyi dostları idi. Sage, Brooklyn'de bulunduğu zaman Pittsburgh Phil'in evinde yer içer, yatar kalkardı. İki yüz on kilo ağırlığında olan Gangy onun oda arkadaşı, Sullivan kontluğundaki gözde adamıydı.

Tesadüf, Pretty de tam o sıralarda dağda tatilini geçiriyordu. Geldikten iki gün sonra, Happy kendisini ziyaret etti:

— Bu akşam ne yapıyorsun? diye sordu.

Daha Pretty karşılık vermeden sabırsız öldürücü:

— Kararlaştırdığın bir şey varsa vaz geç. Arabanla beni Evans otelinin önünde bul, diye ekledi.

Pretty randevuya tam vaktinde geldi. «Yolu gözle, farları da yanık bırak» diye Phil emretti. Birkaç dakika sonra, arkadan gelen bir araba bunlara yetişti. Farlarını bir kere söndürüp yaktıktan sonra hızla geçip gitti. Phil hemen:

— Şunların peşini bırakma, diye emretti.

Pretty arkadaki küçük kırmızı ışığın izini bir iki kilometre kadar bırakmadı, ara sıra arabadan gelen acı çığlıkları duyabilecek kadar yakındı. Otomobil yolun yan tarafına doğru yöneldi, sonra bir ormanın kıyısında durdu. Pretty de gelip tam onun arkasında durdu.

Arabada olup bitenler şöyle idi:

Gangy, dostu Walter Sage'a tepeler arasında bir gezinti yapmayı teklif etmişti. Eski dostu Gangy'den başka birisi kendisine randevu vermiş olsa Walter bir şeyden şüphe edebilirdi. Walter önde şoförün yanına oturmuştu. Gangy ile, Brooklyn'li kötü bir oğlan olan Jack Durucker arkada idiler. Yaz gecesinde, yolda giderlerken arasına öne doğru eğilip yapılan beyzbol maçlarını, günün türlü olaylarını tartışıyorlar, şakalaşıyorlardı.

Issız bir yere geldiler. Sık ulu ağaçlar dağdan yolun üstüne kadar sarkmıştı. Şoför önceden kararlaştırılmış olan işareti verdi. Arkada oturan adamlardan biri cebinden bir şiş çıkardı. Yolda giderken birçok defalar yaptığı gibi öne doğru eğildi. Bu sefer şakalaşmayı unuttu. Sol kolu ile boynunu sıkıp geri çekti. Çete buna: Kravat bağlamak, der. Para makinaları patronunu kısılcı içinde tutarak adam şişi Walter'in boynuna ve göğsüne bir çingırağın düğmesine basar gibi birbiri ardından 32 defa sapladı. Önce azgın bir hayvan gibi debelenip çırpınan Walter sonunda sakinleşiverdi. Ötekilerden biri:

— İş bitti, dedi. Şiş saplayan adam da Walter'in boynunu bıraktı. Araba stop etti. Arkasından gelen de durdu.

Pretty içinde adam öldürülen arabanın iki yanındaki kapılarının açıldığını gördü. Kapılardan birinden elinde şişi ile Jack Drucker'in çıktığını gördü. Öteki kapıdan Gangy bir top mermisi gibi dışarı fırladı. Boğuk boğuk öksürdü, ormanın içinde kayboldu.

Pittsburgh Phil şaşırıp:

— Ne oluyor buna? dedi.

Sullivan kontluğundaki para makinaları müdürlüğü mevkiini artık kaybetmiş olan Walter Sage'ın cesedini Druc-

ker ile beraber, arabadan çıkarmak için uğraşıyordu. Ceset Pretty'nin arabasına taşındı. Ve dağlar arasına serpilmiş, halkça pek sevilen göllerden birinin kıyısının kenarına götürüldü.

Walter'in göğsüne bir elektrik oyuncağı sıkı sıkıya bağlandı. Ve ceset göle atıldı. Elektrik oyuncağı bir semboldü. Pittsburg Phil bu manzara karşısında pek azametli edâlar takınmıştı. Sage çaldığı şeyi son yattığı yerde de hep yanında taşıyacaktı. Çetenin Walter'e vermek istediği ders işte bu idi, ayrıca bunu yapmakta bir fayda da gözetilmişti. «Göğsüne bağlanan çanta ile suçun maddî delili», hiç değilse bu cesedi çürüyüp tanınmaz hale gelinceye kadar gölün dibinde tutacaktı. Batan bir ceset bağırsakları dolduran gazların baskısı ile suyun yüzüne çıkar. Öldürücüler bunu gayet iyi bilirler. Oysa ağırlığına ve vücutta açılan deliklere rağmen ceset 10 gün sonra suyun yüzüne çıkınca çetecilerin nasıl şaşıp kaldıklarını bir düşünün. Araştırıp soruşturdular. Walter'e vermek istedikleri ceza onlar için de bir anatomi konusu oldu.

Öldürülen kimse diri iken şişle vücutta açılan delikleri kalbten gelen kan sıkı sıkı kapatmıştı.

Bu yüzden, vücuttaki gazlar dışarı çıkamadı. Walter Sage öldükten sonra vücudunda su yüzüne çıkma kabiliyetini yok edecek kadar çok delik açılmadığından yine su yüzüne çıktı. İbret konusu olan elektrik oyuncağı, cesede hep bağlı olarak duruyordu.

Pittsburgh Phil şaşkın şaşkın başını sallayıp:

— Şuna bakın hele, dedi. Bu şişman herifin hakkından gelmek için hekim olmalı imiş, yüzmek nasıl olurmuş o zaman görürdün.

* * *

Walter Sage'in öldürüldüğü gece, Gangy, kendisini son defa gördüğümüz ormanların içine koşa koşa dalmıştı. Gangsterler ona ne olduğunu bir türlü anlayamamışlardı. Ama Gangy'nin bunu yapmasının bir sebebi vardı. Kendisine verilen görevi yerine getirip dostunun öldürülmesinde payına düşeni yaptıktan sonra dev cüsseli adam birden bire dehşete kapılmıştı. O günden sonra «çok bildiği» için Walter gibi kendisinin de damgalanmış bir adam olduğunu anla-

dı. İşte bunun için koşarak kaçtı. Eski arkadaşlarından epey uzaklaştıktan sonra durdu.

Aradan aylar geçtikten sonra bir akşam Pretty ile Dukey, vakit geçirmek için Brownsville'de bir sinemaya gitmişlerdi. Filmin adı «Altın Tenli Delikanlı» idi. Profesyonel bir boksörün hayatını anlatıyordu. Bir maçın sahnelelerinden biri gösteriliyor, arka plânda ringin kenarına sıralanmış dövüşenleri teşvik için bağırışan boks hastaları görülüyordu.

Pretty yerinden sıçradı. Ve Dukey'ye:

— Bana bak Gangy'i gördün mü? diye fısıldadı.

— Nerede? Dukey başını kaldırdı. Hani nerede?

— Nah, perdede, şu kımıldayan herif.

Sonunda Dukey de Gangy'i gördü:

— Evet, dedi, tâ kendisi.

— Haydi, şunu çeteye haber verelim, diye Pretty söylendi.

Çok heyecanlandıkları için filmin bitmesini bile bekleyemediler. Bu sinek yavruları için kaçırılmaz bir fırsattı: Elebaşılarını şaşkına döndüreceklerdi. Hemen soluğu köşede aldılar.

İki ortağın ikisi birden:

— Demincek bir film gördük, dediler. Bilin bakalım, bunda kim oynuyor? Ötekilerin bulmak için uğraşmalarına vakit bırakmadan önemli adam olduklarını göstermek için: Gangy, diye patladılar.

**

Şefleri ise bunlara:

— Enayi misiniz, nesiniz? O balya gibi herif filmde nasıl oynar, diye karşılık verdiler.

— Gözümüz ile gördüğümüze mi inanalım, yoksa sizin lâfınıza mı? diye ısrar ettiler.

Çetebaşları hâlâ şüphe ediyorlardı. Ama Pretty ile Dukey o kadar kesin konuşuyorlardı ki sonunda hepsi kalkıp sinemaya gittiler... Reles, Buggsy, Happy, Blue Jaw, Abbandando, Pittsburgh Phil ve Louis Caponet: Hepsi.

Pretty sahneyi gösterip âdeta bağırarak:

— Nah, bak orada ringin yanındaki Gangy işte, dedi. Hepsi de gözlerini dört açmış bakıyorlardı.

— Doğru, şu bizim şişman aylak bu, diye Reles kabul etti.

Pittsburgh Phil'in bütün söylediği:

— Haklısınız, demek oldu.

Bu iş şöyle olmuştu. Gangy Catskills ormanlarından çıktıktan sonra istasyonun yolunu tuttu. Batıya, batının en uzak yerine giden ilk trene bindi. Yaptığı bu uzun yolculuk Gangy'ye kendini toparlaması için zaman kazandırdı. Günlük, güneşlik bir havada Kaliforniyada trenden indiği zaman bütün bu olanlara gülüyordu. Çete kendisinin kılına bile dokunmak istememişti. Boşu boşuna korktuğunu anlamıştı. Ama, hazır Kaliforniyaya gelmişken bir süre burada kalmaya karar verdi. Gangy'nin Hollywoot'da bazı dostları, bunlar arasında bugün halk tarafından sevilen ve milyonlarca insan tarafından saygı gören birkaç aktör vardı. Bunların aracılığı ile sinema pazarına girdi. Kısık sesli dev gibi iri yarı bir adam olduğundan ufak tefek roller koparmasını becerdi.

Çete bu sırrı güzelce sakladı. Ancak üç yıl sonra, o da biz soruşturmalara başladığımız ve Pretty'nin konuşmağa karar verdiği sırada aktör Jack Gordon'un Brownsville çetesindeki Gangy'den başka biri olmadığı anlaşıldı. Gerçekten Sullivan kontluğundan bir polis memuru sinemada ikinci sınıf bir filmi seyrederek can sıkıntısından patladığı bir sırada perdede beliren bir karaltı dikkatini çekti. Bayağı hayalet gibi bir şeydi bu. Sullivan kontluğu resmî makamları bu karaltıyı bir adam öldürme suçu için sorguya çekmek üzere, üç yıldır arıyorlardı.

Sorgu yargıcı William Deckelman, Şerif Harry Gordon ve motosikletli devlet polisi Hollywoot'a giden bir uçağa bindiler. Gangy'yi aktör rolünde buldular. Gangy ailesi ile birlikte stüdyonun tam karşısındaki rahat bir kır evinde oturmakta idi. Gangy en çok gangster filmlerindeki polis memuru rollerine çıkıyordu.

Pretty gerçekten pek iyi bir bilgi kaynağı değildi. Çok şey bildiği de yoktu ama, bir süre için bize büyük bir faydası dokundu ve soruşturmaları yürütmekte önemi olan aradığımız kimseleri ve istediğimiz şeyleri bize gösterdi. Gangster yatağından 150 km. uzakta Sullivan kontluğun-

daki yapılan işleri göstermek üzere bize çizdiği tablo çok değerli idi, çünkü Al'in söylediğine göre, Brownsville bıçkınları nereye olursa olsun, bir yere gittiler mi, mutlaka birini öldürmek için giderler.

Oysa mavi gözlü kötü delikanlının, gerçekten, kıyıda köşede bir yeri vardı. O, Maione ile Abbandando'yu, Louis Capone ile Pittsburg, Buggsy ile Reles'i sadece öldürücüler teşkilâtından diye gösterdi. Ama, bunlardan her birinin teşkilâtın bütünü içindeki yerini, oynadığı rolü bilmiyordu. Ne o, ne Dukey iktidarın kimin elinde olduğunu bildikleri yoktu. Onlarca, baş Pittsburgh Phil'di.

Brooklynde işlenmiş ve henüz aydınlanmamış iki yüz adam öldürme suçu konusunda bize ilk adımları attıracak bir adamı elimizde bulunduruyorduk. Ama, noktaları işaretlemeden henüz uzaktı. İki gangsterin sözü ile teşkilâtın başlarını mahkûm edemezdik. İfşaatları bize sadece bir şeyler vaadediyordu o kadar. Meselâ bu bilgileri Sullivan kontrolünde kullandığımız zaman Gangy, Pittsburgh Phil ve daha üç kişi Walter'i ve Iry Askenaz'ı — ki bunu da Pretty haber vermişti — öldürmekle itham edildiler ama Gangy Hollywoot'dan getirilip mahkeme edilince iki gangster tanıklık ettikleri halde berat etti.

«İçerden açılan gediğin» genişlemesi gerekiyordu. Soruşturmalarımız için ölüm kalım meselesi idi bu. Eğer bu gedik genişlemezse böromuz için boynunu büküp oturmaktan başka yapacak bir şey yoktu. Pretty ile Dukey'in itiraflarındaki ip uçlarını gazeteler bütün memlekete yaymışlardı.

Böyle olmakla beraber, çok önemli bir sonuç elde ettik. Brooklyn çevresi endişe içinde idi ve sinirli idi. Her haydut herhangi bir suç işlediği zaman Pretty ile Dukey yanlarında mıydı, değil miydi diye hatırlamak için kafa patlatıyordu. Herkes kendi dostundan kuşkulandı. Söylemeye ne hacet, herkesdeki bu huzursuzluk duygusuna yardım için elimizden her geleni yaptık. Hırsız takımı arasında velvele koparmak güç bir iş değildi. Arasıra ortaya «Pittsburgh Phil konuşuyor», ya da «Buggsy uzun uzun anlatmayı teklif etti» gibi bir lâf atıyorduk.

Yine de öyle iken meselenin anahtarını elinde bulundurup bunu bize teslim edecek yüksek kademedeki bir gangster'i yakalamadıkça kovuşturmanın bundan fazla ileri gidemiyeceğini gayet aydın bir şekilde görüyorduk. Bir gangster bu öldürme suçlarının niçin işlendiğini, öldürülenlerin sayısını bilmeli idi, bu konularda söyledikleri birbirini tutmalı, bunların su götürür yanı olmamalı idi.

Bize ötekilerin «kimler olduğunu gösterecek» ve teşkilâtın bütün mekanizmasını söküp anlatacak, ya Buggsy ya da Happy Maione gibi biri lâzımdı. Kısacası ciddi konuşan bir bülbüle ve esrarın anahtarını verecek birine ihtiyacımız vardı. Bir Reles bu işi görebilirdi. Evet, evet. Bize lâzım olan tam böyle biri idi. Ama, herkes, hırsız takımı gibi adaletin kendisi de, Kid Twist'in hiç yılmıyacağını kabul etmekte birleşmişlerdi. Kid'in birçok defalar nasıl yakalandığını, nasıl «üstünde işlendiğini», ama hiçbir zaman ağzından tek kelime çıkmadığını anlatıyorlardı.

İşte tam da bu sıralarda Bn. Kid Twist Reles sorgu yargıçlığı bürosuna girdi, «Kocam adâlet makamları ile bir görüşmede bulunmak istiyor» dedi.

BİR KUTSAL CUMA GÜNÜ (1) SUÇ PEŞİNDE:

Çetebaşının çekiç gibi parmakları vardı — İhanet etmek istemeyen adamın kendisi ihanet ediyor — On yıl bir sır olarak kalan sendikanın esrarı ilk defa çözülüyor — Reles niçin konuştu? — Asıl büyük iş korkutarak ve zorla para sızdırmaktır, adam öldürmek ikinci derecede bir iştir.

Yabancı biri Kid Twist Reles'in üstüne yürüse ve hiç bir şey söylemeden suratına bir yumruk aşk etse, bunu niçin yaptığını kolayca anlarız. Onun yüzüne bakınca insanın içinden gelen bir tepkidir bu.

Kid'in küçük birer akık gibi sert, delici, pek sevimli parlak gözleri vardı, yüzü söbü, dudakları kalın, burnu yassı idi. Küçük kulakları kıvrıcık saçlarının hemen dibinde bitmişti. Genel olarak, herkesin parmakları uçlarına doğru biraz inceldiği halde Kid'inkiler eczacı malası gibiydi. Uçları küt ve yayvandı. Bu parmakları görünce, bu dar alınlı haydut parmakları ile âdeta çivi çakıyor sanırdınız.

Duygusuz bir adamdı, tam mânası ile duygusuz bir adam. Onda, emreden Buggsy'nin sinirliliği yoktu. Pittsburgh Phil ve Happy Maione gibi zevk için de adam öldürmezdi. O her şeyden önce duygusuz, merhametsiz bir insandı. Brownsville de kendinden önce bir kanun hükmünde olan zorla para sızdırmayı devirmesini başaracak kadar kuvvetli idi ve bu «inkılâp» sırasında biri sırtından, biri midesinden olmak üzere iki defa yaralanmıştı.

Reles'in kafası da iyi işlerdi, kurnazdı. Bunu ispat etmek için başka bir haydut ile, ressam Jake ile görülecek bir hesabı olduğu günlere gidelim. Birbirlerini görünce öldürmekle korkutmuşlardı. 1932 eylülünde bir akşam sokakta karşılaştılar. Aksi gibi, o gün de Relesin «makinası» ya-

nında değildi. Hırsız takımı lisanında makinaya «ateş», «çap», «körük» te denir. Yani şu bildiğimiz tabanca. Aksi-ne öteki haydudun «makinası» vardı. Kullanmak için dav-ranmıştı.

Reles psikolog olmakla övünür, tehlike karşısında bile soğukkanlılığını muhafaza etmekle böbürlenirdi. Kid'de tam bir kötü aktör kabiliyeti vardı.

Üstüne çevrilmiş tabancanın pek de dostça görünmeyen namlısına bakarken ressam Jake'ye tatlı bir dille:

— Beni öldürmekle eline ne geçecek diye sordu. Son-ra benim çete ile başın derde girecek, sonu senin için kötü olacak.

— Gelsin yakalasın bakalım, diye öteki itiraz edecek oldu.

— Hiç merak etme, yakalar.

Tabancalı adam tereddüt ediyordu. Reles kandırma ça-balarına devam etti:

— Dünya geniş, herkese de yer var. Sana da, bana da. Jake, işi kendi aramızda halledebiliriz. Gayet iyi resim ya-parsın bilirim. Bizimle beraber olabilirsiniz.

Reles kazançlı durumundan faydalanıyordu.

— Haydi, namuslu iş adamları gibi bu meseleyi konu-şalım. Gel, bir bardak bir şey içelim.

Jak Kid'in peşinden gitti ama iyice kanmamıştı, kuşkuluydu. Tuhaf şey, Kid'in içki içmediğini hatırlamış olacaktı. İçse bile, içtiği şeyin parasını vermek âdeti olma-dığını da hatırlamış olacaktı. Bunu bilmeyen yoktu. Birkaç kadeh yuvarladıktan sonra Kid'in muhakemesi parlamış gi-bi göründü, ressam Jake'e. İki azılı düşman bardan çıkınca can ciğer olmuşlardı. Başı boş dolaşırken, Kid birkaç daki-ka önce kendisini öldürmek isteyene döndü, güven verici sıcak bir sesle: Bana bak, Jake, dedi. Niçin üstünde taban-ca taşıyorsun? Ne sebeple?

— Ne demek istiyorsun? dedi Jake. Ne çıkar bundan?

— Ne çıkar olur mu? Damgalanırsın. Burdan polis geç-tiğini, üstüne çullandığını düşün. Kid düşünceli idi. Ver şu Allahın belâsı makinayı, ben icabına bakarım.

— Bak, ben bunu hiç düşünmemiştim. Sen her zaman kafanı kullanırsın.

Jake büyük bir güvenle tabancayı yeni dostunun eline verdi. Reles ilgisiz bir tavırla tabancayı aldı. Yine ilgisiz bir tavırla doğrulttu. Haddinden fazla saf olan ressam gangstere birkaç el ateş etti.

Jake derenin içine yuvarlanırken, öldürücü silâhı lâğımın birine attı. Koşa koşa köşeyi geçti, iki ev bölümünün ötesinde durdu. Olayı görenler burada kendisini görebildi. Hemen başka bir insan olup çıktı. Acelesi olan adam, şimdi sendeleyeyen bir sarhoştur. Bir vitrinin önünde durdu, ayağını kaldırdı, düşerek bir tekme attı. Sendeliyerek ve dükkân sahibine, gelip yakasına yapışması için zaman bırakacak kadar ağır ağır uzaklaştı.

Keyfi tam yerinde bir adam rolünü oynayan Kid Twist, polis karakolunda iken heyecanlı bir haber geldi, herkesi bir telâştır aldı. Derenin birinde üstüne altı el ateş edilmiş bir ceset bulunmuştu. Keyifli ve neşeli olan Reles dirseği ile polisi dürttü:

— Aman, arslanım, diye gizlice kulağına fısıldadı, sakın bu işi benim üstüme yıkmasınlar! Ben hep burada idim.

King kontluğu yargıcı George Martin onun «Dillinger'den daha kötü huylu» olduğunu söylerdi. Açık alınlı, kısa boylu ve şişman olan Kid, öldürücü tayfasının başına geçtiği 1931 yılından, şaka diye saydığı bir öldürme işini hor görüp alaylı alaylı gülererek 1940 yılında kendi gelip polise teslim olduğu güne kadar Brooklyn'in bir numaralı halk düşmanı idi. Konuşması oldukça bozuktur.

Ona, aşağı Manhattan'ın kahramanlık devirlerinde yaşamış bir haydudun adı ile Kid Twist derlerdi. Brooklynin bu kötü oğlanı çok sertti ve orijinalinin canlı örneği olmadığını kabul etmektense, bir deste doları havaya atmağı yeğ sayardı. Boy bosça olan kusurunu (yüz altmış santim boyu vardı) kendini budalaca beğenmesi ile kat kat örterdi. Önemli adam tavırları takınıp, ama keklik gibi yakalanınca, bu tavır ya tamamiyle yapmacık bir hayretle, ya da iyi bir arkadaşlık tutumuna değişiverirdi. İçinden, dilediği avukatla ya da polisle boy ölçüşebileceğini düşünürdü.

Herhangi bir İskoçyalıdan daha da az yemek yemekle ün salmıştı. Ama, insanları hayrete düşürmek için cebinde

tomar ile banknot taşımasını pek severdi. Bu tomarın üstüne bin dolarlık bir banknot koyardı. Sırf bunu cebinden çıkarıp göstererek herkesde bir etki uyandırmak için. Parayı severdi ama eczacı malasını andıran iri baş parmağı kadar değil. Ama ne olursa olsun bankalara hiç güvenmezdi.

Manevî bakımdan budalanın biri idi, ama anlayışlı bir budala. On üç yaşında iken ilk defa suçlu çocuk olarak Ca-haüncey (Massachussets) de beş ay hapis yatmıştı. 15 yaşında zorlu ve korkutarak para sızdırmanın ustası kesilmişti. On yedi yaşında zorla götürmek istediği bir orospu, gitmek istemeyince altındaki motosiklet ile onu duvara sıkıştırmıştı. Bu yaptığını bir gün savunmasında:

— Ben onu kurtardım, ama diye izah etti. Böyle söylemekle işin içinden sıyrılabilirmişdi sanki, belki de doğru. Çünkü, verilen ceza tecil edilmiştir. Oysa polis yakasına yapıştığı sırada motosikleti ile hâlâ orada idi.

Kid Twist Reles zıtlıklar içinde olan bir adamdı, içki içmezdi ama yirmi sekiz yaşında iken içki kaçakçılığı etmişti. Karısı duygulu ve içi sevgi dolu bir koca olduğunu söylemişti. Oysa kaldırımında sürten, ya da evde orospoluk eden bir düzüne kızı vardı. Bn. Rose Kirseh bu kısa boylu şişman adam öldürücünün bir çeşit iki şahsiyetli adam olduğunu bize söyledi.

— Adam öldürücü olduğunu bilmiyor muydunuz onun? diye sordular.

Tereddüt ederek:

— Adam öldürücü mü?? Hayır diye karşılık verdi. Evde pek kibar ve naziktir.

Bu sözleri söyleyen kaynanası idi.

Gençliğinde bir gün yakalanınca, kibirli kibirli barmen yamağı olduğunu söyledi, ama çetecilikte mevki kazanmağa başlayınca pek iyi bir şey olmadı bu. Bunun üzerine küçük bir lokantanın birkaç hisse senedini aldı. O gün bu gün, sorulsun sorulmasın her önüne gelene: «Ben hazır yemek veren bir lokantanın sahibiyim» derdi.

Hiçbir şey Kid'i bozmaz, şaşırtmazdı. 1934 yılında yaralayıcı bir şeyle vurmaktan üç yıl hapse mahkûm oldu. Elini cabuk tutmayan bir garaj bekçisi olan Charles Battle'in kafasına yağ şişesiyle vurmuştu. Yargıç hiç müsama-

ha göstermeden onu mahkûm etti: «Reles tanıdığım en kötü insanlardan biridir, dedi. Bence, sonu ya ömrü boyunca hapsi boylamak, ya da attığını vuran bir polisin iki kurşunu ile yer yüzü haritasından silinmektir. »

Kid avukatına doğru eğilmiş, kulağına şu mesajı mırıldanmış, mahkemeye meydan okurmuş gibi:

— Bu şehirde tabancasıyla, yumruğu ile, sizin istediğiniz bir şeyle hangi aynasız varsa çıksın karşıma, demiş. Kid elini tetiğe dayadımıydı, karşısındaki aynasızın 15 saniyelik ömrü kalmıştır.

Haydutluk hayatında Kid 1939 yılında Brooklyn ve Chauncey (Massachusetts) de North Scituate (1930) ta ve Jersey City (1931) de, 1936 ve 1938 de Florida'da, 1939 da New-York devletinin yukarısında Sullivan kontluğunda yakalandı. Kanun tarafından cezalandırılan suçların hemen hepsini işlemiştir.

Zaten, işlediği suçların çoğu yüzleştirme bürosunun dosyasında yoktu. Kendisi onbir suçu olduğunu kabul etmiştir. Biz hepsinde hâkim bir rol oynadığı 14 suçunu biliyoruz. Oysa, Kid bu üç suçta kendisinin ateş etmediğini söylemişti. Bu olaylarda kendisini öldürücü saymalarını da bir türlü anlayamamıştı. Aleyhinde birçok zorla para sızdırma şikâyeti vardı. Bu şikâyetler «kendilerini korumak için» haraç aldığı kimselerden gelmişti.

Himayesini kabul etmiyen tacirler iş yapamaz hale getiriliyordu. Kid, para makinaları, çifte bahis, tefecilik, kumar, bira kaçakçılığı işleri ile uğraşmıştı. Birkaç yıl önce kendi karışık biralarını almak istemeyen bir «Bira bahçesi» sahibinin kafasına, çeteci arkadaşlarının yanında iskemle ile vurmuştu. Bir gün sokak ortasında ateş edip üç kişiyi yaraladı... Oysa, bunlardan sadece birine nişan almıştı.

Öldürme suçundan ilk defa yakalandığı 11 Haziran 1939 dan, tamamiyle ortalıktan çekildiği 2 Şubat 1940 a kadar, hapiste yattığı zamanlar dışında, şu, ya da bu sebeple her yetmiş sekiz günde bir yakalanmıştır. Ama, her seferinde serbest bırakılmış ve beraat etmiştir.

İşlediği birkaç ağır suç için aynı yargıç tarafından sık sık suçsuz sayıldığı olmuştur. Sonraları görevinden alınan yargıç bir gün onu dâvanın görüldüğü sabah kefalet ile ser-

best bırakmıştı. Yargıç, Reles'in tehlikeli bir herif olduğundan «haberi olmadığını» söylemişti. Oysa, Reles, beş yıldan beridir bu yargıcın karşısına adam öldürmekten, ağır bir âlet ile vurmaktan ve kötü kişiler ile birlik olmaktan suçlu olarak çıkmakta idi. Ve hepsinden de beraat etmiştir.

Çetebaşı olmak için uzun zaman can atan kötü oğlanların çoğu, genel olarak, işe ilk başladıklarında adam öldürmekle itham edilmiş ve hapis cezalarına çarptırılmışlardır. Çetenin «başına» geçince, bütün hileleri öğrenmiş oluyorlardı. Kid Twist de bu kuralın dışında değildi. Altı defa hapsi boyladı. Dördü 1928 yılından önce. 1930 dan 1934 e kadar üç defa yakalandı, her seferinde de serbest bırakıldı. Yalnız bir defasında 1931 de Jersey City'de kötü hareketlerinden ötürü otuz günlük ceza yedi. 1936 da Elmira hapis-hanesinden — Battle'i şişe ile dövdüğü için hapsedilmişti — çıktıktan sonra, 1940 da kendi gelip teslim olduğu güne kadar bir saatçik olsun hapis yatmadı. Ama, çok daha müthiş bir rekor kırdı. Adam öldürme suçundan, ötürü altı defa yakalandığı halde hiçbir jürinin karşısına çıkarılmadı. Mahkeme başkanı «delil olmadığı» için onu serbest bırakmakla yetindi. Adaletle her karşılaşışında, Reles için «büyü» yapıldığı âşikârdı. Oysa «büyü» etkisini devam ettirsin diye dağıttığı bütün «mangizler» in lâfını çok etmişti. Kid Twist zorla para sızdırma işine 1927 yılında rütbesiz olarak başladı, adam öldürme işine ise, kendi çetesini kurup, Brownsville'i ele geçirmeye giriştiği sırada, 1939 yılında başladı. Bu eylemlerine hiç ara vermeden devam etti.

Öldürücü takımından pek büyük itibar gördüğüne hiç şüphe yoktu. 1934 yılında hapiste yattığı otuz aylık süre içinde teşkilât her hafta ona para yolladı. Tefecilerinden biri olan Mikey Syckoff her zaman ona kendi eli ile parayı getirip, bu vesile ile çetede ki ufak tefek patırdıları anlatır ve en son havadisleri verirdi.

— Mikey, beni görmek için, kardeşim olduğunu söylemek zorunda kalmıştır, dedi Reles.

Kid Twist «Kodeste» iken, Brooklyn'deki karısı Bn. Reles de haftalık ödeneğini alırdı. Çetenin güttüğü politikanın gerektirdiği bir davranıştı bu. Zoraki tatilini geçirdiği sırada çete üyelerinden hiç birinin ailesine karşı kötü davra-

nılmasına müsaade edilmezdi. Serbest bırakıldığı gün, debdebe ile evine dönmesi için, Reles'i 1600 dolar ile yeni bir araba beklerdi. Bu haydutların sosyal bir ahlâkları vardı. Ama, işin kurnazlık tarafını da unutmamalı. Bu kahramanlara gerçekten tapan ve fırsat düştükçe, çeteye yardım eden gençler üstünde bu debdebenin büyük bir etkisi vardı.

Büyük öldürücü, New-York'un doğusunda doğmuştu. Son demlerinde 34 yaşında idi. Altı yaşında bir çocuğu vardı. Karısı ikinci çocuğunu bekliyordu. Reles üçüncü sınıfa kadar okula gitti. Sonra, bir basımevinde birkaç ay çıraklık etti. On altı yaşında iken kafadarlarından biri ile bir antreponun bekçisine hücum etti. İçi bebek dolu bir kamyon çaldı. O gün bugün Kid'in bir doları bile namusu ile kazandığı olmamıştır. Kazandığı olmuştusa mutaka rast geledir.

Suç eğitimi geçirmişti, ama adalet ile karşılaştıkça, olgunlaşma kurslarını izlemekten de geri kalmadı. Bir gün kendisine iki karı ile evli yaşamak suçunu (ara sıra yüzüne vurulan küçük kanunsuz işlerden biri idi bu) işleyip işlemediği soruldu. Soru ona ıztırap vermişti. İşin içinden: (Hatırlamıyorum) diyerek sıyrıldı.

Bir yıl sonra, başka bir sorgu sırasında bu soru yine kendisine soruldu, bu defa Kid kestirip attı: İki karı ile evli yaşamamıştı. Bunun üzerine kendisine arada geçen süre içinde geçen olayları hatırlayıp hatırlamadığı soruldu. «Kat'iyyen» dedi. Bunda saf ve içtendi. «Geçen defa iki kadınla evli olmanın ne demek olduğunu bilmiyordum. Araçtan geçen süre içinde öğrendim.» Bütün bunlardan Adam Öldürme Anonim Şirketi ikinci başkanının az huçuk filozof olduğu anlaşılıyordu. Onu suç işlemenin teşkilâtı üstünde sorguya çekmek zorunda kalınca, bir gün öğleden sonra hiç kan lâfı dinlemeyecek hale gelmiştim. Hitler'le Mussolini'nin dünyayı ellerine geçirmek çılgınlığına kalkıştıkları günlerde idi.

— Uluslararası duruma ne dersiniz? diye sordum.

Reles'i güldürecek bir soru idi bu. Bu kafası bozuk, iğrenç haydut uluslararası işlerden ne anlardı?

Gözünü kırptı, o her zamanki hor gören edası ile:

— İşler tıkırında, dedi.

Tam Reles'in ağzına yakışır bir lâftı bu. Bütün mede-

niyet dünyası, Mihverin bu iki diktatörü tarafından girişilen suikastten korktuğu sırada, bu pis boğaz herif «işler tıkrında» diyordu.

Canım sıkıldı:

— Ne demek istiyorsunuz? diye sordum.

Yumruğu ile masaya vurdu.

— Bizim teşkilâtın yaptığını yapıyorlar, dedi. Biz para çantası yüzünden bütün Amerikayı ele geçirmek istiyoruz... Biz dediğimiz bütün sendika, yani. Bu iş için, gerektiğinde, bir takım insanları öldürüyoruz. Hitler ile Mussolini aynı şeyi yapmağa çalışıyorlar. Yalnız, onlar da para cüzdanı yüzünden bütün dünyayı ellerine geçirmek istiyorlar. Bu iş için milyonlarca insanı öldürüyorlar.

Happy Maione'ın çifte bahisteki kazancını Polis yararına bırakabileceğine ne kadar inanmazsam, Relesin de bu kadar mantıklı olacağını ummazdım. Zaten, bir gangster üstüne en iyi hükmü yine bir gangsterden başka kim verebilir?

15 Ocak 1940 ta, biz «Temizlik işine» girdiğimiz sırada, Kid Twist'i bir sokak başında yakaladılar. Serserilikten sanık olarak bir yargıçın karşısına çıkardılar. İçini çekti, öfkeli öfkeli:

— İşlerin gidişine bakılırsa, yanımda bana kefil olacak biri bulunmadan sokakta gezemeyeceğim galiba, dedi.

Sonra cebini karıştırdı, bir tomar kâğıt para çıkardı, bir paket sigara satın almış gibi, rahatça serbest bırakılması için kefalet akçası olarak 1000 doları saydı.

Dokuz gün sonra Harry Rudolph, Red Albert'in öldürülüşünü kendi bildiği şekilde anlatmıştı. Ertesi sabah Kid «Hep aynı hikâye» düşüncesi ile teslim olmuştu. Oysa, bu sefer, hiç bir banknot onu serbest bıraktıramazdı. Kid o korkunç Tombes hapishanesine gönderildi.

Serserilik suçundan ötürü hapsedilmiş olan Happy Maione da Tombes hapishanesine yollandı. Kid asık suratlı hayduda «aldırma, Hap hepsi vız gelir» diye haber gönderdi.

21 Mart günü sabah saat 10 da Kid'in avukatlarından biri Tombes hapishanesine damlamıştı. O sabah ikisinin ne konuştuklarını, tabii ki, kimse öğrenemedi. Bununla bera-

ber, akik gözlü patronun önemli suç ortaklarından bazıları-
nın bülbül kesilmelerine atıp tuttuğu da muhakkak gibi idi.
Çünkü avukatı daha hücreden çıkmadan Kid hemen otu-
rup, karısına şu mektubu yazdı:

«Sevgili Rose,

**O'Dwyer'i git gör, kendisi ile konuşmak istediğimi söy-
le.»**

Ertesi günü öğleden sonra, saat 5.30 da, Bn. Kid Brook-
lyn şehir polisi binasının dördüncü katına asansörle çıktı
ve sorgu yargıcının bürosuna yalnız olarak girdi. Sırtında-
ki bej mantonun yakasındaki kürke pek uygun bir kordelâ
ile siyah ve parlak saçlarını toplamıştı. Yüzü kederli gibi
görünüyordu. Oysa, sesinde ne korkuyu, ne de şaşkınlığı an-
latan bir eda vardı.

— Sorgu yargıcını görmek istiyorum, dedi. Sakindi.
Bu kadını Kid'in yolladığını biliyorduk.

Savcı, kendisini kabul etmemi benden rica etti. Kendi-
mi tanıttım:

— Ben Burton B. Türkus, dedim. Size ne gibi bir hiz-
mette bulunabilirim.

— Sorgu yargıcının kendisi ile görüşmek istiyorum,
diye bayan Kid ısrar etti.

Karısı Kid Twist'in verdiği emirleri harfi harfine yeri-
ne getiriyordu. Biraz daha konuştuk. Sonra birden bire,
dermansız düştü. Ağlıyordu:

— Kocamı elektrikli iskemleden kurtarmak istiyorum.
Hazirana çocuğumuzu bekliyorum.

Ne kadar inanılmaz görünürse görünsün verilen
sözler bu sefer tutulacak gibi geliyordu. O'Dwyer'in odasına
o kadar hızlı daldım ki, ona ne söylediğimi bugün bile iyi-
ce hatırlamıyorum. Her halde şöyle bir şey olacak:

— Bu kadını hemen içeri alsanız çok iyi edersiniz. Bel-
ki de önemli bir şeydir.

Bn. Reles çarçabuk kendini toparladı. Savcının karşı-
sında:

— Kocam sizinle konuşmak istiyor, dedi.

Bu isteğini yazılı olarak bildirmeliydi. Müsaadeyi ken-
disinin istemesi icap ettiği, karşılığı verildi kendisine.

— Açıkça söyleyeyim. Benim buraya gelmemi o rica

etti. Adaletten kendisine bir konuşma fırsatı verilmesini istiyor.

Bn. Kid sonunda baklayı ağzından çıkarmıştı. İnanılmayacak bir şeydi bu. Şimdi bizim için yapılacak tek şey, fikrini değiştirmesine vakit bırakmadan, hemen gidip Kid'i bulmaktı.

Bn. Kid'i polislerin muhafazası altında evine yolladık. Çete, Kid Twist'in konuşmak niyetinde olduğunu öğrenirse, ailesinin başına neler geleceğini gayet iyi biliyorduk. Tombes hapishanesinin yolunu tutmuştum bile. Sorgu yargıcını görmek isteyen her tutuklunun imzalaması gereken mahkeme kâğıdı da cebimde idi. Bu kâğıt olmadıkça hiç bir tutuklu sorgu yargıcına çıkamazdı.

Havasına eski kapıların, demir çubuklu pencerelerin, umutsuz insanların kokusu karışmış olan eski ve kasvetli Tombes hapishanesinde Kid anlaşmayı imzaladı. Bu kâğıda, bir hayranına kendi el yazısını hediye eden bir sinema yıldızı edası ile imzasını attı. Akşamın geç saatleri idi. Kid'in hücreden çıkabilmesi için, imzaladığı kâğıdı yetkili makamlara ulaştırmak gerekiyordu. Birkaç dakika sonra, araba ile Yüksek Mahkeme yargıcı Philip A. Brennan'ın evine gittim. Talih yüzüme gülmüştü. Yargıç evinde idi. Bizi içeri aldı. Güler yüzle ve iyi karşıladı.

— Buyrun, oturun, dedi.

Yerimde duramıyor, fıkır fıkır kaynıyordum. Uykularımızı kaçırان iki yüz öldürme olayının esrarını nihayet çözebilecek miyiz? diye kendi kendime soruyordum. Savcıların kendilerine daha çok hâkim olmayı öğrenmeleri gerektiğini iyi yargıç düşünmüş olacak.

İki polis memuru ile ben, dokuz sularında, Tombes'a dönmüştük. Adam Öldürme Anonim Şirketi üstündeki soruşturmalarda en değerli olan kâğıt parçası, adalet için paha biçilmez bir değeri olan bu tanığa, hapishanenin kapılarını açacak emir elimizde idi. Gardiyan, hücreyi açıp Kid'i bize teslim ettiği zaman, «zorla para sızdıran adam» yüzünden hiç eksik olmayan o alaycı gülüşü ile gülüyordu.

O sırada neler düşündüğümü olduğu gibi hatırlıyorum. Ondan sonra, bu adamı her görüşümde hep aynı şeyleri düşündüm çünkü. Düşündüğüm şey de şu: Karanlık bir gece-

de تنها bir yolda dolaşmak için daha cana yakın bir yoldaş bulabilirdim. Kid'in dış görünüşünde, yüzünde, gözlerinde insanın saçlarını diken diken eden bir ifade vardı.

Saat 9 u bir iki dakika geçe, hiç bir zayıf noktası olmayan çetebaşı Kid Twist, nehri geçmişti. Kanun dışı bir hayat yaşamış olan bu öldürücü, bu «aynasız kanına susamış» adam, ömründe ilk defa, adaletin bir temsilcisinden kendi rica ettiği bir randevuya gidiyordu.

Adam öldürmekten sanık bir öldürücü, sorgu yargıcını görmek isteyince, haklı olarak umutsuzluk içinde olduğu, kendini kurtarmak için her şeyi göze aldığı insanın aklına gelir. Reles'in ilk yaptığı şey, hiç bir şeyden korkusu olmadığı hize anlatmak olmuştur.

Red Albert'in öldürülmesinden sanık sayılmak mı?

— Bir jüri heyeti Harry Rudolph gibi bir hamam böceğinin zevzekliklerine bakarak bir kediyi bile mahkûm edemez, dedi. Reles'in konuşmasında hor gören bir edâ vardı. Tavandan sarkan abajurlu tek elektrik ışığı o dudaklarından hiç düşmeyen alaycı gülüşü gayet iyi belirtiyordu. Onda öyle lâf altında kalacak suçlu hali yoktu. Bizi azarlamak isteyen küstah bir kaatil olduğu her haliyle belli idi.

Onu sanık saymamızda ne kadar zayıf olduğumuzu biliyorduk. Bunu bildiğimizi bildiğini Kid açıkça bize anlatıyordu. Sorgu yargıcının sade döşemesi ile, tahta iskemleleri ile bir basın karargâhını insanın aklına getiren odasındaki, büyük yazı masasının başında oturmuştum. Sorgu yargıcı kendi koltuğunda idi. Kid Twist masanın bir köşesinde, ben de öbür köşesinde oturuyorduk. Aramızda da iki polis memuru durmakta idi.

Oyunun en civcivli yerinde, gergin ve nefes nefese olan satranç şampiyonlarından farkımız yoktu. Reles'in istediği bir şeyler vardı. Yoksa niçin gelsin? Ama, bizim de bir şeylere ihtiyacımız vardı. Kurnaz adam öldürücü de bunu biliyordu. Öyle olmasa, onun burada ne işi vardı? Çete başının en önemli delilleri elinde bulundurduğuna hiç şüphe yoktu. Oysa stratejik duruma hâkim olduğumuzu o bizden daha iyi biliyordu. İlk taşı o oynadı ve en küçük bir endişe duymadığını açıkça söyleyerek bunu yaptı:

— Elimde olsa, o Rudolph'u maymuna döndürürdüm, diye lâfı ortaya attı.

Hiç bir korkusu yoktu. Bu görüşmeyi rica etmesinin sebebini de izah etmek lüzumunu hissetmiyordu. Burada bulunmakla, sorgu yargıcına bir lûtufta bulunduğunu her haliyle bangır bangır bağıırıyordu. Bu haydut bizi âdeta, kendimizi savunur duruma düşürmüştü. Bu kışkırtıcı uzun konuşmada pek âlâ zayıf bir nokta bulunabilirdi. İçinde Reles'in parmağı bulunabileceğinden kuşkulandığımız adam öldürme olaylarını haftalarca incelemiştik. Albert meselesinden başka işlere de karıştığını ona göstermek için başka bir işe, ağzını aramak gibi bir işe giriştik.

Kid gözlerini dört açıp sadece:

— Bu meselede de bana bir şey yapmak elinizden gelmez, dedi. Fikrini iyice belirtmek için: «ortada delil yok» diye ekledi.

Yazı masasının üstünden, gelişi güzel üçüncü bir öldürme suçu dosyasını çektim ve:

— Pug Feinstein meselesinde parmağınız vardı, diye yüzüne vurdum.

Eylül ayında pek gaddarca işlenmiş bir cinayetti bu.

Reles kaygısız kaygısız sallanmakta idi. Odayı dolduran facia havası onu hiç etkilememiş gibi idi. Küçümser bir eda ile, papağan gibi:

— Bunda da elinizde delil yok, dedi.

Hâsılı, Reles insan kılığına girmiş bir hayvandı. Onun için söylenebilecek en güzel söz bu idi. Kanunun, bütün istinaf mahkemelerinin üstünde kafa patlattıkları bir madde-sinden güvenle söz edip karşımızda duruyordu. İşler o kadar zordu ki, o böyle düşünmekte ve söylemekte haklı idi.

New-York devleti ceza kanununun 399 uncu maddesi şöyle der: «Sanığın, suçun işlenmesine katıldığı başka bir delille kuvvetlendirilmedikçe, bir suç ortağının tanıklığına dayanarak bir hükümlülük kararı verilemez.»

Federal mahkemede bir sanık yalnız suç ortaklarının tanıklığı ile mahkûm edilebilir. New-York'ta edilemez. Her savcı ceza kanununun bu maddesini gayet iyi bilir, tıpkı bir mimarın evin temellerini bilmesi gibi. Tanığın ifadesini kuvvetlendirmek için bu bilgi şarttır.

Bir Kid Twişt çıkıp:

— Ben, Buggsy ve Happy, filân işi yaptık diyebilir.

Mahkemeye tanık olarak gelebilir. Diğer iki kişinin öldürme suçunu işlediklerine yemin edebilir, bütün ayrıntıları anlatabilir. Ve niçin öldürdüklerini de söyleyebilir. Oysa, bu işte ne suç ortağı, ne de çıkarı olan dışarıdan bir tanık onun bu tanıklığını kuvvetlendirmedikçe, Buggsy ile Happy ellerini kollarını sallıyarak mahkemeden çıkıp gidebilirler. Adalet işte böyle. New-York'ta bülbülün biri çıkıp bir suç ortağını Nuh tufanına kadar uzayıp giden bir sürü suçlardan sanık tutsa, Sherlock Holmes hiç yerinden kıpırdamaz, kanasta (1) oyununu oynamakta devam eder. Suç ortağı olmayan üçüncü bir kişi başka bir delil göstermedikçe, hiç bir hükümlülük kararı verilemez.

Hukuk işlerini çok iyi bildiğinden, Kid Twist karşımıza geçmiş:

— Elinizde delil yok, deyip bize küstahça meydan okuyor, bizimle küstahça alay ediyordu. Hakkı da vardı.

Horoz siklet şampiyonumuz göğsüne baş parmağı ile vurup:

— Ama, aradığınız delilleri nerede bulacağınızı size söyleyebilecek bir tek insan varsa o da benim, diye ekledi.

Bizi «Avucunun içine» almıştı. Acı ama, ne yazık ki böyle. Şimdi, asıl büyük hücumla geçmeye hazırdı.

Sorgu yargıcına:

— Sizi memleketin en büyük adamı yapmak benim elimde, diye söz verdi.

Özellikle, elinde gizli bir bomba bulunduğunu, polisin bu bombanın gücü üstünde hiç bir fikir sahibi olmadığını söyledi. Bütün milleti elektrikliyecek bir sürü öldürme olayının sırlarını ortaya dökceğini bildirdi:

— Evet bütün memleketi elektrikliyecek, diye tekrar etti.

Savcıya söz atarak ,açıktan açığa:

— Ama, sizinle bir pazarlık yapmak istiyorum, dedi. Sizinle yalnız konuşmak istiyorum.

Bu sade odadan dışarı süzüldük, çete başı ile savcıyı başbaşa bıraktık. Takvime bir göz attığımı hatırlıyorum.

Tatil ve yortu günleri kırmızı ile gösterilmişti. O yirmi iki mart günü de kırmızı işaretli idi. Saçmalamanın daniskası idi bu. Kendini öve öve bitiremeyen kötü herif, öldürme teşkilâtını bütün memlekete duyurmak için, bula bula İsa'nın çarmıha gerildiği günün yıldönümü olan kutsal cumayı bulmuştu.

Konuşmaları bize uzun sürdü gibi gelmişti, oysa ancak birkaç dakika geçmişti ki, sorgu yargıcı dışarı çıktı:

— Ciddî bir pazarlığa girişmek istiyor, diye içeride geçenleri açıkladı. Konuşmasından iyimser olmadığı belli.

— Ne dedi?

— Oooo, birçok şeyler söyleyebilir, dedi. Sorgu yargıcı. Ben birçok öldürme suçlarının sırlarını ortaya dökeceği kanısındayım, ama kendisi de işin içinden sıyrılmak istiyor. Pazarlığa girişelim mi? Siz ne düşünüyorsunuz.

Bıçak gırtlığımızı dayanmıştı. Pazarlığa girişmeli mi, yoksa Reles'e, bu adam öldürücüye, satmak istediğini satın almak istemediğimizi mi söylemeli? Karşımızdaki bu adam bize az buçuk faydası dokunacak sebeplerden, ya da delillerden hiç haberleri olmayan Dukey, ya da Pretty soyundan değildi. Vahşî, yaptığını düşünerek yapan bir kaatille, zorla para sızdıran bir bıçkın ile karşı karşıya idik. Adam öldürmelerin girdisini çıktısını bildiği gibi, bu işlerde parmağı olanı da tanıyordu. Hasılı, işlerin başıydı.

Meşale çok heyecanlı ve ateşli bir tartışma konusu oldu. Bu derece iğrenç bir herifle tartışılabilir mi, tartışılmaz mı? Bu sabıkalı haydutta edep ve hayanın zerresi yoktu. Sorgu yargıcının bir kaatille pazarlığa giriştiğini duyunca, halk ne türlü bir tepki gösterecektir? Birden bire, düşüncemde tek başıma kaldım. Reles'in iğrenç bir herif olduğunu kabul ettim, ama onunla anlaşmak mümkün olursa, bırakalım konuşsun. Ötekiler kadar ben de ondan iğreniyordum, ama:

— Onsuz ne yaparsınız? Diye yargıca sordum. Bu işleri mahkeme karşısına çıkaracak olan benim, bunu biliyorum, ama unutmayın ki, bu yüzden göze girecek, ya da gözden düşecek sizsiniz. Flinizde hulunan şeyler ile bir hükümlülük kararı elde edemeyiz.

Delil olarak ele geçirebileceğimiz şeylerle Reles'i elek-

trikli iskemleye oturtamayacağımızı biliyordum. Ama, bize suçluların, ortaklarının adlarını verecek olursa, elimizde doğruluğu tahkik edebilecek bir demec, hiç bir dayanağı yok gibi görünen eski suçların anahtarını elimize verecek ip ucu ele geçirmiş olurduk. «İçerden» bir gedik açmak şarttı. altı kişiyi elektrikli iskemleye yollamak için bir kişiyi gözden çıkaran anlaşılmayı tenkit etmek güçtür. Aksine, iyi bir iş bu. Ama, hakikati söylemeli. Biz ancak ve ancak Reles'in yardımı ile öteki suçluları yakalayabilir, ya da hiç olmazsa kanlı teşkilâtın esrarını çözmüş olabilirdik. Onun tanıklığı olmadıkça müsbet delillerdeki bilgisinden faydalanmadıkça, bu işle ilgili bütün belgeleri toplamak yıllar yılı sürerdi. İşin kötüsü, bu belgeleri hiçbir zaman toplayamamak tehlikesi ile de karşı karşıya idik.

Tartışma şiddetli oldu ve uzun sürdü. Sonunda sorgu yargıcı, pazarlığa girişmek için, Kid Twist'in yanına döndü. Kid'in öne sürdüğü şartlar ağırdı:

— Burdan yüzüm ak çıkmak istiyorum, diye ısrar etti.

— Ne hayasızlıktı bu ettiği? İtirafının karşılığı olarak o şunu istiyordu: İşlediği bir düzüneye yakın öldürme suçunda, adaletin bilmediği kendisi tarafından emredilerek işlenmiş suçlardan, ayrıca sayısız hırsızlık ve zorla para sızdırmalardan, etrafa saçtığı dehşetten ve giriştiği türlü işlerden cemiyet kendisini affetsin.

Kid'e karşı bir teklifte bulunuldu.

— Bırakacağız, kendinizi ikinci derecede bir öldürme suçlusu olarak savunun. Mahkemeye de hafifletici sebepler olduğunu söyleyeceğiz.

Böylelikle, birkaç yıllık bir ceza yemiş olacak, belki de cezası tecil edilecekti. Reles yumruğu ile masaya vurdu. Ultimatomu verdi:

— Olamaz. Ne ikinci dereceden bir öldürme için dâva açılacak, ne de herhangi bir ölüm suçundan.

Başka bir çareye başvurduk. Birçok işlerden ötürü büyük bir jürinin karşısına çıkacak ve kendisinden bir «Muaf tutulma, haklarından vaz geçme» belgesi imzalaması istenmivecekti. Bu sözleşmenin mânası adından da anlaşılacaktır. Bu belgeyi imzalamamak suretiyle, tanık, verdiği bilgilere dayanılarak, yapılacak kovuşturmalardan muaf tu-

tulmak hakkını muhafazada devam etmektedir. Reles büyük bir jüriye sırlarını verdiği öldürme suçlarından ötürü kendini dâvalı duruma düşüremezdi. Söylemeye hacet yok, gerekli bilgiyi elde edip hakkında sağlam delillere sahip olduğumuz başka öldürme suçlarından ötürü onu kovuşturmamıza engel olmazdı bu.

Sonunda, haydut memnun olduğunu bildirdi. Adaletin hiçbir zaman böyle iyi bir iş yapmadığına hâlâ bu gün bile inanıyorum.

Reles'in hikâyesi bir operanın sahneye konması gibi bir şeydi. Hemen konunun can alıcı yerine geldi:

— Temizlenen elli herifin sözünü edebilirim. Bu işte ben de vardım, diye lâfı ortaya attı. Hep o kaygısız edası ile konuşuyordu: «Kendimi öğmek gibi olmasın, ama...» der gibi bir hali vardı. Yaptığı işle öğünen kabiliyetli bir usta idi. Sözlerine devam etti: Adam Öldürme Teşkilâtında idim. Los Angeles'te, New-Jersey'de, Detroit'te ve Süllüvan kontluğunda, Lousville'de ve Kansas City'de bulundum.

İki gün sonra, bir adam öldürücü ve zorla para sızdırma şebekesinin birbirinden bin altı yüz kilometre uzakta bulunan bazı şehirlerdeki eylemlerini anlatmıştı. Beş gün sonra, söylediklerini nöbetle not tutacak stenograflar seçildi. On birinci gün, işler öyle bir renk almıştı ki adam öldürme meseleleri ile uğraşalım diye, Reles tarafından sırları ortaya dökülen zorla para sızdırmalar üstüne yürüttüğümüz soruşturmayı bir kenara attık. On ikinci günün sonunda, stenografi ile tutulan itirafı yirmi beş not defterini doldurmuştu. Stenograflardan birkaçı bayağı yorgun ve halsiz düşmüştü.

Ömründe eşine rastlamadığım şaşılacak derecede kuvvetli bir hafızası vardı. Yıllarca önce yediği yemeği, bulunduğu yeri ve kiminle beraber bulunduğunu olduğu gibi hatırlıyordu, bunların hiç birini bir deftere de not etmiş değildi. Soruşturmamızda anlattığı en küçük olayların ve ayrıntıların bile tamamıyla doğru olduğunu ispat etti.

Bir kimse bir suç işleyince, bununla ilgili en küçük olaylar hafızasında yer eder, diyecekler bulunabilir. Haydutlarda iş böyle değildir. Onlara göre, ölümle oynamak

harcı âlem bir şeydi. Bir gün Reles'e insan hayatını nasıl böyle hiçe sayar hale geldiğini sordum.

— Bu sizde hiç bir tesir yapmadı mı? dedim. Akik gözleri ifadeden yoksundu:

— İlk defa ceza istediğinizde ne duydunuz? diye soğuk bir eda ile o bana soru sordu.

— Kendimi sinirli buldum.

— Ya ikinci defasında?

— Daha iyice idim, ama yine biraz sinirli idim.

— Sonra, sonra?

— Ooo, sonra, iyi gidiyordu, alıştım.

— Sorduğunuz şeyin karşılığını kendiniz verdiniz, diye Kid sözü bağladı. Öldürme işinde aynı şey bende de oldu. Alıştım.

Hayır. Bir öldürme işinin ayrıntıları bu öldürücülerin mutlaka aklında kalmaz. Böyle olmakla beraber, Kid adları, yerleri, olâyları, öldürme sebeplerini, hiç birini, hattâ işlendikleri günü bile unutmadan, sıra ile birer birer sayıyordu. Yalnız bu suçlara katılan çete üyelerini hatırlamakla kalmıyor, bu işlere istemeye istemeye karışmış namuslu insanların bile unutmuyordu. Böylelikle, bize tanıkların söylediklerini, deliller ile kuvvetlendirmek konusunda verdiği sözü de lûtfen tutmuş oluyordu. Adam öldürenlerin kaçarken yanından geçtikleri bir adamın önünde durduğunu ve hattâ cıgara tablasını hatırlıyordu. Bize, cinayet sırasında öldürücülerin durdukları yeri gösteren bir tanık buldu. Dahası var: Bir servis istasyonunun adını söyledi. Burasını işleyen adam bir cesedi yakmakta kullanılan bir bidon benzin satmıştı. Bu adam suçlular aleyhinde kullanılabilecek son derece önemli delili bize verdi.

Bazan, bir olayın araştırması sırasında, Kid'in tanığı kuvvetlendirecek delilin nerede olduğunu bize göstermek üzere önümüze düştüğü bizi «peşine taktığı» olurdu. «İtirafa» başladığı sırada, küçük iskeleti içinde yetmiş kiloluk bir adamdı. Yedi hafta sonra, Adam Öldürme Anonim Şirketi dâvalarından ilkinde halkın karşısına çıktığı zamansa, seksen kilodan fazla idi. Bir gazeteci şöyle yazmıştı: «Kaz gibi semiz ve tombul olan bu kendini beğenmiş ahlâksız adam, kendisi ve suç ortakları tarafından işlenmiş korkunç suçla-

rı anlatırken herkeste dehşet uyandırmaktan sonsuz bir zevk duyuyordu.»

Adam Öldürme Anonim Şirketi üstüne yapılan soruşturmalar başlayalı beri bir sır, rahatsız edici bir soru aklıma takılmıştı. Kid Twisti konuşturan şey ne idi? Bildiğime göre, bu soruya hiç karşılık veren olmadı. Bunu bir bilen Kid'in kendisi idi, o da şimdi yok.

Kid'in adaletten korkarak bunu yaptığını söylemenin hiç bir mânası yok. Bize söylediği ilk söz, Red Albert'in öldürülmesinden ötürü hiç bir korkusu olmadığını söylemek olmuştur. Öte yandan, filân, ya da falan çetenin söyledikleri üstünde ortada dolaşan dedikoduların Kid'in sinirlerini bozmuş, yormuş olması ihtimali azdır. Millî teşkilâtın olan Kid, sendikanın kendisi için gerçekten zararlı olabilecek, oldukça yüksek kademesinde bulunan her çetecinin, sendikanın gücü üstünde kendisi kadar bilgi sahibi olduğunu elbette bilirdi.

Teşkilâtın lâfını ağzına alanlardan hiç biri sağ kalmamıştı.

Öldürücünün vicdan azabı çektiğinden ötürü itirafta bulunduğu düşünün bazı romantikler de var. Oysa, Kid kendini bize acındırmağa kalkışmış, gözleri yaşlı karısını göndermekle üstümüzde etki yapmayı düşünmüştü. Mâsum insan edaları takınmağa çalışırken keskin küçük gözlerini dört açıyordu.

— Yaşamaktan da, adam öldürmekten de, her şeyden nefret ettim, demişti. Bugün yarın, çocuğum da doğacak.

Kid'in bize büyük bir oyun oynadığı besbelli idi. Vicdanı — eğer vardıysa —, en kötü suçları işlediği o on yıl içinde silinip gitmişti. Hem niçin doğacak çocuğu yüzünden böyle ansızın endişeye kapılındı? Kaatillik ettiği günlerde doğan ilk çocuğu hiç bir zaman kendisine en küçük bir vicdan azabı duyurmamıştı. Hattâ, küçük çocuk hıçkırarak gelip, böylelikle kendisine ettiği kötülüğün büyüklüğünü anlattığı zaman bile. Çocuk acı ve suçlayıcı yaşlar dökererek:

— Bütün komşu çocukları sana eli kırbaçlı baba diyorlar, cliye bağırdı. Bu sözler Kid'e hiç mi hiç dokunmadı. Ha-

yır. Ailesine karşı beslediği büyük sevgi üstüne o yüksekten atmalar, hep yalancıktan söylenmiş lâflardı.

O konuşmağa başlamadan iki gün önce gazetelerde yayınladığımız haber, belki kendisini karar vermeğe sürükleyen bir sebep olabilir. Haber şu idi: «Buggsy Feistein'in öldürülmesinden Reles'in suçlu olduğunu ispat edeceğimizi umuyoruz.» Cinayetin tanığı olan Dukey'nin itirafta bulunduğunu Kid biliyordu. Oysa hiç bir savcı «bir güldürücü şeyler okuma» budalasının lâflarına bakarak işi daha ileri götüremezdi. Halbuki inceliklere hiç kimsenin aklı Reles'ininki kadar ermezdi zaten.

Üçüncü bir nazariyenin tarafını tutanlar da vardı. Bunlara göre, Reles göbeklenmeye başlayan boksörleri andırıyordu. Boksör şöhretini kaybedip aç kalınca daha hırslı hale geldi. Reles doksan yüz bin dolar kadar parası olduğunu kabul ediyordu. Bu para ile ailesini uzaklara, belki de Güney Amerikaya götürmeyi aklına koymuştu. Ama, her şeyden önce adaletle hesabını görmek istiyordu. Oysa, bunda da sendikanın öç alma gücü muhakemeyi mantıksız hale getiriyordu. Reles, bir gün, sendikadan kaçan bir adamın dünyanın neresine giderse gitsin bulabileceğini söylemişti.

Daha anlayışlı olan bazıları da, Reles sendika sırlarının ortaya döküleceği günün yaklaştığını anlamıştı, diye düşünüyorlardı. Dukey konuşmuştu. Pretty konuşmuştu. Nerede ise onun da başı derde girecekti. Belki her dönek gibi o da gemisinin batmakta olduğunu anlamış mıydı yoksa? Ya da teşkilâtın Brooklyn şubesinden bıktığını biliyordu. Çetenin yüksek meclislerinde adam öldürücü takımının pek faydası olmadığı kanısının yerleşmeğe başladığı doğrudur. Konuşmakla, Kid onları «peşine takmış» oluyordu. Hikâyesinin altına gizli sebebi yazmakla da gemiyi batıracaktı. Hak yerini bulmalı, düşüncesinden doğan bu fikri reddetmek güçtü. Hiç şüphe yok ki, Kid, kendisi ile ortakları yerlerini bırakmağa zorlandıkları takdirde, adaleti, çıkarı için her şeyi göze alacak birinin kanadı altına alır diye düşünmüştür. Kendisinden kuşkulanılmamasına müsaade etmeyişi mânalıdır.

— Ben bir bülbül değilim, diye bağırdı. Bu hergelelerin hepsi konuşmak istiyorlar. Yalnız, yarışta en öne geçen ben oldum. Elllerine fırsat geçse, beni hemen asarlardı.

Amerika Birleşik Devletlerinde kanun dışı bütün eylemleri kontrolü altında bulunduran teşkilâtlı bir hırsız takımının inanılmaz varlığını ortaya koyduğu zaman, Kid Twist'in hikâyesi en yüksek noktasına varmış oldu.

Bir soruşturmada, ilk defa olarak perde kalktı ve devlet içindeki bir devletin sırrı ortaya döküldü. Bu devlette adam öldürmeler ile, zorla para sızdırmalar bir suç işleme teşkilâtı içinde bir arada yürüyordu. Bir millî teşkilâtın ne gibi bir mânası olacağı üstünde adaletin en küçük bir fikri yoktu. Memurlardan çoğu da bu gizli tehlikeden henüz habersizdi. Reles'in on yıl önce tanıttığı gerçek sanayii Amerikan senatosunun soruşturma komisyonu ancak bugün keşfedebilmiştir. Reles'in kart el diye gösterdiği sendikanın, teşkilâtı üstüne söylediklerini senatör Estes Kefauer'in komisyonu, ne yazık ki, ciddiye almış görünmüyordu. Teşkilâtın bir kartel olduğundan hiç şüphe edilemez: Reles bu sendikanın çok sözü geçen yetkili bir üyesi idi.

Sendikanın dün var olduğu gibi, bugün de var olduğu bir gerçektir: Tıpkı faşist bir memleketin beşinci kolu gibi. Demokrasi düşmanları en iyi hampalarını çetenin gelişme halindeki teşkilâtı içinde bulamayacaklar da, nerede bulacaklardı? Gerçekten, sendikanın da faşist devletlerin de ihtirasları birbirinin aynı idi.

Suç ansiklopedisinin daha başında, Reles, hırsız takımının tümü içinde az çok rolü olan çetelerin hemen hepsini bir bir saydı:

— Birçok münasebetlerimiz vardı, diye ortaya bir lâf attı. İki parmağını birbirine yaklaştırdı: Şimdi ise, Kırmızı çete ile böyleyiz. Kaliforniyadaki Buggsy Siegelle ve ona bağlı Lebke ve sürüsü ile beraber çalışıyoruz. (Reles'e göre bütün öteki çeteler sürüydü) Charly Luckey ile, Jersey sürüsü ile, Şikago sürüsü ile, Cleveland sürüsü ile de beraberiz.

Lebke ile ortaklarının büyük ölçüde para yatırımı yaptıklarını, sendikanın New Orleans'da, Floridada, hattâ Havana'daki şubelerini teşkilâtlandırıp idare ettiklerini izah etti. Gerçekten, Reles haydutların, haram olarak, bir dolar kazanmak için neler yaptıklarını anlatarak ve güçlerinin

yayıldığı noktayı göstererek bizi hayretten hayrete düşürüyordu.

Bütün özellikleri ve nitelikleri ile çok büyük bir ticarî işti bu; bu gün de öyledir. Yalnız, elbette ki, bir tüzüğü, basını ve haber servisi yoktu. Ticaret odasına kayıtlı bir şirket olsaydı, Federal Ticaret komisyonu bunun aleyhinde tekel kurma ve kanunsuz rekabet eylemleri üstüne çoktan bilgi edinmiş olurdu.

Sendikanın millettten zorla kaç milyar para sızdırdığını hiç kimse, hattâ kendi hesap uzmanları bile söyleyemez. Daha 1931 de New-York devleti suç üstüne soruşturma komisyonu, zorla para sızdırmanın Amerika Birleşik Devletlerine yılda on iki ve on sekiz milyar arası bir paraya mal olduğunu bildirmişti. Bu tahmin, buhranın en civcivli bir zamanında içkinin başlıca kaçakçılık konusu olduğu yıllarda yapıldı. Yine bu tahmin, çete başlarının sendika kurmayı düşünmelerinden çok önce yapıldı. 1940 yılında hırsız ve soyguncu takımının kıralları şöyle böyle elliye yakın yeni para sızdırma ve hırsızlık usulünü mükemmelleştirmişlerdi, çeşitli ticaretleri için yeni eylem alanları bulmuşlardı. Ayrıca, teşkilâtlarını geliştirmeye devam etmişlerdi. Suç üstüne soruşturma komisyonunun yaptığı tahminlere göre, çete Kaliforniyada, yalnız para makinaları ile yılda iki milyar dolar gelir sağlamıştır.

Gerçekten, teşkilât bütün Amerikanın hesap defteri üstünde, yiyecek ve giyecek üstünde, hattâ bütün vatandaşların eğlenceleri üstünde çok zararlı ve kötü bir etki yapıyordu. Çete başları her şehrin sanayiinden öşür alıyorlardı.

Kid'in söylediklerinin delilini elde etmek pek uzun sürmedi. Süllivan kontluğunun sorgu yargıçı Bill Deckel aktör gangster Gangy Cohen'le birlikte Kaliforniya'ya gittiği zaman, Gangy savcıya hırsız ve soyguncu takımı arasında güzel bir gezinti yaptırdı.

Deckelman dedi ki:

— Çetenin Denver, Kansas City, Saint Louis ve bu yolculuk sırasında uğradığımız bütün duraklardaki münasebetleri üstünde o bize bilgi verdi.

Reles bize insanı hayrette bırakan bir çok işleri bir bir saydı, sadece Brooklyn eylemlerini şöyle bir gözden geçirirken bize şunu dedi:

— Benim ve ortaklarımın tefecilikte, lokantalarda, sendika ve grev işlerinde, kamyon işletmekte, ev eşyası taşımakta, elbise sanayiinde ve Lebke'nin aracılığı ile barbutta, para makinalarında, çifte bahiste, bazı çifte bahisçilerin para ödeme defterlerinde parmağımız vardı.

Münasebetin amacı, söylemeğe hacet yok, sadece her sanayiın zararına para sızdırmaktan ibaretti.

— Sendikalarda ne yapardınız? diye sordum.

— A a, bilirsiniz: Gelen parayı alırdık, diye karşılık verdi.

Bunu, emekçilerin ücretleri ve sendikalı işçilerin aidatları üstünden «para çalmak» mânasında anlamalısınız. Bu haraçlar, kontrolleri altında bulunan işçi teşkilâtlarından toplanırdı.

Bu çeteciler her yere dal budak salmışlardı. Her tefeci, futbol maçları üstünde bahse tutuşan her oyuncu, her çifte bahisçi, her orospu bunlara muntazaman para verirdi. Bunları haraç vermeğe zorlamak için paralarını çalarlar, üstlerine saldırırlardı. Elllerine fırsat geçince, beyaz zehir ticareti de yaparlardı. Kid 1932 yılında beyaz zehir ticareti yapmak suçundan yakalandı. Her zaman olduğu gibi, serbest bırakıldı.

Hem bütün bunlar yalnız Brooklyn'de olan şeyler değildi. Aynı şeyler belki daha da kötülerini, sizin bulunduğunuz devlette de yapılmaktadır.

Reles öldürme işlerini anlatmağa başlayınca, Harry Rudolph'un kontrol edilemeyen saçma sözleri ile başlayan tepkiler değişti ve gözlerimizin önüne gaddarca işlenmiş bir yığın öldürme suçu serildi. Hattâ konuşmasına son vermeden, bize sendika öldürücülerinin yalnız Kiliseler Sitesinde işledikleri aşağı yukarı seksen beş öldürme işini bütün ayrıntıları ile anlatmış ve memleketin her yerindeki binden fazla adam öldürme suçunun anahtarlarını elimize vermişti.

O daha hikâyesinin başında sözleşme ile adam öldürme kooperatif teşkilâtının çete başlarının, hazin karakterine rağmen, nasıl yaşayabildiğini bize izah etti. Disiplinli bir öldürme idi bu. Pittsburgh'lu Phil'in kendisi bile, izin almadıkça her hangi bir kimseyi yok etmeğe cesaret edemezdi.

Pep'le, Happy Maione adam öldürmekten zevk aldıkları halde, Reles en çok zorla para sızdırma işlerinin girdisi çıktısı ile uğraşırdı. Bu pek kendini beğenmiş adam bütün teşkilâtı herkesten fazla idare etmek kabiliyetinde olduğunu söylerdi. Her şeyi öğrenmekteki sonsuz merakı sayesinde, bugün gözlerimizin önüne serdiği millî suçun bütün belgelerini toplamasını becermişti.

Kid sözü çarçabuk özel olaylara getirdi. Adam öldürmeği yerinden öğrenmek ve en korkunç ayrımlarını bilmek isteyenler için bu bulunmaz bir hikâye anlatıcısı idi. Kid tayfası, sendika hesabına türlü sözleşmeleri yerine getirmeğe çağırılmıştı.

— Bir seferinde Polonyalı John'un işini becerdik, dedi. O zamanlar Jersey'in patronu idi bu.

Reles'in, John'un soyadını bilmediği gibi, niçin saygıdeğer olduğundan da haberi yoktu. Yine de öyle iken bu öldürme suçunun sebepleri üstüne öyle şeyler söyledi ki, bunlar Narsan (Long-İsland) Kontluğu polisine — ki o zamana kadar bu adamın sadece kimliğini belli etmekle yetinmişti — John Bagdonowitz meselesini aydınlatmak imkânını verdi.

1920 yıllarının sonlarında John Bagdonowitz, Newark'taki (Jersey) teşkilâttaıydı. Ama, John günün birinde tüydü.

— Ben hemen buradan gidiyorum, diye de haber verdi.

Çeteye bu haberi vermekle, kendini bir binanın altıncı katındaki bir pencereden aşağı atmak kadar çılgınlıktır. Kendisini atan belki sağ kalır, ama, çok şüpheli. Çeteye göre tüymek, o adamın vicdan azabı çektiğini gösterir. Vicdanlı bir adamsa çete için elle tutulur, gözle görülür bir tehlikedir. Oysa, John gideceğini haber verdiği sırada, eşyasını hazırlamış, oturduğu yerden adres bırakmaksızın çekip gitmişti.

Çete adamın peşine düştü, ama bir türlü izini bulamadı. John Bagdonowitz, sahiden tekrar kanunlara uyararak ve namusu ile yaşamağa başlamıştı. Aradan birkaç yıl geçti. Sonra, 1933 yılında bir gün Walter Sage bir iş yolculuğu sırasında rast gele Long Island'tan geçti. Adanın güneyindeki balıkçı mıntıkalarına yakın bir yerde bulunan sakin Al-berston Square köyüne vardı. Bu kasabacıkta kendisine hiç

te yabancı gelmeyen bir karaltı gözüne ilişti. Walter bu tamdık yüze bir ad konduruncaya kadar epey zaman geçti. Tövbeli gangster John'du bu. Deniz kıyısındaki küçük köyde annesinin yanında sakın sakın yaşıyordu. Ne yazık ki, Sage'ı görmedi.

Brownsville'e dönünce Sage buluşunu anlattı. Bir şey söylemiş olmak için sadece:

— Polonyalı John'u hatırlarsınız, dedi. İşte bu adamla adada yüz yüze gelmeyeyim mi?

İyi olduğu halinden belli idi, ama ordaki hayata nasıl katlanıyor? Olup biten bir şeyler yok. Medenî insanlar arasına tekrar karıştığına pek sevindim.

Ortadan kaybolan öldürücünün bulunduğu yer Jersey çetesine bildirildi. Gönderilen haberde, hangi usulle olursa olsun, John'a iyice göz kulak olunması ve yok ettirilmesi isteniyordu. Bu görev, öküzü andıran Vito Gurino ile, Joe Mercaldoya verildi. İkisi de «altı patlar» ı kullanmakta usta idi. Julie Catalano arabayı sürecekti.

— Ben de onlarla gezmeğe çıktım, diye Reles bir izahta bulundu.

Bu tayfa Sage'ın verdiği bilgilere göre hareket edecekti. Çiçek ve otlar ile çevrili rahat küçük kır evini bulmak güç olmadı. Öldürücülerin arabası alanı yoklamak ve plânı hazırlamak düşüncesi ile, evin etrafını iki kere dolaştı. Bir anlaşılmaya varınca, eve yaklaştılar. Relesle Catalano arabada kaldılar, motor çalışıyordu. Gurino ile Marcaldo evin merdivenlerinden çıkıp kapıyı çaldılar. Bir hanım açtı.

— Biz polis memuruyuz, dediler. John Bagdonowitz'i arıyoruz.

— Bir dakika, bakayım.

Adaletin hakkı olmadığı halde evinin kapısını çalması kadını sinirlendirmişti. İçeri girdi.

Birkaç dakika sonra, John geldi. Aynı anda iki tabanca birden ateş etti.

Bu işte yol göstericilik görevini çok iyi yaptığından ötürü, Jersey'deki teşkilât Walter Sage'i hararetle kutladı. Tabii, bu olay, çete Walter Sage'ı, cesedinin boynuna bir para makinası bağlayarak Catskilles gölüne atmalarından önce olmuştu.

Sendikanın kapılarını bize ardına kadar açtıkça, Reles'in hiç ağzından düşürmediği söz şu idi:

— Gerekli gördüğümüz her yerde münasebetler kuruyorduk.

Bu sözleriyle o, koruyucu münasebetlerin, millî plândaki çok yüksek münasebetlerin sözünü etmek istiyordu. Yüksek resmî makamları kasıp kavuran ahlâk bozukluğunun canlı delilini Tomas Dewey (1), biz soruşturmalara başlamadan önce, Tamany Hall'in (2) şefi Jimmy Hines'in hizmetleri üstüne hazırladığı raporla vermişti. Bu raporda açıkça belirtildiğine göre, Washington'daki yüksek memurlar bile gangsterleri korumuşlardı. Soruşturmalarımız ilerledikçe millî sendikanın, son derece önemli «müttefikleri» bulunduğu da iyice anlaşıldı. Bu çapta bir teşkilâtın yüksek resmî makamların himayesini sağlamadıkça, yaşayamayacağı kesin ve su götürmez bir gerçektir.

Reles ile birlikte teşkilâtın gizli yerlerine daldıkça, sırların ortaya döktüğü entrikalar, yağmalar, para sızdırmalar, dalavereler daha inanılmaz hale geliyordu. İçki yasağı devrinin en azılı gangsterleri, bu iğrenç millî kartel yanında birer çocuk gibi kalıyorlardı. Amerikan aleyhtarı eylemleri araştırma bürosu (F.B.İ.) banka soymakta ve çocuk kaçırmakta uzman sayılan bir numaralı halk düşmanı, memleketin her yerine ölümü ve zorla para sızdırma işlerini yapan, bu dişlileri iyice yağlı makinanın yanında, köpeklerin kuyruklarına konserve tenekesi bağlayarak eyleyen haşarı küçük bir çocuğa benzetiyordu. Bu teşkilât bayağı millî diktatörlüğünü ilân etmişti. On yıl durmadan, her vatandaş bu teşkilâta haraç verdiği halde, böyle bir teşkilâtın var olabileceğini hiç biri aklından geçirmemişti. Bu sendika, namuslu sanayiın, işçilerin hem kanını emmiş, hem de bunları hiç kimseyi imdatlarına çağıramayacak şekilde korku içinde tutmuştur. Yalnız kumardan, tefecilikten, be-

(1) Cumhuriyetçi Partinin önemli kişilerinden olup, bir ara New-York valiliği de eden Thomas Dewey.

(2) Demokrat Partinin New-York'taki işleriyle uğraşan şubenin binası.

yaz zehir ticaretinden değil, ekmekten de, elbiselerden de, sebzelerden de zorla para sızdırılıyordu.

Kid Twist'in inanılmaz destanını dinlerken insanın aklına durmadan hep o mâhud sual geliyordu: Nasıl olmuş ta, böyle bir imparatorluk kurulmuş, milyarlarca dolar para sızdırılmış, bunca insan öldürülmüş, sonra bütün bunların hepsi cezasız kalmış, bu yapılanların önüne geçen olmamış? İnsanı daha büyük bir hayrete düşüreni de şu: Nasıl olup ta, çete başları, kendi kıskançlıklarını boğup, alçaklık ve namussuzluk anıtlarını tabanca kurşunları ile delik deşik ederek yıkmayacak kadar birbirleri ile kenetlenebilmişler? Diyeceğim, kendi kişiliklerini her şeyden üstün tutan bütün bu çeteci kırallar, nasıl olmuş ta, suç işleme teşkilâtlarının en büyüğünü kurmak için birleşebilmişler?

Reles bunu da izah edebilecek güçte idi. Bu tonbul ve bodur dönek hepsini taa başından başlayarak bize anlattı; millî sendikanın nasıl ve ne zaman doğduğunu izah etti.

SUÇ MİLLÎ KARTELİ

Rica ederim, Maffia, Kara El ve UNION'u birbirine karıştırmayın. — Patron Joe gülüyor ve Coney — Island'da ölüyor — Lucky Luciano ve Maffia'nın temizlenmesi — Frank Castello başbakan — Sendikayı ufak tefek zeki bir adam kuruyor.

İçki yasağının o güzel günlerinde birbirini yemeğe çalışan bütün o kudurmuş köpeklerin, o başıbozukların gözünde teşkilâtlanmış suç henüz kundakta bir çocuktur. Ve tarih 1920 yılı sonları idi.

İçki kaçakçılığının suçları çoğalttığına hiç şüphe yok. Yasak içki gangsterlere milyonlar kazandırmıştı. Ufak tefek bir takım haydutlar tabancaları ve adaletin gevşekliği sayesinde birer çete başı kesilmişlerdi. Bu çetelerin, bu gangsterlerin hemen hepsi de içki kaçakçılığı ile uğraşıyorlardı.

İçki yasağı kaldırılınca, çete başlarının hayatlarını bir köylü gibi, namuslu bir şekilde kazanmak yolunu tutmayacaklarını anlamak pek güç değildir. Onun için, hepsi de büyük işlere döndüler. İçki yasağı hiç bir vakit bu işlerdeki kadar para getirmemiş, işlerinin bu derece genişliyeceğini hiç akıllarına getirmemişlerdi. İşte bu sırada, teşkilâtlı gangsterlik gelişti. Kaderin ne garip cilvesidir ki, haydutları mutlu kılan «içkisiz» devreye son vermek suretiyle, adalet zorla para sızdıranların sanayiden ve işçilerden para sızdırma teşebbüslerini, korkunç beyaz zehir ticaretlerini büyük çapta kurmalarına, kumarda milyonlar kazanmalarına, hattâ millî bir teşkilâtın temelini atmalarına yardım etti.

Gerçekten denebilir ki, millî suç, İtalyan suç şirketinin başı olup, Patron diye anılan Joe Masseria sanık tutulmasından sonra, 1930 yılı başlarında o korkunç Unione Sicil-

yano (Sicilyalı birliği) nin doğmasından sonra gelişti. Hakkatın meydana çıkmasına ve polise hizmet etmek için, bu adam öldürme birliği ile ilgili birkaç olayı göstermek zorundayız. Şu son yıllarda, Unione'nın Amerika Birleşik Devletlerinde suçla uğraşan tek dernek diye sık sık gösterildiği oluyor. Oysa tanıklar, deliller ve küçük hikâyelerle olayları başka bir şekilde göstermektedir. Çete başlarının kabile zihniyeti, yani uyruklarına ve inançlarına bağlı olan zihniyeti iyice bilinince, hiç bir grubun teşkilâtın bütününe kontrol bile edemediği söylenebilir. Ayrıca, bu nitelikteki bir dernek' bu memleketteki bütün suç teşkilâtını elinde bulundurmuş olsaydı, bu soruşturmadan çok önce, — federal, belediye, devlet, ya da kontluk gibi — yolunu kesecek resmî makamlarla karşılaşacağını düşünmek akla yakın gelmez mi? Hiç bir kimsenin, hiç bir grubun adaletle sür git küstahça meydan okuyacak kadar zeki, dehâ sahibi olduğu hiç görülmüş şey değildir. Evet, Unione güçlüydü, öldürücüydü, bunun hiç su götürür tarafı yok. Oysa, hiçbir zaman onun, suç işleme zincirindeki birçok öteki halkalar gibi bir halka olmaktan hiçbir zaman kurtulamadığı da bir gerçek. Kendisinin tek, azledilmez, yüce yetkili güç olduğunu işitmek, hiç şüphe yok ki, sendikanın pek hoşuna gider. Ama suç müdürleri hemen her zaman hiç terlemeden iş gördüklerini kendileri de pek âlâ bilirler.

Bununla beraber, insanlar çeşitli İtalyan suç derneklerini çeşitli adlarla andıkları bir potanın içinde bir araya toplamakla vakit geçirirler. Şu yakınlarda bu hatanın yine tekrarlandığı görülüyor. Senatör Kefauver'in başkanlığındaki s e n a t o suç soruşturma komisyonu resmî bir demecinde «Maffia Kara El adıyla da anılır. Buna Unione Siciliano da derler.» dedi. Senatörler tarafından girilmiş bu işi bozmak istemem, ama şunu da söyleyeyim ki insan nasıl maymun değilse, U n i o n da o kadar Maffia değildir. Gerçekten de Maffia yirmi yıldan beridir millî suçta egemen bir rol oynamamaktadır artık. Oysa, Unione onun mirasına konmuş ve suç işlemekte yükseklerle çıkmıştır. Bu konudaki belgeler hiç itiraz götürmez. Mahkeme tutanakları bunu isbat etmektedir. İki teşkilât arasındaki temel ayrılık şudur: Unione öteki çetelerle işbirliği

yaptığı halde, kendi kabile menfaatlerine sıkı sıkıya bağlı olan Maffia böyle bir düşünceye tamamiyle yabancıdır.

Gerek Unione'yi, gerekse Maffia'yı o çok ünlü «Kara El» çetesiyle bir tutmak da yanlıştır. New-York polisi de bundan kırk dört yıl önce bunun böyle olduğu kanısına varmıştı, zaten! Yirminci yüz yılın başlarında Kara El çetesi namuslu ve emekçi göçmenlere, zorla para sızdırmanın bir şeklini uygulamıştı. Adını da kaba saba resmedilmiş kara bir elle damgalı mektuplar yolladığından ötürü almıştı. Para istiyor, seçtiği kurbanlarını ya ölümle, ya kaçırmak, ya da sakat etmekle korkutuyordu. Mektuplar her yere öyle yayılmıştı ki, polis komseri William Metdoo soruşturma yapmak için bir takımı ayırmak zorunda kalmıştı.

Bu takımın başında adaletin eli altında bulunan en büyük polis memurlarından biri olan Joe Petrosino bulunuyordu. Yüz kilo olup başına hep derbi şapkası giyen bu adam bakır tenli bir polis hafiyesiydi.

Ömrünün yarısını İtalyan suç dernekleri üstünde soruşturmalar yapmakla geçirmiş, ve düzinelerle öldürücüyü elektrikli sandalyeye yollamıştı. Pek seyrek yüzü gülen bu temkinli adam namuslu göçmenlerin güvenini kazanmış ve onlardan bir takım bilgiler elde etmişti. Petrosino işinde etkin olmağa başladıkça kendisine de bir takım korkutma mektupları gelmeğe başladı. Bu mektupların çoğunda o mahut Kara El damgası vardı. Olacak bu ya, kendisine gelen bu mektuplar genel olarak Kara El çetesi diye anılan esrarın anahtarını verdi. Ama, birçok araştırma, karşılaştırma ve tahlillerden sonra, Petrosino bu mektupların tek bir gurup tarafından yazılmadığını bulup çıkardı. Memleket üstüne çöken korku havasından faydalanarak para koparmak isteyenlerin hepsi sadece bir mektup yazıyor, altına kara bir el resmi yapıp, yolluyorlardı. Hattâ Petrosino Kara Elin hiçbir merkez teşkilâtı bile olmadığını ispat etti. Kara El efsanesi, o sıralarda Amerikan Birleşik Devletlerinde gelip yerleşmiş olan Napolili Camorra ile, Sicilyalı Maffia tarafından mahsus etrafa yayılmış bir efsane idi. Petrosino bunu isbat etmeği başarmıştı. Polis genel müdürlüğündeki raporunda bu böyle yazılıdır.

Sonradan Petrosino mesleğinin kuşbanı oldu gitti. 1907 yılında Sicilya'da görevli olarak bulunduğu sırada bir pu-

suya düştü ve Palermoda'ki Plaza Marino'da öldürüldü. Kendisini seven İtalyanlar ve Amerikalı İtalyanlar tarafından öldürüldüğü yere, adını anmak üzere, bir yazıt koymuşlardı.

İtalyan suç derneklerinin hikâyesi yirminci yüz yılın ilk yıllarında başlar. Avrupanın eski gangsterleri, Maffia ve Camorra çeteleri bu devirde A.B. Devletlerine geldiler. Memleketlerindeki eylemlerine burada yeniden başlayarak, ilk önce kendilerinden biraz evvel Amerikaya gelmiş olup, o insana korku ve dehşet salan Camorra ve Maffia hikâyelerinin masal olmadığını bilen kendi hemşehrilerine saldırdılar. Aradan yıllar geçti, ana ve babalarıyla birlikte göçetmiş olan çocuklar büyümüşlerdi. Bazıları önemli mevkilere yükselmişler, bazıları daha kolay yaşamının yolunu tutmuşlardı. Bu tecrübesiz, acemi çocuklar büyüklerinden, hemşehrilerinden farklıydılar. Yeni dünya bunlara, başkaları ile aynı kandan olmasalar bile, bir arada çalışmak üzere işbirliği yapmanın mümkün olduğunu öğretmişti. Daha sonra, büyüklerini artık büsbütün çekemez oldular. Küçük görme ile karışık bir nefret doğmuştu. Maffia'nın eski gangsterlerine «Bisiklet direksiyonu», ya da «Koca bıyıklı» diyorlardı. Çünkü çoğunun elbise askılarını andıran koskoca pos bıyıkları vardı. Nefret, en çok ihtiyarların kabile zihniyetinden, kendileri gibi Sicilya'da doğmuş kabile üyelerinden başka bir kimse ile iş birliği yapmamakta ve kendi göçmen hemşehrileri üstünde baskı yapmakta inatla direnmelerinden geliyordu. Maffia'nın âdetleri işte böyleydi.

Bu nefret geliştikçe, yeni unsurda, yani, Amerikalılaştırmış olan kısımda kendi görüşlerine karşılık verecek bir çete kurabilecek kadar kuvvet kazandı. Bu çete pek paralı olmayan göçmenlerden, para sızdırma gibi az kârlı bir işle uğraşmıyordu, gözü daha büyük kazançlar getirecek suçlardaydı. İşte Unione ilk defa böyle ortaya çıktı. Bununla beraber ihtiyarı genci, anlaşılması kolay olan «İtalyan Derneği» genel adı altında bir araya toplandı.

Maffia'nın bu kahramanlık devirlerindeki ihtiyarların başı genel olarak Kurt, «Lupo» diye anılır. Lupo işkence etmekten zevk alan bir tipti. (Luppo İtalyancada kurt demektir). Asıl adı İgnazio Sietta olan bu adam İtalya'da bir adamı öldürdükten sonra Atlantığı geçmiş ve A.B. Devlet-

lerinde eylemini sürdürecektir yeni bir alan bulmuştu. 1910 yılı sonlarından 1920 yılı başlarına kadar, İtalyan piyango-su, beyaz zehir ticareti ve göçmenlerden zorla para sızdırma gibi kârlı işlerde bu adamın sözü geçerdi. Bütün eylemlerine bomba ile saldırma, şantaj ve adam öldürme de karışırdı. Ama para Lupo'nun istediği kadar çabuk gelmiyordu. Onun için, kendi bastığı kalp paralarla ödeme yapmağa başladı. Bu yüzden hükümet onu otuz yıl hapis cezasına çarptırdı. Başkan Harding cezasını birkaç yıla indirdi. Ama, Lupo pek uslanmamıştı. Bu yüzden evvelce yediği bütün hapis cezasını çekirmek üzere yeniden hapsedildi. Onun gittiği yoldan gitmeğe kalkışan birçok adam bu yolda can vermiştir.

İçki yasağının ilk günlerinde, içki kaçakçıları içkiyi, ya hükümetin kontrolü altında bulunan depolardan kaçak olarak ele geçirirler, ya çalarlar, ya da sahte reçete yolu ile depolardan satın alırlardı.

Halkın zevkini okşayan her işte olduğu gibi, bunda da pek tabii olarak arz ve talep kanunu ile karşılaşılırdı. Meselâ, bir adamın elinde on kasa Bourbon romu, bir de Skoç viskisi diye ısrar eden iyi bir müşterisi vardır. Bir başkasının elinde Skoç viskisi bulunur ama zengin bir müşterisi için Bourbon romu da bulundurmamak ister. İş adamları ellerindeki imkânları karşılaştırmak için aşağı New-York'daki bazı şahısların kaldırımlarında bir tırampa sistemi kurdular. Ama, Hükümetten çalınan viskiyi herkesin gözü önünde satmaya cesaret edemediler. Tırampa işlerini gidip, polis karargâhına yakın sokaklarda yaptılar.

Giuseppe Masseria, işte bu sıralarda, harıl harıl içki kaçakçılığı yapanlar arasına karıştı. Ufak tefek, ince bir adamdı, 1907 yılındanberi öldürücülük ediyordu, kolayca yükseldi ve Luponun yerine oranın patronu olduğunu ilân etti. Elde etmek istediği unvanı kazanmak için iki yıl mücadele etti. Derneğin başı olana hep patron dendiği için kendisine patron Joe denilmesine çabucak alıştı. Halbuki çekirdekten yetişme bir içki kaçakçısı olan Umberto Valenti adlı biri de baş olmak sevdasında idi. Valenti tabancasını yağladı, yardımcı ve ortaklarının teşviklerinden cesaret alarak yola düzüldü.

1922 yılı ağustos ayının sıcak ve güzel bir gününde, kapalı bir araba doğu mahallesinin alt başında Joe'nin oturduğu apartmanın karşısında durdu. Arabadan çıkan iki adam küçük bir lokantaya girdiler. Pencere yanındaki bir masaya oturdular, Masseria'nın evi önünde olup bitenleri buradan görebiliyorlardı. Bir saat kadar beklediler. Sonra Joe karşıkı kapıda göründü. Sıcakta güçlkle nefes alıp ne yapacağına karar vermiyerek bir an kapı önünde durdu. Başındaki gıcır gıcır beyaz hasır şapka güneşten parlıyordu. Sonra merdivenlerden hızlı hızlı indi. Kahve içip pasta yiyerekten onu gözetleyen adamlar, hemen dışarı fırladı. Biri, geri kaçıp eve girmesin diye Joe'nin indiği merdiveni tutmak için sıçradı. Öteki öldürücü sokak ortasında ateş açtı. Joe tek sığınılacak yerin hemen yandaki dükkânlar olduğunu çarçabuk kavradı. Sıkıştırılan çete başı kısa bacakla-riyle hemen seyirterek, Fritz Heiney'in şapkacı dükkânına daldı. Öldürücü peşini bırakmamıştı. Fritz Heiney ilk bakışta, bu telâşlı insanların şapka satın almağa gelmediklerini anladı. Tamamıyla tarafsız bir gözlemci olmasaydı içerde olup bitenlere kimse inanmayacaktı. Sonradan şapkacı titreyerek anlattı:

— Tabancalı adamın hemen ardından öteki adam içeri daldı. Ateş edince, öteki yana sıçradı. Kurşun gelip benim camekâna çarptı. Adam yine ateş etti, ufak tefek herif başını eğdi. Bu kurşunun nereye gittiğini bilmiyorum, ama öteki herife değmedi. Adam bir daha ateş etti. Öteki yine sakındı. Bu sefer vitrinde ikinci bir delik açılmıştı. Tabancada kurşun kalmayınca, öldürücü dükkândan kaçtığı gibi, arabaya atladı. Araba da hemen hareket etti. Patron Joe'ye hiçbir şey olmamıştı. Giuseppe'yi gören, onun bu kadar çevik bir adam olacağına inanmazdı. Kendisine üç adım öteden atılan kurşunlardan daha atik davranan bir adam, batıl şeylere inanan gizli dernek üyelerinin gözünde tabiat üstü bir sihri olan insandı ve en yüksek mevkilere geçmeğe hak kazanmış sayılırdı. Bu olay patron Joe'nin idareyi tamamiyle eline almasını sağladı. Atlattığı tehlikenin henüz arası soğumamıştı ki, Patron Joe bunun tekrarlanmasını önlemek için, hemen bir takım tedbirler almayı düşündü. Doğru mahallesindeki ünlü bir makarnacı lokantasında bir

barış konferansı topladı. Joe yardımcılarından ikisiyle iki ev bölüğü ötede posta olarak diktiği Valenti'ye konferansı haber vermedi. Konferansda hasımlar karşılıklı anlaştılar, sonra eski dostmuş gibi sokağa çıktılar. Masseria'nın öldürücüleri Valenti ile arkadaşlarının yanına yaklaşıırken anlaşmadan bî haber olan Valenti ve arkadaşlarına ateş açtılar. Sokağın öbür başına kadar Valenti'nin arkasından koştular. İçlerinden biri, kaçmakta olan çete başılığı ele geçirmek sevdasındaki içki kaçakçısının ardından tabancasındaki bütün kurşunları boşalttı. Valenti bu sırada can havli ile bir taksiye doğru atıldı, hattâ kapısını da açtı, ama öne doğru düştü. Evvelce Valenti'nin kurşunlarından sakınmasını bilen bu ufak tefek adam ise şimdi hiç kimsenin dil uzatamayacağı «Patron» du. Bu adamda da kendinden evvelkiler (En başta Maffia) kadar kabile zihniyeti vardı, ama, yardımcılarının başka çetelerle dostluk ettiğini görünce düşman kesilmezdi. Aslında, o hâlâ tek başına bir adamdı, ama, fikirleri kendi saltanatı zamanında Unione'nin temellerinin atılmasını mümkün kılacak kadar gelişmişti.

Yaverlerini, iyice düşünüp taşınarak seçti. Brooklyn'deki teşebbüslerinin çoğunu hırsız ve soyguncu takımı arasında Frankie Yale diye anılan usta öldürücünün eline bıraktı. Frankie bu işte Pittsburgh Phil'den önceydi. O da bunun gibi, Brooklyn'li güzel Brummel'i yani sınıf arkadaşı olan bu büyük öldürücüyü yanına almıştı.

Johnny Torrio'ya yolu hazırlayıp «Halka» nın başı olmak imkânını veren büyük Jim Colisimo'nun öldürülmesini Şikago polisi hâlâ bugün bile ondan bilir.

Al Capone'nin önünden yolu açmak için 1924 yılında Dion O'Bannion'un, Dion çiçekçi dükkânında öldürülmesinden de hâlâ onu sorumlu tutarlar. Frankie, Brooklyn'deki işleri 1928 yılına kadar elinde tuttu. Bir pazar günü öğleden sonra, zırhlı arabasını sürerken başka bir otomobil yanına yaklaşıp baraj ateşi açtı. Frankie'nin ölümü böyle oldu. Şoförsüz kalan kapalı araba hendeğe yuvarlandı. Bay ve Bayan Sol Kauffman tarafından verilen garden partinin en cıvıvli zamanında eğlencenin tadını kaçırmış oldu.

Frankie'nin ölümünden sonra, Brooklyn'deki işlerinin pek çoğu hele içki ve sanayi işlerini Athony Carfano eline

aldı. Bunun hırsızlıkta ve soygunculuktaki adı Li'l Angie Pisano'dur. Li'l Angie yalnız Tammany Hall'le münasebet-te bulunmakta kalmıyordu, Demokrat Partinin New-York'taki bu merkezinde akrabalarını da bulunduruyordu. Zaten Li'l Angie kendine Joe Adonis gibi bir yaver seçmişti. Joe Adonisin ise politikacılarla uzun bir süre yakın münasebet-leri olduğunu herkes bilirdi.

Patron Joe, Brooklyn müdürünü büyük bir titizlikle seçmişti, ama Manhattan yaverini seçmekte büyük sevgi de gösterdi. Buraya tatlı gözlü, sert çeneli, adı doğduğu Sicilyadan başlayarak bozula bozula türlü şekillere giren Charles Lucania diye kötü bir delikanlıyı yerleştirdi. Lucania çocukluğunda bir şapka fabrikasında çalışmıştı. Bütün ömründe görüp göreceği çalışma bu kadarcıktı, altı ay sonra fabrikadan ayrılmıştı.

— Bütün ömrüm budalaca işler görmekle geçecek değil ya demişti.

Eroin ve morfin ticareti için bir yetiştirme evine girdiği zaman henüz onsekizinde bile değildi. Burada çıraklık ettikten sonra, Patron Joe'nın idaresinde sorumlu bir yere geçmeğe hazır hale gelmişti. Adında yine değişiklik yaptı ve Charley Luciano adıyla ortaya çıktı.

Ticarî teşebbüslerini iyi ellere bırakınca, Patron bir köseye çekildi. Daha sonraları bir çok çete başlarının anladıkları gibi, müdür için, kendi adıyla ortada görünmesinin, ya da ün kazanmanın uygun olmadığını o da anladı. Doğu mahallesindeki perişan evi bıraktı, Central Park'a bakan çok güzel bir binaya taşındı. Sonraları Lepke de bu mahallede oturmuştu. Frank Castello ise hâlâ burada yaşamaktadır.

Tarih kadar bir özdeyişe göre: küçük adamlarda büyük adam olma hırsı bulunmuş. Zaman geçtikçe, Charley Luciano daha kötü adam haline geliyordu. Charley nasıl davranacağını biliyordu. Az çok anlayışlıydı, iyi işleyen bir kafası vardı. Gece gündüz çalıştı, teşkilâtın toplantılarında Masseria'nın solunda oturmaya başladı. Kendisine lüzumlu olan insanları tanımasını öğrenmişti. Charley bir süre -Legs ve Eddie - Diamond kardeşler hesabına içki işlerinde ve beyaz zehir ticareti yapan, çetenin kumarbazı Arnold Roths-

tein tarafından desteklenen George Uffner hesabına çalıştı. Sırası gelmişken söyleyelim: 1956 yılı kasım ayında polis Arnold Rothstein'nin Park Avenue'deki bürosuna baskın yaptığı zaman, ele geçirilen kâğıtlar arasında, Teksas ve Oklahoma petrol imtiyazlarıyla ilgili bir çok belgeler ele geçirdi. Erickson'la Frank Costello bu işlerde New-York'lu George Uffner diye biriyle ortaktı. Hiçbir gazete, hiç bir polis âmiri bu dikkate değer tesadüfün maalesef lâfını etmemiştir.

Luciano, bütün memleket sanayiini kontrolleri altına almasını başaracak olan arkadaşı Lepke ile ortağı demir adaleli Gurrah'ın Bugsy Siegel'de Meyer Lanky'nin yanında büyümüştü. Bunların çetesi Bug ve Meyer çetesi adını taşırdı ve o zamanlar birliğin en korkunç çetelerinden biriydi. Zaten kendilerini bütün dünyada ünlü kılacak lâkabı da Luciano aşağı yukarı bu devirde almıştır.

Gangster, hırsızlık ve soygunculuk adının bir gazetecinin yazı yanlışı, ya da kafası lüzumundan fazla çalışan bir polis tarafından uydurulduğunu sık sık iddia eder ve bu uydurulmuş olan adın kalıp gittiğini söyler. Ama bu itiraz işin girdisini çıktısını bilmeyen halk kanar. Hemen her zaman çete kendi üyelerine yeni bir ad takar ve bunu, yazdığını merkeze kadar okutsun iddiasıyla yazan bir gazeteciden çok daha usturuplu bir şekilde yapar. Binlerce gangster, hempaları tarafından takılan lâkaplarla tanınmışlardır. Brooklyn çetesinde ancak hırsızlık ve soygunculuk adlarıyla bilinen bazı kötü dedikodular vardır.

Waxy Gordon (cilâlı) a haydutların lâkap taktığını söylerler. İçki kaçakçılarının en büyüğü olan bu adam gençliğinde yankesicilik ederken, parmakları iç yağı ile yağlanmış gibi ceplere girer çıkarmış.

Diamond «bacaklar» adıyla çağrılırdı. Çünkü gençliğinde polis memurlarından daha hızlı koşarmış. Scarface yüzünde yara izleri olan «Al» ın lâkabını anlamak kolaydı. Çünkü Al Capone'nın yüzünde dikişli yara izleri vardı.

Başka bir çete başı Luciano'nun gizli bir yere güzelce sakladığı beyaz zehir stokunun nerede olduğunu öğrenmek istemişti. Bu çetecinin kendi adamları Charley'yi yakalamışlar, New-York limanının öbür tarafında Manhattan'ın kar-

sısındaki Staten Island'a götürmüşler. Orada pek işlek olmyan bir yolda bunu ayaklarından asmışlar, bir güzel dövmüşler. Kötü delikanlıların klâsik usullerine baş vurup tabanlarını, vücudunun her yerini yanmış sigara ile dağlamışlar.

Ölüm karşısında bile Charley hiç bir şey söylememiş. Gerçi öldürmemişlerdi ama ölmüşten beter etmişlerdi. Bir süre sonra, onu öyle asılı bırakarak çekip gitmişler. Ergeç Charley Luciano'nun kemiklerini bulurlar diye düşünmüşler.

Oysa, Charley yine kurtuldu. Sol gözü yarı kapalı halde, vücudunda hâlâ yara bere izleri vardı. Ama sağdı. Onun için Charley'e sadece Lucky «talihli» Luciano demişler. Ün kazandıkça bütün dünya onu Charley Lucky olarak tanıdı.

Giuseppe Masseria, Lucky'nin çetesine gittikçe daha çok güvenir oldu. Luciano sırasıyla, zorla para sızdıran, güvenilir adam, sonra gizli derneğin başının yaveri oldu. Ama, Lucky de Giuseppenin modası geçmiş hayat anlayışı, «Posbıyıkların» eski anlayışı yoktu. Atlantik kıyılarında Maine'den Virjinya'ya kadar uzanan yerlerde kaçak rom ticareti yapan bir şebeke ile işbirliği yaptı. Frank Castello ile ve onun sağ kolu olan Dandy Phil Castel'le ortak oldu. Bu Phil Castel, tahvil, senet hırsızlığında uzman bir simsar olup, New Orlean'da hâlâ bugün bile Frank Castello'nun korkunç işlerini idare etmektedir. Bir de Bostondaki çete başı «Kıral» Charley Salomon ile, New-Jersey çetesinin başı Longy Zwillman var. Yalnız bu olaylar, suç sahnesinde Mafia gangsterlerinden başka çeteler ve çete başları bulunduğunu göstermeye yeter de artar bile.

İçki yasağı halk tarafından tutulmuş hale gelip, kaldırılması için direnmeler artınca, yeni bir iş adamı tipi iktidara geldi. Yeni parola pek gerçekçi idi. Çetelerin arasında savaşların ve kabile zihniyeti ile, herkes kendi başına, felsefesinin tehlikeleri anlaşılmıştı. Bu düşünce ilk defa Lucky gibi, Amerikan biçiminde yetişmiş ikinci derecedeki kimse-lerde belirdi. Patron Joe yalnız yürütme gücünü elinde bulundurduğundan, yenilik taraftarları gerçek başlardandı. Ve bazı değişiklikler yaptılar. En çok ta çeteler arasındaki rekabetlerin ve bu rekabetlerin peşinden gelen kanlı savaşla-

rın hafifletilmesini istiyorlardı. Patron Joe bu düşüncede değildi. Dostça münasebetlere karşı değildi, ama «Menfaat anlaşmaları» hoşuna gitmiyordu. O hâlâ eski okuldan olan bir insandı ve şaşmaz bir kendi başına, yani tecerrüt taraftarıydı. Hareket tarzının dayandığı temel düşünce şu idi: «Bir teşkilât kendi işleri ile uğraşmalı, yolu üstünde ayağına dolaşan her şeyi temizlemeli.» Bununla beraber suç adamları teşkilâatlanmasalar bile, işbirliği yapmağa doğru gidiyorlardı. Lepke ile Gourrah, Buggsy Siegel'in katilleri ile daha eskiden bir çeşit dernek kurmuşlardı. Lepke ve Gourrah zorla para sızdırma işlerini üzerlerine almışlardı. Patron Joe için şimdi Lucky hem güvenilir bir adam, hem de bir müttefikti. Charley bir dostun sıkıntıdan kurtulmasına her zaman yardım ederdi. Joe de böyle şeyi pek severdi. Sırası gelmişken söyleyeyim: A.B. Devletlerinden sürülmüş olan Lucky İtalyada yaşadığı halde, dostlarına hâlâ yardım etmektedir. 1950 yılı ilk baharında polis bir milyon dolarlık iş yapan bir beyaz zehir kaçakçı şebekesini meydana çıkardı.

Federal hükümet tarafından Los Angelos, Kansas City, Miami ve onikiye yakın şehirde yaptığı altı ay süren bir araştırmada otuz bir kişi sanık sayıldı. Sorgu yargıcı yardımcısı Charles Y. Tyne, o sıralarda, çetenin memlekete «Kabuk» sokmak için teşkilât kurması için Lucky'e özel memur gönderdiğini meydana çıkardı. 1951 yılı mayısında şebeke ele başlarının beyaz zehir kaçakçılığı yaptıkları anlaşıldı, hepsi de hapis cezalarına çarptırıldı. Bunların arasında bir gece kulübü işleten William Margo da vardı. Dâva bu adamın çeteye, Atlantik ötesi elçiliğini ettiğini ortaya koydu. Lucky ile değinmek için İtalyaya gittiği isbat edildi. Bu Lucky nerede olsa herkesin yardımına koşardı!

Patron Joe, Lucky'nin kurduğu derneği beğenirdi. İstese suç teşkilâtı üstünde yeni fikirler edinebilirdi, ama o Amerikada da Avrupada yaşadığı gibi yaşamak isterdi. Hiç değişmedi. Onun için Patron 1931 yılı nisan ayının sıcak bir gününde yemeğe çağırılınca, bu daveti sevinçle kabul etti.

— Scarpatonun lokantasına gideceğiz dedi Lucky. Scarpato salçayı memleketimizde yaptığı gibi, sarmusak ve iyi zeytin yağı ile yapar, balığı da çok müthiştir.

— Pekâlâ, Charley, dedi patron.

— Öğleden sonra sizi almağa geleceğim. Güneşte yolda yürümek hoş olur. Lucky bunun patronu keyiflendireceğini bilirdi.

Giuseppe rahatına ve keyfine düşkündü. Sorrento şarkıları, Sicilya tepelerinin zeytinleri, eski biçimde yaşamak, Scarpatonun lokantasında her şey Charley'in söylediği gibi idi. Patron iskemlesini sofradan yana çekti, tenbel tenbel çenesini sildi, istakoz iyi pişirilmişti, etliydi. Pavuryalı salça ona, deniz hayvanları her yerdekinden daha güzel olan Civita Vecchia'yı, Romanın üst tarafındaki o eski limanı hatırlattı. Kırmızı şarabın biraz buruk tadı, bu içkiyi yemekte içilecek en ideal şarap haline getirmişti. Joe bu kusursuz yemekten duyduğu tadın sefasını sürmek için iyice yerleşti.

Lokanta boşalmıştı, şarap ve yemek Joe'ya ziyafetlerden sonra gelen gevşekliği vermişti. Lucky sevinçli bir eda ile:

— Kâğıt oynasak mı, Giuseppe? dedi. Bir belot, bir krapet filân?

— Oynayalım, ama bir saat. Bir saat sonra gitmeliyim.

Masseria'ya göre geceyi tadında bırakmanın yolu bu. Lucky bir çuha istedi. Aşağı yukarı üç çeyrek saat kâğıt oynadılar, konuştular. Şimdi lokantada hiç kimse kalmamıştı. Yalnız bulaşıkçılar vardı. Lucky beyazlar giymiş adamlarının usulen yanından geçip tuvalete girdi... Ellerini yıkamak için çok oyalanmasına gerçekten üzüldüğünü söyledi. Öldürücüler lokantaya girdikleri sırada o masada değilmiş. Gelenlerin üç kişi olduğu sanılıyor. O ellerini yıkarken içeri girmişler, hiç bir şey görmemiş. Yirmi el kadar ateş etmişler. Yaş ve rahat yaşama Giuseppeyi gençliğindeki çevikliğinden yoksun etmişti. Çünkü gömülen cesedinde beş kurşun yarası vardı. Patron, olduğu yere yığılıvermişti. Sağ kolu, sanki el kendisinin değilmiş gibi öne doğru uzanmıştı. Soğuk eli pırıl pırıl parlayan örtünün üstünde idi. Cansız elinde hâlâ tuttuğu karo asosunun üzerinde parlak kırmızı bir leke vardı. O gün bu gün, bazı çevrelerde, hele Maffia'da karo asosuna imada bulunmayı iyi karşılamazlar. Lucky silâh seslerini tabii ki işitmiş, öyle söyledi.

— Ellerimi yıkar yıkamaz, ne oluyor bakalım diye hemen seyirttim, dedi. Geç kalmış öldürücülerin yüzlerini gö-

rememişti.. Onun için, New York polisinin dosyalarında bulunup gelenler arasında, Albert Anastasia, Joey Adonis ve Bugsy Siegel'in bulunması ihtimali olduğunu bildiren 133-31 numaralı raporu kuvvetlendirmek mümkün olmamıştır. Olayı görse görse Lucky görebilirdi, o da görmediğine göre, rapor sonuçlandırılmamıştır.

Öldürücüler tarafından kullanılan araba sonradan bulundu. Kâğıtlar Aubrun devleti hapishanesinde hazırlanmış ve Brooklyn motorlu taşıtlar bürosuna gönderilen tomarın içinden çalınmıştı.

Hiç şüphe yok ki, bu iş Charley Lucky'de tiksinti uyandırmıştı! Dostu ve patronu henüz ihtiyar denmiyecek bir yaşta ölmüştü. Ama, yine dostlarının lâflarına kandı ve A. B. Devletlerindeki İtalyan derneğinin başkanı oldu. Yine de öyleyken başkanlık koltuğuna hemen geçip kurulmadı. Belki de ölüye karşı beslediği saygıdan ötürüydü bu. Ayrıca, idareyi eline almadan önce görülecek bazı eski hesaplar da vardı.

Masseria göçtüğü halde, derneğin içinde yine birbiriyle anlaşılamayan iki kısım vardı. Her zaman gençlerin ve ihtiyarların görüşleri birbirinden tamamiyle farklıydı. «Kabuk bağlamışlar» denen grup yeni eğilimin lâfını bile işitmek istemiyordu. Şimdi Lucky başa geçtiğinden, gençler çoğunluktaydı. İlk defa olarak, Unione hâkim bir etken olarak göründü. Oysa Maffia'nın bu durumu kabul etmesi gerekiyordu. Patron Joe göçüp gittiği halde, hâlâ komuta edebilecek Salvatore Mariziano, ya da Maranzano gibi adamlar vardı. Bu Maranzano «Pos bıyıkların» ihtiyarların, hâlâ akılları yatmamış olanların başındaydı. Zaten tam bu sıralarda da elbise sanayiinde iç savaş başladı. Hazır elbise işçiliğinin aşağı yukarı yüzde yetmiş beşini içine almış olan önemli elbise işçileri sendikası Amalgamated Clothing Workers iç mücadelelerle parçalanmıştı. Amalgamated'in başkanı Sidney Hillman ayrılan kısımlardan birini idare ediyordu. Biçkiciler sendikasının başı Philip Orlofsky ise Hillman'a hasım olan gurubu yönetmekteydi. Orlofsky idaresindeki kısım, amaçlarına varmak için, Amalgamated'e rakip bir teşkilât kurmuştu. Ayrıca, Lepke ile çetesi bu kısmın gizli adamları oldular. Hilman'ın gurubunun şefleri, tehlikeyi açıkça görüyorlardı. Bunlar arasında, Hilman'ın sağ kolu

olan genel sekreter Bruno Bella da vardı. Tehlikeye karşı koymak için, bir çete kurmak gerekiyordu. İlk akla gelen Lucky oldu.

Dostluklarına her zaman sadık olan başkan:

— Size yardım etmeği pek isterdim, ama Lepke, Bugsy ve Lansky iyi dostlarımdır, diye cevap verdi. Unione'den iş çıkmayacağı anlaşılnca, eski «Kabuk Bağlamışlar» çetesinden kalanlara baş vuruldu. Marrizano kabul etti. Ama, yaptığı ilk resmî iş Lucky'e haber vermek oldu.

Derneğin yeni başına:

— Ben işi bitireyim, Charley, diye izah etti. Ama bunda, merak edilecek bir şey yok. Mesele çıkaracak değiliz. Biz ücret ödeme günü için tutulduk.

— Tamam, diye Lucky söyledi. Ama, unutma ki bu adamlar benim dostlarımdır. Marrizanonun yaptığı başlıca iş işçileri dolandırmak değildi. Manhattan'da Park Avenue'de merkez istasyonun tam karşısında modern bir bürosu vardı.

Kapısındaki plâkasında: «Emlâk işleri» diye yazılıydı. Oysa, Marrizano'nun işi en çok Sicilya ve İtalyadan kovulmuş yabancı suçluları dolandırmaktı. Marrizano and içtiği halde, sendikanın parçalanmasından sonraki haftalarda bazı silâh atışları oldu. Sonradan bir adam öldürüldü, iş nazik hale gelmişti. Lepke bazı tedbirler almak gerektiğini anladı. Çünkü, böyle can sıkıcı olayların Orlofsky kısmının plânlarına zararı dokunabilirdi. Bu arada da zaten Lepke bu plânları kendi hesabına gerçekleştirmeyi ve sanayii kontrol altına almayı kafasına koymuştu. Zorla para sızdırma kiralı dostu Lucky'yı düşündü. Millî hırsız ve soyguncu takımının en sözü dinlenir akıl hocalarından biri olan Lepke'nin hazır bir plânı vardı. Lucky'nin işi bütün çıplaklığı ile görmediğini söyledi.

— Elbise sanayiinde bir mücadele söz konusu sanıyorsun sen galiba, diye hücum etti. Gözünü aç Charley, Marrizano İtalyan derneğini, eline geçirmek üzeredir. İnek gözleri gibi tatlı gözleri olan tatlı dilli, kandırıcı Lepke kadar malını satmasını bilen adam az bulunur. Lucky'yi kandırdı. Lucky bu rekabete bir son vermenin artık zamanı geldiğine karar verdi. Bütün «Kabuk bağlamışlar» ortadan kalkmalıydı. Hem yalnız New Yorkta değil, bütün memle-

kette «Bir numaralı hedef» Marrizano idi. Bu «temizleme işi» Eylül 1931 de yapılacaktı. Unioneda epeyden beridir bu güne «temizlik günü» adı verilir. New York ve dolaylarında bulunan çete başları Lucky ile tam bir işbirliği yapacaklarına söz verdiler. 11 Eylül 1931 günü öğleden sonra, Marrizano'nun merkez istasyondaki çok katlı büyük binada bulunan bürosuna yüzlerini ilk defa gördüğü beş kişi girdi. Bunların başı, Dutch Schultz'un eşsiz öldürücülerinin göz bebeği olan Bo Weinbergdi. Polis raporlarında bunlar arasında Bug ve Meyer çetesinin birinci sınıf bir katilinin bulunduğu yazılıdır. Jersey'in kıralı olan Longy Zwillman'ın dostları diye bilinen Murphy ve Allie de bunlar arasındaydı. En son beşincinin kim olduğu öğrenilememiştir. Sonraları Allie'nin kurşunla delik deşik edilmiş cesedi Troy'a «New York» giden yolda bulundu. On iki kişi de Marrizanonun bekleme odasında bekliyordu. Beş öldürücü polis plâkalarını gösterdi ve bir baskın için geldiklerini homurdandı. On kişi hemen hemen hiç itiraz etmeden duvarın önüne dizildi. Sonra gelenlerin bir kısmı gözetleme işini görürken, ötekiler Marrizano'nun odasına daldılar, üstüne ateş ettiler, boğazını kestiler. Beşler işlerini bitirince çekilip gittiler.

Olacak bu ya, Bo Weinberg binanın içinde kayboldu. Yolu bulacağım diye uğraştığı sırada polis çıka geldi. Bo, koridorun ta dibinde bir kapı gördü. Açıp içeri daldı, kapıyı kapadı. Yine talihi varmış, bu işler bir öğleden sonra herkes pek işi başında bulunmadığı bir sırada olmuştu. Yoksa başını derde sokmuş olurdu. Bo'nun sığındığı yer kadınlar aptesanesiydi.

Marrizano'nun ölümü İtalyan derneğindeki «Kabuk bağlamışlar» ın «Pos bıyıklıların» sonu oldu. Ve yine onun ölümü ile suç millî teşkilâtının etken bir üyesi olan Maffia tamamiyle ortadan kalkmış oldu. Çünkü, Lucky'nin Lepke tarafından ilham edilen buyruklarına herkes boyun eğmişti. A. B. Devletlerindeki Maffia'nın aşağı yukarı otuz kırk elebaşısı o gün ve o günden sonraki kırk sekiz saat içinde öldürülmüştü. Eşi az bulunan bir teşkilât ve öldürme işi oldu bu. Maffia elebaşılarının böyle kitle halinde öldürülmesine katılmış olan öldürücüler arasında, benim bildiğime göre, hiçbir zaman bağ kurulamadı. 1931 yılında bu bağ kurulabilseydi ve Unione'nın o günkü durumu meydana çı-

kabilseydi, bugün Maffia ile Unione'nin tek bir teşkilât olduğunu söylemek gibi bir yanlışla düşülmezdi. Gerçekten, Demokrat Parti ile, Cumhuriyetçi Parti ne kadar birbirlerine benzemezse, Maffia ile Unione da o kadar birbirine benzemez. Zaten, kesin olarak da bu husus isbat edilmiştir. 1930 yılı sonlarında, Dewey'in zorla para sızdırmalar üstüne soruşturma yaptığı sıralarda bu konuda bir takım deliller ele geçti. Dutch Schultz'la birçok gangster kırallarının ünlü avukatı Richard (Dixie) Davis devlet mahkemelerinde tanıklık etti ve Bo Weinberg'in kendisine İtalyan derneğini temizleme işinin sözünü ettiğini, bu temizleme işinin Maffia'yı öldürdüğünü ve Lucky ile Unione'yi, kelimenin tam mânasıyla, duruma hâkim hale getirdiğini ortaya döktü. Bunun su götürmez bir delili de son yıllarda, 1944 te elimize geçti. Bu delili bize veren, çetenin bir üyesi, karga burunlu, bir gözü kör haydut, ve «Kartal» adıyla anılan Ernest Rupolo oldu. Kendisinin para ile tutulmuş bir öldürücü olduğunu söylemişti. Öldürme suçundan dokuz yıl hapis yatmış, çalkalı bir yıl olmamıştı ki işlediği başka bir suçtan ötürü, yeniden yakalanmıştı.

Suçlu olarak kendini hararetle savundu ve bu işi yapmak için 500 dolar aldığını söyledi. Mahkeme kırk, kırk beş yıl hapis cezasına çarptırmakla gözünü korkutuncaya kadar, kendisini para ile tutanların adlarını söylememekte inat etti. Ama bu lâfı duyunca fikrini değiştirdi, verdiği bilgiler beş öldürme olayını aydınlattı. Unione'nin millî plânda etkili kişilerinden biri olmakla son zamanlarda ün salmış olan Vito Genovese'nin adını verdi.

Kartal, İtalyan suç derneğinin modern hale getirilişini ve kısaca tarihini anlattı, eski efsanenin yanlışlığını ispat etmemize imkân verdi. Unione'nın Maffia'yı sürdüren bir teşkilât olduğunu düpedüz söyledi. 1931 yılından beri, iki teşkilâta ortak hiçbir taraf yoktur, bu iki teşkilâtı birleştirmek te havalden başka bir şey değildir. Muhalefeti ve modası geçmiş usulleri ortadan kaldırdıktan sonra, Unione köpüklü bir dalga gibi, bütün memlekete yayıldı. İktidarı ele alan yeniler, aynı uyruktan, aynı ırktan olmayan üyelere sanki aynı kandan kardeşlermiş gibi muamele ediyorlardı. Belki bu olay, amansız kanuniyle, kabile zihniyetiyle Maffia vesuç işlemekte işbirliği etmek gibi yeni usulleriy-

le Unione arasındaki kesin farkın bir delili olarak ele alınabilir. Eski rejimde, her hangi bir işi görmek üzere hazırlanmış düzende «Bir Sicilyalı olmayan bulunmayacağına bir kokarca bulunsun daha iyiydi.»

Unione'nin bütün başları gibi, Lucky de sembolik «Patron» lâkabını takındı. Bugün sürgünde olduğu halde, İtalya'dan — mutlak otoritesi olmasa bile — büyük etkisini duyurmağa devam ettirmektedir.

Bu olayları hatırlatmak zorunda kaldık. Çünkü, Adam Öldürme Anonim Şirketi dediğimiz bu yeni çete teşkilâtı, bu suç işleme millî teşkilâtı, Masseria'nın ölümünden, Maffia-da yapılan temizlikten ve Lucky'nin kiralık tacını giymesinden doğmuştur. Eski rejim Patron Joe ile birlikte ölmüştür.

Çeteciler içki yasağı yakında kaldırılacak, diye korkuyorlardı. İçki ticareti her zaman çok kârlıydı, öyle söylüyorlardı. Haydutlar, yeni kârlı kanunsuz işler bulmak için hangi yola yöneleceklerini birbirlerine sorup duruyorlardı, şimdi.

Bu mesele, kendi adamlarınca sık sık «Başbakan» diye anılan ve hırsız takımının nazik ve güler yüzlü milyoneri olan Frank Castello tarafından çok ciddî bir şekilde incelenmişti. İçki yasağı Frank Castello'ya büyük paralar kazandırmıştı. İçki, bu küçük köylüye basamak hizmetlerini görmüş ve Harlem mahzenlerinden, idealist bohemlerin politika dalavereleri çevirdikleri Greenwich-Village'nin aşağı mahallerinden çıkıp, Central Park'a bakan çok güzel döşenmiş yedi odalı apartmanına yerleşmesine imkân vermişti.

Wall Steet'te bir gökdelen, Teksasta ve Alabamada petrol alanları sahibi olmasını, kumar işlerini Allah bilir nerelelere kadar genişletmesini ve memleketin birçok yerlerinde birinci derecedeki politika adamlarıyla çok yakın dostluklar kurmasını becermişti. Castello içkiden, çok para kazanılabileceğini hemen anlamıştı. Bill Dwyer ve Owney Madden'nin dostu French Lemange'la arası çok iyiydi. O devirde içki üstünde yapılabilecek işlerin hepsini birlikte yapmışlardı. 1927 de adaletle başları derde girmişti. Suçlu olduklarını itiraf etmiş olan sahil muhafızlarının çoğu Frank Costello'nın kasadar diye sözünü etmişlerdi. Ama, Jüri, Frank'ın böyle bir hiyanette bulunabileceğine bir türlü

inanmadı. Bütün jüri üyeleri değil elbette, ama ne olursa olsun, hiçbir suçla suçlanmadı. Bunlar, Castello Amerikan tâbiyetine girmeden pek az önce olmuştu. İçki yasağı kanununun kaldırılması 1931 ve 1932 yıllarında yalnız Frank Costello'nun karşısına yeni meseleler çıkarmakla kalmadı. Başka bir adam da çok telâş içindeydi. Unione'nın yeni başı olarak, Charley Lucky çok kârlı bir işe büyük paralar yatırmıştı. «Sayılar» (*) teşkilâtı ile münasebete girmişti. Büyük çapta beyaz zehir ticareti yapıyordu ve fırsat düştükçe, sanayie karıştığı oluyordu. Oysa içki henüz pek büyük bir gelir kaynağı idi.

Lepke epey ilerdeydi, sanayicilerden, işçilerden, elbise, un ticaretinden ve haraç istediği taşıma işlerinden zorla para sızdırmayı geliştirmekteydi. Oysa, kötü oğlanların çoğu Costello ile beraberdi. New Jersey'de Longy Zwillman ve yaveri Willie (Moretti) Moore, içki yasağı devrinde servet sahibi olmuşlardı. Tencereyi kaynatmak için, bunlar da ne olursa olsun bir şeyler yapmağa hazırdılar.

İlk hal çaresini bulan bira uzmanı Dutch Schultz oldu. Gündelik bir ticaret yeri olan lokanta mükemmel bir gelir kaynağı olabilirdi.

Kuşkulu bir adam olan Holandalı:

— Bu türlü yerlerin korunmağa ihtiyacı vardır, dedi. Yalnız New-York'ta yüzlerce lokanta var. Kalabalık saatlerde bir gaz bombası attın mı, ekmegin içine kurt koydun mu? Tamam. Küçücük bir şeyle, koca bir lokantayı mahvedersin. Hollandalı sözlerine şöyle devam etti:

— Biz bunları korumalıyız.

Çok müşterisi olan kurumların, lokanta şubelerinin şeflerine halkın hevesine ne derece bağlı olduğunu ne kadar iyi anladığını izah etti. Gelebilecek tehlikeyi bunlara gösterdi, tehlikenin farkında değillerdi çünkü.. Ama bunların yüreğine su serpmek için:

— Sizi koruyacak adam, size lâzım olan adam benim,

(*) En çok zenci mahallelerinde sevilip oynanan günlük ve sürekli piyango. Oyuncular, her gün gazete satılan dükkânlarda, kahvelerde, vb. her hangi bir sayı üstünde bahse tutuşurlar, «Çekiliş» tamamıyla gizli ve keyfidir. Bu işler de kanunsuz kaçak bir ticarettir.

dedi. Ne pahasına? Ettiği iyiliğe göre çok az bir şey. Kendisine «Hayır» denilmesinden hoşlanmazdı o. Lokantacıların da ona «Hayır» demeğe dilleri varmadı.

1932 yılının sonunda, lokantalardan zorla para sızdırma işi Dutch Schultz'a yalnız New-York'ta iki milyon dolar kazandırmıştı. Buna Harlemdeki Sayı Piyangolarını da eklerseniz... Hollandalı bolluk içinde yüzüyordu.

Halbuki, Frank Costello, Dutch Schultz'a karşıydı. «Başbakan» zor kullanmaktan nefret ederdi. Çeteler arasındaki savaşlar ve adam öldürmeler onun tüylerini diken diken ederdi. Bunlar o kadar tabiatına aykırı idi ki, 1929 yılında «Zor kullanmanın» ve buna benzer teknik yeniliklerin kaldırılmasını tartışmak için Atlantic City'de çeteler arası bir konferans toplamağa kadar işi vardırırdı. Al Capone bu konferansa geldi, sonra yine trenle döndü. Filadelfiyada polis trenin istasyona gelip durmasını bile beklemedi, eşyasını karıştırdı. Bir tabanca buldu. Yüzünde dikişli yaralar olan haydut bir yıl hapis cezasına çarptırıldı. Al Capone'un yakalanıp hapse tıkmamasına sebep olan tabanca kendi tabancası mıydı, yoksa sık sık söylediği gibi, Al'ın bir düşmanının tabancası mıydı? Bunu bilen çıkmadı. Al Capone'nin Şikago'daki rakibi Bug Moran gibi, Al Capone de sırf bir güvenlik tedbiri olarak «kodese» atıldı.

Costello'ya göre, insan şerefiyle, namusu ile yaşamalıdır! Onun içindir ki, içki yasağı kanununun kaldırıldığı sıralarda yapılan birçok teklifleri geri çevirdi. Sonra kumarı ima eden biri çıktı. Belki de Frank Ericsondu bu. Çünkü ünlü ufak tefek çifte bahisci Coney-İsland'daki bir koltuk meyhanesinde bulaşıkçılık ettiği yılları iyice unutmaya başlamıştı. Çifte bahiscilik ederek yılda iki yüz bin dolar kazanmak eskiden bulaşıkçılık ettiğini insana unuttururverir. Ericson da başka türlü düşünmüyordu. Costello kumarı pek severdi. Yıllarca sonra, New-York'lu bir gazeteci olan Bob Considine'e bunun sözünü edecektir.

— Benim kumarbaz olduğumu söylemekte haklısınız, dedi ona. Ama ben her gün gördüğünüz soydan kumarbaz değilim.

O her gün gördüğünüz soydan kumarbaz olmayan adam, o her gün gördüğünüz kumarbazlara hizmet eden bir kumarbazdır. İster inanın ister inanmayın, ama Frank

Costello kumar işlerine meşru bir şekilde girdi.. 1939 yılında çifte bahis kanunu resmî olarak yayınlanmadan önce, New York'un at koşusu yerlerinde çifte bahiscilik etmek, kiliseye gitmek kadar meşruydü. Koşu yerlerinde yetkili çifte bahis teşkilâtının en etkin oyuncularından biri Johnny Erro-ne'ydi. Frank Costello, Johnny'nin oyununda sadece bir dama taşı ve bütün ölçüleri muhafaza etmek şartıyla, iyi niyetli bir yardımcı oldu. 1939 yılında bu adamlar çifte bahisten çekildiler demek değil bu tabii.

Zamanımızın belki en büyük çifte bahis oyuncusu olan Frank Erickson gibi bıçkınlar kazançlı işlerine sonradan da müşterileriyle devam ettiler ve çifte bahisten günde on bin dolar kazandılar.

1945 yılında, New-York şehrinde soruşturmalar yapmakla görevli komiser Edgar Bromberger, Frank Erickson'un sermayesine şöyle bir göz attı ve on iki ayrı bankaya otuz milyon dolardan fazla para yatırdığını meydana çıkardı. 1950 yılında Erickson (Senatör Kefauer'in komisyonundan önce kurulan) senatonun kumar üstüne soruşturma komisyonu önünde Cliffside Park (New-Jersey) taki bürosunun, kırksekiz devletteki müşterilerinin bahse tutuşma oyunlarından pay aldığını, her yıl on iki milyon beş yüz bin dolarlık devir yaptığını ve sırf parasını bankaya yatırmakla görevli adama, yılda yirmi bin dolar ödediğini bildirdi. Bu işin geleceği o kadar parlak görünüyordu ki, 1932 yılında Costello ve öteki büyük elebaşları kumarda ve kader kısmet sanayiinin bütün kolları ile uğraşmaya başlamışlardı. Özellikle, gerçek bir emniyet polisi kurma eylemi vardı. Sayılarla oynanan piyangolar çok büyük kazanç getiriyordu. New-York şehrinin kalender mizaçlı ve yüce otoritesi Jimmy Hines sayesinde bunların kontrolü da çok kolaydı. Sonra, rom kaçakçılığından para makinalarına geçtiler. Bu işin tekeli, New-York belediye başkanı Fiorello La Guardia para makinalarını yasak edinceye kadar, Costello'nun elindeydi. La Guardia, mahkemelerin Makinalar'a müsaade etmelerine hiç aldırmış etmedi. Belediye başkanı polise, bunları balta ile parçalamalarını, salapuryalara yükleyip, Sandy Hook açıklarında denize dökülmelerini emretti. Oysa, Frank Costello işin ilerisini gören bir adamdı. Eşyasını bir valize yerleştirdiği gibi, soluğu New-Orleans'da aldı. Kendisine

hoş geldin diyecek ortağı orada hazırды. Gerçekten Huey Long'un (*) kendisi onu bu şekilde yerleşmek üzere çağır-mıştı. Dul kadınlara, öksüzlere ve körlere yardım etmek amacıyla kurulmuş olan Louisiana devletindeki Kingfish vakfı kâra ortak olacaktı. Costello binlerce makinayı birçok yerlere yerleştirdi. Yalnız New-Orleans'ta beş bin tane var-dı. İşin doğrusunu isterseniz Huey'nin dul kadınlarının, ök-süzlerinin ve körlerinin eline ilk yıl ancak 600 dolar kadar bir para geçti. Şikago ve Kaliforniya'daki suç teşkilâtını in-celeme grupları 1950 yılı ilk baharında Costello'nun millî plânda teşkilâtlanmış olan para makinaları ile para sızdır-ma işini idare ettiğini raporlarıyla bildirmişlerdi. Kalifor-nia'daki suç üstüne soruşturma komisyonu sadece para ma-kinalarıyla elde edilen millî gelirin yılda iki milyar dolara yükseldiğini ve bu paradan dört yüz milyon doların «Ko-runma» ihtiyaçları için harcandığını açıkça ortaya koydu. Bu sayıların bol keseden atıldığını düşünerek yarı yarıya indirildiğini bir an için düşünssek bile, yıllık bir milyar do-lar gelirin insanı büyük iş adamları derecesine çıkardığını ve itibar sahibi yaptığını rahatça söyleyebiliriz.

Çete patronları en büyük sermayelerini en itibarlı yer-lere yatırırlardı. Göz kamaştırıcı lüksü olan barlar, yol ke-narındaki şık ve zarif kır evleri, duvarları kadife kaplı lo-kantalar en çok seçtikleri yerlerdi. Salon gerisindeki kadife perdeler arkasında birinci katta rulet, barbut ya da şimen-difer oynanırdı. New-Orlean'dan birkaç dakika uzaktaki lüks Beverly Clubüne, Frank Costello bir milyon dolar pa-ra bırakmıştı. Ama, yine en şık ve zarifi, ıvırı zıvırı altı mil-yon dolara mal olan Las Vegas (Nevada) daki Flamingo Clup'dü.

Her ne kadar Saratoga ağustos ayındaki at yarışları mevsiminde bir kumar başkenti değilse de kumar işlerinde Florida her zaman için eşi bulunmaz bir altın madeniydi. Yalnız Broward (Florida) kontluğundaki en işlek elli iki kumarhane her mevsimde tam randımanla çalışır, kapıları artlarına kadar açıktır, hiç bir resmî makam buralara gir-meyi yasak etmezdi ve yine buralara üye olmak hakkını kazanmak için büyük paralar ödenirdi. Turistler, kuzeyin

(*) Lousiana Devletinin eski valisi,

ve doğunun kumarbazları buralara büyük paralar bırakırlardı. Dade (Miami) kontluğu şerif yardımcısı George Patton 1950 yılı sonunda verdiği gizli ifadede, kumar bezirgânlarının, işlerini yürütmek için, masa altından verdikleri paraları almakla görevli kasadar ya da veznedar olduğunu kabul etmişti. Kendi gözleriyle gördüğü — insanın aklının almayacağı — bir barbut oyununun sözünü etti:

— Ryan adındaki pek tanınmış bir kumarbaz büyük petrolcü Harry Sinclair'i gazineye getirdi ve Sinclair iki gecede 800 bin dolar para kaybetti. Sinclair anlaşıp 500 bin dolarla paçayı kurtardı, dedi Patton.

Resmî makamların hepsi, Costellonun Broward ve Dade kontluklarındaki işleri yıllardan beridir avcunun içinde tuttuğunu söylemekte ağız birliği ediyorlar. Halbuki derneklerin hiç birinde onun adına rastlanılmıyor. Ama, bu işlerde onu temsil eden adamların Costello hesabına iş gördükleri ve kim oldukları anlaşılmıştır. 1950 yılında Erickson'un Park Avenue (New-York) deki çifte bahis büroları kapatıldığı zaman bazı şirket adları listeleri bulunmuştu. Bunlardan biri olup bütün Miami mıntikasına hâkim demir yoluna çok yakın bir yerde bulunan tipik kır evi, 1948 yılının üç ay süren kış mevsiminde 685.537,26 dolar kazanç getirmişti. Bu soydan 52 kumarhaneyi bir araya getirin, o zaman basbayağı bir sanayi olduğunu kolayca anlarsınız. Hem de her köye, en küçük köye kadar dal budak salan kumar sanayiinin ancak bir kısmıydı bu.

Kır evi ortakları arasında Costello'nun eski yaveri olup bir ara Bugsy Siegel ile birleşen ve millî teşkilâta yüksek bir mevkie ulaşan Meyer Lansky'ye rastlamıştı. Meyer ile kardeşi Jack kârdan yüzde yirmi alıyor ve yılda aşağı yukarı yüz kırk bin dolar kazanıyorlardı. Sonra Joe Adonis vardı. O devirde Joe Adonis asıl kendi adıyla yani Joseph Doto adıyla çalışırdı. En son talih oyunlarında eski bir kurt olan Vincent Alo gelirdi. Alo'nun şerefli bir adı, Mavi gözlü Jimmy diye bir lâkabı vardı. Gamzeli Moey öldükten sonra, hırsız ve soyguncu takımı arasında en güzel lâkap olarak bu kalmıştı. Gamzenin yani Wolinsky'nin Florida çetesi içinde pek parlak bir durumu vardı. Cleveland çetesinin gezginci temsilcisi olan Game Boy Miller'le bir takım anlaşmalar da yapmıştı.

Erickso'nun listesine göre, kır evinin en büyük «kâr payları» Detroit hırsız ve soyguncu takımının arasında en yüksek mevkilerde olan adamlara dağıtılırdı. Bilânçodan, Detroit «Mert Werheimer Elen Mathers ve Al «kumpanyasının kış mevsimi için %33,3 ten 222.800,10 dolar bir para aldığı anlaşıyordu.

Doğunun tanınmış diğer adamları da hep iş başındadırlar. Güneyde güneş banyosu yapar ve işleri yakından izlerler. Cleveland, Şikago, Filadelfia, Detroit, Kansas City ve New-York çetecilerinin kendi malları olan bazı otellerde karargâhları vardır. Charles Fischetti, 1951 ilkbaharında ölünceye kadar, kışları karargâhtan hiç ayrılmayanların başında gelirdi. Charley ile kardeşi Rocco, yeğenleri Al Capone'nin Şikago'da bıraktığı işi ellerine almışlardı. Şikago suç inceleme komisyonu, 1949 yılında Browars kontluğundaki kumar işlerini araştırdı ve «Capone sendikasının etkili bir üyesi olan Charley Fischettinin, Castello ile çetesinin ortağı» olduğunda ısrar etti.

İçki yasağı kaldırıldığı sıralarda, yeni teşkilât çoktan işini düzene koymuştu. Doğuda, işler bakın ne durumda idi:

Frank Costello kumar kralıydı. (Frank Erickson çifte bahis işlerinin başı Castellonun Floridadaki temsilcisiydi. Para makinaları simsarlığında uzman olan Dandy Phil Castel, New-York - Orlean genel müdürüydü. Kısım şefleri bir çok yerlere dağılmışlardı.)

Lucky Luciano beyaz zehir kaçakçılığını, sayı ile bahse tutuşma, umumî kadınlar işlerini (Bunu yapması her zaman kendisine yasak edildiği, hattâ beyaz kadın ticaretinden ötürü cezaya çarptırıldığı halde) idare ediyordu.

Joe Adonis, yukarıda sayılan işler için gruplar arasında «Münasebet kurma» hakemlik ve aidat toplamak meseleleriyle uğraşıyordu. Siyasî münasebetlerde ve Brooklyn deniz cephesi teşebbüslerinde uzmandı.

Lepke ile Gourrah işçilerden, sanayiden, undan, giyim eşyasından, taşıt işlerinden, fırıncılardan, kürkçülerden, sinemadan zorla para sızdırıyorlardı.

Buggy Siegel ve Meyer Lansky (Bug ve Meyer çetesi) «kirli işlerle» ve en çok ta Lepke hesabına cezalandırma işleriyle uğraşıyorlardı. Filadelfiya'da bir çok teşebbüsleri vardı.

Abner (Longy) Zwillman New-Jersey işlerini elinde toplamıştı. (Willie Moretti ya da Moore bunun adamı ve Florida'daki temsilcisiydi.)

Dutch Schultz lokantalardan para sızdırma işlerinde, Harlemdaki sayı üstüne bahse tutuşmalarda, koruma baha-nesiyle para sızdırmada ve bira işinde çalışıyordu. (Öldürücü Bo Weinberg bunun sağ koluydu.)

Söylemesi kolay olsun diye bunlara «altı büyükler» denirdi. Çünkü, kendi kişiliği içine çılgınca kapanmış olan Schultz'ın bunlarla pek münasebeti yoktu. Ama, hepsi de henüz kendi başındaydı, arasına «Her koyun kendi bacağından asılır» lâfını tekrarlamaktan hoşlanırlardı. Bunları daha az şiddetli davranmağa sürükleyen yeni eğilime rağmen, her birinin kendi teşkilâtı vardı. Kendisini koruma işiyle kendi uğraşırdı ve gerektiğinde başka bir çeteye karşı savaş ilân ederdi. Al Capone'lerin ve Legs Diamonds'ların çok eski âdetleri hâlâ sürüp gidiyordu. Çok sonra Reles banna nehrin öte yakasında Louis Capone'nin, Happy Maione'nin Pittsburgh Phil'in ve kendisinin ayrı teşkilâtları olduğunu söyledi. Yani hep kendi kabukları içine çekilmişlerdi. Bununla beraber, 1932 yılı hepsi için çok önemli bir yıl oldu. Yalnız Dutch Schultz için işin rengi başkalaştı. Maliye Bakanlığı, Dutch'un vergi bildirisinden biraz kuşkulandı. Bunun üzerine Dutch hemen ortadan kayboldu. Eşyasını valize koyarken «Benim yokluğumda Bo patron olacak» dedi.

Dutch'ın yokluğuna rağmen, hattâ yokluğu yüzünden, (çünkü inatçının biriydi) işler tıkırında gitti. Yeni para sızdırmalar o kadar çok para getiriyordu ki, elebaşları paraları toplamağa vakit bulamıyorlardı. O zaman tabii bir tepki baş gösterdi. İnsanoğlu esrarı anlaşılmaz bir varlıktır. Çete başları hem iktidara, hem de kazançlarını ve kendi güvenliklerini sağlamağa susamışlardı. Diyeceğim, kurdukları sanayii «Büyük tehlikelerden» koruyarak işletmek istiyorlardı.

Gerçekten işin gidişatı o kadar apaçıktı ki, insan bunların 1934 yılına kadar beklemelerine şaşar.

New-York, Şikago, Kansas-City ve başka yerlerdeki dağınık çeteleri dişlileri iyice yağlanmış ve üyeleri birbirlerine sıkı sıkıya bağlı bir teşkilât içinde toplamağa dayanan

usulden, ne zaman olursa olsun, faydalanmak mümkündü.

Sözlerine inanılan «Kâtiplerin» söylediklerine göre, Lepke daha bunu 1931 yılı sonlarında düşünmüş, bu türlü bir birleşmenin faydalarını Lucky daha «Patron Joe» nin ölümünden önce görmüştü. Ama, yolu göstermek şerefi ufak tefek yusyuvarlak bir adam olup bar işletmekte olan Jhonny Torrio'ya düşer.

Johnny zeki bir adamdı. Biraz gerilere doğru gidilecek olunursa, Johnny'nin içki yasağından önce bile zeki bir adam olduğunu gösterdiğini görürüz. İtalyan derneğinin ey-lemine Brooklyn deniz cephesine kadar genişlettiği günler-deydi. Johnny Manhattandaki barını kapadı, Brooklyn'de iş mahallelerinin tam göbeğinde başka bir bar açtı. Burada hırsız ve soyguncu takımı arasında Paul Kelly diye anılan Paolo Vaccarelli ile münasebet kurdu. Bu Paolo rıhtım işçi-leri sendikasyndaki yetkisini türlü işlere ve entrikalara ilk âlet edeceklerden biriydi. Oysa, içki yasağı konduğu za-man, Jhonny Torrio, Şikagodaki Big Jim Colisino'nun yeri-ne geçmek üzere, Batıya gitti. Yolda eski sınıf arkadaşı Frankie Yale'ye, kendisiyle birlikte gelmesini ve Big Jim'i ortadan kaldırmayı istediğini söyledi. Demiryolu üstünde yarım düzüneye yakın ceset bulununca, Johnny, Brooklyn'-den başka bir muhafız, yüzünde yara izi bulunan Al Capone adlı kötü bir oğlanı getirtti.

İçki yasağı kondu. Bilirsiniz ki o devirde, bir adam ken-di bahçesinden gül toplamağa çıkamazdı. Çünkü, elinde av tüfeği olan biri mutlaka peşinize düşer, ihtiyatsızlık edip üstünüze ateş edebilirdi. Johnny işte o zamanlar sahiden ze-ki bir adam olduğunu gösterdi. Atış alanı olan bir yerde ya-şamanın insana ne türlü zevk vereceğini anlıyamamıştı. Her şeyden önce kazandığı para elinde kalmalıydı. Bu paraya ihtiyacı vardı. Onun için: «Sen buradasın Al, her şeyi sana bırakıp, ben gidiyorum» dedi, ve Şikagoyu Capone'a teslim etti.

Johnny İtalyaya gitti, birkaç yıl orada kaldı. A. B. Dev-letlerine döndüğünde, biri Miami'de, biri de Maryland'da, iki mülk satın aldı. Hâlâ bugün bile büyük bir mülk sahibi-dir. Son yaptığı iş, Florida'daki Hillsboough (Tampa) kont-luğu şerifi ile oldu. Capone, lâle ve gül toplamak için kalan bütün otelciler gibi işlerini yerin altında gördüler.

1933 yılında, Johnny milyonluk işler çeviriyordu. Lucky ve Joe A. gibi adamlarla boy ölçüşüyordu. Kumar kıralı Arnold Rothstaein'denberi hırsız ve soyguncu takımı arasında onun en zengin banker olduğu söylenirdi. İçki yasağı kalktıktan sonra, Johnny tamamiyle kanunî ve meşru bir içki ticareti müsaadesi aldı, piyasanın önemli içki tüccarıydı.

Ondan sonra, Johnny Torrio'nun ancak bir defa adaletin pençesine düştüğü söylenebilir. O da, sahte pul yapıştırdığı ve hesap defterleri üstünde hile yaptığı için. Hükümet ödenmemiş yetmiş bin dolarlık vergi üstüne ona bazı sorular sordu. Talihin ne garip cilvesi! Bu vergi kaçakçılığını haber veren, Torrio'nun kendisine Şikagoyu teslim ettiği Al Capone'du. O zamanlar Al Capone vergi kaçakçılığından ötürü kendisi de yatan ihtiyar bir çocuktan farksız bir adamdı. Hırsız ve soyguncu takımının ahlâk kurallarına göre, eşini dostunu ~~ele~~ vermeyi isteyecek kadar düşmüştü.. Ne tuhaf!.. Bu yüzden birçok herifleri öldürmüş olan güçlü Al Capone, şimdi ağlayarak konuşmasına müsaade etmelerini rica ediyordu. Bunu yapmakla, bazı imtiyazlar koparcasını, gardiyanların kendisine iyi gözle bakacaklarını sanmıştı. Al Capone, boşboğazlık edip, Johnny Torrio'nun gelirinin ne kadar olduğunu söyledi. Sam Amca, Johnny'nin hesaplarını çoktan incelemeğe başlamıştı.

Torrio sıkıştırılınca, kendini toparlamakta gecikmedi. Elinden hiçbir şey gelmiyeceğini ve açılacak bir dâvanın boğazını sıkıp kendisini mahvedeceğini biliyordu. Neyse, Johnny mahkemeye verildi. İki buçuk yıl hapis cezasına çarptırıldı. 1941 yılında hapisten çıktı. Bundan çok önce, 1934 yılında, Torrio, suçu teşkilâtlandırma işini düşündü. Kafasında deha şimşegi ile parlamış bir buluştu bu. Fikrini ilk önce doğunun altı büyüğüne açmalıydı. Lucky, Lepke, Bugsy Siegel ve Frank Castellonun dostu Meyer Lansky'nin fikrini sordu. New-Jersey para sızdırma elebaşısına da akıl danışmak gerekiyordu. Bülbüllerin bize söylediklerine göre, ilk konferans New-York'un şık ve zarif bir otelinde toplandı ve çetelerin hepsi bu toplantıda temsil edildi.

Gangster patronlarının yalnız iktidar susuzluklarını gi-

dermekle kalmayıp, onlara da güven getirecek usulü ana çizgileri ile ortaya koyan Johnny:

— Buna ne dersiniz? diye sordu.

Bu konferans tutanağı elbetteki yok. Zaten yazışmaların kimse dosyasını tutmazdı. Ama, sonraları konuşan gangsterlerin söylediklerine göre, konferans kararları aşağı yukarı şöyle olmuştu. Torrio ele başlarına:

— Bana bakın, delikanlılar, hepiniz büyük bir teşkilât içinde çalışmak istemez misiniz? Dernekteki o eski düşmanlığın yine hemen doğduğu görülmüş.

— Biraz durun, demiş onlara Johnny. Bir teşkilât içinde birleşmek, bütün kazançların aynı torbaya doldurulması demek değildir. Herkes kendi sahasını kendine saklasın. Ama, kendiniz idare edeceğiniz büyük bir birlik kurun.

Yeni teşebbüslerin iyi yağlanmış eski içki kaçakçılığı makinasından çok daha büyük tehlikelerle karşı karşıya olduğu ortaya kondu. İlerisi için hazırlanacak bir plânda ortak düşmanı, yani Adaleti gündemin birinci maddesine almak gerekiyordu. Her çetenin kendi kurumu ve münasebetleri için özel servise sahip olduğu o güzel içki yasağı günlerinde değildik artık. Kanunun ortadan kalkmasıyla kurulmuş olan münasebetlerin de çoğu ortadan kalkacaktı. Öyleyse, bu münasebetlerden yarayacak olanları niçin ortak bir miras haline getirmemeliydi? Her şeyden evvel en önemli etkenin karşısına dikilmek gerekiyordu: O da, her vesileyle gangsterler arasında patlak veren iç savaşlardı.

— Delikanlının birine bir şey oldu mu, çetesi bunun öcünü almak istiyor, diye Torrio sözlerine devam etti. Misillemeler pek pahalıya mal oluyor. İşin kötüsü bu misillemeler çetenin zayıf tarafını meydana çıkarıyor, Adaletin dikkatini çekiyor. En sonunda çeteye de hiç bir faydası dokunmuyor. İş böyle olmaz, sadece herkesin menfaatiyle ilgili misillemeler yaparak bu zayıf noktayı ortadan kaldıracak bir teşkilât niçin bulunmasın?

Çete başları kulak kabarttılar. Her biri bu ölüm savaşlarına katılmış, bu savaşların acılarını çekmişti. Unutmayın ki bugünkü başlar yeni rejimin çete başlarıydı. Kıskançlıkları ve kişisel gururlarına rağmen, her şeyden önce birer idare ve birer iş adamıydılar. Bu gangsterleri lüzumundan

fazla övmek istemiyoruz. Sadece, soruşturmalarımızın ortaya koyduğu olayları göstermek istiyoruz. Bu çete başlarının, Patron Joe soyundan, kendi kabuğu içine çekilmiş bir öldürücünün kabul edemeyeceği kadar geniş görüşleri vardı. Tabii hemen anlaşıldı ki, içerlerinden hiç biri tek bir Patron, hepsinin üstündeki bir kiral hesabına çalışmayı kabul edemez. Her biri kendine bir baş gözü ile bakıyor, kendi imtiyazlarına dört elle sarılıyordu. Ama, egemenliği bırakmadan girişilecek bir işbirliği üstüne dayanan merkezî bir kontrol kurulabileceği bunlara anlatıldı. Bütün Patronlardan kurulu bir büro, ya da bir komisyon.

Johnny Torrionun teklif ettiği şey buydu. Büro çeteler arasındaki anlaşmazlıklarda hakemlik edebilirdi. Çetecilerin mukavemetlerini en sonunda kıran işte bu delil oldu. Gangster başları, heyecana gelip, çete reislerinden kurulu, her birine eşit söz hakkı ve eşit yetki tanıyan böyle bir müdürler bürosu üstünde anlaştılar. Güdülecek politikayı büro tayin edecek, ayrı çeteler arasındaki müzakereleri de o yürütecekti. Bu temel ilke üzerinde anlaşıldı. Bu temel ilkeden sendika doğdu. Her Patron kendi alanında karşı gelinmez bir baş olarak kalacak, para sızdırma işlerinin önüne geçilmeyecek, yetkisini mahallî plânda dilediği gibi kullanabilecekti. Arazisi üzerinde kendi izni olmadıkça, hiç kimse öldürülemezdi. İş kendi yapmak, ya da kendi isteği üzerine gelecek bir yabancıya işi yaptırmak müsaadesini vermek hakkı vardı. Gerçekte millî çaptaki hiçbir kanun dışı teşkilât kendi alanında kendi rızası olmadan herhangi bir saldırıda bulunulmasına müsaade edemezdi. Böyle bir saldırıda bulunabilmek için müdürler bürosunun resmî bir emri olması gerekirdi. Böyle bir durumda bile, yerli çete başının tartışmada söz hakkı vardı. Suç hakları bildirisi dedikleri şey işte buydu!.. Gerçekte tam bir dinlenme ve sakinlik politikasıydı bu. Her çete başının arkasında yalnız kendi tayfası değil, güçlü bütün çeteler birliği vardı. Her çete başının kendi kesiminde rahatsız edilmemek ve bir rakip tarafından öldürülmemek güveni vardı.

Bu türlü bir birlikte ne gibi bir kuvvet doğabileceğini görenler yalnız Doğunun suçluları olmadı. Brooklyn'li bülbüllerin bize söylediklerine göre, Batılı çete başlarının hak-

lı isteklerini tartışmak üzere, Kansas-City'de ikinci bir konferans toplandı. Capone'nin Şikago çetesiyle, Kansas-City çetesi bu fikri benimsemişlerdi. Detroit ve Cleveland'dan gelen raporlarda Mayfield çetesiyle Kırmızı çetenin teşkilâtta girmek istedikleri bildirilmişti. Boston'la Miami, New - Orleans'la Baltimore, Saint - Paul'le Saint - Louis, hepsi de suç federasyonunda birleşmişlerdi. Böylelikle teşkilât millî bir enginlik kazanmış oluyordu. Ve sendika doğdu. Şaşılacak şey rakip gangsterler arasındaki sebepsiz ve bitip tükenmez hesaplar birdenbire, âdeta hemen durdu.

Bundan yüz elli yıl önce, soylu bir amaçla bütün sömürgelerden gelen bir çok insanlar da tam bir birlik kurmak üzere birleşmişlerdi.. Ama, bu sendikada da bir avuç iblis temsilcisi birbiriyle karşılaştı. Onlara can verecek hiç bir soylu amaç yoktu, suç işlemek için daha tam bir birlik kurmaktan başka bir düşünceleri yoktu. Ne olursa, olsun bir çok «Eğemen devletler» den bir araya gelmiş egemen bir hükümet kuruldu. Bugün hâlâ yürürlükte olan millî sendikanın ve teşkilâtının mânasını anlamak için bundan daha yerinde bir benzetme yapılamaz belki. Adalet teşkilâtlanmamış suçun her zamanı kolayca hakkından gelmiştir, yarın da gelecektir. Gerçi bazı dolaylar aydınlanmamıştır, ama mezarlıklarda adaletin etkin olduğunu ve bağımsız suçluların cezaya çarptırıldıklarını ilân eden pek çok mezar vardır.

1934 yılına kadar, çeteler birbirlerinden ayırdı, kendi başlarına çalışırlardı, hırsız ve soyguncu takımı kolayca yer değiştirebilirdi. Adalet te er geç öcünü alırdı. Ama, Gangsterler Birliği keşfedilince, teşkilâtlanmamış suç, millî çaptaki bir sendikanın bir sıra işlemleri haline getirince, bugün bile Adaletin âsâyiş kuvvetlerinin başa çıkamadıkları bir usulü ortaya koydu.

Kanuna karşı gelmelerin çoğu mahallî ölçüde, yani devlet, kontluk, belediye çerçevesi içinde olmaktadır. Bunların yargı sınırlarını aşmamaktadır. Halbuki, millet içinde teşkilâtlanmış olan suç ne devlet sınırı, ne herhangi bir sınır tanır. Teşkilâtlı suç A. B. Devletlerinin bütün şehirlerine dal budak salmıştır. Kendi yargı çevresinin sınırları içine hapsedilmiş olan bir devlet ya da kontluk savcısı kırk sekiz

devlete dal budak salmış bir teşkilâtla kolay kolay başa çıkamaz. Suçla mücadele edebilmek için elinde hep o bilinen silâhlar bulunan bir sorgu yargıcı tam bir şekilde birleşmiş bu loncayı parçalayacak vasitalardan yoksundur. Olsa, olsa ancak çetenin birkaç adamını yakalayabilir, ama yüksek mevkilerde olup ta, asıl işi idare edenler her zaman cezasız kalırlar.

Çeteler konfederasyonu Adaletin öyle kuvvetli ve amansız düşmanı haline geldi ki, Brooklyn'li sineklerin Adam Öldürme Anonim Şirketine içerden hücum etmemize imkân verdikleri güne kadar, Sendikanın önemli hiç bir üyesine dokunulamadı. Gelip geçici olan bu içerden gedik açma devresi bir yana bırakılırsa ne bu devreden önce, ne de sonra başlarından hiç biri elektrikli sandalyaya oturtulamadı. Sendika hâlâ bugün bile korkunç bir düşmandır. Eğer, Kid Twist Reles bizi aydınlatmasaydı, böyle bir sanayiî varlığını ortaya çıkarabilmek için, Adalet kim bilir daha ne kadar zaman bekleyecekti.

Bu kendini beğenmiş insan boğazlayıcıların sendika yararına güçlerinin birazcığını olsun feda edebileceklerine kimse inanmıyacaktır.

Suç hükümeti kurulur kurulmaz, makinaları 1934 yılında işlemeğe başladı. Eskiden kurulmuş olan çeteler kendi sınırları içinde ne öldürmenin, ne de dış entrikaların sarılabileceği birer kırallık haline geldi. Hırsız ve soyguncu takımı, bu politikası sayesinde, millî şebekeyi tam 17 yıl idare etmiştir.

Bugün bir dereye veya araba kapısının altında bir ceset bulununca, basın ve halk bunu 1920 yıllarında olduğu gibi, az çok bir hesaplama sonucu bir olay diye düşünüyor. Halbuki, iş hiç te zannedildiği gibi değil. Millî gangster teşkilâtı, başları tarafından incelenip karar verilip emredilmedikçe, 1934 yılından beri hiç bir çete başı öldürülmemiştir. Dutch Schultz'un 1935, Bugsy Siegel'in 1947 ve Charlie Binnaggio'nun 1950 yılında öldürülmeleri hep inceleme sonucunda verilen emirlerle olmuştur.

Bu devre içinde, hırsız ve soyguncu takımı arasında, Sendikanın emrettiği iç savaştan başka savaş görülmemiştir. Bunu da idareciler, işlerin iyi yürümesine zararlı çeteleri

birbirlerine düşüren ve tabanca ile halledilmesine kalkışı-
lan kavgaları ortadan kaldırmağa karar verdikleri zaman
ancak yapmışlardır. Yeni şirketin tüzüğü, rakip çetelerin
teşkilât içindeki anlaşmazlıklarını kendileri halletmeden ön-
ce, hakeme başvurmalarını emrediyordu. Meselâ, rakip iki
çete ister New-York'ta olsun, ister iki çeteden biri Detroit'te,
biri Los Angeles'te olsun, bu emre uyulacaktır. Kişisel se-
bepler yüzünden adam öldürme tamamıyla ortadan kaldırıl-
mıştı. Bütün kararlar çoğunlukla veriliyordu, bütün çete
başları kanuna harfi harfine uymak mecburiyetindeydiler..

Müdürler bürosunun yeni teşkilâta katılan her üyesi,
özel bir çetenin, en önemli şehirlerdeki gangster başlarının
patronuydu. Bugün de bu böyledir. Bütün menfaat anlaş-
mazlıklarından haberleri vardır ve her iki tarafı dinledik-
ten sonra, ne gibi bir politika güdüleceğine, ne türlü bir
usul uygulanacağına karar verirler.

— Demokratik bir rejim bu, dediler o zaman. Hiç bir
zaman kararlar tek bir kişi tarafından verilemez. Gangster-
ler. suçun yasama ve yürütme güçleriyle birlikte, her «De-
mokrat» hükümette olduğu gibi, yargı gücünü de ele aldılar.
Hırsız ve soyguncu takımının yüce divanını kurdular. Yar-
gıçlar, müdürler bürosundan seçilecekti. Rakip çeteler ara-
sında bir savaşa yol açabilecek işlerde, yüksek mevkideki
her hangi bir gangsteri ölüm cezasına çarptıracak ciddilik-
teki suçlar da bu divanda görülürdü. A. B. Devletleri yük-
sek mahkemesi gibi, «Kanguru» divanı en yüksek mahke-
meydi. Kararları kesindi, tecili yoktu, bozulmazdı. Meselâ,
1935 yılında, Divan, para sızdırmada ve beyaz zehir kaçak-
çılığında uzman olan Joey Amberg'in ölümüne karar ve-
rince, bu adam Bugsy Siegel tarafından korunup, dâvası
çok güçlü Joe Adonis tarafından savunulduğu halde, öldü-
rüldü.

Hattâ Dutch Schultz ve Bugsy Siegel gibi çok sözü ge-
cer kimseler bile kararı üst bir mahkemeye götüremediler.
Bu kişilerden her birinin ölümü, tüzüğe uygun olarak gö-
rülen bir dâva sonunda «Kanguru Divanının» verdiği idam
kararı gereğince oldu. Bu mahkemenin sadece suçluluk ka-
rarları verdiğini sanmamalıdır. Reles bana, verilmiş öyle
iki beraet kararıyla sonuçlanmış dâva anlattı ki, sanıkların

suçlu oldukları ispat edilmiş olsaydı, bu dâvalarda idam kararı verilebilirdi. Bu katiller, her kanuna göre kurulmuş mahkemenin davrandığı gibi davranıyorlardı. Yeni teşkilâtla sıkı bir işbirliği yapan siyasî münasebetler şebekesi üstünde de ısrarla durmak gerekiyor. Daha ilk konferansta, Johnny Torrio her çetenin kendi kurduğu münasebetlerden bütün ötekilerini de faydalandırması lüzumunu ileri sürdü. Bu konuda, sendika, ta başından beri, mükemmel bir şekilde korundu. Bu amaca varmanın çeşitli yolları var. Her zaman baş vurulan klâsik usul «para teklif etme» dir. Ama, çete başları her zaman fayda getirecek dostluklar peşindedirler. Siyasî mücadelelere atıldılar ve her seferinde de politika adamlarıyla çok sıkı münasebetler kurdular. Baştan çıkarma, ahlâkını bozma iktidara susamış kaatil çete başlarının etrafa çok kolayca bulaştırabildikleri bir kanser hastalığıdır. Bu olay 1951 yılı Martında New-York'da Ke-fauer komisyonuna tanık olarak dinlenen birinin sözleri arasında — koruma, ya da baştan çıkarma sözleri edilmekle beraber — gözden kaçmamıştır. O'Dwyer tanık olarak dinleniyordu, Frank Castelloyu ziyaret edişini ve onun yanında rastladığı New-Yorklu önemli politika adamlarını anlatıyordu.

Soru: Bu adamdaki (Castello) çekici kuvvet acaip bir şey. Siz bunu nasıl izah ediyorsunuz? İnsanda ne gibi bir çekici etki yapıyor?

Karşılık: Banker olmuş, iş adamı olmuş, gangster olmuş, bunun hiç önemi yok. Para cüzdanı her zaman çekicidir.

Zorla para sızdıran adam kendine, politikası tamamiyle kanunî olan ticaret kanunlarının politikasına tıpatıp benzeyen bir iş adamı gözü ile bakar. İhtisas alanından bir örnek verelim: Bakkal, imalâtçı, ticaret adamı işlerini kendine müşteri çekecek, müşterilerinin bir rakip tarafından elinden alınmasını önleyecek şekilde kurar. Gangsterde, adam öldürmenin suç teşkilâtının işi olduğunu söyler.

Onun içindir ki, iş adamları iktisada ne kadar önem verirlerse, çetelerin yüksek otoritesi de adam öldürmeye o derece önem verir.

Millî teşkilâtın başa geçmesi ve «zorunlu olmayan» suçların ortadan kaldırılmasıyla, müsaade verilerek adam öldürmeler bayağı birer teknişiyen işi haline geldi. Artık parmağını sadece tetiğe dayamak sözü değildi. Bu hareket sendikanın amaçlarına hizmet etmek, yeni para sızdırma millî sanayiini daha ileri götürmek için yapılıyordu. Her teşkilât kendi hesaplaşma işleriyle hep kendi uğraşırdı. İş başından aşmış ve canının kıymetini bilecek kadar zengin olan bazı çete başlarının bu hesaplaşma işleri için bazen para ile öldürücü tuttukları oluyordu. Ama, çoğu zaman, her çetenin kendi öldürücüleri vardı. Halbuki, sendika işe başlayınca, hiç bir kurşunun ziyan edilmemesi hayatî bir önem kazandı. Şu veya bu çetenin, günlük sebepleri yüzünden, bütün bütün üyelerini kullanamadığı olurdu. Ne yapılırsa, bu öldürme suçu şehir delikanlıları üstüne dikkati çekebilir, öte yandan öldürülecek kimsede kuşku uyandırabilirdi. Bu yüzden, dışarıdan öldürme işini görecektir bir yabancı getirtmek gerekti. Zaman geçtikçe, bu usul bir âdet haline geldi. Tıpkı iş adamları gibi, yerli teşkilât başının rızası da alınarak bir şehrin ya da bir devletin çetesinden öldürücüler getirme usulü daha çok başvurulur oldu. Bu usul uygulanmaya başlanınca, Brooklyn'den öldürücüler istendi, başka yerlerden de istendiği gibi. Çünkü, Joey Adonis vasıtasıyla Brooklyn millî sendikada önemli bir ün kazanmıştı. Çok geçmeden, Brooklyn'lilerin hep tuttuklarını kopardıkları görüldü. Geliştirdikleri teknik işlerde en küçük ayrıntılara bile önem vermek gibi bir titizlik göstermeleri, memleketteki bütün çete başları tarafından hayranlıkla övüldü. Çete başlarından biri bir gün:

— Bu Brooklyn'li delikanlılar işlerini gayet iyi bilirler, gerekli her tedbiri alırlar dedi. Bir başkası da:

— Şu Reles, Pittsburgh Phil ve Maione işlerini, ortada hiç bir iz bırakmadan görmesini bilirler, diye övdü.

Kendilerine verilen ödev ne olursa olsun, hattâ işçi anlaşmazlıkları, yok etmeleri gibi, en tehlikeli işleri bile, büyük bir ustalıklı becerirlerdi. Amerika Birleşik Devletlerindeki her çetenin başka bir çeteden yardım görmek hakkı olduğu için, gangster elebaşları Brooklyn'li kaatillerden sık

sık hizmet istemeğe başladılar. Brooklyn için bunlar işten bile değildi. Çok geçmeden Brownsville'li haydutlar Atlantikten Pasifiğe, Florida'dan Kanada sınırına kadar her yerde aranır insanlar oldular. Sonraları, bunlar Sendikanın az çok resmî öldürücüleri haline geldiler ve her işte her zaman çağırılır oldular. Birçok sözleşmeyi başarı ile yerine getirince, Lepke bunların topunu birden yanına almakta gecikmedi.

— Lepke, kendi hesabına çalışalım diye, yılda 12 bin dolar göndermek istemişti, dedi bize Reles. Bu işte yalnız bir şey Reles'in hoşuna gitmemişti. Bunu bize üzülererek söyledi.

— Muhasebecileri bu teklifi bize iletmek için geldi. Simon Lepasesdi adı. Parayı bu bize getirecekti. Meğer muhasebeci filân değilmiş herif. Sözleşme işlerinde kötü bir artistmiş.

Brooklynli kaatiller para ile tutulmuş öldürücü değillerdi. Dışarıda, öteki sendika çeteleri hesabına ancak sözleşme ile çalışırlardı. Tıpkı bir süprüntü taşıma kumpanyasının belli bir günde yalnız bir evin değil, kendisiyle sözleşme yapmış bütün evlerin süprüntülerini taşıması gibi. Öldürücüler teşkilâtı sendika yapısını tamamlayan son taş oldu. Ve böylece Adam Öldürme Anonim Şirketinin yapısı tamamlanmış oldu. Bu şirket, doğu kıyısından batı kıyısına kadar uzanıp zorla para sızdırmadan adam öldürmeye kadar her şeyle uğraşan ve A.B. Devletlerindeki az çok önemli bütün çeteleri içine alan bir suç kooperatifi haline geldi. Gezginci bir teşkilâtı bu. Altı yıl iyi bulduğu her yere gitti. Adam Öldürme, Kabil tarafından icad edileliberi, cinayetin en başarılı eseri idi bu. Brooklyn'li öldürücüler tarafından yardım gören bu yeni teşkilât hemen başarı kazandı. Çete başları duydukları memnunluğu gizlememişlerdi. 1940 yılında Reles bize:

— Lepke sahiden memnundu, dedi. Kendisi hapiste olduğu sırada bize tanıklar aleyhinde on bir sözleşme uygulattı. Geçen yıl O'Dwyer bunları mahkemede tanık olarak dinletemedi yedisini temizledik. Lucky de bunların hizmetlerinden faydalandı. Gerçekten, Brooklyn çetesinin ilk

uyguladığı sözleşmelerden biri, bir gözü kapalı ünlü beyaz zehir kaçakçısını öldürmek oldu.

Manhattanlı becerikli küçük bir beyaz zehir kaçakçısı olan Muddy Kasoff, Lucky'nin işlerini karıştırıyordu. Sendika ona gerekli tedbirleri alması için yetki verdi. Brooklyn'li nişancılarla münasebete girdi.

— Bu şişman yağ tulumu benim bahçeyi çiğniyor. Şunu bir benzetin arslanlar, dedi Lucky. Öldürücüler Muddy'nin iyi dostları ve bu dostların da paralı kimseler olduğunu öğrendiler. Bu işin ucunda para kazanmakta var, diye düşündüler. Muddy'yi kaçırdılar. (1934 te çocuk, adam kaçırmak moda idi) Bir yere saklayıp, kısıvrak bağladılar, başına da birini gözcü diktiler.

— Dostlarına söyle, bize beş bin dolar versinler, yoksa seni temizleriz, dediler. Muddy tabii deliye dönmüştü. Hiç mırın kırın etmeden, dostlarıyla nasıl münasebete gireceklerini onlara söyledi. İki üç gün sonra karşılık geldi:

— Bizim ancak 2700 dolar paramız var. Buyurun, alın. Biraz beklerseniz, belki üstünü de tamamlarız. Halbuki haydutlardan mühlet istemek, teslim olmalarını istemek demektir. Zaten 2700 doların az buz bir para olmadığını pek âlâ biliyorlardı. İşimiz, iş dediler. Muddy'nin gözlerini bir bezle, ellerini iple arkasına bağladıktan sonra, bir arabaya bindirdiler. Beyaz zehir kaçakçısı ferahlamış gibiydi. Bu çocuk kaçırıcıların kendisini serbest bırakacaklarından şüphe etmiyordu. Onu Long Island'tan uzakta, deniz kıyısında güzel bir yere getirdiler. Burada balıklar kıyıya kadar sokulurlardı. Haydutlar arabayı durdurdular. Muddy'yı boş bir arazide indirip ellerini çözdüler. Kendisini kaçıranlar:

— Haydi, tüy, arslanım... Yüz adım yürümeden gözündeki bezi çözeyim deme. Daha evvel elini sürersen, seni enseleriz. Haydi, yallah, dediler.

Muddy dokuz adım attı. Otlar üzerinde yürüdüğünü farketmişti. Hiç gürültü duymuyordu. Cellâtlar gitti mi, gitmedi mi? diye kendi kendine soru soruyordu. Çayırda on uzun adım daha attı. Böylece, sendeliyerekten... hem de hiç iz bırakmadan yolun yarısını almıştı. O zaman haydut-

lar tabancalarını çekip, ateş ettiler. «Lucky'nin bahçesini çiğneyen» beyaz zehir kaçakçısının cesedini, ertesi günü otomobil sürenlere ihtiyatlı gitmeyi öğütliyen bir levhanın dibinde buldular.

Sendikanın ve bunda Brooklyn'li bıçkınların oynadıkları rolün sözünü ettikten sonra, Reles, alaycı alaycı güldü.

— Çete başlarının hepsi de memnun olmuşlardı tabii, dedi.

Millî şebeke derinlere kök salmıştı. 1934 yılından başlayarak öldürücü hücumlara uğradı. 1930 daki sanayiden para sızdırmalar ve futbol maçlarındaki çifte bahis ticareti Lucky'yi ve Tammany Hall'ın başı Jimmy Hines'i yakalayan vali (o zaman savcı) Dewey tarafından felce uğratıldı. 1940 ve 41 de para sızdırmadan sorumlu öldürücülerin ceza-ya çarptırılanları, en sözü geçen çete başlarından bir kaçını ortadan kaldırmamızı mümkün kıldı. Ama, teşkilât yaşamakta devam etti. Sistem, para sızdırmakta kullanılan usuller, adam öldürmeler, teşkilâtın hâlâ dipdiri ayakta durduğunu ispat eden belgelerdir. Söylemeğe hacet yok, elektrik iskemlesine göndermek zevkini tattığımız yedi öldürücüsünü kaybettiği halde, verilen cezalarla Brooklyn şubesinin kökü kazınmış olmadı. Çete bir hamlede ortadan kaldırılmıyacak kadar derinlere kök salmıştı. Sendikadaki bu ateş mangasının doğuşunu Reles sonradan bize anlattı. Millî teşkilâtın tablosunu çizdikten sonra, gerilere, Brownsville şubesinin ilk günlerine doğru gitti ve bu şubenin kan içinde nasıl doğduğunu bize izah etti.

BİR IRZA GEÇME OLAYI ÇETE SAVAŞINA YOL AÇIYOR

Shapiro kardeşler 1920 yılında Brownsville'in en ileri gelenlerindendiler. Tehlikeli bir köşe olan bu mahalle ile New-York'un doğusunda en azılı gangster bunlardı. Çete başı olan Meyer gaddarın gaddarıydı. Nankör bir suratı ve karakteri kadar gaddar küçük gözleri vardı. Bir çok şeyleri ile övünürdü ya, en çok sırf kendisi için «Çalışan» on beş kerhane sahibi olmakla gururlanırdı. «Brownsville'in Patronu benim» diye ilân etmişti. Patronluğundan şüphe edenlere bunu isbat etmek için bir sürü kötü ve gaddar delikanlıyı etrafına topladı. İrv onun veliahtıydı. Kardeşi kadar gaddar değildi. Ufak tefek bazı suçlar yüzünden adaletle birkaç ke-re başı derde girmişti. En son, Willie ufak tefek dar alınlı, geniş kolalı yka takan, çenesi çukur, soytarı bir herifti. Öyle büyük çapta bir adam değildi.

Shapiro kardeşler iyi bir içki, para makinası ve orospuluk işi kurdular. Yetkilerini sadece kendi alanlarında, kötü delikanlı yetiştirmekte erbab olan bu bataklık yerlerde kullanıyorlardı. Ara sıra sınır aşp, Coney-İsland'a akın ettikleri olurdu, ama bu da işlerini rahatça yürütebilmek üzere yüksek mevkilerdeki bazı kişilere para makinaları kazancından ayırdıkları haracı yatırmak için yaparlardı bu akını. Meyer kendisini sevimli göstermeğe çalışarak:

— «Bizdeki talih kimsede yok, derdi. Mahallemizde oturup, işimizle gücümüzle uğraştığımız sürece hiç bir şeyden korkumuz yok.» Bazen büyümeyi yayılmayı düşündüğü olurdu. Meselâ, Manhattan'da bir şube açmak. Dolar kazanmanın türlü yolları vardı orada. «Ama, derdi Meyer, bir yerden kıçımıza bir tekme yemektir sonu bunun.» Hem zaten, her hangi bir kimse Brooklyn'ne adımını attı mı, ya Frank Castello, ya Lepke, ya da Lucky hemen onunla uğraşmağa başlayacaklardı. Shapiro kardeşler kendi köylerinde, astığı

astık kestiği kestikdiler. Ayrıca, Brownsville de el emeğinden yana hiç bir sıkıntıları yoktu. Mahallede kum gibi kaynayan genç haydutların hepsi de meslekte başarı kazanmak ya da (hırsız takımının sosyal ölçüsü içinde) patron olmak hulyasındaydılar.

Bu küçük haydutlar, sırf kardeşlerin gözüne girmek için, kendilerine bir iş verilmesine pek sevinirlerdi. Sonra kardeşlerden biri bu gençlerden birine onu hapse sürükleyecek bir iş için beş dolarlık bir kayme uzatarak «Al, bu da senin» derdi. (Buranın gençleri, ilk «kodesi boylayışlarını» bir genç kızın ilk balosuna benzetirlerdi). Merdivenin çıkılan birinci basamağıdır bu. Çoğu zaman, «mangız» bile istemezler. Bunlara «Bana bak, Tony, şunu, bunu yap» demek yeter. Şerefini bilen bir haydut çete başının kendisini, adını söyleyerek çağırdığını duyunca, heyecandan zangır zangır titrer. Onun istediği tek şey, bu sözleri dostlarının da duymasıdır.

Shapiro kardeşler çalım satıyor ve kelli felli adam tavırları takınıyorlardı. Ama hiç gözden kaçırmamaları gereken küçük bir noktayı göremiyecek kadar kendi güçlerine inanmış, istibdatlarıyla gözleri görmez olmuştu. Haydutlar büyüdüler. Bazılarının bir takım düşünceleri vardı. Genel olarak Brooklyn, özel olarak da Brownsville çocuklarının gördükleri büyük işleri birer destan halinde saklar, Batıya giden Johnny Torrio ile Al Capone'nin gördükleri işler sık sık anılır. Bugsy Siegel'in hatırası her zaman canlıdır. Bug suç teşkilâtı millî idaresinde büyük bir mevkîye yükselmişti. Kaliforniya'da Bugsy'nin yerine geçmekle övünen kötü delikanlı Mickey Cohen de yüksek mevkilere çıkanlardan biridir. Sonra, o merhametsiz Kit Twist Reles vardı. Kit o zamanlar küçücük bir hayduttu ama, ihtirası ve kurnazlığı yüzünden okunuyordu. Ne insan hayatına, ne adalete saygısı vardı. Yani hiç bir şeye saygısı yoktu. Shapiro kardeşler, Relesin her zaman kullandıkları o zavallı ve ruh hastası küçük haydutlara hiç benzemediğini anlamalıydılar. Ona da ötekilerine ettikleri muameleyi ettiler. Koruyucu tavırları takınarak kırıntıları verdiler. Ettikleri en büyük hatâ bu oldu. En çok ta Kid, Shapiro kardeşlerin para makinelerini koruyacağım diye sırtına kurşunu yediği gün.

Kendisi ile dalga geçildiğini düşünmeğe başladığı zaman Reles yirmi yaşındaydı. Tehlikelerin hepsini paylaştığı halde Shapiro kardeşlerin kendilerine yonttukları kârdan ve otoriteden niçin pay alamadığını anlayamazdı. Arkadaşı Buggsy Goldstein'a:

— Niçin kazançtan hepsini onlara bırakıyoruz? diye Reles sordu. Pastanın bir parçasını da biz almalıyız. Bu heriflerin Allah belâsını versin!.

Reles neredeyse 21 ine basacaktı. O nereye gitse, Buggsy de peşindeydi. Okula birlikte gitmişler, ilk defa birlikte hırsızlık etmişler, ilk para sızdırma işinde birlikte çalışmışlardı. Reles kafa, Buggsy de koldu. Reles, kardeşlerle münasebeti kesmenin lâfını ettiği zaman, Buggsy bu fikri hemen benimsedi. Onun istediği şey, işe başlamak için bir «Köşe» bulmaktı. Kendi para makinalarının işleyeceği bir yer. Kırıntıdan biraz fazla bir şey istiyorlardı belki, ama kardeşler bunlara hiçbir şey koklatmak istemiyordu. Reles, kendisi ve küstah arkadaşı için bir şeyler becerdi. Az zamanda, birkaç fahişe onun hesabına çalışmağa başladı. Sonra, Dasher'e bir göz attı. Frank Abbando ömrünü Adaletle küstahça bir mücadele ile geçirmemiş olsa, beyzbolda ün kazanacak iri yapılı, güçlü kuvvetli bir delikanlıydı.

Gerçekten, Elmira takımında (New-York) güzel bir oyun çıkardığı gün alanda gösterdiği coşkunluk ve sertlikle (kırıcı) lâkabını kazanmıştı. Elmira dediğimiz, Elmira ceza evi yanı.

Reles, Abbando'yu düşündüğü sırada, bu kötü oğlan hiç vanından ayrılmadığı Happy Maionla birlikte Brownsville'de tefecilik ve çifte bahis işleriyle uğraşıyordu. Happy yaşça büyüktü ve çok merhametsiz bir delikanlıydı. Abbando daha yirmisinde bile yoktu.

— Şu çifte bahis işini beraber yapsak, ne dersin? dedi Reles. Aramızda anlaşırız. Paraları sen burada alırsın, Buggsy ile ben de Brownsville'de.

— Valla bilmem... Happy ile ben burada iyiyiz..

Dasherin pratik bir zekâsı vardı:

— Peki ya Shapiro'ları ne yapacaksın? Bu onların hiç hoşuna gitmeyecektir.

— Sen o şişko aylakları bana bırak, ben onlarla uğraşırım.

Reles bayağı isyan etmişti:

— Bana Kid Reles derler, bilmiş ol.

Dasher meseleyi arkadaşına açtı. Happy'nin Ocean Hill'deki haydutları kardeşlerden önce değil, sonra gelirlerdi. Happy ikinci derecede bir adam olmaktan hiç hoşlanmazdı. Böylelikle, çifte bahis işinde küçük ölçüde yarı resmî bir andlaşma doğmuş oldu. Brownsville - Ocean Hill mihveri buradaki otoriteye meydan okuyordu.

Brownsvillede görülen ilk inkılâp bu oldu. Shapiro tayfası öfkesinden kuduruyordu. Relesi kendi haline bırakıp, hiç dokunmayacak olurlarsa, bu soydan başka bıçkınlar da bir takım fikirler edinmeğe kalkışabilirlerdi.

— Brownsville bizindir, kimse gelip bizi rahatsız edemesin, diye Meyer kestirip attı, Savaş ilân etmektir bu.

Haydutlar mesleğinde, Reles büyük kavgaya, durum elverişli olunca, hep zevkle atılmıştır. Halbuki, bu defa durum elverişli değildir ve Reles adamlarını eşit olmayan bir mücadelede tehlikeye atmağa hazır değildi. Shapiro kardeşleri oyalayacak ve kendisine zarar vermelerini önliyecek bir takım plânlar kurdu. O dolayların küçük haydutlarından biri olan Joey Silvers'i kiraladı ve Shapiroya ilk darbeyi indirmenin bir yolunu bulunca, kendisine haber vermesini istedi. Aradan az bir zaman geçtikten sonra, Joey, bir akşam, Reles'e haber gönderdi. Kardeşlerin, otomobillerini sokulması kolay ve ateş edilebilecek bir köşeye bıraktıklarını bildirdi. Reles ile Buggsy bu تنها yere gittiler. Yanlarına kendi müttfekileri George De Feo isminde birini de aldılar. Arabalar tam Joey'nin gösterdiği yerde idi. Reles elindeki şişle düşman arabalarının lâstiklerini delmeğe başladı. Ötekiler bekçilik ediyorlardı. Oysa pusuya düşmüşlerdi. Atılan kurşunlardan biri Buggsy'nin burnuna geldi, biri Reles'in midesine saplandı öteki kurşun da George de Feo'yu öldürdü. Bunun kadar güzel bir tuzak olamazdı. Joey Silverin kardeşler hesabına çalışmağa devam ederek, kendisinden para sızdırmak cesaretini göstereceği, tabii ki, Reles'in hiç aklına gelmemişti. Brownsville diplomasisinde o zamanlar,

casusluğun ve karşı casusluğun yeri yoktu. Bu basit ticarî rekabet bundan sonra, tam bir kan dâvası haline geldi. Pusuya düşürölme Kid Twist Reles'i son derece kızdırmıştı. Hem Buggsy ile kendisi yaralanmışlardı, hem de eşine az rastlanır erlerinden biri olan George De Feo'yu kaybetmişti. Yine de öyleyken, hiç aklından çıkmayan öç alma hırsı, basiretini bağlamamıştı. Açıktan açığa harekete geçmenin daha zamanı değildi. Reles bunları düşündüğü sırada, Meyer bir kavga çıkarmanın yolunu bulmak için tayfasını zorlamaktaydı. Aklına koymuştu, Kid'in başını belâya sokacaktı. Sonunda bir gün hal çaresini buldu. O akşam, Shapiro tayfasının başı arabasını aldı, mahallede gezmeğe çıktı. Sokakta, gürültülü barlarda dolaştı, şekercileri, zengin evlerini geçti. Her yaya gideni kolluyor, Brownsville gençlerinin buluşacakları her kahve önünü dikkatle inceliyordu. Sonunda, aradığını buldu.

Genç kız sallana sallana serinliğin tadını çıkarıyordu. Ara sıra bir vitrinin önünde duruyor, çığırtnan renkli ucuz bir elbiseye bakıyordu .Gençti (on sekiz yaşında) kara gözleri, parlak saçları vardı. Yüzünün sert ifadesine rağmen güzeldi, Relesin de dostuydu. Meyere göre, Relesi deliğinden çıkartacak tek şey, bu açılmış ve insanın ayranını kabbartan Brownsville çiçeğiydi. Kızı yaya kaldırımnda sıkıştırdı, şaşkınlıktan daha ne olduğunu anlayamıyan kızı Meyer yakaladığı gibi, arabanın önüne oturttu ve ne yapmak istediğini onun anlamasına vakit bırakmadan direksiyona geçti. Kız tepindi, çırpındı, tırnakladı ve ısırdı. Hattâ kapıyı bile açmasını becerdi. Ama, böyle bir haydutla başa çıkılır mı? Meyer bir eliyle kımıldamasın diye onu tutuyor, öteki eliyle arabayı idare ediyordu. Brownsville sınırında iyi bildiği bir yere gidiyordu. O zamanlar bu mahalleden gelip geçenler az olurdu ve durup başkasının tartışmalarına karışılmazdı. Sonu iyi olmazdı. Bu تنها ve sakin yerde Meyer, Reles'in dostunun ırzına geçti. Sonra kızı dövdü. Kocaman yumruklarıyla vurup, suratını kafasını, boynunu yara bere içinde bıraktı, gözlerini şişirdi, dudaklarını yarıdı. Dayağı yedikçe kızın bağırması inilti haline gelmeğe başladı. Gururundan mücadele ediyordu, ama nihayet kendini kaybettti. Merhametsiz Meyer uzun bir zaman kızı dövdü durdu.

Sonra, hiç bir şey olmamış gibi, sükûnetle kapıyı açtı, kızı dışarı itti. Motoru işletirken, alaycı alaycı güldü:

— Haydi, şimdi git, başına gelenleri, bunları yapanı, o herife anlat, dedi. Hem de söyle, daha bitmedi, yeni başlıyor.

Kız canının acısından uzun bir süre yerinden kımıldanmadı. Sonra, kalkmağa çalıştı. Brownsville'e döndü, başına gelenleri Reles'e anlattı, Meyer'in söylediklerini söyledi. Reles fırlayıp ayağa kalktı. Bir anda, vasilik altında kötü delikanlı kompleksinden sıyrıldı. Şimdi kendini bir baş olarak görüyordu. Yalnız diktatörlüğünden ötürü nefret ettiği Meyer bundan sonra damgalı bir adamdı. Kardeşleri de öyle. İki taraf hesabına çalışan Joey Silvers de öyle. Relesin kini ateşli değildi, hesaplı kitaplıydı. Buggsy ile, hattâ aralarına yeni karışan Pittsburg Phil'le birlikte hiç bir şey yapamıyacaklarını biliyordu. Sevimsiz, güzel kaatil çeteye girmişti, çok değerli bir üyeydi. Reles sonraları bize:

— Pep geldiği gün, yeni bir takım kurmuş gibi sevinmişti, dedi.

Reles, Buggsy, Pittsburg Phil bayağı kuvvetli bir ordu kurmuşlardı, ama pek kalabalık değillerdi. Shapiro kardeşler yıllardan beri teşkilâtlanmışlardı. Top yekûn bir savaştı bu. Müttefiklere ihtiyaç vardı.

Reles'in, Happy Maione'da en çok beğenmediği şey, ekşi suratlı kötü oğlanın baş olmak istemesiydi. Reles kendisine bir numaralı adam gözü ile bakıyordu. Yirmi yaşındaki iki karakter çarpışınca, etrafa kıvılcımlar saçılır. Happy solak ve son derecede merhametsiz bir adamdı. Kurbanını boğazladıktan sonra kıyma makinasını «yallah edip» kafasını içine sokacak soydan bir canavardı. Oysa, Reles sevgilisinin yediği dayaağın öcünü almak ve namusunu temizlemek için yanıp tutuşuyordu. Ama, kendisini arzularına kaptırmadı. Happy'nin tabancaları ona güçlü bir ordu kazandıracaktı. Düzenli bir savaşa katılacak kadar kalabalıktilar. Reles tek-lifini ortaya attı. Onun büyük bir kandırma kabiliyeti vardı. Hele bir şeyi yapmayı aklına koyunca.

Konuşmağa daha başlar başlamaz söylediği ilk söz şu oldu:

— «Biz bu heriflerin hakkında gelebiliriz.» Pek fazla aceleci görünmemek için:

— Tabii, Buggsy ile benim için, işler yolunda, diye ekledi.

Sabırsızlanan Happy:

— Ne demek istiyorsun? dedi. İçindekileri dök ortaya.

— Beraberce bir çete kursak, iktidarı ele alabiliriz.

— Dinle, Ocean Hill de baş benim. Beni rahat bırakmalarını isterim, dedi Happy.

— Ben bu çetede ne yapacağım?

— Bizimle beraber geleceksin, her işle beraberce uğraşacağız.

— Kabul edersem ben nerede iş göreceğim?

Reles bunu daha önceden düşünmüştü:

— Önce Shapiroların işini bitirelim. Sonra, iktidarı ele alırız. O zaman, Brownsville, New-York'un doğusu, Ocean Hill, her yer bizim olur. Aramızda bölüşürüz.

Ekşi suratlı Happy öyle taşkın heyecan gösterecek adam değildi. Halbuki, Louise Capone işi pek beğendiğini söylemişti. Kendi koruduğu bu adama:

— İnan ki, sahiden iyi bir iş Happy, demişti.

Vito Gurino da kabul etmişti. Doğrusunu söylemeli çok kötü ve vicdansız bir adam olan Socko bütün şiddet şekillerinin kullanılmasına her zaman taraftardı. Gurino, hiçbir cinayetten çekinmeyen bu çetenin, muhakkak ki, en azılılarından biriydi. 1,90 santim boyu vardı, 130 kilodan fazlaydı ve Happy'nin en usta öldürücülerinden biri olduğu devirlerde 33 yaşından biraz fazla gösteriyordu. Gurino iyi bir nişancı ve değerli bir tabancaydı. Kümeslerin içinde koşan tavukların kafalarına ateş eder ve formunu böyle muhafaza ederdi. Bu adamı iyice anlatmak istersek, sekiz cinayette asıl önemli rolü onun oynadığını söylemeliyiz. Ayrıca, altı fırının sahibiydi. Öteki işleri için bunları paravana olarak kullanırdı. En son, fırıncılar sendikasının en önemli üyesiydi. Yaptığımız soruşturma, fırıncılar sendikası avukatının kâti-bi tarafından Vito Gurino'ya epey çek verildiğini meydana çıkardı. Socko'nun iri yarı oluşuna bakınca — boynu hemen hemen bir lağım kütüğü kadar kalındı — bu adamın bir karısı olacağı insanın aklından bile geçmezdi. Bir gün 17 ya-

şında, gönül açıcı, sarı, uzun bir kızı getirince, çetede ki delikanlıların hepsi şaşırıp kaldı.

— Size karımı tanıtayım dedi.

Hoş hepsi de sert ve haşın insanlar olan bu kötü oğlanlardan hiç biri ağzını açıp ona şu soruyu sormağa cesaret edemedi:

— Senin gibi maymun kılıklı bir herif, nasıl olup ta böyle dilber bir kızın gönlünü çalmış?

Gertrude, adamların yüzünü görmeden randevu verilen gizli bir evde çalışıyormuş galiba. Dört ay sonra evlenmişler. Bu karı koca «güzel ile hayvan» ın canlı bir örneği gibi idi. Hayvan gibi yan gelip uzanmasını ve ayı gibi salınmasını pek seven Gurino en çok, mülklerinin bu en güzeli ile övünürdü. Karısına hediye ettiği nişan yüzüğünü göstermekten de pek hoşlanırdı. Dâva sırasında Gertrude'nin sorgusunu yapan bir polis memuru:

— Yahu, bu surahi tıkacı, benim arabanın farlarından daha kocaman, diye bağırırdı.

Kendi tayfasından olanların hepsi de teşkilât lehinde konuşunca, Happy de istemiye istemiye kabul etti:

— Şimdi ne olacak? diye sordu.

— Reles onun ne istediğini biliyordu.

— Ne olacak, Shapiroların~~ın~~ hakkından geleceğiz. Bunlar dışarı atılmaz. Hepsi de çekip gitmeli. Unutma ki, ilk temizlenecek olan Meyer'dir. Benim onunla görülecek bir hesabım var.

Brooklyn kumpanyası 1930 yılında işte böyle doğdu. Bu kumpanyayı kuran iki çetenin başları birbirine kin besleyen yirmi yaşlarında iki delikanlıydı. «Brooklyn Kombinezonu» dedikleri buydu. Bu teşkilâtın üyeleri teşkilâtlarına hep canlı olarak yaşıyor, diye baktılar.

Shapirolar artık duruma hâkim olamadıklarını anlamakta gecikmediler. 1931 yılı yeni tayfanın kardeşleri sıkıştırmağa çalışmasıyla geçti. Bir gün Reles, doğu New - York'un kalabalık bir sokağında Meyerin peşine düştü. Meyer bir numaralı düşmanıydı. Reles tabancasını çekip ateş etmeğe başladı. Hem Meyer'in kardeşini hem de oradan geçen ve bu işle hiç ilgisi olmayan birini yaraladı. Âsiler 30 haziran 1930 la temmuz 1931 arasında Meyere sekiz defa

ateş etmek fırsatını ele geçirdiler. On sekiz defasında fırsatı ellerinden kaçırdılar. Sonradan A. B. Devletlerinin en usta kaatilleri olacak bu öldürücüler için, utanç verici bir rekordu bu.

Sullivan kontluğunun yukarı taraflarında, Catskills'in dağlık ve şirin yerlerinde Brownsville'li kardeşlerin dostu Jack Siegel para makinalarının kiralıydı. 1931 yılı temmuzunun sonlarına doğru, Jack, Monticelloda mahkemeye verildi.

Irv o sabah kardeşine:

— Bugün şehirden şöyle bir çıksak, teklifinde bulundu. Sen biraz sinirlisin, Meyer. Bakalım Jack için bir şey yapılabilir mi? Gezinti sana iyi gelir. Vahşi bir öldürücüler çetesine on üç ay her gün hedef olmak Meyerin sinirlerini iyice bozmuştu. Birkaç saatcık olsun şehirden uzaklaşmak için bir sebep bulunmasına pek sevindi. Onun gittiğini, gittiği yeri Reles hemen haber aldı. Bu defa kendisine haber getirene güveni vardı, kendini savunmasını öğrenmişti. Hemen tayfasını topladı. Reles, daha eski yıllarda, kardeşlerin nasıl vakit geçirdiklerini önceden bilecek kadar casusluk etmişti.

— Bu akşam Sheffield Avenue'deki Demokrat kulübünde kâğıt oynanıyor, dedi. Bu herifler oraya gitmek için mutlaka döneceklerdir... Monticellodan saat dörtte beşte ayrılacaklar. Sekizde burada olurlar. Yemek yiyecekler, sonra da kulübe gidecekler. Saat etti mi on. Onlar çıkarken, biz de oradayız.

Reles geçecekleri yolları bile çizdi. Shapiro kardeşler onun çizdiği plâna göre hareket ettiler. Temmuz gecesı çok sıcaaktı, masanın üstündeki lambalar insanı bayağı yakıyordu. Kardeşler bir iki saat oynadıktan sonra, kâğıtları attılar. İki üç kişi daha onların yaptığını yaptı. Kardeşler çıktıkları sırada, sokağın köşesinde pusu kurmuş olan beş öldürücü parmaklarını tabancalarının tetiğine dayadılar. Ama, ateş etmediler, yorulmuş olan öteki oyuncular kardeşlerin hemen arkasından geliyorlardı çünkü. Ayrıca, bir karı koca sinemadan çıkıp eve gitmek için bula bula aksi gibi bu saati bulmuşlardı. Bu umulmadık yolcular daha dağılmadan, kar-

deşler arabalarına binip, cinayetin işleneceği yerden uzaklaşmış oldular. Her zaman olduğu gibi, işin hemen çıkar yolunu buluveren Reles:

— Çabuk olun, dedi. Doğru evlerine. Mutlaka oraya gidiyorlar.

Beş öldürücü otomobillerine atladılar, bütün hızlariyle Blake Avenue'deki zengin apartımanları çevreleyen yeni evlerin yolunu tuttular. Sokağa bir göz attılar, kardeşlerin henüz gelmediğini gördüler.

— Tamam, tongaya düşürdük, dedi Reles. Bunları holde bekleriz. Unutmayın, ilk önce Meyerin hesabı görülecek.

İçeri girince, tavandaki lambayı sökmeğe başladılar. Gece karanlığında, duvara sindiler. Vaktin geç oluşu işlerine yaramıştı. Oysa, kardeşler görünürde yoktu. Meyer kullüpten çıkarken:

— Benim canım eve dönmek istemiyor, demişti. Sen beni Cleveland hamamlarına bırak. Geceyi orada geçireyim, belki rahatlarım.

— Peki, dedi kardeşi. Ben de seninle kalırım ama, yarın sabah erkenden dönmeliyim. Görülecek önemli bir işim var.

Öldürücülerin otomobili Blake Avenue'ye saptığı sırada, Reles'in bir numaralı öldürülecek adamı, oradan bir kilometre ötedeki Türk hamamında sinirlerini dinlendirmeye çalışıyordu.

Sonraları Reles bize:

— Böyle olduğunu bilseydik, zorla içeri girer, onu hamamda öldürürdük, dedi.

Shapiro kardeşlerin en küçüğü arabasını durdurdu, inip hole girdi. Arkasından kapı çat diye kapandı. Kapıdan süzülen soluk ay ışığında başının gölgesi duvara vurdu. Gelenin aradıkları adam olmadığını anlamaları için, öldürücülere bu kadarı yetti. Reles'in kalbi sızladı. Büyük bir hayal kırıklığına uğramıştı, çünkü.

Kid, ilk olarak, sevgilisinin ırzına geçen adamı öldürmek zevkini tatmak istiyordu. Ama, tayfadaki öteki öldürücülerin böyle şovalyevarî bir düşünce ile ne ilişkileri vardı? Ateş ettiler. Kurşunların ikisi Irv'in yüzüne geldi. Vuruşun hızından başı arkaya düştü ve topaç gibi yerinde döndü.

Öteki onaltı kurşun bel kemiğine saplandı, yere yıkıldı. İktidarı elinde tutan aile ilk kurbanını vermişti.

Bir hafta sonra, Meyer sokakta dolaşıyordu, arabanın birinden üç kişi üstüne ateş etti. Ömründe belki onuncu defadır yaralanan Meyer bir otomobile atlayıp kaçtı. Öldürücüler peşine düştüler. Haklı olarak, ne olduğunu merak eden bir polis arabası bunları avlamağa çıktı. Polis memurları Meyer'in peşine düşen arabayı yakaladılar. İçinde Dasher, Kid ve Pittsburgh Phil vardı.

Bunları Meyer'e ateş etmekten çok, belki de çalınmış olan arabadan ötürü sorguya çektiler. 1930 yılında Kid'le tayfasının sık sık başından geçen acayip işlerdi bunlar. Ne olursa olsun, bu defa da Kid'in olağanüstü «talihinden» yararlanan üç kafadar birkaç saat sonra sokağa çıktılar.

Meyer bununla ondokuzuncu defa ölümden kurtulmuş oluyordu. Kendisine bu derece göz konmuş bir adam için olağanüstü bir talihti bu. Meyer kadar, Joey Silvers'e de piyango çarpmıştı. Ettiği ihanet tam bir yıl cezasız kaldı. Ama, patronu kadar zeki bir adam olmadığı gibi, onun kadar güçlü de değildi. Nihayet Kid'le Maione bir akşam onu sokağın köşesinde yakaladılar. Sırtını duvara dayayıp, kurşunla kafasını parçaladılar.

Peşini bırakmama amansız hale geldikçe, Meyer ömrünün son dakikalarını yaşamaya başladı. Ne kadar talihli olursa olsun, kurşunun elinden böyle sürgit kurtulamazdı. Sonunda, Irv'ın Blake Avenue'deki apartmanının holüne on sekiz kurşunla yere yıkılmasından altmış dokuz gün, iki tarafa da casusluk eden Joey'nun öldürülmesinden şöyle bir on beş gün sonra üç öldürücü gece geç vakit yalnız başına bardan çıkan Meyer'i yakaladılar. Zorla bir arabaya bindirip, var hızıyla uzaklaştırdılar.

Ertesi sabah, Manhattan'ın oldukça sefil evleri üstünde gün doğarken, Eylül güneşi badanaları pul pul dökülmüş fakir bir evin giriş yerini aydınlattı, beş litrelik iki teneke-nin üstünde durdu. Bunlardan kan sızıyordu. Meyer'in cesedinden akan kandı bu. «Sert ve vahşi» adam kulağının arkasına bir kurşun yemişti. Basit bir araba gezintisi, ya da polisin bütün öğrenebildiği bu kadar. Öç almak isteyen biri Kid'i, Maione'u ve Buggsy'yı göstermişti. Bunlar sanık tu-

tuldular, ama kovuşturamazlık kararından bir kere daha faydalandılar. Büyüyen kötü oğlanlar, şimdi birer çete başı kesilmişlerdi. Tabii, kardeşlerden hâlâ ortada dolaşıp «öç» diye bağırان Willie kalmıştı. Oysa, küçük Willie «azılı» bir adam değildi, onda hırsız ve soyguncu takımının iç güdüsü yoktu. Yeni teşkilâtın pek tehlikeli sayılmayan Willie ile uğraşmağa hiç vakti yoktu, işi başından aşkındı. 1934 yılı sonlarında, kardeşinin ölümünden üç yıl sonra, Willie öç almaktan vaz geçti. Irv'ın ölüm yıldönümünden bir hafta önce, kız kardeşi Rose'u gördü. Beyaz yakalı ufak tefek adam:

— Neye yarar? diye içini çekti. Ben tek başıma bu işin hakkından gelemem. Para sızdırma yüzünden kavgayı göze alamam. Her şeyi unutacağım.

Ne yazık ki, Willie çok geç karar vermişti. Ertesi gün, Vito Gurino, Brownsville'de bir sokak başında kafadarlarına rastladı ve onlara:

— Willie'nin yerini buldum. Herkimer'in yanına gidiyordu, dedi. Pittsburg Phil eline geçen fırsatı hiç kaçırmazdı.

— Şu anda yapılacak işimiz yok, diye karşılık verdi. Bu gece bu herifle uğraşamaz mıyız?

Hepsi bu fikri beğendi. İki saat sonra Willie yakalanmıştı. Onu, Gurino, Happy ve Happy'nin kayını Joe Daddonna tarafından Rockaway Avenue'de işletilen barın altına götürdüler. (Sırası gelmişken söyleyeyim, Daddonna, 1950 yılına kadar Brooklyn çetesine saygı gösterenlerden biridir. O yıl bir barda öldürülmüştür.)

Willie 1934 yılının o gecesi savaş dışı edildi. Vito, Happy, Pittsburgh Phil ve ateşli Dasher Abbandando adamın üstüne çullanmışlardı. Yüz otuz kiloluk Gurino, tek başına, iki tane Willie ederdı. Shapiro'ların sonuncusunu gaddarcasına dövdüler. Kafasına vurdular, kolunun birini kırdılar.

— Şişko yağ tulumunun işi görüldü.

Sonunda, Maione dövmeyi bıraktı, ip işinde uzman olan Pittsburgh Phil tarafından Willie güzelce bağlandı, kolayca taşınmak için bir çamaşırcı torbasının içine tıkıldı. Kaatiller torbayı arabanın arkasındaki sandığın içine koydular,

Canarsie'nin kum tepelerine doğru çekip gittiler.

O gece, Canarsie'de oturan biri bir türlü uyuyamıyor, sağına soluna dönüp duruyordu. Saatlerce gözüne uyku girmedi. Sonunda, sakinleşmek için kum tepelerinde dolaşmaya karar verdi. Yolda ağır ağır yürüyordu. Solda, tepelerden birinin üstünde bir şeyin kımıldandığını farkettiler. Gözlerine inanmadı, iki defa daha baktı. Bir çukur kazmakta olan dört kişinin karaltısı kumun üstüne düşmüştü. Bu kocaman adamların gece vakti kumdan evler yaparak eğlenmiyeceklerini gayet iyi biliyordu.

Karaltılardan biri birden başını kaldırdı. Happy (başını kaldıran oydu) yalnız başına gezen tanığı gördü. Sadece: «Biri bizi gördü» deyip kaçtı, ötekiler de kaçtılar. Tanık: «Bunda bir iş var» diye düşündü. Kum tepesine tırmandı ve kazmaya başladı. Dolaşık bir ip buldu, çekti, kımıldayan olmadı. Sabırsızlanıp, elleriyle kumu eşmeye devam etti. Sonunda, torbayı buldu, açtı. Biraz sonra, kumun içine gömülmüş çamaşırcı torbasını açıp, içinden insan kafası çıktığını görünce nasıl şaşkına döndüğünü polise anlattı. Polis cesedi kumun içinden çıkardı, zorla para sızdıran Shapiro kardeşlerin sonuncusu Willie Shapiro'nun vücudunun yara bere içinde olduğunu gördü.

Öldürücüler küçük Willie'yi kıyasıya dövdükten sonra öldüğünü sanmışlardı. Oysa, küçük bir noktayı unutmuşlardı. Adli Hekim cesedin ciğerlerinde kum buldu. Kaatiller onu diri diri gömmüşlerdi.

Meyer'in 1931 yılında ölmesinden sonra, yeni çete Brooklyn'i eline geçirdi. Kötülükten hızını alan amansız, merhametsiz ve usta bir çeteydi bu.

Adam öldürmeye susamış olan Pittsburg Phil'den yardım gören Kid'le arkadaşı Buggsy, Brownsville'e ve New-York'un doğusuna hâkimdiler. Para sızdırma, adam öldürme, «koruma» işleriyle uğraşıyorlardı. Maione, Abbandando ve Vito Gurino da Ocean Hill'de aynı işleri görüyorlardı. Tabii, Albert Anastasia'nın kontrolü altında bulunan bir tek teşkilât bu. Brooklyn Derneği ilk günlerinde işte bu durumdaydı.

Gerçekten de Kid bize şunları söyledi:

— İki yıl önce, Louis hesabına ilk işi yapmamı benden istedi.

Happy ile o beni alıp, Ocean Hill'in ötesinde, Pleasant Place'a yakın olan küçük sokaklardan birine götürdüler. Louis bana evi gösterdi. Şişmanın nerde oturduğunu söyledi. İçeri girdim, herifin üstüne beş el ateş ettim. Kurşunlardan biri kafasının arkasından girdi, bir gözünü çıkardı. Bundan sonra, istedikçe onun hesabına bir çok işler yaptım... Louis bana karşı her zaman kibar ve nazik davranmıştır.

Reles, Anastasia'nın Louis'yi niçin tayfanın idaresine soktuğunu bize anlattı. Joe Adonis'le iş münasebetleri olan ve sıkı fıkı görüşen Albert, Brownsville - Ocean Hill antlaşmasının eninde sonunda Kid'le Happy arasında bir savaşa yol açacağını sezmişti. Herkesin saygısını kazanmış kuvvetli bir el, iki reisin birbirlerinin boğazına sarılmalarını önlemeliydi. Aynı tayfanın adamları olarak türlü cinayetleri birlikte işlemiş olmalarının, aralarındaki geçimsizlikle hiç bir ilgisi yoktu. Onların kendi işiydi bu. Louis Capone ile Albert Anastasia, vahşi bakışlı bu iki gangsterin, iyi idare edildikleri takdirde, çok değerli unsurlar olabileceğini biliyorlardı. Birbirleriyle geçinemiyen Kid Twist'le Maione, Louis Capone'nın diplomasisi sayesinde, kaymaklı bir pasta tabağı önünde her zaman barışmışlardır. Çünkü, Capone düzeni elde tutmak için gerekli adamdı. Kır saçlı lokantacı hem ateşli Reles'i yatıştırıyor, hem de çabuk parlayan Maione'u yola getiriyordu. Sözün kısası Capone, Anastasia hesabına iş gören adamdı.

İçki yasağının kaldırılması her şeyi mahvedecekti. Hırsız ve soyguncu takımı genel olarak bundan endişe duyduğu halde, Brooklyn pek umursamadı. Çete, bu sıralarda, kısa vade ile ödünç para vermeyi, tefeciliği keşfetmişti. Çifte bahisle, barbuta da el atılmıştı. Happy ile Vito'nun Brooklyn'den Union City'ye kadar uzanan bir sahası vardı.

Bir başka saha da Kid Capone ve Pittsburgh Phil'indi. Hudson'dan New-Jersey'yi geçerek Pensilvanya'ya kadar uzanan bir mıntıkayı kaplamaktaydı. Bu iki saha, her yıl, onlara milyonlarca dolar kazanç getiriyordu.

Sokak başlarında ve boş arsaları koruyan şarambolların arkasında barbut oynanıyordu. En önemli kumar garajların, ya da başka dükkânların arkalarındaki salonlarda oynanıyordu. Zar atılabilecek her yerde hemen bir parti çevriliyordu. Bütün oyunlar çetenin kontrolü altındaydı. Bütün memleket arazisi paylaşılmıştı.

Az önemli üyelerin çoğu, çete başlarının kendilerine hâsisçe verdikleri paralarla yaşiyamazlardı. Onun için, bunların barbut oynatabilecekleri, tefecilik edebilecekleri ve elektrikli bilârdoy koyabilecekleri küçük sahaları ele geçirmelerine müsaade edilirdi. Çete reisleri bu kadarcık kırıntıları bile bunlara istemiye istemiye veriyorlardı. Bağışlanan küçük sahalardaki kumar işlerinin masraflarını reisler görüyor, verdikleri paraları yüksek faizlerle birlikte ödetiyorlardı.

Bir de, en çok Dukey ve Pretty gibi «gençlere» ayrılan çalınmış arabalar kısmı vardı. Bir süre, Blue Jaw (*) Magoon da bu kısımdaydı. Mavi sakallı, haşin suratlı gangsterin bir öğrencinin okulda ödev yapışı gibi kolayca araba çalmak suretiyle, ADAM ÖLDÜRME ANONİM ŞİRKETİNDE gözde bir üye olmağa hazırlandığı, tarihî bir gerçektir. Ama, en keskin araba hırsızlığı kolu, Sholem Bernstein'in koluydu. Bir sözleşmeyi yerine getirmek için lâzım olan taşıt aracını çarçabuk bulmakta eşi yoktu.

Belki beş yüz doksan araba çalmışımıdır... Her seferinde de bu işi yapmak için emir aldım, diye sonra anlattı bana. Oysa, araba çalmaktan yalnız bir defa yakalandı. Mahkemeye verildi ve polisin gözcülüğü altında bulundurulmak şartıyla serbest bırakıldı. Oysa, söz konusu arabada onunla birlikte üç tabanca ve iki sabıkalı hırsız bulunmuştu. Sholem'in söylediğine göre, o gün hırsızlık etmeye gidiyorlarmış, yakalanmalarına pek canları sıkılmış.

Çok geçmeden, teşkilât, çeşitli eylemlerine büyük işleri, sanayiiden ve işçilerden para sızdırmaları da kattı. Sendikalara, idare bürolarına, grevciler arasına, grev parçalanların arasına, her yere sızıyorlardı. Alçı işçileri sendikaları (Louis Capone ile kardeşi etkili üyeleri idi), Badana-

cı Sendikaları (1930 yılından beri bir çok cinayet işlendi) ve Rıhtım Hammalları Sendikaları (deniz cephesinin kıralı olan Albert Anastasia'nın elinde bir oyuncaktı) bunlardan zarar gördüler.

Birçok taşıt kumpanyası müdürü ve şehre ekmek veren fırıncılar bunlara haraç vermek zorundaydı. Bazı dükkânlar — sayısı az —, bazı büyük mağazalar ve şekerciler bu haraçtan muaf tutulmuştu.

Oysa, tefecilik çok büyük bir gelir kaynağıydı. Çete tarafından istenen faiz, Hükümetin kâğıt para basma makinesinden daha hızlı para yapmak imkânını veriyordu. Buna «beşte altı» faiz diyorlar. Çünkü, size ödünç olarak verilen her beş doları hafta sonunda altı dolar olarak ödemek zorundaydınız. Louis Capone'nin Detroit'daki dostlarının aracılığı ile Brooklyn kombinezonu ve Kırmızı Çete çok geçmeden bir anlaşmaya vardılar. Bu anlaşma bunlara Amerika Birleşik Devletlerinin yarısındaki çok kârlı tefecilik işlerini kontrol etmek imkânını sağladı.

Para muamelelerinde, tanınmış ve sağlık verilmiş kim-seler normal hiç bir formaliteye lüzum kalmadan ödünç para alıp her beş doları faizi ile onbir dolar olarak ödeyecekti. Kırk iki günde % 120 faiz demekti bu!

Tefecilerden biri bir imtiyaz satın almış olan bir «yeni» ye:

— Bazan bu faiz % 3000 e kadar çıkar, diye izah etmişti. Herif mangizi altı haftadan fazla bir süre için isterse, her hafta ödediği beş dolar faizinden ayrı olarak üste bir dolar daha öder... Ama, bunun için ona özel bir müsaade verilmesi, birisinin de kefil olması gerekir.

Çok darda olup ta, bankalardan bol kredi alamıyacağını anlıyan o dolaylardaki iş adamları sık sık bu tefecilere baş vururlardı. Çok yüksek bir sınıftan bu türlü müşterilerden köşe başlarında geçer akçe olan kurallara boyun eğmeleri istenmezdi. Bunlar için, özel bir büro, köşe başındaki şekerci dükkânı vardı. Böyle bir yer, Capone'nin adamlarına ajanlık eden bir «Dapper» tarafından (dükkânı hiç kapanmadığı için, okuyucularımıza yukarıda «gece gülü» diye tanıttığımız) işletilirdi. Dükkânında olup bitenler üstü-

ne kendisini sorguya çektiğimiz zaman, «Gül» çok ilgi çeken bir mantıkla konuştu.

— Bu haydutların mağazanızda demir atmalarına niçin müsaade ediyorsunuz diye sorduk.

— Polis bunları niçin çıkarmıyordu? Bu söze karşılık vermek güçtü. «Dükkânıma gelene ben ne yapabilirim?»

Başka bir polis memuru ona:

— Pittsburgh Phil'i tanır mısınız? diye sordu.

— Pittsburgh'u, Şikagoyu, Filadelfiyayı ben nerden tanıyayım? Ben hiç Brooklyn'den dışarı çıkmadım. Bildiğim bir şey varsa, o da şu: Ben hasta bir kadını.

Kısa vâde ile ödünç paraya ihtiyacı olan iş adamı şerkeri dükkânına giderdi. Buradaki «Dapper» para verme işini görmeye yetkiliydi. Hem yapılan öyle ufak tefek bir iş değildi. 1938 yılı sonuna kadar, on üç ayda, yalnız Gece Gülünün dükkânında aşağı yukarı dört yüz bin dolar elden ele dolaşmıştır. Brooklyn'deki ahlâk bozukluğu üstüne Vali Herbert Lehman'a 1942 yılında verdiği bir raporda sorgu yargıcı yardımcısı John Harlan Amen, küçük dükkânda çevrilen işlere imada bulunmuştu: İş şöyle olurdu: Para istiyene Gece Gülünün Manhattan kumpanyasının Brownsville'de şubesi bulunan bir bankasındaki hesabından çekilmek üzere bir çek verilirdi. «Dapper» annesine boş çekler imzalatırır, anne bunları dükkânın bütün deposuna bırakırdı.

Ödünç para isteyen parayı alabilmek için «Dapper» e altı hafta sonraki tarih atılmış çekler vermek zorundaydı. Bu çeklere para tutarı olarak, ödünç verilen para ile kanunsuz faiz toplamı yazılırdı.

Paranın vadesi geldiğinde, çek bankaya verilirdi. Verdiği sözü tutmaya kalkışacak bir kimse, böylelikle, karşılıksız çek vermekten ötürü Adli kovuşturmayla uğramış olurdu. Zaten, sözünü tutmamakta çok az görülen bir şeydi. Bunun esaslı bir sebebi vardı: Parayı ödemekteki her savaşı, genel olarak, gazete kâğıdına sarılmış bir kurşun horu ile dayak atarak cezalandırılırdı. Tanıkların gözünü korkutmak ve lâf anlamaz borçlulara borcunu hatırlatmakta pek yaygın bir usuldü bu. Çok etkindi.

Kumarla, tefecilik atbaşı giderdi. Elindekini avucunda-
kini kaybeden bir adam, talihinin döneceğini ummaktan
kendini alamaz. İnsan tabiatının bir özelliğidir bu. Böyle
hallerde, yahudi soyundan tefeciler hizmette bulunmaya her
zaman hazırdırlar.

Kid Twist Reles, patron olarak, kendini «Stane Street'-
in resmî barbut tefecisi» ilân edecek kadar hem kafası iyi
işleyen, hem de güçlü bir adamdı. State Street herkesce bi-
linen bir yerdi. Brooklyn'in ta göbeğindeki çok işlek State
ve Court caddelerinin köşesinde bulunan bir evde her gün
barbut oynanırdı. Bu eve girip çıkmaktaki kolaylık, bura-
sını pek sevilen bir yer haline getirmişti. Şerefli ve iyi ta-
nınmış bazı kimseler burada birbirleriyle karşılaşırldı. Bu
yüzden, State Street ikinci derecede önemi olan bir merkez
sayılamazdı. Tam mânasiyle birinci plânda gelen bir işti.

Kid Twist'in temsilcisi Louis Benson'du. Ona «Küçük
Louis» derlerdi. Oysa, iyice doğrulduğu zaman normal bir
boyu vardı, ama her vakit böyle doğrulamazdı. Çünkü, Lou-
is 212 kilo ağırlığındaydı. Bu ağırlığı sürüklemek için,
omuzlarını sarkıtır, karnını içeri çekmeye çalışırdı. Başlı
başına bir hikâyeydi bu. Ona «Güdülebilir balon» da der-
lerdi. Eskiden, taksi şoförü idi. Reles tam zamanında onu
kurtarmıştı. Biraz daha kalsaydı, onun içine sığabileceği
özel bir otomobil yapmak gerekecekti.

Louis, Kid Twist'e her gün rapor vermek zorundaydı.
Oturup gecenin hesabını birlikte yaparlardı. Sonra, Reles
adamına bir deste banknot uzatıp: «Buyur, işte kasa» der-
di. Benson'un aldığı para hiç on bin dolardan aşağı düşmez-
di. Kumar bazan pek kızışırdı. Kumarbazın biri «tiril» hale
gelecek olursa, «Küçük» onun yanına sokulur, tatlı diller
döker:

— Vallahi, biraz daha dişinizi sıkın, kaybınızı çıkarır-
sınız. İstedığınız parayı ben size ödünç olarak veririm, diye
fısıldardı.

Bunda başarısızlığa uğraması az görülen bir şeydi. Her
barbutçu yeni elde şansının değişeceği kanısındaydı.

Bazı saygı değer ve şerefli vatandaşlar State Street ge-
celeri için para biriktireceğiz diye kendilerini yiyip bitir-
mişlerdir. Zengin ve namuslu tanınan bir eczası bir yılda

on iki bin dolar kadar bir para kaybetmişti. Bu parayı küçük Benson'dan ödünç almıştı. Bir dişçi, her zamanki yüksek faizle aldığı beş bin doları kaybetti. Hali vakti yerinde bir ayakkabı fabrikatörü, bir şarap ve içki mağazası sahibi; bir hazır elbiseci hepsi de büyük paralar kaybettiler. Adalet bu herifleri mahkûm ettiği zaman ancak bu işin ne olduğunu anladılar. Saygı değer birçok insan bu batakhanelerde eğleneyim derken tamamiyle mahvolmuştur.

Ün saldıķça, Brooklyn öldürücüleri sendikası, memleketin öbür çeteleri hesabına olan sözleşmeleri yerine getirmek işiyle daha çok uğraşır oldular. Ama kendi işlerini de hiç yüzüstü bırakmıyorlardı.

Yeni teşkilâtın işlerine burnunu sokan saygısız cüretkârlar vardı. Saygısızlığın para etmediğini bunlara göstermek gerekti. Bir sendika başkanı makul olanı kabul etmek istemiyordu, içlerinden biri kendi başına buyruk olmak istemişti, biri de gidip adalete haber vermek hevesine kapılmıştı:

Bunların hepsi de ölümle cezalandırılmıştı. Gerçekten, hiç kimse bunların ne kadar cinayet işlediklerini doğru olarak bilemeyeceği gibi, hiç kimse de öldürülenlerin hepsinin cesetlerini bulamıyacaktı. Kullandıkları usul on yıldan fazla etkinliğini sürdürdü.

Bu uzmanlar kendi hukuklarını biliyor ve ona göre davranıyorlardı. Çete başları hep, bir sözleşmede yaptıkları işi mümkün olduğu kadar az kimse bilecek şekilde hareket ediyorlardı. İş bilenler işin içine öyle iyice girmiş kimselerdi ki, çaresiz suç ortakları haline geliyor ve tanıklıkları New-York kanunu gözünde hiç bir değer taşımıyordu. Otomobil hırsız, silâhları bulan «tabancalı adam», öldürücü, öldürülecek adamı gösteren, sözleşmeyi bildiren, kaçırarak otomobil şoförü, kazayı yapacak şoför, bunlar yalnız kendi yaptıkları işi bilirlerdi. Yukarıdan bir fısıldayan olmadıkça, adaletin bir meseleyi meydana çıkarma şansı pek azdı. Onun için, sözleşme ile adam öldürme, göz korkutma ile yapılan bir suç ortaklığı işiydi.

Kid Twist Reles, öldürmelerin sekizde yedisinden teşkilâtın sorumlu olduğunu, her öldürmeyi en küçük ayrıntılarına kadar hazırladığını, tayfadan çoğunun işi hiç bilme-

diğini bize söyledi. Ama, Kid, dışardan gelen sözleşmelerin Brooklyn çete başının aracılığı ile tayfanın kendisi gibi başkomutanlarına nasıl devredildiğini bilecek kadar yüksek bir mevkiydi.

Reles ilk konuştuğu gece bize yerli ölçüde işlenmiş bazı öldürme suçlarını anlattı. Bu dolayların çeteye meydan okuyan kötü oğlanı Spider Martha'nın öldürülüşünün sözüünü etti. Kid bu işe Max Golok adlı (bizce) yabancı birini soktu. Bu tüyü bozuk gangster Brooklyn tarihinde bir nam bırakmamıştı ama becerikli bir adamdı. Belki şık ve kibar değildi. Oysa irade sahibiydi. Buna her şeyi iyice gösterip anlatmak gerekirdi, yoksa sözleşmeyi arap saçı haline getirebilirdi. Bıçkınlar ona «işî yüzüne gözüne bulaştıran» lâkabını takmışlar, böylelikle lâkap bulmaktaki yüksek kabiliyetlerini bir kere daha göstermişlerdir.

Golop'un üstünlüklerini öven Kid bize:

— Yüzüne gözüne bulaştıran iyi bir delikanlıydı, dedi. Bir gece beni kötü bir durumdan kurtardı.

Kid, Rube Smith adındaki bir gençle karşılaştığını anlatmak istiyordu. Rube, mahalledeki pazarlardan ilkinin açan, büyük bir otomobil parkı da olan Joe Litvin'in oğluydu. Oysa, Litvin'in bankada kendisine açılan krediden fazla bir paraya ihtiyacı oldu. New-York'un doğusunda parayı bulmanın yolu vardı. Kısa vade ile ödünç para veren «şirkete» başvurmak yeterdi.

— Beş bin dolara ihtiyacım var, dedi Kid'e. Reles işi ele aldı, haftada bin dolar kazanacağını keyifli keyifli düşündü. Çok hoşuna gitti bu. Parayı vermeyi kabul etti.

Joe Litvin kararlaştırılan tarihte faizi ödemek niyetindeydi, ona hiç şüphe yok. Oysa, çok yüksek olan faiz nisbeti borcu ödeyecek paraları çoğu zaman silip süpürürdü. Joe Litvin'in çok para kaybettiği görüldü. Çünkü, Sholem Bernstein, bir bankadan kendi adına Joe için para almağa çalıştığını bize anlattı. Sonra kendisini sorguya çektiğim zaman:

— Bu tefeci yahudilerin Joe'ya kötülük etmelerini istemiyordum, diye izah etti. Ama elimden ne gelir?

Kid'in adamları durmadan sıkıştırınca Litvin, anlaşılan başka yollardan para bulmayı denemiş.

— Bana borcu olduğu halde hiç haber vermeyip, Pitt-

sburgh Phil'den daha da para istemeğe kalkmış, diye Kid anlattı. Gece Gülünden de istemiş.

Kid Twist buna çok kızmıştı. 17 Ekim 1939 gecesi «Yüzüne gözüne bulaştıran» ve Pittsburg Phil'in kardeşi Alex ile bir arabaya binip, Joe'nun otomobil parkına gitti.

O gece bekçi olan Joe'nun oğlu tam bu sırada yakındaki lokantaya kahve içmeye gitmişti. Kid'le Yüzüne Gözüne Bulaştıran araba dizileri arasından usul usul geçiyorlardı. İyice bilenmiş bıçaklarını çıkardılar. Her biri bir diziyi seçip, yüzlerce lâstığı parçalamaya başladılar. Kid, Joe'nun çekeceği para sıkıntılarını düşünüp keyifleniyordu.

Rube Smith kahvesini içtikten sonra, dolaşmaya çıktı. Karanlıkta bekçinin burnunun dibinde olacağını aklına getirmediklerinden, lâstikleri parçalamaya devam eden eğilmiş karaltıya çarpıverdi.

— Ne oluyor, ulan? diye Smith bağırdı. Bu sorusuna karşılık olarak, Kid'ten suratına bir yumruk yedi. Gece karanlığında kıyasıya dövüştüler.

İş kötü gidiyordu.

Kid bu kavganın hâtırasını hâlâ unutamamıştı. Oysa, öte yandan, Yüzüne Gözüne Bulaştıran işin kötü gittiğini anladı.

— Beni kurtarmak için koştı, bir dakikada her şey olup bitti, diye Kid hikâyesinin sonunu bağladı. Birkaç dakika önce lâstikleri parçalamakta kullanılan bıçakla zavallı Smith'in işi görülmüştü.

Kid, «Yüzüne Gözüne Bulaştıranı» bir kere daha övdü:

— Mert bir oğlandır o, dedi.

Özellikle, Brooklyn tayfası, genel olarak da Sendika hakkında anlattığı sonu gelmez hikâyesinde Kid'in ikinci derecedeki hâdiselerde bazan tereddüde düştüğü olurdu. En çok da adlar üstünde. Bir adam öldürme olayını, karar verildiği andan, kurbanın sırtına şiş saplanıncaya kadar, baştan sona anlatabilirdi. Ama, çoğu zaman adları bilemiyordu. Omuzlarını silkerek «Bunun ne önemi var?» diyor, hatâ bazan yok ettiği adamın kim olduğunu bilmiyordu.

Genel olarak, bir patron kendisine bir sözleşmeyi yeri- ne getirmek ödevini verince, kurbanın kim olduğunu iyice

anlatmazdı. Zaten, kurbanın kim olduğunu bilmesi için de hiç bir sebep yoktu. Öldüreceğini küçük adıyla ya da soyadıyla çağırarak değildi ya!

Yine de öyleyken, Kid'in bize sözünü ettiği cesetlerin kim olduklarını isim ve soy adlarıyla er geç öğrenmesini başardık. Oysa bazan bu öldürmeler dört ay, ya da on yıl önce işlenmişti. Bu adam öldürme ustalarının bir sözleşmeyi, bir çıkarma hareketi gibi, hazırlayış tarzları üstüne onun verdiği bu ayrıntılar insanı hataya sürükliyemezdi. İş, öldürme olayının genel provasını yapacak kadar ileri götürürlerdi. Bu provalarda eksik olan tek şey kurbanın kendisiydi. Bir iş için, iki gün sabahtan akşama kadar prova yapılmıştı. Bir başka provada, işi yaptıktan sonra öldürenleri arabasına alıp götürecek olan şoför, yola iyice alışsın diye sekiz defa gidip gelmişti. İşlerini böyle ince eleyip sık dokuyan bu uzmanların hırsız ve soyguncular arasında ün salmalarında hiç şaşılacak bir taraf yoktur.

Kid kendini beğenmiş bir eda ile:

— Biz sendika hesabına birçok sözleşmeleri yerine getirerek, işte böyle büyük bir teşkilât haline geldik, dedi.

Brooklyn hikâyesini bitirmişti, dışarıdan emredilen sözleşmeleri anlatmağa başladı. İlk önce New'Jersey üstünde durdu. Hikâyesini anlatmağa başlayalı daha iki dakika olmamıştı ki, Federal, Yerli ve Devlet soruşturma komisyonlarını şaşkınlığa düşürdü ve utandırdı. Çünkü, Bira Kralı ve sayı üstünde bahse tutuşmanın Allahı olan Dutch Schultz'un beş yıldır herkesin ağzında dolaşan öldürülüşü, resmî makamlarca, rakip ve öç almak isteyen bir çetenin bir hesap görme işi olarak gösterilmiştir. Oysa, buna Hollandalının her zaman yaptığı ve kendisine büyük bir ün kazandırmış olan hilelerden biri sebep olmuştur.

— Yok canım, insan bu lâflara «güler», dedi Kid Twist Reles bize.

THOMAS DEWEY AZ KALSIN ÖLDÜRÜLÜYORDU

Dutch Schultz deliğinden çıkıyor — New-York'un en yüz karası cinayetinde politika ile çete nasıl birleşti — Oğlu ile övünen bir baba, oğlu ile birlikte bir savcuyu öldürmek için gözetliyor — Dutch Schultz sendikaya meydan okuyor... Birahane ateşi — Hukukî bir nokta «Kanguru Divanı» başarısızlığa uğrattıyor.

Vergi dairesi tarafından korkutulan Dutch Schultz 1933 yılı başında kaçmak zorunda kalmıştı, kimse de bir daha dönüp geleceğini sanmıyordu.

Hollandalı çekip gitmeden önce, her çareye başvurmuştu ama, çok siyasî yardımlar gördüğü halde, Sam Amcayı yumuşatmasını becerememişti. Ne olursa olsun, Schultz'un geliri az bir şey değildi. 1929 ve 1931 yıllarında yalnız biradan, bütün genel masraflar çıktıktan sonra, dört yüz seksen bir bin dolar para kazanmıştı. Koruma bahanesiyle para sızdırma, Harlem piyangoları, sayı üstünde bahse tutuşma gibi daha başka zengin gelir kaynakları da vardı.

Dutch'u en yürekten seven dostları bile, saklandığı yerden çıkar çıkmaz, mahkûm edileceğini ve kodesi boylıyacağını kesin olarak söylüyorlardı.

Çete başları onu pek umursamamışlardı. Hırsız ve soyguncu takımının ele başları 1934 yılında Millî Sendika'yı kurdukları zaman, Dutch Schultz'tan kendilerine katılmasını istememişlerdi. Tek başına iş gören, yeni teşkilâta düşman bir adamdı o. Çete başları onun tam bir kudurmuş köpek, çok kızan, hemen elini tetiğe götüren biri olduğunu bilirlerdi. Kendisiyle birlikte olanların başını da eninde sonunda belâyâ sokacağını biliyorlardı.

Otuz üç yaşındaydı, Brooklyn'de bar işleten bir baba ile, sofı ve kendi halinde bir kadın olup çok sevdiği evlâdının babasına benzemesinin azabını çeken bir annenin çocuğu olan bu adam hep böyle kalmıştı. Asıl adı Arthur Flegen Heimer'di. Mesleğe, müdürü Dr. J. H. Jondon olan bir çocuk ıslah evinde başlamıştı. Lindbergh'in çocuğunu kaçırma işinde haraç isteyip «Jafsie» adıyla bütün dünyaya ün salacak adamdı. Arthur on yedi yaşında hırsızlıktan on beş ay hapis cezası yemişti. Hapisten çıkınca arkadaşları eski Bronx çetesi üyesinin, Dutch Schultz'un adını takdılar ona. Kendi başına bir çete kurmağa başladı. O zamanki adamları arasında, Joey Bao'nun adını anmamazlık edemeyiz. Bu dikkate değer adam hâlâ bugün bile New-York'da çeşitli işlerle, en çok da politika ile uğraşır.

Rao'nın polisteki ilk dosyası 1920 yılında tutulmuştur. Hırsızlıktan ve silâhla saldırmaktan ötürü onaltı defa yakalanmış ve hüküm giymişti. Welfare - İslâd'daki islâh evinde bulunduğu sırada, «hapishanelerin ele başısı» olmuştu. Astığı astık, kestiği kestikdi, çeşitli beyaz zehirler dağıtırdı. Çok eskiden beri, Unione ile hep münasebette bulunmuştur.

Bugün, Rao kırkbin dolar kefalet akçesiyle serbest bırakılmıştır. New-York tarihinin en korkunç öldürme olaylarından birisinin, Cumhuriyetçi Partinin seçim ajanı Joseph Scottorigio'nun vahşice öldürölüşünün tanığıdır. Scottorigo 1946 yılında bir seçim günü sabahı Harlem'in küçük bir sokağında güpe gündüz ölesiye dövölldü. Scottorigio en çok Vito Marcantonio'ya karşı mücadele etmişti. Bu adam, uzun zaman Kongrenin komünist sempatizanı adayı oldu. 1950 yılında eylemlerine son verildi. Kimse de bundan ötürü üzüntü duymadı.

New-York sorgu yargıcı Frank Hoka; Rao'nun mahkeme önüne çıkmasını istedi; çünkü, bu azılı para sızdırıcı Scottorigio öldürmeden bir gece evvel Mike Coppola adlı bir haydudun evinde yapılan toplantıda vardı. Bu toplantıda Scottorigio'nun «kaderi» tartışılmıştı.

Son yıllarda, Rao hiç umulmadık birçok yerlere girdi. 1950 Kasımında New-York bir takım siyasî suçluların mahkemesini gördü. Savcı Samuel Kantor «hırsız ve soyguncu

takımından bazı kimselerin Belediye Meclisinde etkili bir rol oynayacaklarını söylemişti». Öne sürülen ilk adlar arasında Joey Rao ve daha çok Joey Stretch diye anılan kayını Joe Stracci vardı.

Dâva, Tammany Hall tarafından kışkırtılıp, eski mahkeme yargıcı Françis Mancuso'nun Meclisin onaltıncı daire demokrat başkanlığı görevinden istifa ettirilmesini hedef tutan kötü bir işlemi meydana çıkardı. Bu düşünce ile önemli seçim ajanları ve Tammany Hall ile Belediye Meclisinde etkili bazı politika adamları Rao'nun Harlem'in doğusunda ki evi yanında bir toplantı yapmışlardı. Sorgu yargıcı, bu toplantının gangsterler tarafından kontrol edilen siyasî bir miting olduğunu bildirdi. Ayrıca Rao ile Strech'in bu toplantıda yüksek sesle konuştuklarını ve «baskı yapan bir dille kararlarını kabule zorladıklarını» da söyledi.

— Rao ile Strecci'nin orada bulunmaları dedi Hagan, toplantıya gelenlerin şakaklarına dayanmış bir tabanca etkisi yaptı.

Rao'nun anlattıklarının da orijinal tarafı yok değildi. Masum bir eda takınarak:

— Oraya gittim, içeri girdim, dedi. Barbut oynanıyor diye düşünmüştüm, meğer siyasî toplantı varmış. Bana ne siyasî toplantıdan. Evime döndüm.

1920 yılı sonlarıyla, 1930 yılı başlarında Rao, Dutch Schultz'un Harlem'deki para makinalarının müdürlüğüne getirildi. Dutch »orospuların« belâlıları olan simsar Dandy Phil Castel ve patronu Frank Castello ile birleşmişti.

İçki yasağının sonlarına doğru, Schultz lokantalardan para sızdırma işlerine başladı, bir Cam Silicileri Sendikası'nın kontrolünü ele aldı ve sayı üstüne bahse tutuşmada para işine el koydu. Bu işler ona Harlem'de yirmi milyon dolar kazandırmıştı. Yalnız bir «Büro» daki kazançları haftada dört bin doları buluyordu. Bir saf kan koşu atları ahırı vardı. Yarışlara giriyordu. Birçok da gece kulüpleri vardı. Bu adam öldürücüler çetesi, hırsız ve soyguncu takımını imrendiriyordu.

Dutch Schultz baş olunca, bir gangstere bile yakışmıyacak kadar alçakça davrandı. Hep hile yapıyordu. Yer yüzünde onun birası kadar berbat bir şey olamazdı. İçkinin

içine su karıştırıyordu. Piyangolarından kazandığı bine bin hile gözünü doyurmuyordu. Matematik sihirbazı Abbadabba Berman diye birini tuttu, bu adama hiç bozulmaz bir makina yaptırmak istiyordu. Gündelik kazançlar, hepsi de iki para sızdırıcı tarafından kontrol edilen Cincinnati'deki Joney-İsland büroları ve Filorida'da Tropical park büroları gibi bazı bürolardaki şans nisbetlerinin tümü temel alınarak hesaplanırdı. New-Orleans bürolarını da temel olarak alırdı. Bu bürolarda, Huey Long'un siyasî mirasçısı olan New - Orleans Belediye Başkanı Robert Maestri'nin büyük menfaatleri vardı. Abbadabba canlı bir hesap makinasıydı. Kesin şanslar üstünde hile yapılır ve sonunda günün en az oynanan numarasını çıkarabilirdi. Böylelikle oyuncuların milyonlar sızdırılırdı.

Schultz'un Sendika dışında bırakılmasının tek sebebi, hastalık derecesine varan öfkeleri değildi. Zaten, bunu bilmiyen yoktu. Lepke, Schultz'un lokantalardan para sızdırma işine göz koymuştu. Oldukça yeni olan bu sanayi ilk yıl ona iki milyon dolar getirmişti. Lepke'nin gözü de hep sanayiden para sızdırma dalaverelerindeydi. Bu her dakika patlamaya hazır haydut kartelin başından uzaklaştırılacak olursa, Lepke sendika tüzüğüne karşı gelmeksizin, lokantalardan para sızdırma işine girişebilirdi. Schultz kaçınca, Lepke'onun bu işlerine kondu. Schultz'un kaçmasıyla ekmeğine yağ sürülen yalnız Lepke değildi; zaten, Charley Lucky'nin Unione'u da Schultz'un Harlem'de açtığı, halkça pek sevilen piyango bürosu ile, çifte bahis bürolarında aynı şeyi yapmıştı.

Yapılanları mazur göstermek için, gangster çevresinde:
— Nasıl olsa bir daha geleceği yok onun, deniyordu.

Çete başları, Schultz tarafından kendi öldürücülerinin başına getirilmiş olan Bo Weimberg'e Brooklyn çetesine katılmasını da rica ettiler. Onu kandırmak için:

— Sen çeteni bize teslim edersin. Senin için bir şey düşünürüz. Nasıl olsa Hollandalının bir daha geleceği yok, dediler.

Bo yalnız iyi bir nişancı değil, kurnaz bir iş adamıydı da. Dönüp dönmiyeceği belli olmıyan Schultz'u beklemekte hiç bir kazancı olamazdı. Hem sonra, Sendikaya da arka-

sını çevirmek istemiyordu. Bo çetesini teslim etti. Öldürücü-lerin hepsi kabul edildi. Ve sendikanın bir çok kısımlarına dağıtıldı. Schultz imparatorluğu sendikaya katılmış oldu.

Tam işte bu sırada Dutch Schultz ininden çıktı.

Kaçtığı dakikadan sonra, eski ortakları Hollandalıyı gömmüşlerdi. Ama, gömmekte fazla acele etmişlerdi.

Bir süre işler çok kötü gitmişti. Oysa, Dutch Schultz gözden uzaklaşınca, avukatları onun hesabına mücadeleye başlamışlardı. Onun, hükümetin istediği gibi, New-York'-da muhakeme edilmesini ne pahasına olursa olsun, önlemek istiyorlardı. Kendisinin de sık sık söylediği gibi, ünü ve geçmişi herhangi bir jüri üstünde ağır basabilirdi.

Hükümetin çok çabalamasına rağmen, avukatlar, sonunda dâvanın başka bir mahkemeye gönderilmesini sağladılar. Dutch saklandığı yerden çıkınca dâva, Devletin öbür ucundaki bir kasabada, Syracuse'da görülecekti. Dutch adı burada ancak gazete sütunlarından bilinirdi.

Buna güvenen Hollandalı onsekiz ay süren bir saklanmadan sonra, ininden çıktı. Dâvanın sonuçlanmasına kadar, kefaletle serbest bırakılan kurnaz gangster hemen Syracuse'a damladı ve eski ününden bambaşka ve yepyeni bir ün kazanmak için bütün hünerini kullandı. Kasaba halkıyla dost oldu. Fukaraya yardım işlerine girişti, bu yüce hareketlerini yazdırmak için gazeteleri elde etti ve jüri kuruluna seçilmesi mümkün vatandaşlara nasıl sevimli bir adam olduğunu anlattırdı. Elde edilen sonuç ne oldu diyeceksiniz? Dâvada Schultz, hiç olmazsa kısa bir zaman için, adaletin elinden kurtuldu. İkiye ayrılan jüri kurulu suçlu olduğunda anlaşmaya varamadı.

Avukatının çabaları sayesinde, dâva daha uzak bir mahkemeye, New-York Devleti sınırındaki küçük Malone kasabasının mahkemesine gönderildi; Schultz buna pek sevindi.

Schultz buraya yine birkaç gün önce geldi ve «savunmasını» hazırladı. Kasabada çok para harcadı. Hasta ve öksüz çocuklara hediyeler yolladı. Her geleni kabul etti. Sonunda, bütün Malone halkının sevgisini kazandı. Jüri de onu heraat ettirdi. Yargıç bu kararın haksız olduğunu kesin bir şekilde ortaya koydu ve:

— Karar, delilden başka düşüncelerle ve zorla kabul ettirilmiştir, diye suçladı.

Hırsız ve soyguncu takımına göre, Dutch Schultz sanki gökten zembille inmişti. Ama, bundan hiç kimse zarar görmedi. O sıralarda Sendika güçlenmeye başlamıştı. New - York şehrinin Schultz karşısına çıkaracağı bir çok mesele vardı. Onun için, Hollandalı Newark (New-Jersey) ta yerleşmeye karar verdi. Hemen Bo Weinberg'i çağırdı, hesap sordu.

Bo işe kestirmeden gitti, patronu ile konuşmayı hiç istemiyordu. New-York'daki para sızdırma işlerine tekrar girişmenin ihtiyatlı bir hareket olmayacağını ona haber verdi. Herhalde fazla sert konuşmuş olacak. Çünkü, o gün Bo'nun son günü oldu. Büyük gangsterler çevresinde, Bo'ya çimentodan bir palto hediye edildiği ve East River'in derinliklerinde hep bu paltoya sarındığı sık sık söylenir.

Hollandalı, kendisi tatilde bulunduğu sıralarda, hırsız ve soyguncu takımının da birleşik ve teşkilâtlı bir cephenin kurulmasıyla kendini belli eden yeni bir devre başladığını anlamakta gecikmedi. Hiç bir çete tek başına bu cepheyi parçalıyamazdı. Schultz, bu kuvvetli sistemi yolunun üzerinden alıp atamaz, çalınan imparatorluğunu tekrar kuramazdı. O ne kadar deli olsa, yine böyle bir işe kalkışacak kadar büsbütün aklını kaçırmış değildi. Hem sonra, elinde bazı işler görmeye yetecek kadar bir alan vardı. Çifte bahis bürolarının bir kaçını kurtarabilirdi. New-Jersey'de Longy Zwillman'ı başına belâ etmeden bazı işler çevirmenin yolunu buldu.

Zaten, pek hani öyle para sıkıntısı da yoktu. Söylediğine göre, o devirlerde Schultz'un bankadaki parası yedi milyon doları buluyordu.

1935 yılı başlarında, Manhattan'daki büyük bir jüri kurulu New-Yorkdaki çifte bahisten para sızdırma üstüne bir soruşturma yapmış ve acayip bazı şeyler olmaya başlamıştı.

Bir sorgu yargıcı yardımcısı iyi çalışmış, meseleyi ortaya koymuştu. «Önemli» bazı kimseleri mahkûm ettirmeyi bayağı başarmıştı. İş ansızın sorgu yargıcı yardımcısının elinden alındı ve sorgu yargıcının kendisi işi ele aldı. Bir-

den, soruşturma tavsadı. O zamanlar sorgu yargıcı William C. Dodge'tu. Bilâhere Dodge'un seçim kampanyasında, Dutch Schultz teşkilâtının aşağı yukarı otuz bin dolar para harcadığı sonraları ortaya döküldü.

Büyük Jüri Kurulu gazaba geldi. Kendisinden istenen delilleri vermiyen sorgu yargıcının yerinin değiştirilmesini istedi. New-York tarihinde büyük Jüri Kurullarının az görülmüş «Büyük isyanlar» ından biri oldu bu. Büyük Jüri üyeleri, dinlemeyi istedikleri bütün tanıkları dinlemek ve gerekli gördükleri her türlü soruşturmayı yapmak hakkına sahiptiler. Sorgu yargıcı ile mahkeme, Büyük Jüri Kurulunun emrindedirler. Bir sorgu yargıcını kapı dışarı eden, hele görevlerinin ne olduğunu iyice bilmeyen bir savcıya bunu yapan bir Jüri Kurulu yetkilerinin ne olduğunu gayet iyi idrâk etmiş bir jüri kurulu demektir.

1935 yılında, Büyük Jüri Kurulu, Dodge'un yerine, zorla para sızdırmalar üstüne gerçekten ciddî bir soruşturma yapacak bir savcının getirilmesini istedi. Federal Sorgu Yargıçlığında son derece iyi çalışmış olan Thomas Dewey adlı genç bir avukatın getirilmesi söylendi. Dewey'in bazı çevrelerce iyi karşılanmayacağı hemen öğrenildi. Ama, gazeteler Büyük Jürinin isteğinin dayandığı hukukî temelleri iyice belirttiler. Vali Lehman da Dewey'i sorgu yargıçlığına getirdi. New-York şehrindeki bütün para sızdırma işlerini araştırmakta Dewey'e tam yetki verildi.

Normal halinde bile sinirli olan Dutch havadisi öğrenince kendini tutamadı. Avukatını telefona çağırdı:

— Hey, kuş beyinli, diye gürledi, Némésis kelimesinin mânası nedir?

Her fırsatta müşterisine karşı son derece nezaket gösteren avukat:

— Niçin sordunuz, Arthur? diye karşılık verdi. Bu kelime taşkınlık, çalgınlık mânasına gelir.

Schultz düşünceli düşünceli:

— Ben de öyle biliyorum, dedi. Telefonu kapadı.

Bu iş onu bayağı hasta etmişti. Her gün, önünde kadehi, bunu düşünüp düşünüp ağlıyordu:

— Beni çıldırtan, hasta eden bu Dewey, diye homurdanıyordu.

Dutch büsbütün haksız değildi. Federal Sorgu Yargıcı yardımcısı iken Dewey, Schultz'u vergisini yanlış bildirmekten mahkûm etmiş, bu yüzden başına türlü belâlar gelmişti. Şimdi, yine bu Dewey, Dutch'un elinde tuttuğu çifte bahis işlerine burnunu sokacaktı. Schultz günlerce kara kara düşündü. Kuduz köpek gibi köpük saçmağa başlamıştı. Dewey şekline girmiş delirme hastalığı hiç peşini bırakmıyordu. Bir gece aklına bir fikir geldi:

— Şu Dewey'e bir şey yapmalı. Masaya vurdu ve gürledi: Kafasına bir şey vurmali.

Eski günlerde olsa, böyle bir söz kanun yerine geçerdi. Oysa, emri altında, bütün isteklerine boyun eğecek yüz öldürücüsü olan bir çete başının ultimatomu değildi bu artık. O hasbayağı bir gangster, kartelin dışında bırakılmış bir gangsterdi. Oysa, Dewey'in ortadan kaldırılmasını isteyen gangster yalnız Dutch değildi. Sendikanın üyesi olan başka gangsterler, kişisel sebeplerden çok, kendi işleri yüzünden bu adamın ortadan kalkması gerektiğini düşünüyorlardı. Bu iş, sendikanın günlük işleriyle ilgili herhangi bir öldürme meselesi gibi, Müdürler Bürosunda tartışılacaktı. Meseleyi incelemek üzere New-York'da bir konferans toplandı. Schultz öyle çılgın bir haldeydi ki, Newark'daki üssünden gizlice ayrıldı ve Manhattan'a ayak basar basmaz yakalanması için emir verildiğini bile bile New-York'a geldi. Kartelden olmadığı halde, mesele ile ilgili bir kimse olduğundan ötürü, konferansa katılmasına müsaade edildi.

Müzakere kurallarına harfi harfine uyan yeni demokratik rejim tartışmayı «Dewey'in eylemleri durdurulmalı mı, durdurulmamalı mı? Durdurulacaksa, bunun için ne türlü bir yol tutmalı?» sorularına karşılık vermekle sınırlandırdı. Bu bir umutsuzluk ya da korku konferansı değildi. Çete başları, yeni politikayı kararlaştırmak üzere toplanmış herhangi bir idare meclisindeymiş gibi, soğuk bir eda ile usulünce oturdular. Bu gangster kralları bir çok soruşturmalar görmüşlerdi. Hiç biri telâşa ve korkuya kapılmamıştı. Schultz'tan başka, hiç kimse heyecanlı da değildi. Her biri mesele üstüne neler düşündüğünü söyledi.

Bu toplantıda herkes aynı düşüncede değildi. Soruşturmayı durdurmak için, ne pahasına olursa olsun, öldürme

tarafтары olanlar vardı. Bir kısmı da «Dewey'i unutmak» düşüncesindeydi. Tartışma uzadıkça uzadı. Sonunda en akli başında olanlar, böyle ciddi bir meseleyi uzun uzun ve iyice düşünmek gerektiğini söylediler. Ne olursa olsun, bir Baş Savcı herhangi bir kimseyi öldürür gibi öyle kolayca öldürülemezdi. Onun için, düşünmek için zaman verilmesine, toplantının bir hafta sonraya bırakılmasına karar verildi.

Hayalî düşmanların kendisine saldırdıklarını iddia edecek bir deli haline gelmeye başlayan zavallı Hollandalı:

— Ama, gelecek hafta herifi «temizlemeğe» karar verilmeli, dedi. İşi çarçabuk görmeğe hepimiz hazır olmalıyız.

Mantıklı bir düşünceydi bu. Sonunda öldürmeğe karar verilecekse, böyle nazik ve tehlikeli bir işin bütün ayrıntılarını önceden ortaya koymak akıllıca bir hareket olurdu. İdare Meclisi meseleyi iki toplantı arasında incelemeye karar verdi. Savcının gidiş gelişleri iyice yazılacak, saati dakikası da konacaktı. Öldürme için gerekli bütün ayrıntılar gösterilecekti. Adam Öldürme Anonim Şirketi işi hep böyle ele alırdı, hep bu yoldan yürürdü. Titizce ve kılı kırk yararcasına yapılan bu hazırlık, şirkete, başarısızlığa uğrama tehlikelerini ortadan kaldırma imkânını verdi.

Söylemeye hacet yok, bu iş, hem zekâ inceliği, hem de kurnazlık isteyen bir işti. Öyle önemli bir işti ki bu, bunu yapacak birinci sınıf adam isterdi. Brooklyn'in deniz cephesi kralı ve sendikanın yeni öldürme takımının başı Albert Anastasia seçildi. Anastasia bu iş için biçilmiş kaftandı. Hele, silâhları ve öldürücüleri kaçırarak arabayı seçmekte onun üzerine yoktu. Anastasia'nın seçilmesine hiç itiraz eden olmadı. Bu önemli bir adamdı ki, resmî çevrelerde ona «Brooklyn'deki teşkilâtlı adam öldürme işinin kralı» deniyordu.

O sıralarda Dewey, yanında iki muhafız olmadan, hiç bir yere gitmezdi. Peşine düşen, onu gözetliyen adam dik-kati üstüne çekmiyecek kadar kurnaz ve becerikli olmalıydı. İçlerinden birinin aklına dahice bir fikir geldi, adamın yanına bir çocuk takmak. Bir insanın oğluya oynamasından daha sevimli ve daha güzel ne olabilirdi?

Bu evlâdıyla övünen baba, dört gün her sabah, Dewey'in apartmanının karşısında çocuğuna bisiklete binmesini öğretti. Her sabah, Savcı iki muhafızı ile birlikte evinden çıkarken bunlar oradaydı. Her sabah erkenden kalkıp işine gücüne gitmeden önce çocuğuna bisiklete binmesini öğreten bu mert ve iyi yürekli baba Thomas Dewey'e kimbilir ne imrenilecek bir baba fedakârlığı örneği olmuştur!

Bu kendi halinde «baba» için, burası eşsiz bir gözlem yeri idi. Sıra ile tam dört gün Dewey'i gözetledi ve avukatın her gün hep o alışılmış şeyleri tekrarladığını gördü. Her gün iki koruyucu meleği ile aynı dakikada apartmanından çıkıyor, onlarla birlikte iki ev bölümü ötedeki aynı Durgstore'a gidiyordu. İki polis memuru içeri giren Dewey'i dışarıda bekliyordu. Dükkânda birkaç dakika kaldıktan sonra, çıkıyor, iki hafiye ile birlikte dairesine gidiyordu.

Dükkân sahibi, her sabah tam Dewey çıkınca, iki defa içeri giren fedakâr babayı görmekten hayrete düşmemişti. Bu adamın hiç bir şeyinden şüphe edilemezdi. Çocuğunun çok üstüne düşer görünüyor, dükkân içinde bisiklete binmeyi yasak etmeğe pek önem veriyordu. Adam, savcının sabahleyin bürosuna telefon etmek için dükkâna uğradığını öğrenmekte hiç güçlük çekmedi. Sonraları, birisi kendisine bunun lâfını edince, Dewey sabahleyin telefon edişini hatırladı:

— Erken saatte odadan telefon edip karımı rahatsız etmek istemezdim, diye izah etti.

Ayrıca, soruşturma başlar başlamaz, savcının telefon konuşmalarının dinlendiği de akla gelebilir.

Dördüncü günün sabahı adam, Dewey'in alışkanlıklarına pek bağlı olduğuna karar verdi. Her gün aynı şeyleri tekrarlayacağına bel bağlanabilirdi. Öteki ayrıntılar da, bunun gibi, bütün keskinliği ile ortaya kondu. Brownsville çetesi garajın birinden siyah bir kapalı otomobil çaldı. Arabanın rengine ve kuvvetli olmasına çok dikkat edilmişti. Dewey'in öldürülmesine karar verilirse, öldürücü kaçmak için bu arabayı kullanacaktı. Araba önceden seçilen köşeye iyice «yerleştirildi». Kararlaştırılan güne kadar orada kalacaktı. Bir başka arabanın da kâğıtları çalındı, makyaj belli olmasın diye cinayet arabasına aktarıldı. Brooklyn rıhtı-

mında bir Avrupa memleketine yollanmak üzere bekliyen bir kaç sandıktan tabancalar aşırıldı. Sandıkların eksik olduğu anlaşılrsa bile, hem aylarca sonra, hem de oradan binlerce kilometre uzak bir yerde anlaşılacaktı. •

Oysa, alınan bütün bu tedbirler bu öldürme uzmanlarına hâlâ yeter görünmüyordu. Rovelverler üstünde önemle duruldu. Bir silâhın bulunmaması için, numarasını silmek usulüne baş vurulur. Oysa, suç ilmi silâh numarasının madenin derinliğine işlediğini bulmuştur. Onun için, numara sadece kazınacak olursa, asitle — nitrik asit, hidrokloritrik asit — ya da gliserinle sayıların üstlerini meydana çıkarmak mümkündür. Brooklyn'li delikanlılar bunu biliyorlardı, elleri altında bu sakıncayı ortadan kaldıracak bir silâhçı ustası vardı. Madeni tamamıyla kazıyordu, asitle hiç bir şeyin belli olmasına imkân yoktu. En son, her silâhın namlusu buna bir susturucu konabilecek şekilde değiştirilmişti. En sonuncu ve en önemli nokta buydu. Toplantıyı geriye bırakan Müdürler Bürosu gelecek toplantısında Thomas Dewey'in öldürülmesini emrederse, görevi yerine getirmek için her şey hazırды.

Savcıyı gözetlemekle görevli adamın raporu tutulacak yolu açık açık göstermişti. Kararlaştırılan günde, öldürücü Dewey'in geleceği kestirilen saatten birkaç dakika önce Drugstore'a gelecekti. İçeride bekliyecek, savcının muhafızları hep dışarıda durdukları için, oralarda bir yabancı bulundğunu bilemiyeceklerdi. Öldürücü, Dewey'e arkasını dönecek ve savcı her günkü gibi telefon köşküne girsin diye beklerken bir tüp dış macunu ya da bir kutu ciklet satın alacaktı.

— Dewey'i orada «temize havale etmek» güç olmayacak, diye biri fikrini söyledi.

Adam, susturucu takılmış tabancasını, çaresiz çekecek. Susturucusu olan bir tabancanın boğuk ve kesik sesi muhafızların dikkatini çekmiyecek kadar zayıftır. Öldürücü dönecek, telefon köşküne sıkışmış olan Dewey'e ateş edecek. Tezgâhındaki patronun gık demesine fırsat verilmeyecek. Bağırma, silâh sesi, telâş, içeride bir şeyler geçtiğini gösteren hiç bir hareket olmayacak.

Sözleşmesini yerine getirince, öldürücü sokağa çıkacak, muhafızlar hiç bir şey işitmediklerinden, ona şöyle bir bakacaklar ve bırakacaklar. Çıkan adam kazasız belâsız sokağın köşesini dönecek, elverişli bir yerde bıraktığı arabaya binecek. Savcının muhafızları şüpheyi düşüp, sonra da daha sağa sola koşturmaya başlamadan, öldürücü kolayca ve rahat rahat kaçmak imkânını bulacak.

Bütün bunlar Sendikanın idare meclisi toplantısından önce yoluna kondu. Kendisini çıldırtanı yok ettirmekten başka hiç bir şey düşünmeyen Dutch Schultz'un kulağı kiristeydi. Oysa, Sendikanın sakın ve temkinli düşünen kafa-ları bu sefer üste çıkmışlardı. Çete başları bu derece önemli bir cinayetin doğuracağı sonuçları ölçüp biçiyor ve yapılan işin fincancı katırlarını ürküttüğüne değip değmiyeceğini düşünüyorlardı. Ayrıca, Lepke ile Lucky kendilerini korkutan yeni tehlikeye karşı koymanın çaresini buldukları kanısındaydılar.

Sanayiden para sızdırma kralı:

— Tanık olmayınca yapılan soruşturmaların hepsi suya düşer, dedi.

Lepke'nin felsefesi de hep buydu. Kendi dâvalarının hepsi de birbiri ardından suya düşünce bunu öğrenmişti.

— Tanıkların hepsi de ortadan kalkınca, korkacak ne var? diye fikrini açıkladı. Şimdiden tezi yok, bunlarla uğraşalım, bu soruşturma da öteki soruşturmalar gibi suya düşmüş olur.

Lepke'nin mantığına diyecek yoktu. Bizim ceza hukuku sistemimize göre, tanıkların büyük bir jüri karşısına çıkıp, suçluların — adalet bunları kovuşturmaya başlamadan önce — suçlu olduklarını isbat etmeleri gerekir. Temelli tanıklar yoksa, dâvacı herhangi bir meseleyi mahkemeye getiremez.

Öteki cinayet müdürlerinin Lepke'ye güvenleri vardı; kuvvetli deliller öne sürmek kabiliyeti vardı ve elde ettiği «başarı» muhakemesinin sağlam olduğuna tek başına delildi.

Yine Lepke ile Lucky:

— Hem zaten, Dewey, yapsa yapsa New-York'daki para sızdırma işlerini kovuşturabilir, dediler. New-York dışın-

daki hiç bir şeye elini süremez. Sendika üyelerinden hiç biri bu düşüncenin pek yerinde olduğunu kabul etmemezlik edemezdi. Dewey'in eylemleri Manhattan Yargı çevresine bağlıydı. Çetenin New-York para sızdırma işlerindeki kazançları önemliydi. Ama, sendikanın bütün memlekette yaptığı işler yanında ancak, bir damla suydı. Bir savcının öldürülmesi bütün memlekette büyük bir öfke yaratacak, bundan memleketin her yerindeki para sızdırma işleri büyük zarar görecekti.

Çete başlarından biri:

— Biz bu herifi haklarsak, federal mahkemeler de üstümüze çullanacak, diye işi büyüttü. Peşimize düşmedik insan kalmıyacak.

Gerçekten, tasarlanan bu öldürme işi büyük bir felâket doğurabilir ve suç imparatorluğuna uğursuz bir darbe indirilmiş olabilirdi. Tehlikede olan New-York alanını kurtaracağım diye, kurulmuş bütün millî sistemi feda etmek hiç akıl kârı değildi. Müdürlerin biricik derdi: İyi işler yapmaktı. Aydın görüşlüydüler. Lepke'nin kandırma gücü ve bilgiçliği Lucky tarafından da desteklenince, üstün geldi. Oylamaya geçildi, müdürler Thomas Dewey'in hayatını bağışlamak kararını verdiler.

Karar oybirliği ile verilmemişti. Dutch Schultz bu düşüncede değildi. Lepke'nin hırçın ve huysuz ortağı Gurrahta öyle. Zaten, böyle olacağı umulurdu. Bunların ikisi de dediğim dedik adamlardı, «kafalariyle düşünmekten çok kollariyle düşünürler bunlar» diye ün salmışlardı. Ama, bütün ötekiler, başparmaklarını yere indirip, başsavcının öldürülmesine karşı oy verdiler. Bu hareketleri hiç bir insanî düşünceden gelmiyordu. Millî suç müdürleri Thomas Dewey'i sırf millî suçun... iyiliğini düşünerek esirgediler.

Dutch Schultz kendini büyük görmek ve bencillik hastalığına tutulmuştu. Gözüne girmek istiyen kötü delikanlıların pohpohlariyle ve dalkavuklariyle bu hastalığı âdeta çılgınlık haline gelmiş, verdiği emirlere birer kral fermanı, arzularına da birer emir gözü ile bakmağa başlamıştı.

Dutch, Thomas Dewey'in esirgenmesinden hoşnut olmamıştı. Bu hoşnutsuzluğunu hiç gizlemedi. (

— Bu adamı temizlemek gerektiğini söylemekten geri kalmıyacağım, diyordu. Kimse bu işi üstüne almak istemezse, ben alırım.

Her gittiği yerde, her önüne gelene bunu söylüyor, sendika'ya bayağı kudurmuş köpek gibi meydan okuyordu. «Fedakâr baba» tarafından toplanmış olan bilgilerden faydalanılmamasını da bir yüz karası sayıyordu. Kanun dışı haydut:

— Drugstor'un telefon köşkü tam bu işin görüleceği yer, diyordu.

Bu sözü söylerken, yüzü parlıyordu. Schultz, müdürler kuruluna meydan okuyarak, bir kenara atılmış olan plândan faydalanmak suretiyle, Dewey'i kendisi öldürmeğe karar verdi. Onca bunda hiçbir tehlike yoktu.

Dutch kendini çok öven bir adamdı ve her kendini öven insan gibi çok konuşurdu. Dewey'i öldürmek fikrini saklıyamadı. Ortaklarından birinin kulağına yalnız Dewey'i öldürmekle kalmıyacağını fısıldadı. Para sızdırma işlerinin farfara herifini de kırk sekiz saat içinde temizliyeceğini açıkça söyledi.

Bu türlü şeyler uzun süre saklanamaz. Schultz'un içini döktüğü kimse susmakla suçlu düşeceğini anlamakta gecikmedi. Sendika, Hollandalının «tek başına Dewey'in hakkından geleceğini» haber aldı. Çete başları başsavcının öldürülmesine kızmaktan çok, kendilerine kafa tutmak cesaretinin gösterilmesine içerlediler.

— Bu Hollandalı bu işi göze alacak kadar kaçıktır, diye Lepke herkesin kulağını büktü. İş sarpa sarıyor.

Dutch tasarısını gerçekleştirecek olursa, bundan bütün kartelin sorumlu tutulacağı muhakkaktı. Kartelin başları ise, sorumlu tutulmaktan her zaman sakınmışlardır. Böyle bir işe girişmek bütün para sızdırma işlerini mahvetmek demektir. Tarihin suça karşı girişilmiş en büyük savaşına yol açardı bu. Ya da bize bilgi verenlerden birinin dediği gibi: Dewey'i öldürmenin, çok zayıf da olsa para cüzdanlarına dokunmasından korkuyorlardı.

Dewey'in esirgenmesini emretmekle, çete başları şimdi onu korumak zorunda kalıyorlardı. Dutch Scultz da savcı denilen o belâdan kurtulmak için sabırsızlandığından, işi

çarçabuk görülmeliydi. Schultz'un kişisel sebepler yüzünden sendikanın verdiği bir emre karşı gelmesi, bu işi son derece önemli bir mesele haline getirdi. Meselenin ayrıca az çok sembolik bir yönü de vardı. Çünkü, ilk defadır ki, sendikanın kanunu alaya alınıyordu.

Müdürler meseleyi tartıştılar ve Dewey'in sağ kalması için, Hollandalının öldürülmesini emrettiler. Hırsız ve soyguncu takımı bir savcıyı kurtarmak için kendi içlerinden birini ölüme mahkûm etti!

Schultz çete savaşlarında çok tecrübeli olduğundan, onu sıkıştırmak zordu. Newark'taki muhafızları hep tetik üstündeydiler! Hollandalı dışarı çıktığı zamanlar hep Newark'ın aşağı taraflarındaki «Bira Sarayı» na giderdi. İşlerini dükkân arkasında yuva gibi bir yerde görürdü. Buranın korunması kolaydı, bir tek giriş kapısı vardı.

Özellikleri olan bir işti bu. Seçkin kimseleri kullanmak gerekiyordu. Her çete başı, boş lâfı bırakıp, adamlarından en iyisinin kim olduğunu düşünüyordu. Lepke'nin elinde iki öldürücü vardı, ikisi de kendi adamlarındandı ve bu iş için biçilmiş kaftandı. Bu görev için, hırsız ve soyguncu takımının on azılı öldürücülerinden biri olup «Bug» (Tahta kurusu) diye anılan Charlie Workman'la, cesur ve durmadan söylenen bir adam olduğu kadar zeki de olan Mendy Weiss'i gösterdi.

Mendy boğmakta usta olduğu gibi, işçi savaşlarında da tecrübeliydi. Lepke çetesinde sorumlu bir mevkii vardı, ama herkesi inandırmak istediği kadar önemli değildi. Olağanüstü biçimde bir giyinişi vardı. Bir gün mahkemeye yeşil bir elbise giyerek gelmiş ve yargıçların gözünü kamaştırmıştı. Lepke 1939 yılında saklanmak zorunda kalınca, Mendy onun yerine geçmişti. Ta Kaliforniya'ya kadar bazı «sözleşmeler» in yerine getirilmesini o emretti.

Bug Workman «çevre» nin en kabiliyetli öldürücülerinden biriydi. Kıvrıcık saçları vardı, katillik ruhuna işlemişti. Hünerinin üstünlüğü sayesinde, hırsız ve soyguncu takımı arasında bir öldürücü için yüksek sayılacak bir mevkie geçmişti. Müdürler Bürosunda üye değildi, ama Danışmanlar Kurulunun toplantılarına katılıyor ve ancak çete

başları hesabına önemli işler görüyordu. Polis memurları ona «Santral» derlerdi. Gangsterler bir öldürme işi ile uğraştığı zaman, Bug bayağı tek başına çete gibiydi.

Kendisine hayran olan arkadaşları onun yerine getirdiği sözleşmelerin sayısını düşünerek başlarını sallayıp:

— Onun her yaptığını yapabilmek için tahta kurusu olmak lâzım, diyorlardı.

Dutch Schultz işi için üçüncü bir adam lâzımdı. Newark'ı tanıyan, iki New-York'lunun kaçabilmesi için arabayı sürecektir bir adam. Anlatıldığına göre, bu üçüncü adamı Jersey çetesi vermişti. Devletin bütün yollarını gayet iyi biliyordu. Bu adam Piggy adıyla anılırdı, ama kim olduğu pek âlâ biliniyordu.

23 Ekim 1935 gecesi New-York'dan gelip, Holland tüneline geçmekte olan yüzlerce arabadan biri kapalı kara bir arabaydı, zararsız gibi görülen üç adamı götürüyordu. Adamların konuşmaları da zararsızdı. Araba ile yolda giden herkes gibi, spordan, beyzboldan, belki de politikadan konuşuyorlardı.

Ama, bunların görecekləri görev zararlıydı. Ölümle randevu vermişlerdi. Dutch Schultz'u öldürme işinin akla koyulmasının üstünden otuz altı saat geçmişti. Gangster başları bu üç adama kesin emirler vermişlerdi: Hollandalının Thomas Dewey'i öldürmesinin önüne geçeceklerdi.

Otomobil mezbahaların ve deri yüzme fabrikalarının arasından geçiyordu. New-Jersey çayırılıklarını öyle ağır bir koku sarmıştı ki, bu yaz sıcağında, arabanın pencerelerini kapamak zorunda kaldılar. Newark'ta şoför Piggy yolu kolayca buldu. Gece saat onu birkaç dakika geçe Bira Sarayının önünde durdular.

Mendy içeridekilerin «kaçış yolu» nu kesecekti. Kapıda kaldı. Piggy şoför olduğu için, arabadaydı. Hemen harekete hazır bir haldeydi. Tahta Kurusu Charlie hiç tereddüt etmeden içeri girdi.

Uzun olan asıl odanın içinde bir bar vardı, bunun arkasında bulunan hücre şeklindeki odacığı Hollandalı büro ve rahat bir dinlenme yeri olarak kullanılıyor. Bilgi veren adam, Dutch'un bu gece orada olacağını söylemişti.

Tahta kurusu, akşam yemeğine çağırılmış keyfi yerinde bir adam gibi neşeli ve sakindi. Barın tam dip tarafında erkek helâsı bulunuyordu. Workman hızla buranın kapısını açtı. Cesur Tahta Kurusu kaçış yolunun kesilmesine ve kendisine yandan hücum edilmesine fırsat verecek takımdan değildi. İçeride, arkası kapıya dönük olup, ellerini yıkayan biri vardı. Tahta Kurusunun bu adamı bir yerde görmüşlüğü vardı. «Her halde muhafızlardan biri olacak bu» diye düşündü. Tabancasını çekip, ateş etti. Adam musluğu kapağa vakit bulamadan yere yıkıldı.

O zaman, Tahta Kurusu elinde tabanca ile barın arkasındaki odada bulunan heriflere doğru ilerledi. Bar kaşla göz arasında boşalmıştı. Şaşılacak kadar keskin zekâlı olan bar sahibi tezgâhın arkasında kayboldu. Birinci Cihan Savaşında dövüşmüş eski bir er olduğundan, kurşundan sakınmanın iyi bir şey olduğunu bilirdi.

Schultz'un üç yardımcısı arkadaki odacıkta oturmuşlardı. Bir iş toplantısıydı bu herhalde. Önlerinde bir sürü kâğıt vardı. Belki de Schultz'un aylık hesapları ile uğraşıyordu.

Hesap makinalarından birinin şeridi üstünde uzun bir sayı listesi vardı, bu sayıların toplamı 313.711.99 ve 236.295.95 dolardı. Hollandalının çok iyi teşkilâtlı olduğu meydandaydı. Ama, üç yardımcı hesaplarıyla uzun zaman uğraşmadı. Workman içeri girer girmez, ateş ettiler. Tahta Kurusu da ateş etti. Sonra, birkaç el daha ateş etti. Schultz'un muhafızı ve şoförü Lulu Rosen Krantz, adamlarından biri olan Ablandau, çifte bahislerden günlük şanslı numaralarını belli eden canlı hesap makinası Abbadabba Berman kaskatı bir halde yere yıkıldılar.

Oysa, Workman boşalmış odaların ortasında kendini yapıyılmaz bulunca şaşırmıştı. Dutch'un bu akşam burada olacağı söylenmişti. Tahta Kurusu, Schultz'u görmemişti. Görünürde de hiç kimse yoktu.

— Tuhaf, diye Tahta Kurusu düşündü. Hollandalı burada olmalı. Onu ele geçirmeliyim.

O zaman kafasında bir şimşek çaktı:

— Helâdaki herif mutlaka odur.

Hakkı vardı. Ellerini yıkamakta olan adam Dutch Schultz'du. İlk öldürdüğü adam yüksek bir adalet memurunun hayatını korumak üzere Sendika tarafından ölüme mahkûm edilen gangster kralıydı. Hemen o anda, Tahta Kurusu, New-York polisinin destanlarına karışan Schultz'un hayatiyle ilgili bir olayı hatırladı. 1931 yılı Haziranında bir gece Dutch'la muhafızı Danny Imascia, Schultz'un haydut yatağından çıkıp Beşinci caddeye dalmışlardı; caddenin öbür tarafındaki bir evin karanlığına sinmiş iki karaltı gözlerine ilişti. Bu iki adamın, New-York'taki gangsterlerin en azılısı ve kendisinin de amansız düşmanı Vincent Coll tarafından gönderildiklerini sanan Schultz:

— Bak, Mick bu, diye fısıldadı.

Dutch'la Danny tabancalarını çektiler. Gangsterle adamı ateş etmeğe başlayınca kadar, o iki karaltı hiç yerinden kıpırdamadı. Azılı Mick'in adamları değildi çünkü bunlar. Polis memuru Julius Salke ile Steve di Rosa idi. Savaş uzun sürmedi. Di Rosa, Imascia'yı hakladı. Dutch yardımcısının yere yuvarlandığını görünce, tabancasını fırlatıp attı, koşmağa başladı. Polis memuru Di Rosa isterse ona ateş edebilirdi. Ama etmedi, kovalamağa başladı, birkaç metre koşuktan sonra gangstere yetişti ve Şikago profesyonel futbol takımının kaptanı George Halas'ı bile imrendirecek bir çelme taktı.

Polislerin anlattıklarına göre, Dutch yakalandıktan sonra, cebini karıştırmış, üstündeki bütün parayı çıkarmış ve serbest bırakılması için rüşvet olarak teklif etmiş. Üstündeki para da on sekiz bin dolardan aşağı değil ha! Bu haysızlık komiseri çileden çıkarmış, yine hikâye edildiğine göre, kalkıp:

— Sefil haydut, bütün bu paraları ben senin boğazına tıkayım da gör! diye bağırmış.

Sonunda, komiser Schultz'u bir eliyle yakaladığı gibi, öteki eliyle para destesini herifin boğazına tıkmağa kalkışmış. Ama, polislerin biri paranın boğaza tıklamak için icad edilmediğini söyliyerek, onu yaptığından caydırmış.

O 1965 yılı gecesi, Newark'ta Dutch Schultz helâda çok ağır yaralı olarak yerde yattığı sırada Tahta Kurusu Charlie işte bunları hatırladı. Silâh seslerinin meraklı birkaç polisi

buraya çekebileceğini de düşünmüş olacak, elbette. Ama, tehlike talihini denemesine ve umduğunu aramasına engel olacak kadar büyük değildi. Hemen yine helâyâ daldı Schultz'un ceplerini karıştırdı. Bu aramanın kazançlı olup olmadığını sonradan hiç kimseye söylemedi.

Charlie, Dutch'u ve muhafızlarını çok ağır olarak yaralayıp dışarı çıkacağı sırada Mendy'nin Bira Sarayının kapısında olması lâzımdı. Oysa, Mendy ortada yoktu.

Tahta Kurusu bunu hiç iyi karşılamadı. Düşünün ki, kaçmak için yardıma ihtiyacı vardı. Kendisini götürecek arabanın direksiyonunda Piggy de yoktu. Aslında, arabada görünürlerde yoktu. New-York'ta Bira Sarayı yanında ya-ya gezinti yapılacak saat değildi.

Etraf kaynaşmağa başlamıştı. Silâh seslerinden sonra tabii bir olaydı bu. Tahta Kurusu her köşeden meraklı vatandaşların sükün etmeğe başladığını gördü. Yandaki bir sokağa saptı. Avlulardan geçmek, boş arsalarda koşmak, bir çok hendeklerden atlamak zorunda kaldı. Neden sonra New York yoluna çıktı. Çok canı sıkılmış olan Tahta Kurusu:

— Bu adamlar pek âlâ arkamdan koşabilirlerdi, diye düşünmüştü.

Tahta Kurusunu en çok kızdıran şey, arkadaşlarının arabayı alıp götürmeleri idi. Hemen hemen bütün yol boyunca koştuğu gibi, önemli bir randevusunu da kaçırmıştı. Charlie'nin eli ayağı birbirine dolaşmıştı.

Olay sendika çevresinde büyük bir gürültü kopardı. Mendy ile Piggy'nin, en çok asıl sorumlu olan Mendy'nin herkese dert anlatmaktan canı çıktı. Sendika kanununa göre, emredilen bir görevde yerinden ayrılmak çok uğursuz sayılırdı.

Mendy'nin Lepke'nin en gözde adamlarından biri olması da kendisini kurtaramadı. Akla yakın bir şeyler söylemedikçe, boğa gibi boynu olan boğucu Kanguru Divanına verilecekti.

Yüce Divan, Mendy'nin işlediği suçu incelemek üzere hazırlanmağa başladı. Sadece Tahta Kurusu'nun Bira Sarayından çıkacağı sırada onun orada bulunmaması bile, ölüm cezasına çarptırılması için yeter bir sebepti. Durum kötü

görünüyordu. Mendy tehlikeyi anladı ve işi Divana düşürmemek için girişeceği umutsuz teşebbüsünde patronundan kendisine yardım etmesini rica etti. Herkesi şaşırtan bir iş yaptı. Sözleşme yerine getirilinceye kadar kapıda görevi başında bulunduğunu kabul ettirdi. Şişko haydut, Workman çıktığı sırada kendisinin kapıda bulunmadığını kabul etti. Ama, bunda bir çelişme olmadığını söyledi:

— Ben iddia ediyorum ki, Hollandalıyı temizlemeği çete emretmişti, ben de iş bitirilinceye kadar oradaydım. Ama, sonra Tahta Kurusu, Dutch'un ceplerini karıştırmak için tekrar helâyâ girdi. Bu çete için değil, kendi hesabına yapılmış bir iştir, diye lâfın sonunu bağladı.

İş böyle olunca, Mendy, polis gelmeden çekip gitmekte ve Piggy ile arabayı alıp götürmekte haklı olduğunu kabul ettirdi. Bu hukukî noktada, Tahta Kurusu kendisine verilen yetkileri aşmış, kendisine verilen görevlerin dışına çıkmıştı.

Mendy'nin bu mantığına karşı çıkmak imkânsızdı. Tahta Kurusunun da bu mantık karşısına çıkarılacak delili yoktu. Onun için, Mendy daha Divana çıkmadan beraat etti.

Dutch Schultz, Tahta Kurusu Workman kendisine ateş ettiği gece ölmemişti.

Hollandalı tam kırk sekiz saat sayıkladı. Polis stenografı John Long, onun New-York'un bir hastahanesine yatağının yanına çöktü, kendine geldiği zamanlar — o da pek seyrek — çavuş Lucke Coulon tarafından sorulan sorulara verdiği karşılıkları not etti. Oysa, Schultz'un sayıklamaları anlaşılır gibi değildi. Ara sıra ağzından çıkan bir kelimenin, bir cümlenin mâna kazandığı oluyordu. Cinayetin işlendiği günden bir gün sonra, öğle üstü sayıklarken söylediği sözler biraz ipe sapa gelir gibi oldu.

Öfkeli Haydut bardaki erkek helâsında kendisine hücum edenin kim olduğunu hiç bilmiyordu. Görünüşe göre, kendini sorguya çeken çavuş Coulon bu düşüncedeydi.

Soru — Size niçin ateş ettiler?

Karşılık — Bilmem bayım, vallahi... Kimle beraber olduğumu bilmiyorum, vallahi... Helâdayım... Helâda, dıştaydım... Musluğu açtım, herif bana doğru yürüdü.

Soru — Ateş eden iri yarı herif mi?

Karşılık — Evet, ateş etti.

Soru — İri yarı herifin kim olduğunu biliyor musunuz?
Karşılık — Hayır.

Bir defasında, kendini öldürenin kim olduğu sorulunca:

— Patronun kendisi diye karşılık verdi.

F. B. I (Amerikan aleyhdarı eylemleri araştırma bürosu) memurları ve soruşturma yapanlar bundan Lucky Luciano'yu kastettiği mânasını çıkardılar. Lucky, Sicilya Birliği (Unione) nin başında değil mi? diye düşündüler. Böyle olunca, niye ona patron denmesin? Sonra, Hollandalı başka bir ad söyledi ve soruşturma yapanları başka bir alana sürükledi:

Soru — İri yarı adam niçin size ateş etti?

Karşılık — O mu? John mu?.. Bir milyondan fazla, beş milyon dolar para.

Polisle, F. B. I:

— Bu John dediği, Johnny Torrio olacak her halde, diye düşündüler.

Şikago'yu Capone'ye hediye eden ufak tefek gangster.

Bu adamın Çeteler Millî Teşkilâtının sırrını verdiğini daha o zaman hiç kimse bilmiyordu. Gerçekten, böyle bir teşkilât olabileceği hiç kimsenin aklından geçmemişti. Ama, kanun dışı olanlar çevresinde John'un «büyük bir baş» olduğu biliniyordu. Beş milyon dolara gelince, bu sayının, bir çok gangsterler kendi para sızdırma işlerine el koydukları zaman, Schultz'un uğradığı kaybı gösterdiğini düşündüler.

Schultz, çoğu zaman, yatağında baygın bir halde, hırlyarak yatıyordu. Ara sıra, cinayetin nasıl işlendiğini meydana çıkarmağa belki yardım edecek bir iki şey söylediği oluyordu.

Bir defasında, çektiği acıdan dişlerini sıkarken:

— Biz şebekeyi yok etmek isteseydik... Bir aya varmaz, diye mırıldandı.

— Ah benim altın hazinem... Bu herifler ona da el atırlar.

Sonra da...

— Hayır, hayır... Onlar sadece on kişi, sizse on milyon insansınız.. Mücadele ediyorsunuz... Öyleyse, haydi işinize gidin, biz de teslim bayrağını çekelim..

Schultz'un bu sayıklamaları arasında en çok göze batan şey şuydu: Kendi para sızdırma sanayiine Lepke ile Lucky'nin elkoymaları onun aklını bozmuştu. Schultz'un «bir ayda» sözü; işten çekilmesi için Sendika'nın kendisine verdiği mühlete bir ima diye anlaşılmalıydı. Para sızdırma işlerini tamamiyle bırakmak için para istemeğe kalkışmış olmalıydı.

Sonra, dedi ki:

— Rica ederim, Çinli'nin dostlarına ateş edin.

Schultz'un en azılı düşmanlarından biri Charles Sherman'dı. Bu adam, beyaz zehir kaçakçısı olup, gangster çevresinde Çinli, ya da Chink diye anılan Waxey Gordon'un sağ kollarından biriydi. Schultz'un «Çinliye ateş edin» isteği tam iki ay sonra yerine getirildi. Sherman'ın cesedi Jack Drucker'ın, Sullivan kontluğundaki çiftliğinde bir kuyunun içinde bulundu. Jack Drucker, Brooklyn'li bir delikanlı olup bir ara, Adam Öldürme Anonim Şirketinin Sullivan müdürlüğünde bulunmuştu.

Hatırlarsınız, Walter Sage'in boynuna bir para makinası bağlayıp, göle atıldığı gece elinde şişle arabadan çıkıp gittiğini gördüğümüz Drucker işte bu adamdı.

Yirmi dört saat süren can çekişmesi sırasında, Schultz işi daha esrarlı hale getirmekten başka bir faydası olmayan daha birçok adlar saydı.

Anlaşılmaz cümlelerinden biri de şuydu:

— Şimdi dinle, Phil... Matrak matraktır ha? Öteki onaltı kişiye ne oldu?

Bunda belki Dandy Phil Castel söz konusuydu. Frank Castello'nun müdürü olan bu adamla Schultz para makinaları yüzünden bazı münasebetlerde bulunmuştu. Karısının adını hiç ağzına almadı, ama sayıklarken arkadaşlarına «bebeğe göz kulak olmalarını» rica etti. Böylelikle, karısına ilgi gösterilmesini istediğini anlatmış oluyordu. Oysa karısı, kocasının milyonlarının hiç yüzünü görmedi. Schultz'un parasını saklıyan güvenilir adamları ve arkadaşları (para sızdırıcının bankalara hiç güveni yoktu) namus sözünden hırsızların ne anladığını gösterdiler ve kendi menfaatlerini artık savunmayacak bir gangsterin servetinin başına gelenler onun servetinin de başına geldi:

Öte yandan, Schultz'un aşağı yukarı altı kere «Anne» sini sorduğu oldu. Bir defasında, o da ölümüne yakın, acılar içinde kıvrandığı bir sırada, hıçkırdı:

— Anne gibisi yok... Onu nâmerde muhtaç etmeyin.

Hiç bir gün kiliseye gitmemelik etmeyen ve oğlunun hatırı sayılır bir insan olması için elinden geleni yapan yakın kadıncağız onun bu son sözleriyle belki avunmuştur.

Oysa, Dutch'un son saatları, yirmi bir yaşında bir çocuk olan karısı Frances'in maskaralıkları ve acayip konuşmalarıyla, kendisinin sayıklamalarından daha çok heyecan verici oldu.

Frances'i sık sık — özellikle son çıkan bir kitapta — ürkek ve çekingen bir kız olarak anlatırlar, Kırkyedinci cad-denin Damon Runyon tarafından Hulya caddesi adı verilen kısmında yetişmiştir, derler. Frances'le kurnaz ve hileci canininin aşk hikâyesi, Frances'in hem vestiyerlik, hem de cigara satıcılığı ettiği bu Hulya caddesindeki bir lokantada, bir gecede, birkaç saat içinde aldı yürüdü. Dutch lokantaya girdi ve kıza «sokulmağa» başladı. Güzel Frances bu sefil haydudu ne yapsındı. Schultz kızı kendine baktırmak için bir saat uğraştı. Sonunda kendini tanıttı, Büyük Dutch Schultz olduğunu söyledi. İşte o zaman, göz kamaştırıcı bir aşk hikâyesi başladı.

Dutch'un öldürüldüğünün ertesi günü, Newark polisi şef yardımcısı olup, soruşturmayı yapmakla görevlendirilen John Haller bu kadına birkaç soru sormanın gerekli olduğunu düşündü. Bu da pek tabii idi. Şaşkına dönen polis memuru sonradan şöyle anlattı: Kadın, gangsterle kanunî olarak evlendiğini, bu evliliğe her iki tarafın da tam bir saygı gösterdiğini söylemiş. İki de çocukları varmış.

Kadın, şef yardımcısı Haller'e, hayat arkadaşının öldürüldüğü gece, Bira Sarayına yakın bir yerde değildim demiş. Oysa, sonra polis bir yüzleştirme yaptı, Frances'in silâh atılmasından iki saat önce orada olduğunu meydana çıkardı.

Yine polis şef yardımcısının söylediğine göre: Frances'in verdiği ifadeler birbirini tutmuyormuş, çok karışıkmiş. İki gün önce Schultz'tan ayrılıp, New-York'a gittiğini ve suçun işlendiği güne kadar orada kaldığını söylemiş. O uğur-

suz akşam, New-York'tan dönünce, Schultz'u görmek için barda iki buçuk saat oyalanmış. Bu iki günü ve geceyi New-York'ta kimle beraber geçirdiğini, kimi gördüğünü söylemek istememiş. Cinayet gecesi Schultz'la aşağı yukarı bir buçuk saat görüştüktan sonra, Bira Sarayından ayrılmış, yakındaki bir sinemaya gitmiş.

— Sinemadan saat onbire doğru çıktım. Meyhanenin (Bira Sarayının) önünde kalabalık toplanmıştı. Herhalde polisin birini vurmuş olacaklar, diye düşündüm ve yoluma devam ettim.

Frances metroya binmiş, New-York'a dönmüş. Romeo ve Juilyet kitabı gibi kitaplarda anlatılan karşılıklı bir aşkla sevdiği gangsterin dostluğuna, Manhattan'ın göz alıcı ışıklarını üstün tutmuş. Gece yarısı New-York'a gelmiş. Bir gazete almış. İşte o zaman polisin değil, kocasının üç muhafızı ile birlikte öldürüldüğünü öğrenmiş.

Frances kocasının son nefesinde başı ucunda bulunmak üzere hemen yanına döndü mü? Telâşa ve umutsuzluğa kapılıp, kocasının haberini almak için en yakın telefona koştu mu? Şef yardımcısı Haller'in söylediğine göre, Long - Island'a yakın bir yerde, Jackson Hights'ta el altında bulundurduğu küçük eve gitmek üzere aksi yönü tutturmuş, içeri girip yatmış. Frances, ancak ertesi günü öğle üzeri Newark'a dönmeğe karar vermiş.

Bütün bunlar pek ilgi çekici şeyler, dedi şef yardımcısı. Bununla beraber, Schultz'u kim ele verdi? O akşam öldürücüler geldiklerinde Schultz'u barda bulacaklarını düşmanlarına kim haber verdi? diye kendi kendine sorup duruyordu.

Dutch Schultz'un ölümünden az bir zaman sonra, Kid Twist Reles evinde bir kabul resmi düzenledi. Tam kibar âlemi toplantılarını andıran bir suareydi bu. Hiç iş lâfı edilmedi (yani kimse tabanca ile, hançerlenerek, ya da boğularak öldürülmiyecekti).

Günlük çalışmalardan sonra yorgunluğunu dinlendirmek isteyen çete delikanlılarının çoğu oradaydı. Oysa, Tah-ta Kurusu denilen Charlie Workman'ın, ötekiler gibi, herkesin neşesine katılmadığı gözden kaçmadı. Herkes buna çok şaştı. Gece ilerledikçe, Charlie soğuk kanlılığını kaybet-

ti. Sonunda, iskemlenin birine çöktü, küçük köpeğini yere koydu. Mendy'nin özür dilemesine inanmıyordu. Kederliydi, acı konuşuyordu.

— Tuhaf değil mi? Benimle birlik sandığın iki delikanlıyı alıp, adam öldürmeye gidiyorum. Bütün işi yapıyorum. Tamam. Oysa, bu iki hergele bana hiç metelik vermiyorlar. Mendy ile Piggy, bu iki yağ tulumu ne yapsalar beğenirsiniz? Cızlamı çekmemişler mi?

Hikâyeyi bir kere daha anlattı. Tahta Kurusunun dili bu kadar çözüldüğüne göre, herhalde işler iyi gitmiyordu.

Dilini tutmamak ona çok tuzluya oturdu. Kendisini dinleyenlerden biri Kid Twist, biri de saat gibi düzgün konuştuğundan ötürü kendisine Tik Tak denen Allie Tannenbaum'du. Çete içinde dolaşan Kid Twist, tabii ki işin aslını başka kaynaklardan da öğrenmişti.

O kutsal cuma gecesi Kid masa başına oturunca, beş yıl sonra bize Dutch Schultz'un öldürülmesi hikâyesini anlattı ve hayâl kırılığına uğrayan Tahta Kurusunun kabul gününde söyllediği monoloğu tekrarlardı. Ancak o zaman, bu dörtlülü cinayetin niçin işlenildiği anlaşıldı. Bu cinayetin sırrı suç teşkilâtının mensupları tarafından o güne kadar saklandı.

Umulduğu gibi çıktı. Hollandalının öldürülmesi resmî makamların birçok hücumlara uğramasına yol açtı. Beş yıl içinde akla gelip söylenen sebepler, şüpheli sayılan kimse-lerin sayısını bayağı aştı.

Kid Reles ağzını açıp konuşunca, esrar perdesi kalktı. Hırsız takımı susmakta inat ettiği halde, asıl sebep meydana çıktı. Azılı Hollandalı bir New-York çetesi tarafından değil, Millî bir sendika tarafından öldürüldü. Para Sızdırma işlerine engel olduğundan ötürü değil, — çete bu eylemleri çoktan eline almıştı — sadece sendika'ya kafa tutup, Thomas Dewey'i öldürmek istediği için, çete başları bunun menfaatlarına zararı dokunacağını düşündükleri için öldürüldü. O zaman mesele aydınlandı. Thomas E. Dewey otuz altı saat süre ile Amerika Birleşik Devletlerinin cumhurbaşkanı ve New-York devletinin de üç defa valisi olamamak tehlikesi geçirmişti.

Çok sonra, ben bu hikâyeyi Dewey'e anlattım. Kişisel cesareti bana heyecan verdi. Ben meselenin bütün ayrıntı-

larını anlattığım sırada, o hiç bir şey söylemedi. Kesin bir ölümden kurtulduğunu öğrenmekten gelen en küçük bir heyecan bile göstermedi. Oysa, bisikletteki çocuğu — gözetleyicinin kendisini gizlemek için başvurduğu çareyi — anlatınca, bir saniye kadar gözlerini kırıştırdı. Bundan çocuğu ve «fedakâr babayı» hatırladığını anladım.

Adaletin garip cilvesi. Teşkilâtlı Suç İşleme Kurumu 1935 yılında Thomas Dewey'in hayatını kurtarmıştı. Dört yıl sonra, Dewey teşkilâtlanmış suça o güne kadar hiç yemediği darbeyi indirmişti. Lucky'yi para sızdırmalarından, Lepke'yi Sanayii haraca kesmesinden ötürü mahkûm etti. Oysa, Lepke ile Lucky, onun öldürülmesini isteyen Dutch Schultz'la mücadele etmişlerdi.

Halkanın kapanması için daha dört yıl beklemek gerekecekti.

O zaman, bizim Brooklyn dâvasında ölüme mahkûm edilen Lepke umutsuz bir dilekte bulundu, yargıçların merhametine sığındı, onlardan af diledi. Amerikan adaleti bütün vatandaşlara, hattâ Lepke'ye bile bu hakkı tanır.

Dokuz yıl önce, Thomas Dewey'in hayatı Lepke'nin elindeydi, Lepke onu kurtarmıştı. Bugün, Lepke işlediği suçların bağışlanmasını istemişti. Lepke'nin hayatı ise, o bir zamanlar kurtardığı Thomas Dewey'in elindeydi.

KÖKÜNÜ KURUTMA SAVAŞI

Tahta Kuruşu Charlie bu savaştaki yerini alıyor — Sendika bir sabotaj hareketine girişiyor — Kaçakları koruma ve yardım sandığı — Herkes fikrini söylüyor — Dışarıdan getirilen öldürücüler «Bülbül» avına çıkıyorlar — Joe Adonis'i yakalamak, Millî Teşkilâtı ele geçirmek demektir — Elden düşme şeyler ve tanıklar kalesi.

1940 yılında Kid Twist konuşunca, Brooklyn'de kötü adamları toplama devri başladı ve polis ağlarını uzaklara kadar gerdi. Birkaç başı saklandığı yerden mutlaka çıkarmak lâzımdı. Sırf pek çok şey bildikleri için öldürülmek tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu anlıyarak korkan ve dehşete kapılan birkaçı adaletle teslim oldu.

Küçük Frankie Galluccio gibi, birkaçı da yanılıp bu işe girmişlerdi. 1920 yılı başlarında, Frankie bir akşam kızkardeşini bir bara götürdü. Bir delikanlı bu kıza gönül verdi ve Frankie'yi kötü düşüncelere sürükledi. Frankie bıçağını çektiği gibi, adını hırsız ve soyguncu takımının tarihine hiç silinmeyecek şekilde yazdı. Kıza abayı yakan kötü delikanlı, o zamanlar yavaş yavaş parlamaya başlayan Al Capone'ydi. İşte o gece Frankie, Al'e suç tarihinin en ünlü lâkaplarından biri olan «Scarface» yi yüzünü yaralıyarak kazandırdı.

Bu adam toplamının ilk günlerinde, Frankie gibi, bir takım delikanlılar polisin ağına düştü. Bunlar teşkilâtlı suç işleme çetesinin önemli üyeleri olmadıkları anlaşıldığı güne kadar tutuklu kaldılar, sonra salıverildiler. Hapiste kalanların hepsinin hiç olmazsa ortak bir yanı vardı. Hepsi de suçla ilgili bir şeyler biliyorlardı: Oysa içlerinden pek azı suç kelimesini yazmayı biliyordu.

Schultz'un beş yıl önce öldürülüşündeki esrarı Reles daha hikâyesinin başında ortaya döktü. Onun içindir ki,

Holandalının çetesini temizliyen Tahta Kuruşu Charlie Workman'la, Charlie'nin bunu yapmakla övündüğünü duymuş olan Allie Tannenbaum sorgu yargıçlığının listesinde en başta gelenler arasındaydı. Aslında, Dutch Schultz'un öldürüldüğü yer bizim yargı çevremiz içinde değildi. Ama, bunda teknik bir incelik vardı. Suç, bizi durmadan uğraştıran sendika'nın işiydi. Tahta Kuruşu bir çok suç işlemiş olan bir adamdı. Allie de altıya yakın öldürme işine yardım etmişti, bunu hesaba katmak gerekiyordu.

Allie hırşız ve soyguncu çetesi içinde ilerlemişti. Ufak tefek, kıvrak zekâlı, hep bitkin bir hali olan bu adamın çeteye girişi ve sonunda Lepke'nin profesyonel katillerinden biri oluşu, bu öldürme suçlusunun gelişmesini gösteren dikkate değer bir örnektir. Nautricoke'ta bir kömür havzasında doğmuş, Brownsville'de büyümüştü. On iki yaşında, yani akranlarının çoğu daha ilk okulu kıvıramadıkları bir yaşta, o ortaokulun üçüncü sınıfındaydı.

Allie'nin babası Catskills taraflarında bir otel sahibi oldu, Allie her yaz babasının otelinde (önce Rock Hill'de, sonra Sheldrake'in Conutry Club'ün pek çok adamları arasında) çalışırdı.

— Büyük bir oteldi bu, diye sonra kendisi anlattı. Bir kabaresi, bir gazinosu, bir barı, bir de yüzme havuzu vardı. Bu havuzda hem yüzülebilir, hem de içinde sandalla gezilebilirdi.

Catskills, her yıl pek çok turisti kendine çeken bir dağ, göl ve ağaç cennetidir. Atletler, sanayiciler, tiyatrocular, politikacılar, koca arıyan genç kızlar, hattâ adam öldürücüler hep buraya gelirler. Adam öldürücü de, her namuslu vatandaş gibi, dinlenmek ihtiyacında olduğunu iddia eder.

1925 yılına doğru, Allie'nin babasının oteline, emirlerini soğuk bir sesle homurdanarak söyliyken, goril maymunu gibi iri yarı Jack Shapiso adlı bir müşteri geldi. Bir şeye canı sıkıldı mı, hep: «defol be şurdan» demek âdetiydi, ama bu sözleri anlaşılmıyordu. Bu yüzden dostları ona «Gurrah (*)» demeğe başladılar. Çünkü homurdanarak verdiği

(*) Türkçeye çevrilmesi zor. Gurrah «Get out of here» (Defol şurdan) sözlerinin bozulup kısaltılmış şeklidir.

emirden anlıyabildikleri buydu. Allie, işte bu Gurrah vasiyetiyle zorla sızdırılmış paraların veznedarlığını eden, ya da bu paraları toplamakla görevli olan Shimmy Sales, işçi teşkilâtı uzmanı Curly Holtz ve Lepke gibi başka turistlerle münasebete girişti. Ticarî münasebetler değildi, tabii. Geceyi kabarede ya da gazinonun kumar salonlarında hep bir arada geçirirlerdi. Otel sahibinin oğlunu da seve seve aralarına almışlardı. Allie yaz sonundan önce para alamazdı. Onun için, biraz para sıkıntısı çekerdi. Binlik kaymeleri kâğıt peçete gibi deste deste kullanan delikanlıların arasına karışmış bir züğürdün şaşkına dönmemesine imkân yoktu. Bunlar da zenginliklerini her yaz zavallı züğürt Allie'ye göstermekten geri kalmamışlardı. Allie'nin olgunlaşması uzun sürmedi.

1931 yılı mevsimi sonunda, bir gün Broodway'de geçerken, dağ arkadaşlarından biri olan iri yarı Harry Schacter'e rasladı. Bu adamların ne türlü işler gördüklerini Allie az çok bilirdi. Ama, üstünde durmadı. Allie ile iri yarı Harry konuşmağa başladılar.

Hemen konuyu açan kötü oğlan:

— İş ister misin? diye sordu.

— İstemez olur muyum? Ucunda para varsa, diye Allie karşılık verdi.

— Lepke hesabına yapılacak bir iş var. Bunun ne türlü bir iş olacağını bilirsin.

Allie omuzlarını silktilti. Olsun, dedi. Hem zaten, iktisadî buhranın en civcivli zamanlarıydı.

— Git Lepke'yi bürosunda gör, diye dostu salık verdi.

Allie haftada otuz beş dolara işe başladı. Ona «çeşitli görevler, «özellikle» grev parçalamak» işleri verilmişti. Bunları sonradan kendisi anlattı. Sonra, çok güzel işler de verildi. Sendikaları ele geçirmek için yapılan mücadelelerde elliden fazla kavgaya grev parçalayıcı olarak katıldı. Dosyasına göre, New-York'tan Kaliforniya'ya kadar altı sözleşmeyi yerine getirmiş, yedinci kurbanın cesedini yok etmekte çeteye yardım etmişti. Kendisinden memnun kaldıkları muhakkaktı. Allie'nin haftalığı yavaş yavaş yüz yirmi beş dolara kadar yükseldi. Ölümle para sızdırma işlerinin hepsinde Lepke'ye yardım etti. Mevsimine göre, yer değiştirdi.

Yazın Catskills'e ya da Saratago'ya gider, kışı Florida'da geçirir, buradaki kumarhanelerde fedai olarak çalışırdı.

— Miami'de ilk çalıştığım yer «Deanville» di. Beni Lepke buraya yollamıştı. Bir yaz da Saratoga'nın bir kumarhanesinde çalışmağa gönderdiler.

Allie, Catskills taraflarını gayet iyi bilirdi, bu onun elinde büyük bir kozdu. Bilmediği kestirme yol yoktu. Göl-lerin ceset atılabilecek derin yerlerini de öğrenmişti.

1940 yılının Ocak ayında Allie, Florida'da idi, hiç bir işi yoktu. Çalışacağı kumarhane o mevsim kapalıydı.

— Hay Allah, nasıl ettim de düşünemedim, dedi kendi kendine. Haftalığımı alıyorum ya. Ben de herkes gibi tatil yapsam ya.

Bizim hücumla geçişimiz, ötekileri rahatsız etmediği gibi, bunu da rahatsız etmemişti. Sonra, gazeteler Pretty ile Dukey'in konuştuğunu, Kid Twist'le Bugsy'nin cinayet yüzünden «kodeste» olduğunu yazmıştı. Her yıl Florida'da buluşan haydut takımının keyfini kaçırdı bu. Allie, karısıyla beş yaşındaki çocuğunu bırakıp, Kuzeye giden ilk trene atladı. Brooklyn'e vardığında, gangsterlerin çoğu ya kaçmış, ya da hapse tıkılmıştı. Tahta Kurusu Workman veznedarlık ediyor, ücretleri ödüyordu. Allie hemen onu görmeğe gitti. Kırmızı Çetenin Detroit'te saklanmak üzere kendisine hazırladıkları yere gidebilmek için paraya ihtiyacı vardı.

Tuhaf tesadüf, Kid Twist «masa başına oturduğu» gün oluyordu bu işler. «Tanıklarınız yok, ama ben bunları nerede bulacağınızı size söyleyebilirim» dediği zaman da Allie'yi düşünüyordu. Yine o gün, polis memuru Abraham Bellesky, Workman'ı yakalamak için Brooklyn'deki Washington mezarlığına yakın olan evine gitti. Allie'yi evinde buldu. Bundan daha güzel bir şey olamazdı.

Tam adamını enselediğimizi, «Brooklyn kartalı»nın hemen gösterdiği tepkiden anladık.

Çetenin birkaç günden beri biraz gevşemiş olan hukukî eylemi birdenbire canlandı. Sahiden de, Allie'yi kişinin hürriyeti kanununa göre serbest bıraktırmak için hemen bir takım teşebbüslere girildi.

— Sorgu Yargıçlığı bürosu bu isteğe karşı gelmiyecektir, dedik biz mahkemeye. Sullivan kontluğu çevresi için-

de bir öldürme suçu işlemiş olan bu adamı yakalayacak devlet polisleri bu binanın içinde vardır.

Allie'nin nasıl birden fikrini değiştirdiğini görseniz şaşardınız: Şimdi kendini serbest bıraktırmakta hiç acele etmiyordu. Ama, çok kuşkuluydu.

— Anayasanın bana verdiği haklara dayanarak, sorulanlara karşılık vermek istemiyorum.

Üç gün uğraştık, ağzından bundan başka lâf çıkmadı. Kendisine sorulan sorulara biteviye bir sesle hep bu karşılığı veriyordu. Sanki kurulmuş bir plâktı. Onun için, mahkemeye çıkınca, onu suçlamakta acele etmedik. Allie hep gülümsüyor, ve: «Bu benim hakkım» diye bağıırıyordu. Ama, New-York devleti polislerinden Quian, Lawson ve Driscoll'un mahkemede bulunmalarını sağlamıştık.. Allie daha kapaşıya varmadan üstüne çullandılar ve onu Sullivan kontluğuna götürdüler. Sorgu yargıcı Deckelman Allie'yi karşılayacak formülü bulmuştu. O da İrv Askenaz'ın 1936 yılında öldürölmesinden Allie'yi, Pittsburgh Phil'i ve Gangy'yi suçlamaktı. Dukey, Pretty ve Kid Twist bu olayı ayrıntılarıyle anlatmışlardı.

Askenaz bir taksi şoförüydü. Dewey'le birlikte soruşturma yapanlara, Manhattan'da taksilerden nasıl zorla para sızdırdığını anlatmıştı. Aslı Litvanyalı olan bu Amerikalı küçük mülk sahibi kendi başına işler çevirmeğe, Catskills'e gidip, orada soruşturma yapmağa kalkışmıştı. Sonradan cesedi, otelin giriş kapısının yanında bulundu. Arabasının açık olan kapısından boylu boyunca yere yuvarlanmış, bir kaç metre kadar sürüklenmişti. Bir ayağı hâlâ arabanın içinde ve kafası tozlu yolun üstündeydi. On altı el ateş edilerek öldürölümüştü. Kanlı ve toza bulanmış cesedinin üstünde şu acayip: «Mutluluk Otelı» sözleri yazılı bir markâ salanıyordu.

Allie tam altı hafta susmakta devam etti. Tepelerin yersermeğe başladığı bir Mayıs günü, bir pazar sabahı, Bill Deckelman, Allie'nin hapishanedeki hücrelerine girdi.

Sorgu yargıcı bu pek anlayışlı olmıyan hayduda:

— Sizin için öyle şeyler söylediler ki, bunlara bakarak sizi bal gibi elektrikli iskemleye oturturlar, dedi.

Haftalarca yalnız başına kalan Allie'nin kendine olan güveni iyice sarsılmıştı. O eskiden fıkır fıkır kaynayan, şen sakrak bir insan iken şimdi bütün canlılığını kaybetmiş ufak tefek bir adamdı. Korktu. «Anayasanın verdiği haklar»ı kendine siper etmekten vazgeçti, yakındaki dağlarda işlenmiş altı öldürme suçunu bir çırpıda anlattı. Sonra:

— Brooklyn'li birisini görmek istiyorum, dedi.

Anlattıklarının çoğu Kid'in söylediklerini kuvvetlendirmişti. Dutch Schultz hikâyesini de anlattı. İçimiz biraz ferahladı. Çünkü, aşağı yukarı bu sırada Tahta Kuruşu Workman adaleti şaşırtmağa yeltenmişti.

Mart'ın sonlarına doğru, bir sabah büronun kapısı açıldı, sevimli ve neş'eli bir delikanlı rüzgâr gibi içeri daldı. Arkasında iyi dikilmiş bir elbise, boynunda renkli bir kırıvat, ayağında ısmarlama kunduralar vardı.

Adam öldürme suçları üstündeki soruşturmalarımız o sıralarda çığ gibi büyümekteydi, gece gündüz durmadan bizi uğraştırıyordu. Hiç yüzünü görmediğim türlü türlü insanlar: hırsızlar, kötü oğlanlar, adam öldürenler, hattâ saygı değer kimseler devamlı olarak bürolarımıza girip çıkıyorlardı.

Bu iyi giyinmiş vatandaşı görünce:

— Her halde avukat bu, diye düşündüm ve bir iskemle çekerek: Girin üstadım, oturun, dedim.

Oysa, o daha oturmadan, birlikte gelmiş olan polis:

— Yok canım, avukat filân değil, diye bağırdı, iskemleyi çekti. Tahta Kuruşu Charlie bu, dedi.

Adam Öldürme Anonim Şirketinin bir muamması olan Tahta Kuruşu Workman insanı şaşırtırdı. Yüzünün düzgün çizgilerine, kısa kıvrıkcık saçlarına bakınca, ona adam öldürücülükten başka, her şeyi yakıştıırırdınız. Oysa, dosyasından, sendika hesabına yirmiye yakın «iş gördüğü» anlaşılıyordu.

Tam on üç ay bu adamın zayıf bir noktasını bulmak için uğraştım. Adam öldürme meclislerinde öyle yüksek bir mevkii vardı ki, konuşacak olursa, — öldürme işini geriden idare eden — üstleri onun kemiklerini kırarlardı. Kandırmağa, korkutmağa çalıştım, her çareye başvurdum. Ben dolam-

baçlı yollardan türlü sorular sordukça, o tamamiyle kendine hâkimdi, sâkindi. Hiç renk vermeyişi beni çıldırtıyordu. Çoğu zaman iskemleyi kafasında parçalamak geçiyordu içimden. Her zaman nazik ve terbiyeliydi, ısmarlama elbisesini hiç buruşturmamağa dikkat ediyordu. Ama, on üç ay içinde, bir kerecik olsun «bugün ne günlerden?» diye sormak istemedi.

Tahta Kurusunun sorguya karşı cebelleşecek her zaman uyanık bir zekâsı vardı. Sorulan bir soruya soru ile karşılık vermeğe kalkışan bir takım haydutlar vardır. O öylesi değildi. Hiç bir şey söylemezdi. Hiç bir şey anlatmayan bir yüzle, hiç bir şey söylemeden saatlerce yüzümüze bakardı. Gittikçe büsbütün gülünç hale gelmeğe başladı bu. Meselâ, mahkemeye çıktığı gün tutanak kâtibi Steve Hggino âdet olan soruları, adını, doğduğu yeri, oturduğu yeri, vs. sormuş, sonunda da:

— Hiç yakalandınız mı? demişti.

— Galiba evet, ne zaman yakalandığımı hatırlamıyorum.

Tahta Kurusu hep o «hatırlamak için elimden geleni yapıyorum» edasını takınırdı.

— Kaç defa?

— Hatırlamıyorum, belki bir defa.

Oysa, hafızasını zorladığı sırada Tahta Kurusu, tutanak kâtibi Holding'in elinde tuttuğu, Federal Araştırma Bürosundaki dosyasını özetliyen «sarı kâğıt» ta, evvelce Charles Workman'ın dokuz defa yakalanmış olduğunu görürdü.

Tahta Kurusu için gösterdiği çabayı Sendika başka hiç bir öldürücü için göstermemiştir. Onu serbest bıraktırmak için girişmediği teşebbüs kalmadı. Bu çabalar öyle kararlıydı ki, Tahta Kurusu kefaletle serbest bırakılırsa, çok şey bildiği için, bir daha hiç konuşmamak üzere susturulacağı kanısına varmıştık.

Birkaç gün sonra, serserilik suçundan ötürü sanıklığı kaldırıldı. Ama, bu sefer tanık olarak hemen yine yakalandı. Yüz bin dolar kefalet istedik. Bu suretle, hırsız ve soyguncu takımına Tahta Kurusunu hapiste tutmak istediğimizi anlatmış oluyorduk. Bu ağır kefalet akçesini vermeğe

kalkışsaldı, bu sefer daha ağırını isteyecektik. Ayrıca bu derece önemli kefalet akçesi vermeğe kalkışan kimse ciddi bir soruşturma konusu olurdu.

Zaten, Tahta Kurusunun cüreti de sinir bozucuydu. Bu sakın haydut, elimizde birçok şehirlerdeki para sızdırıcıların başlarını temsil ettiğini, kendisinin de öldürme suçlarına karıştığını gösteren delil bulunduğunu biliyordu. Yine de öyleyken, zahmet edip bir tek kelime söylememekte inat ediyordu.

Kefalet akçesi istememizden bir hafta sonra, eski isteklerinde ısrar etmişti. Ferdî hürriyet hakkına dayanarak, kendisini niçin hapiste tuttuğumuzu ispat etmemizi istiyordu. Kısacası, bu bir ültimatımdı. Tahta Kurusunun «uzun boylu konuşacağından» kuşkulanırsa, kendisini hapishanede bile öldüreceklerini biliyordu. Bu yüzden, onun bu yeni teşebbüsü, çeteye kanunlarına saygı gösterdiğini anlatmak için verilmiş umutsuz bir işaretti. Kendisini koruyucularına bağliyan hiç bir bağ bulunmadığını Tahta Kurusuna göstermenin sırası gelmişti. Nihayet: «Dutch Schultz'un öldürölmesindeki esrarın anahtarını bu adam verebilir» lâfını ortaya attık.

Mahkemeden hayret mırıltıları yükseldi. Bug ile ilk defa beş yıllık bu esrar arasında bir münasebet kurulmuş oluyor ve yine ilk defa onun adını ağzımıza alıyorduk. Workman işin renginin değiştiğini anlamıştı şimdi.

Bildiklerimizi, tabii ki, Newark savcısı William Wachenfeld'e de anlattık. Nihayet 1941 yılı başında, Workman'ın yargıç karşısına çıkarılmasını sağladık. Çete onu kurtarma çabalarını daha da arttırdı.

İki hafta sonra, Patron Benny Tannenbaum (Allie ile hiç bir münasebeti yoktu) Bronx'ta Featherbeard Lane'deki dostlarının kundaktaki çocuğuna baktığı sırada öldürölldü. Benny'nin ölümü ile, soruşturması yapılmakta olan meseleler arasında haftalarca hiç bir yakınlık görölmedi. Sonra, habercilerimizden biri bize ilgi çekici bir takım bilgiler verdi. Anlaşılan Tahta Kurusu, ortaklarına hiç haber vermeden, Benny'yi para ile kendine yardımcı tutmuştu. Adalet Tahta Kurusunu sorguya çekince teşkilât, onun sağ kolu olan Benny'nin epey şeyler bildiğini hatırlamış olacaktı.

Sonradan, Mavi Sakallı Magoon'un da bize söylediği gibi «Benny'nin Tahta Kurusunu elektrikli iskemleye oturtacak bir çok şeyler bildiğinden hiç şüphe yok» tu.

Bu işlerin ortaya çıkarılması suç millî teşkilâtının ortaya çıkarılmasından on dört ay sonra oldu. Bu sırada teşkilâtın üyeleri ya yakalanmış, ya da dağılmıştı. Nihayet, biz de bunların eylemleri üstüne çok şey öğrenmiştik. Ama, yine de öyleyken, bu öldürme şirketi hâlâ çalışıyordu. Çünkü, Benny'nin ölümü tek başına bir olay değildi. Çete daha başka öldürme teşebbüslerine girişmiş, bunlardan hiç olmazsa birini başarıyla sona erdirerek, bir kişi daha öldürmüştü.

Kid Twist'le Allie'yi, Nisan ayı başlarında, Newark mahkemesine verdik, ikisi de büyük jüri kurulunun karşısına çıktı. Workman ağır bir öldürme suçu işlemekten sanıktı. Suçluyu geri verme meselesi ortaya çıktı. Büyük savaşın başladığına işaretledi bu. Dâva Yüksek Mahkemenin Brooklyn'deki yargıcı Peter B. Smith'e verildi. Tahta Kuruşu çukolata rengi gömleği ve gök mavisi süveterile pırıl pırıl parlıyordu. Çetenin mahkeme salonuna girmesine fırsat vermedik. Bir mangadan fazla polis mahkeme salonunu ve koridorları tutmuş, içeri girenlerin kimlik belgelerine iki defa bakılıyordu.

Tahta kuruşu, yakalanması gibi, kendisine uygulanan şeylerin de kanunsuz olduğunu iddia etti, bir kovuşturamazlık kararı verilmesini istedi. Sonra, başka bir taktik kullandı:

— Workman lehine hayatî önemi olan tanıklıkta bulunacak bir adam var. Ama, şu anda Batı'da bulunuyor, diye avukatı savundu. Ancak üç hafta sonra burada bulunabilir. Onun tanıklığı dâvaya üçüncü bir kişiyi karıştıracaktır.

Artık bu kadarı fazlaydı. On üç aydır karşımızda saatın kaç olduğunu bile söylemek istemiyen bir öldürücü vardı. Bu gün mahkemenin karşısına çıkıp, «kanun yararını» düşünüp, «açıl susam» diyecek, Dutch Schultz'un asıl kaatlinin kim olduğunu gösterecekti. Tevekkeli bu herife Tahta Kuruşu dememişler!

— Batıdan gelecek bu esrarlı tanık kimse söyleyin, diye ben hücumla geçtim.

— Adını söyleyemeyiz, diye Tahta Kurusu'nun avukatı ısrar etti. Polis eziyet eder.

O zaman mahkemeye döndüm, dedim ki:

— Workman yeryüzünün en azılı, en korkunç kaatillerinden biridir. Onu New-Jersey yargı çevresinden uzak tutacak her geçen gün sanık aleyhinde tanıklık edecek kim-selerle aileleri için ciddî bir tehlikedir.

Bu sözlerimin üzerine Yargıç Smith sanığın bize geri verilmesini emretti. Onunla aynı günde Reles'le Allie de mahkemeye gelmiş ve New-Jersey'e geri verilmişlerdi. Tahta Kurusunun avukatları tanığın varlığından şüphe ettirecek tarzda konuşmağa devam etti.

Oturumlara daha başlamadan önce:

— Bu tanığın kim olduğunu, dâva sırasında söyleyeceğiz, dediler.

Tahta Kurusu, Kid Twist mahkeme karşısına getirilinceye kadar bu tutumunu muhafaza etti. O zaman aklına bir fikir geldi. Kid hikâyesi, onun için, ağır öldürme suçundan ötürü mahkûm edilip, ölüm cezasına çarptırılması demekti. Tahta Kurusu birden ayağa kalktı ve «savunmasıyla hiç bir ilgisi olmamak üzere» lehte konuşacağını bildirdi. Ona sadece ömrü boyunca hapis yatmaya mal olurdu bu. Esrarlı tanık bu güne kadar hâlâ Batı'dan gelmemişti. Workman New-Jersey devleti hapishanesinde yatmaktadır. 1951 yılı ilkbaharında yemin üzerine serbest bırakılmasını istedi, ama isteğinin 1955 yılından önce dikkate alınması ihtimali pek azdı.

Dutch Schultz'un öldürülmesine katılanlardan yalnız Piggy ceza görmedi. Ortada dolaşan dedikodulara göre, cinayetin işlendiği yere yakın oturuyormuş, çete teşkilâtında büyük mevkilere yükselmiş.

Kid, gangster başlarının tanıkları öldürmeğe çalışacaklarını söylemişti. Amansız bir şekilde ve debelenen hayvanlar gibi gaddarca mücadele edeceklerini ve bizim hiç tanımadığımız öldürücüleri getireceklerini söylemişti. Bizim dâvayı boğuntuya getirmek için ellerinden geleni yapacaklarını söylemişti. Kid ne kadar haklıymış meğer!

Daha soruşturma başlar başlamaz belli ve teşkilâtlı bir muhalefetle karşılaşmıştık. Aradığımız adamlar birer birer ortadan kayboluyordu... Albert Anastasia ve hempaları, Vito Gurino, Dirty Jimmy Ferraco, Dandy Jack Parisi, Tony Romeo gibi cinayet uzmanları kaybolanlar arasındaydı. Sonraları birkaçının öldürüldüğünü öğrendik. Ama, çoğu kaçmıştı.

Kaçmak, saklanmak zorunda kalmak adama çok tuzlu-ya oturur. Bulunduğu yerin söylenmemesi, iyi ve düzenli olarak haber alması için büyük paralar harcaması gerekir. Yalnız kaçanları beslemek için değil, ağımıza düşenlerin avukatlarını doyurmak için de her zamankinden daha çok paraya ihtiyaç vardı. Memleketin en büyük hukukçularını müşavir olarak tutuyorlardı. Elllerinde memlekette ceza dâvası alan en ünlü avukatların bir listesi vardı. Üç cinayet suçundan sanık öldürücüler başı Albert Anastasia'yı başarıyla savunmuş olan Sam Leibowitz öteki kaatilleri de savunmak için peşin olarak tam yüz bin dolar para almıştı. Bu şartlar içinde çetelerin kasalarına düzenli olarak para girmeliydi. Bu işi nasıl becerdiklerini bir türlü öğrenemedik.

Millî teşkilâtın antenleri vardı. Kid'in konuştuğu haberi alınca, hemen tepki gösterdi. Çete başlarından bazıları koşup New-York'a geldiler. Birkaç yıl önce Kaliforniya'ya göç etmiş olan Buggsy Siegel başta geliyordu. Gelirken, Detroit Kırmızı Çetesinin en gözde adamını da yanında getirmişti. Geçirdikleri buhran üstünde başkalariyle toplanıp görüşebilmek için, Park Avenue'nün en iyi otellerinden birine yerleştiler. Memleketin her yerinden gelen sendika temsilcileri burada toplandılar.

Suç teşkilâtının yüksek otoriteleri sekiz gün durmadan gizli toplantılar yaptılar. Millî Sanayiin tehlike içinde olduğunu anlamışlardı. Kid Twist teşkilâtın köprü başı denecek en önemli yerinde bulunmuştu. En gizli sırları ortaya dökebilir, millî teşkilâtın varlığını haber verebilirdi. Onun için, bizim yaptığımız soruşturma boğuntuya getirilmeliydi, bu noktada hepsi de anlaştı. Bu meclisin üyeleri telâş ve heyecana kapılmamışlardı. Son bir kere daha toplanıp, işleriyle

ilgili son ve önemli kararlar verdiler. Aşağıdaki esaslara göre kesin olarak ve hemen hücumla geçmeyi tasarladılar:

1 — «Kaçanları Koruma ve Yardım Sandığı» kurmuşlardı. Bu sandığa sendikanın bütün üyeleri katılacaklardı.

2 — Adalet tarafından aleyhte tanık olarak yakalanmış olanlara ve çetenin henüz serbest olan para ile tutulmuş adamlarına karşı bir «kökünü kurutma savaşı» ilân etmişlerdi. Çünkü, bu adamlar resmî makamlara değerli bir takım bilgiler verebilirlerdi.

Koruma Sandığı mahallî ölçüde kurulmadığı gibi, toplanacak para miktarı da verenin cömertliğine bırakılmadı. Çete başları bir Genel Komite seçtiler. Bu komite bütün katılanlardan en çok parayı almakla görevliydi. Sonucu, kaçak olan gangsterler ve bir yere gitmiyen aileleri, cömert bir amcanın mirasına konmuşlar gibi, bol para ile beslendi. Bu gelirlerin kaynakları çok ve çeşitliydi. Çetenin savaş bütçesini beslemek için işçi sendikaları üyelerinden alınan para kullanıldı. Evvelâ kendilerinden para sızdırılan namuslu insanların kurdukları sendikalar da bu fazla olarak istenen haraca, çetenin kanununa boyun eğdiler. Bunlar arasında, Louis Capone ile kardeşinin hâkim oldukları taşıt işçileri sendikası da vardı. Ağır çalışma şartları altında ezilen bu insanlar için bu parayı vermekten başka çare yoktu.

Yoksa, işin ucunda işsiz kalmak vardı. O daha kötüydü.

Bugsy Siegel'in kendisinin toplantılara başkanlık etmesi, çete başkanlarının durumu ne kadar ağır gördüklerini anlatır. Zaten, bize söylemişlerdi: «İşin içinde Bugsy bulunduğuna göre, Brooklyn'in patronları ya kaçmışlar, ya yakalanmışlardır. Bu işler tavsayınca kadar, bıçkınları koruyabilecek bir tek adam varsa, o da budur.»

Bizi en çok endişeye düşüren şey, çetenin para bulma yollarından çok, sendika içinde girilen kökünü kazıma savaşıydı. Sendikayı böyle güçlü hale getiren biricik sebep, çete başlarının onu gizli tutmasını başarmalarıydı. Şimdi, bütün memlekete dehşet ve korku salacaklardı. Doğu kıyısından Batı kıyısına kadar her yerde tehlike işareti verildi. Sorgu Yargıcına evvelce yardım edenlerin, ya da ona yardımcı dokunacak bir şeyler bilenlerin «dikkati çekildi».

Sorgu yargıçlığı bürosu resmî bir şekilde ilân etti ve dedi ki:

— Şehre yabancı bir takım öldürücüler gelmiştir. Bunların buradaki işi, kendilerini rahatsız edenleri öldürmektir. Harekâtı Buggsy Siegel idare etmekte ve ortadan kaldırılabilecek olanları o göstermektedir.

Alârm işaretini vermeğe bizi zorlayan bir takım sebepler vardı. Kurtlar birbirlerini yiyorlardı. Bu adam öldürme ustaları haklı haksız, hapiste olsun serbest olsun, birazcık şüphe ettikleri herkesi başlarından savma işine girişmişlerdi. Dehşet ve korkuya kapılan bazı kötü oğlanlar sırf bildikleri şeyler yüzünden damgalandıklarını anladılar. Çetenin en etkin taktiği idi bu. Biz de bunu kabullenip, bundan faydalandık. Tasarılarını başarısızlığa uğrattık, haydutlara yaşamayı mı, ölmeyi mi istersiniz, diye sordurduk. Daha soruşturmalarımızın başından beri, bizce önemli olan şeyin delil ele geçirmek olduğunu biliyorduk. Biz delil ele geçirmeğe çalışıyorduk, onlar da elimizde delil olabilecek her şeyi ortadan kaldırmağa çalışıyorlardı. Mücadele şiddetli, hatâ bazan lüzumundan fazla şiddetliydi.

Tombes hapishanesindeki hücrelerinden bize meydan okuyan Happy Maione, Kid'in konuştuğunu duyunca, çılgına döndü. Birkaç haftadır savurduğu göz korkutmalarını tazeliyerek:

— Bu Sorgu yargıçlığı bürosundaki herifler kendilerine iş arıyorlar, öyle mi? Pek âlâ. Biz de onlara uğraşacak iş bulalım. Brooklyn'de her köşe başına «bohçalar» (*) bırakalım da görsünler.

Maione serbest olan öldürücülere yine bazı emirler gönderdi. Tombes hapishanesindeki haberleşme şebekesi bunları City hapishanesine ulaştırıyordu. Maione'in kardeşi Duke Maione burada serserilik suçundan ötürü doksan günlük cezasını çekmekteydi. Şunu da söyleyelim ki, hapishaneye geleli beş hafta olduğu halde, onu kurtarmak için hiç bir teşebbüse girişilmemesi dikkate değer. Oysa, çeteden biri kodesi boyladı mı, hemen serbest bırakılması isteğinde bulunulurdu. Happy, Duke için böyle bir istekte bulunulma-

(*) «Bohça» gangsterlerce ceset demektir.

makta titizlik gösterdi. Hiç kuşku uyandırmadan, serbestçe ziyaret edilebilen Duke, böylelikle, mükemmel bir haberleşme teşkilâtı kurmuştu. Ayrıca Happy, emrettiği görevlerin başarısızlığa uğrayıp uğramamasından, ne zaman yerine getirildiğinden daima haberdar ediliyor, Dukey'in başına bir dert gelmesini de istemiyordu. Dukey, hapishanede hiç etliye sütlüye karışmıyan, suçun işlendiği saatte suç yerinde bulunmıyan bir adam durumundaydı. Sonunda, serbest bırakılması için teşebbüslere girişilince, avukatı Duke'un üç çiçek mağazasını işleten, namuslu bir iş adamı olduğunda ısrar etti. Duke'ın evvelce on bir defa yakalandığının hiç lâfını etmedi. Yüksek Mahkeme yargıcı (o zaman sorgu yargıcı yardımcısı olan) Vincent Keogh:

— Çiçek mağazaları başka bir takım eylemleri gizliyebilir pek âlâ, dedi. Duke de hapisten kurtulamadı.

Kid konuşmağa başladıktan az bir zaman sonra, Vito Gurino, Dukey'yi iki kere hapishanede görmeğe gitti. «Socco» yu altıya yakın adam öldürme, bir de eşine az rastlanan bir ırza geçme suçundan ötürü sonra arıyacağımızı daha o zaman nereden bilebilirdik? Kid söyleyeceklerinin hepsini birden, bir çırpıda söyleyemezdi ya! Demek ki, daha Gurino'ya sıra gelmemiştir. Gurino, kendisini adam öldürme suçu ile suçlayabilecek birkaç görgü şahidini temizlemek için Happy'den kesin emirler almıştır. Onun içindir ki ekmekçi Joe, bir süre, ötede beride saklanmaktan başka bir çare bulamadı.

Joe Liberito — İngilizceleştirilmiş adıyla Liberto —, eskiden fırıncılık ettiğinden ötürü, ekmekçi lâkabıyla anılırdı. Belki on yıldır ne bir dilim ekmek yoğurmuş, ne de bir börek yapmıştı. Ekmekçi çeteden değildi, ama bıçkınların hepsini de tanırdı. Gurino'nun ortaklarından olduğu Gündoğdu garajında yıllarca gece bekçiliği etmişti. Bu garaj, Ocean Hill haydutlarının karargâhı olan Atlantic Avenue ile Eastern Parkway'in birleştiği köşebaşından iki üç adım ötedeydi. Gece bekçiliği ettiğinden ötürü birçok şeyler görmüş olan Ekmekçi Joe, «kardeşler» in gözünde hiçbir itibarı da olmadığından Happy hapishanedeki hücrelerinden bu adamı ölüme mahkûm etmişti. Ekmekçi, Maione aleyhinde son derece önemi olan deliller verebilirdi.

Joe başka bir garajda iş bulmuştu, ama Happy'nin kaynı Joe Dadonna onu bu yeni çalıştığı yerde buldu. Ekmekçi-yi arabasına çağırdı, «birlikte bir yere gitmeleri lâzımmış, çünkü.» Long - Island'ta epey uzak bir yere gittiler.

Dadonna, Ekmekçi Joe'yu boş bir eve kapadı ve başında durdu. Birini beklediği anlaşıyordu. Ekmekçi bu işin altından bir çapanoğlu çıkacağını anlamağa başlamıştı. Bir fırsatını kolladı... Arası biraz geçtikten sonra, Dadonna ceplerini karıştırdı, cıgara paketini çıkardı, ama boştu. Dakikalar geçtikçe, canı daha çok cıgara içmek istiyordu. «Bir kaç dakika uzaklaşsam, rehin pek âlâ yalnız durabilir diye düşündü. Ekmekçi benim gittiğimi anlayıncaya kadar ben dönmüş olurum». Dadonna'nın kapıdan süzülmesiyle, Ekmekçinin arkadaki pencereden atlaması bir oldu. İtince, pencere açılıvermişti.

Joe Liberito bir süre deli gibi koştu, nereye gittiğinin farkında değildi. Sonra, geçen birini durdurdu, evi uzak olduğunu söyleyip, ödünç kırk sent vermesini rica etti. Bereket versin, adam halden anlıyan biriydi, kırk senti verdi. Joe, Brooklyn'e giden ilk trene atladı, ama New-York'la Long - Island arasındaki Jamaica'da indi. Annesi burada otururdu. Ölüm korkuları içinde olan Ekmekçi çetenin peşini bırakmıyacağını biliyordu. Geceyi annesinin evinde geçirdi. Biri ona akıl verdi, şehrin öbür ucunda bulunan Westchester kontluğundaki Yonkers'e gitmesini söyledi.

— Bu kasabaya hiç gitmedim, beni orada kimse tanımaz, belki kolayca saklanırım, diye düşündü.

Aşağı yukarı bir hafta mobilyalı küçük bir odada saklandı. Ama, bu sırada, Dadonna tekrar görüldü. Happy'nin kaynı «Long - Island'taki evin penceresinden atlayıp kaçmak suretiyle nezaketini kötüye kullanan Ekmekçinin, elinden kurtulamayacağını» söyledi.

Çekip gitmeden önce, yine geleceğini ve bu sefer Joe'ya hakettiği dersi vereceğini açıkça söyledi.

Anlaşılan bu lâflardan başka biri korkmuş. Tam bu sırada, Joe'nun saklandığı yeri bize haber verdiler. Dört polis memuru onu saklandığı delikten çıkardı. Ekmekçi ağzını açıp konuşursa, başına neler geleceğini düşünmemelik edemezdi. Hiç istifini bozmadı.

Verdiği emirlerin adamları tarafından yerine getirilmediğini gören Happy'nin sabırsızlığı gittikçe artıyordu. Her zamanki ulaştırma vasıtalarıyla Gurino'ya bu işle ilgilenmesini emretti.

Joe Liberito, Long - Island'taki Queens County sivil hapshanesine kapatılmıştı. Borç veya küçük suç işlemiş kimselerin hapsedildikleri sivil hapishaneleri birbirine karıştırmamalıdır. Sivil hapishanelerde o kadar az mahkûm vardır ki, bu yüzden hapishane görevlilerinin de sayısı azdır. Queens hapishanesinde hücreler anahtarla bile kilitlenmezdi. Ekmekçi Joe'nun hapsedildiğinin ertesi günü gece tek görevli şerif yardımcısı William Cassel'di. Saat on bir buçuk sularında Joe yatağına uzanıp dinlendiği sırada, Cassel hücresinin kapısında göründü. Joe bize:

— Victor Gurino'yu görmek isteyip istemediğimi sordu bana, ben, hayır dedim, diye anlattı. Yine de öyleyken, Cassel beni hapishanenin mutfağına götürdü. Gurino burda bir masanın kıyısına ilişmişti.

Gurino damdan düşer gibi hemen:

— Ne söyledin? diye sordu.

Çete o karışık günlerde ya yalan yanlış haberler alıyor, ya da haber almakta sıkıntı çekiyordu. Onun için, bıçkılar Joe'nun konuşup konuşmadığını bilmiyorlardı.

— Hiç bir şey söylemedim, dedi Joe. Vito Gurio'nun yüreğine su serpmişti.

Bu görüşme sırasında başka bir şey konuşmadılar. Gurino harekete geçmeğe henüz hazır değildi. Üç dört akşam sonra yine hapishanenin mutfağındaydı. Yine lâfı aleyhte tanıklığa getirdi ve Joe'ya tekrar sordu:

— Hiç bir şey söylemedin mi?

— Hiç ağzımı açmadım, diye Joe Liberto tekrarladı. Happy'nin benden yana yüreği rahat olsun.

Vito ferahlamış gibiydi. Ne olursa olsun, Ekmekçi'yi sıkılamak, kendi haline bırakmak istediği meydandaydı.

Sevimli bir eda ile, hattâ elinden gelen bütün sevimliliği göstererek:

— Bir şeye ihtiyacın olursa, gardiyana söyle, o istediğini yapar, dedi. Ekmekçi fırsatı hiç kaçırmadı. Cassel'e doğru döndü:

— Bana iki çift çorapla, birkaç don aldırın, iki dolar da para verin, dedi, cıgara aldirmek için lâzım olur.

Gurino: «Olur» diye homurdandı.

— Eğer benimle gezmeğe gelmek istersen, gardiyan sana gece saat birde izin verecek, dedi haydut.

Bu «gezme» lâfı Ekmekçinin rahatını kaçırdı. Vito hapishaneye istediği gibi girip çıkabiliyordu. Gecenin saat birinde kendisini alıp «gezmeğe» götürmesini kim engelliye bilirdi. Joe bunun ne demek olduğunu bilirdi.

Ekmekçi Cassel'in kendisine çorapları ve bütün istediklerini getirmesini bekledi. Geldiğinde, kuru ve soğuk bir eda ile ona: «Vito'nun yüzünü görmek istemiyorum,» dedi. Sivil hapishane olduğundan, Queens hapishanesi mahkûmların bazı imtiyazlardan faydalanmalarına müsaade ederdi. Yazı yazmak için yanlarında kalem bulundurabilirler, mutfakta yapılan dondurmadan yiyebilirlerdi. Dondurmayı karıştırmak için bir beyzbol «sopası» kullanılırdı. Joe «sopa» yı ele geçirmenin çarelerini aradı. Dışbudak ağacından yapılma kocaman sopayı hücresinin penceresini çubuklarından ayıran tarafa doğru çevirdi. Şafak vaktinden önce gezme yapmak isteklerini karşılamağa şimdi hazırды.

Bu sırada, Gurino da plânlarını hazırlıyordu. Yüzünün hapishanedekiler tarafından iyice tanınmağa başladığını anlamıştı. Kendine bir yardımcı arayıp buldu. Söylediği işi yapması için eline yüz dolar sıkıştırdı. Elinde Joe Liberto'nun serbest bırakılmasını isteyen yalancı belgelerle hapishaneye başvuracaktı. Hırsız ve soyguncu takımı tarafından sık sık kullanılan bir usuldü bu. Eğer iş bu yoldan becerilemezse, gardiyan susturulacak, Ekmekçinin hesabı da kolayca görülmüş olacaktı. Bu işin nasıl yapılacağını düşününce, yardımcıyı tepeden tırnağa kadar soğuk bir ürpermedir aldı. Yüz doları kaptığı gibi, soluğu Sorgu Yargıcının bürosunda aldı, hikâyeyi ayrıntılarıyla anlattı.

Çetenin elinde son şanstı bu. Joe çevrenin kanunlarına saygı göstermişti, ama çetenin kendisini bir daha konuşmamak üzere susturacağını da anlamıştı. Çetenin kendisi Ekmekçiyi konuşturdu.

Öldürücüler kökünü kazıma savaşı için Doğu kıyısından Batı kıyısına kadar sıra halinde dizildiler. Ava çıktıkla-

rı zaman da peşine düştükleri saklanacak iyi bir yer bulamadıkları gibi, başlarını sokacak bir delik de bulamadılar.

Dehşet ve korkuya kapılıp kaçan her gangster, hayatının sadece teşkilâta karşı dürüst davranmasına değil, bu dürüstlükten ayrı olarak teşkilâta «Güven» vermeğe de bağlı olduğunu bilirdi. Her biri büyük bir üzüntü ve heyecan içinde «ölüm sırası bana mı geldi?» diye kendi kendine sormağa başladı. Kökünü kazıma savaşı işte o zaman yine canlandı. İçlerinden hiç biri, hayatını kurtarmanın biricik yolunun, işi gidip polise haber vermek olduğuna inandığı güne kadar, gerçekten polise başvurmak niyetinde değildi.

Bundan sonraki haftalarda, Adaletle, kaçan haydutları arayan çetenin öldürücüleri arasında bir ölüme karşı gelme yarışı başladı. Her kurtarışımızda, adamın ölümüne tam da birkaç saat kalmış olduğunu gördük. Bu haydutlar insanı hayrette bırakacak bir kolleksiyon teşkil ediyordu. Hikâyeleri ise, insanı büsbütün hayrette bırakır.

Birinci derecede önemli birer tanık haline gelenlerden birkaçı da şunlardı:

JULIE CATALANO

Angelo (Julie) Catalano'nun okuması yazması yoktu pek. Ama, mitralyöz gibi konuşurdu.

Julie zayıf, uzun boyluydu. Konuşurken elini kolunu, omuzlarını, yüzünü oynatırdı. Pandomim yaparken bile, güzel konuşurdu. Öyle çalçeneydi ki, gazeteler ona «Kings kontluğunun en baş bülbülü» lâkabını taktılar.

Julie Happy Maione'la okul arkadaşıydı. Toy bir delikanlı tecrübeli bir insana nasıl hayransa, o da ona öyle hayrandı. Taksi şoförüydü, ama bir gün birden bire bu işi bıraktı. Bunu kendisi şöyle anlattı:

— Soyguncu âletleri yüzünden başım derde girdi.

Bu işten ötürü on bir ay hapis yattı. Çıktıktan sonra, Happy onu, Gurino'ya ve Dasher Abbandando'ya yılda kırk bin dolar safi kâr bırakan işler için haftada otuz dolarla veznedar olarak çalıştırdı.

Çiftebahisçi bu tatlı yüzlü haydudu başka işlere yönelttiler. Usta bir şofördü, New-York'un trafik işlerini çok iyi

bilirdi. Bu üstünlükleri yüzünden, on adam öldürme sözleşmesinin uygulanmasında çete tarafından resmî şoför olarak kullanıldı. Hiç bir parmak izi bırakmamakla da övünürdü.

Julie, sokak başlarındaki gangsterlere karşı giriştiğimiz ilk mücadelede toplananlardandı. Serserilik suçundan ötürü, altmış günlük bir hapis cezası giymişti. Oysa, kardeşi, babası onun adına bir takım belgeler düzenleyip para yatırmış. Julie'yi esrarlı bir şekilde kefaletle serbest bırakmıştı.

Belki bize bilgiler verir diye, gangsterlerin Julie'ye göz koyduklarını, ancak üç hafta sonra öğrenmiştik. Ama, Julie nerdeydi ?Kökünü kazıma savaşı yoksa onu da ortadan kaldırmış mıydı? Yoksa hâlâ konuşabilir miydi? Polis memurlarından Johnny Mc Donough ile Babe Werner, Catalano'nun evine koştular. İçeri girdiklerinde, Julie sevinçle bunların kucağına atıldı. Doğrusu, oldukça yeni bir şeydi bu. Çetelerden hiç birinin, hele böyle bir zamanda polisi sevinçle karşıladığı hiç görülmedik bir şeydi. Julie neşe ve sevinç içinde:

— Beni kodese atın, diye kekeleydi. Adalet gelip beni yakalasın diye Tanrıya dua ediyorum.

Sonradan öğrendik ki, birkaç dakika daha gecikilseymiş, çenesini açıp bülbül gibi bize her şeyi söyleyen Julie'nin yerinde yeller esecekti.

Serserilik suçundan mahkûm edilince, gangsterler kardeşine Julie'yi kefaletle serbest bıraktırmasını emretmişler. Kardeşi bunu yapmak istemiyordu. Julie'nin hapisanede hiç bir derdi, hiç bir sıkıntısı yoktu. Oysa, haydutlar Julie'nin kardeşine, kendisine söylenen şeyi yaparsa iyi eder, diye haber göndermişler. Hapisten çıktığı gün Vito Gurino Julie'yi görmeğe geldi.

— Happy seni görmek istiyor, dedi Vito Gurino.

Julie metroya atlayıp, bir mahpusu görmek isteyen herhangi bir ziyaretçi gibi Tombes hapishanesine gitti. Gurino'nun dediği gibi, Happy, Julie'yi görmek istemişti, ama bu bizim soruşturmaların kızışmasından önce istenmiş bir görüşme idi. Şimdi, Happy'nin son istediği şey, kendisinden kuşkulanan bir adamın ziyaretiydi.

— Hay Allah cezanı versin, ne yapmağa geldin sen buraya? diye Julie'ye sordu. Pretty ile Dukey'nin olanı biteni «uzun boylu anlattıklarını bilmiyor musun yoksa? Kendini yakalattıracaksın.»

— Vız gelir, diye Julie karşılık verdi. Socko beni görmek istediğini söyledi.

— Kalkıp buraya gelmekle çok tehlikeli bir iş yaptın, bunu yapmamalıydın. Sana söyleyeceğim tek şey şu: Hemen evine dön. Mahallede kimseye görünme. Ortadan kaybol. Buradan çıkınca, kazasız belâsız çıkıp gittiğini bildiren bir iki satırlık bir mektup yaz, yolla bana.

Julie niçin evindeki rahatından olacağını anlamamıştı. Western Union Kumpanyasının kendi evi yanındaki telgrafhanesine varıncaya kadar sabretti, buradan Happy'ye çektiği hiç te ortadan kaybolmak niyetinde olmadığını bildiren telgrafta:

— İyiyim, evime dönüyorum, diyordu.

Her zaman olduğu gibi, «yorum» yerine «yom» yazmak gibi bir yanlış yaptı. Gösterilen bu güvensizlik Happy'nin kuşkularını arttırmıştı. Julie'nin konuşması çok tehlikeli olurdu. Bildiği çok şey vardı, hele geçen yıl işlenen çifte cinayeti gayet iyi biliyordu. Bu cinayet 1939 yılı şubatında duvarcı işçileri sendikasyndaki savaş sırasında işlenmiş, bu savaşta üç siva işçisi öldürülmüştü. Duvar işçileri sendikasını kontrolleri altında tutan Louis Capone ile kardeşinin bu kan dökülmesi işinde parmağı vardı: her emekçiye günde bir dolarlık yeni bir öşür yüklemişlerdi.

İşçilerin bazıları bu haracı vermek istemediler. İşlerinden Cologero Veruso adlı biri öyle karşı geldi ki, Louis Capone haraca karşı gelinmesini tamamiyle ortadan kaldırmak için bu adamı öldürtmekten başka bir çare bulamadı. Louis bunu tamamiyle sendika meselesiymiş ve siva işçileri «iş» halletmek zorundaymış gibi gösterdi. Cesare Lattro ve Antonio Siciliano'yu bu işle görevlendirdi. Bunlar siva işçisi olup, kaatil olmadıklarından teklifi soğuk bir şekilde geri çevirdiler. Capone öyle fiyaka yutacaklardan değildi. Ocean Hill'i ve Brownsville'li öldürücüleri iki siva işçisini «temizlemek» le görevlendirdi.

Lattaro ile Siciliano hem birlikte çalışırlar, hem de bir buldog köpeği ile birlikte yaşarlardı. Ocean Hill haydutlarının ünlü Köşe'sinden birkaç bölük ev ilerde Bergen Street'teki bir apartmanın bodrum katında bekârlık karargâhlarını kurmuşlardı. Bu apartman bu bekârların en iyi öldürülecekleri yerdı. Louis Capone'ye kafa tuttukları günden beri Lattaro ile Siciliano'nun gözlerini dört açmaları gerekirdi.

6 Şubat gecesi yavaşça kapı vuruldu. Kim o? dediler. İnsanı baştan çıkaran tanıdık bir kadın sesi «Benim» diye karşılık verdi. Cesare ile Antoino, bekâr olduklarından, ara sıra eve kadın aldıkları, kadın getirdikleri olurdu, tabii. Kapı gözünden baktılar, beyaz blüz, kırmızı tüylü kara şapka giymiş çekici genç bir kadın gördüler. Güzel yüzü yana dönüktü. İki kafadar bu gelenin ara sıra eve aldıkları kadınlardan biri olup olmadığını birbirlerine sordular. Kapıyı açtılar, karanlıkta hemen kocaman bir karaltı belirdi, kadının yanına geldi. Kadınla adam tabancalarını çekip, iki sıva işçisini yere devirdi. Sonra, havlıyan buldog'a da birkaç el ateş etti. Kadınla yanındaki kavalye sokağa fırladılar. Kendilerini bekliyen bir arabaya atladılar. Araba çalıştı, şoför direksiyon başındaydı. Üçü de son hızla gözden kayboldu.

Bekliyen başka bir araba bunların peşine düştü. Birkaç kilometre gittikten sonra kervan durdu. Şoförle iki kaatil kaçmalarına yardım eden arabayı bırakıp, ikinci arabaya atladılar, ikinci araba ile çekip gittiler. Biraz yakından görenler bunların kim olduklarını anlıyabilirdi. İkinci otomobilin şoförü Dasher Abbandando'ydu. Kaatillerin kaçmalarına yardım eden arabanın direksiyonunda Julie Catalano bulunuyordu. Kadına kavalyelik eden şişman öldürücünün Vito Gurino olduğu kolayca anlaşılabilirdi. Nihayet, şapkasını fırlatıp atan, rolünü iyi oynamakta işine yarayan mak-yajı silen kadın da Happy Maione'dan başka birisi değildi.

Happy, Tombes'taki hücreesine oturmuş, Julie'nin bu ve daha başka işlerde oynadığı rolü düşünüyordu. Kendini tutamıyan Happy'nin kuşkuları büsbütün arttı. Şebekesi vasıtasıyla emirlerini ulaştırdı:

— Julie'nin kafasına bir kurşun sıkıverin gitsin, dedi.

Asık suratlı haydudun hücrelerinden çıkan ferman Rikers Island hapishanesine ulaştı. Happy'nin bu hapishane-

de yatan kardeşi Duke vasıtasıyla Vito Gurino'ya kadar geldi. Çok becerikli olan Socko fermanı aldığı gün fırsat bulamadı. Cuma günü de, cumartesi günü de fırsat bulamadı. Saatler geçtiği halde, hiç bir haber gelmediğini gören Happy gittikçe sinirleniyordu. Hapishane haber şebekesi cumartesi akşamı geç vakit yeni bir haber yolladı:

— Bu işle kim uğraşüyor? diye Happy soruyordu.

O gece Julie'nin kaynının düğünü vardı. Düğüne gelenler arasında Vito Gurino'nun boğa gibi kalın ensesini görünce şaşırıp kaldı. Haydut Julie'yi bir kenara çekti.

— Burada işler çok kötü gidiyor, diye Gurino lâfa başladı. İkimiz Long - Island taraflarında şöyle birazcık gezsek.

Julie'yi tepeden tırnağa kadar soğuk bir ürpermedir aldı. Bu çağrının ne demek olduğunu gayet iyi biliyordu. İyi bir şey beklemiyordu.

Öldürücü Goril sevimli bir edâ ile:

— Çok iyi bir yer biliyorum, işler tavsayıncaya kadar orada saklanabiliriz, diye sözlerine devam etti. Bu işler iki üç ay içinde mayna olur.

Gezmenin ne demek olduğunu anlaması için Julie'nin diplomalı olmasına hacet yoktu. Hiç kuşkulandırmadan Gurino'yu başından savmağa bakmalıydı.

— Eve uğrayıp, gideceğimi karıma haber vereyim, tek-
lifinde bulundu.

Bu sözleri hiç gamı kasaveti olmıyan bir insanın mâsum edasiyle söyledi.

— Olmaz, dedi öldürücü. Karına hiç bir şey söyleme. Benimle birlikte gittiğinden haberi olmasın. Ben iki koca karı biliyorum, onlarla haber yollarız. Hiç bir şey söyleme. Zaten başımız dertte.

— Pek âlâ, dedi Julie. Zekâsı umutsuzluk içinde çırpınıyordu. Ama, yanıma elbise ve çamaşır almak için, ne olursa olsun, eve uğramalıyım.

Julie heyecanını ve şaşkınlığını saklamasını iyice becermişti.

— Peki, uğra, al, diye Socko karşılık verdi. Bir saat sonra beni Köşe'de bul.

Julie, yolda giderken, büyük bir sıkıntı içinde, canını nasıl kurtaracağını düşünüyordu. İki başlı bir ejder tarafın-

dan izleniyormuş, bir kâbus içinde yaşıyormuş gibiydi. Kaçıp saklanmak mı? «Ama, onlar beni bulurlar, diye düşündü. Aynasızlara teslim olup, her şeyi anlatsam mı? Bu herifler hapishanede de peşimi bırakmazlar».

Bir çıkmazın içindeydi. Kötü durumu üstünde kafasını yordukça, arkadaşı Happy'ye olan hayranlığı gittikçe azalıyor, bu hayranlık yerine içinde kin ve nefret, öldürücü bir korku belirliyordu.

— Bu kafadan kontak herif mutlaka beni öldürür.

Bu düşünce kafasında birden bire bir şimşek gibi çakmıştı. Evine vardığı zaman, bu birbirini tutmaz düşünceler arasında hâlâ heyecanla çırpınıyordu. Nerdeyse kaçmağa karar verecekti. Günlerden Pazardı. Biraz acele davranırsa, biraz da talih yardım ederse, işin içinden sıyrılabilirdi. İki polis memuru, Johnny Mc Donough'la Babe Werner geldiği zaman, Julie hâlâ telâş, korku ve heyecan içindeydi. Âdeta vecd içinde:

— Bana çok büyük bir iyilik ettiniz, diye sevincini anlattı. Ne müşkül durumdaydım, bilemezsiniz. Ya onlar benim kafama bir kurşun sıkacaklar, ya da ben onları elektrikli iskemleye oturtacağım. Şimdi de kendi başlarının derdine düşsünler bakalım.

SHOLEM BERNSTEİM

Sholem Bernstein'in gözlerinin hep hülyaya dalmış bir hali vardı. İnce uzun bir yüze pek yaraşan bu yarı uykulu gözler insanda Sholem'in, hayatın acı gerçeklerinden uzak, sonu gelmez bir felsefî hulyaya dalıp gittiği etkisini uyandırır.

Oysa, Sholem'in ayakları yerdeydi. Bekârım diye yalan söyleyip, cinayetin daniskasını işlediği halde, tüccarım deyip bankalardan elli bin dolar ödünç para kaldırabilen bir adam hiç de hayalsever değildir.

Gerçekten, Sholem'in son derece zeki bir insan olduğu söylenebilir. Yalnız iki şeyde zekâsı işlemezdi: Barbuta, atlara dayanamazdı. Daha on altı yaşında bir gençken kumara başlamış, gittikçe işi azıtmıştı. Hiç bir eğlenceden geri kalmazdı. Maryland, New-Jersey ve Pensilvanya karnaval-

larında eksik olmazdı. Borçlandı. Brooklyn'de büyüyüp yetiştiğinden, buranın tefecilerini de tabîî ki tanırdı. Onun için, Louis Capone ile Pittsburg Phil'in tefecilik bürolarından birinin bulunduğu kahveye gitti:

— Bana biraz ödünç para verirsiniz çok iyi olur, dedi.

Her zaman yaptıkları gibi, istenilen krediyi ve kredi isteyen adamı inceledikten sonra, parayı verdiler.

Uzun zaman, Sholem ödünç para aldı, ödedi, yine aldı, yine ödedi. Her seferinde beş dolar aldığı halde altı dolar ödediği çok sonra kafasına dank etti. Demek ki sırf bu yahudi herifleri zengin etmek için kumar oynuyordu. Gıda Maddeleri Ticareti Birliğinin bir bankasında kendine kredi açtırdı.

— Binle işe başladım. Aşağı yukarı elli bin dolar, belki de daha fazla ödünç para aldım, sözlerini hiç dilinden düşürmezdi.

Mali işlerinde, ara sıra, tüccar olduğunu, yılda beş bin dolar kazandığını, bekâr olduğunu söylerdi. Karısının bunu gayet iyi anlayacağını düşünmüştü.

— Bu suretle ödünç para almak daha kolay oluyor, diye açıkladı.

Bir gün aklına geldi: Bu yahudi tefecilerle iyi münasebet kurmanın tek çaresi kendisinin de bir tefeci olmasıyla mümkündü. Böylece, Sholem de tefecinin biri olup çıktı. Bu işten bayağı bir servet yaptı. Hattâ Brooklyn'den Bensonhurst mahallesine taşındı. Bu yeni mahallede daha yüksek sınıftan insanlar bulunabileceğini düşünmüştü. Cherry (kiraz) lâkabiyle anılan Al Glass diye birini yanına ortak olarak aldı. Kendilerine büro hizmeti görebilecek bir şekerci dükkânı açtılar (teşkilâtın rızasıyla tabîî). Sholem, bir süre, bu küçük işiyle övünür göründü, dürüst ve kanunlara bağlı bir hali vardı. Ama, sonradan, bu ona epey zahmetli, yorucu gelmeğe başladı. Sızlandı:

— Haydut yatağı gibi bir yer burası. İti uğursuzu, hırsızı her türlüşü geliyor.

Sholem'in çevre bıçkınlarına karşı beslediği bu nefret kendisini de içine almağa kadar varmıştı. Hulyalı gözleriyle o, Brooklyn'li bıçkınların hepsiyle bayağı başa çıkabilirdi. Sholem, tefecilikten başka, araba çalma, çiftbahis, soy-

gunculuk işleriyle uğraşıyor, Florida kumarhanelerine yardımcı buluyordu. Adam Öldürme Anonim Şirketi adına işlenen çeşitli öldürme işlerinde de uzmandı. Sholem'in karıştığı cinayetlerin çokluğundan korkan bir polis âmiri bir gün:

— Adamlariyle, tabanclariyle, bilmem neleriyle başlı başına malî bir kumpanya bu! diye bağırdı.

Bu verimli işe daha yirmi yaşına basmadan başladı. İki bıçkınla pek namuslu olmıyan işlere kalkıştığı bir akşam yaralandı, soygunculuk suçundan hüküm giydi. Daha mahkemeye çıkar çıkmaz — kendisinin de dediği gibi — âdeta mucize kabilinden «salıverildi». Sholem'e verilen ceza tecil edildi. Brownsville'li bir bıçkın için beraat etmekten farkı yoktur bunun.

Sholem çıkıp arkasından mahkemenin kapısını kaparken:

— Ne kolaymış, dedi.

Bundan sonra, iki kere daha yakalandı, ama hiç hapse düşmedi. Çalınmış bir arabada iki sabıkalı soyguncu ile yakalanıp mahkemeye verildi, göz altında tutulmak şartıyla serbest bırakıldı. Altı ay sonra, yine yakalandı, hırsızlıktan sanıktı, yine göz altında tutulmak şartıyla serbest bırakıldı. Sholem hiç bir zaman bunu hüküm giymek diye saymadı. Mahkeme karşısına her çıkışında: «Pek üzüldüm, bir daha yapmıyacağım» diyordu.

Sholem, aslında, çeteden değildir, hiç bir zaman da olmamıştır. Çeteden olanlarla birlikte bir çok şeyler yapmış, ama bu gizli cemiyette tek başına kalmış bir insandı. Tabii ki, kendi başına yaptığı işlerin bazılarına teşkilâtı ortak ediyordu, bu yüzden, hiç bir zaman teşkilâtın eylemlerini güçleştirmekle suçlandırılmamıştır.

Kendi başına bir malî kumpanya, itibar sahibi de olduğundan, rahatlık ve bolluk içinde yaşırdı. Her yıl geziye çıkar, Florida'ya giderdi. Beş altı kere Kaliforniya'da kalmıştı. Yazlarını ise Catskills'de dinlenmekle geçirirdi.

— Bu Kaliforniya yolculukları benim için tatildir, diye içini çekmişti. Öldürme işlerinden uzaklaşmak için oraya giderim. Onun için, ben buna tatil diyorum.

Hulyalı ve dalgın bakışlarıyla, ardından da «Siz ne dersiniz? Öyle değil mi?» diye eklerdi. Sanki Sholem'in düşünemediği bir şey vardı. Kendisi gibi masum bir seyircinin, elini tetiğe dokundurmadığı halde, öldürme işlerine karışmakla suçlandırılmasını bir türlü aklı almıyordu.. Ortada bir sözleşme vardı, kendisi bir araba çalmıştı, öldürücüleri suç yerinden alıp kaçırmıştı.

— Ben bu işe karışmamıştım, dedi hep.

Çünkü, arabanın bir cinayet işinde kullanılacağını bilmiyordu, üç öldürücüyü arabasına alıp, bunları güvenilir bir yere gitirdiği zaman bile öldürülenin adını bilmiyordu.

Öldürme lâfı edildi de aklıma geldi. Sholem'in dostlarının başına böyle şeyler geldiği olurdu hep. Meselâ bir Fatty Copperman vardı. 1930 yıllarında Fatty iki ateş arasında, Shapiro kardeşlerle Kid Twist arasında bulunuyordu. Bugsy Goldstein'in burnuna kurşunu yediği yaylım ateşte Fatty de bir görev almıştı. Kardeşlerden sonuncusu olan Willie Shapiro diri diri gömüldükten tam üç ay sonra, Sholem, gecenin saat ikisinde bir kahvede Fatty ile karşılaştı. Birer fincan kahve içip çene çaldılar.

— Arabamı alayım, seni evine bırakayım, teklifinde bulundu Sholem.

Fatty: «Yine görüşürüz» deyip apartımanın önünde arabadan indiği zaman sabahın dördüydü. Sholem yoluna devam etti. Anlaşılan, öldürücüler, Irv Shapiro'nun öldürüldüğü gün olduğu gibi Fatty'yi de holde beklemekteydiler. Happy, Dasher ve Mavi Sakallı Magoon uzun zaman sanık olarak hapiste tutuldular, ama, her zaman olduğu gibi, yine bir kovuşturamazlık kararından faydalandılar.

1940 yılında, Sholem, âdeti üzere, Florida'ya gitmeyi tasarlarmıştı. Birden:

— Acaip, dedi. Adalet makamlarının burda pek telâşlı bir hali var.

Hemen kalkıp Güney'e gitti.

Miami'nin pek sevdiği modern bir otele indikten sonra, buradaki dostlarını ve ortaklarını aramağa başladı. Oysa, nereye gitse, karşısına New-York polis memurları çıkıyordu. Gerçekten, New-York polislerinden birkaçı gözcülük etmek üzere her yıl Miami'ye gelirdi. Çünkü gangsterler kı-

şın kumar oynamak için Miami'de toplanırlar. Oysa, bu defa o kadar çok New-York polisi vardı ki, Sholem, «yoksa Miami palmiye ağaçlariyle dolu bir Brooklyn mi?» diye düşünmeğe başladı. Valizlerini bile almadan arabasına atlayıp, New-York'un yolunu tuttu. New-York'a vardıktan bir kaç dakika sonra, buranın kendisi için Miami'den daha tehlikeli olduğunu anladı. Çete kendisini çok şey bilenlerden biri olarak damgalamıştı.

Sholem yine yollara düştü. Amerika Birleşik Devletlerinin öbür ucuna gidip, gangsterlerin karargâhından binlerce kilometre uzaklaştıktan sonra, ayağını yere bastı. Yolda giderken, kafasında korkunç bir düşünce belirmişti: Öldürücüler kendisini arıyorlardı, bir ayağı çukurdaydı.

Los Angeles'te Olympic Avenue'deki bir otele indi. Burada dostları ve münasebetleri vardı. Oysa, münasebetleri ne kadar kuvvetli olursa olsun, kökünü kazıma savaşında damgalanmış bir adam için bunların hiç bir mânası yoktu. Geleli daha bir hafta olmamıştı ki, «Bazı kimseler sizi soruyor» diye kulağına fısıldandı. Sholem'in işlek bir zekâsı vardı. Bu kimselerin kendisinin kara gözlerine âşık olmadıklarını gayet iyi biliyordu. Buradan da kaçtı. San-Fransisko'ya varınca, arabayı başından savmakla iyi edeceğini anladı. Arabadan nerede olduğu anlaşıyordu, çünkü. Ayrıca, kaçmakta olan bir insana bunun ne kadar pahalıya mal olduğunu anlamaya başlamıştı. Peşine düşenler saklandığı yeri yine öğrenmelerinden birkaç saat önce arabayı sattı.

Bütün memlekette Sholem'i yakalamayı konu edinen bir insan avına girildi. Sholem'in kaçışında bir plân filân yoktu. Oysa, Sendika millî plânda çok iyi teşkilâthıydı; öldürücülerin, kaçanın yerini öğrenmeleri en çok iki üç günlük bir meseleydi.

Gerçekten de Sholem, kendisine öldürücülerin geldiklerini haber veren bir kaç dostu sayesinde ancak yoluna devam edebiliyordu. Dallas'a gitmek üzere otokara bindi. Dokuz saat sonra arkasından geldiler. Saint-Louis'de iki gün içinde buldular. Şikago'ya kendini attı. Winthrop Avenue'deki bir otele kapandı. Kendisini burada hiç tanıyan yoktu.

Bu sırada, Reles, Allie ve Catalano, hepsi de Sholem'in lâfını ediyorlardı. Bunun üzerine, biz de onun peşine düştük. Öldürücülerin onu temizlemek üzere Şikago'ya gittiklerini öğrendik. Çılgın gibi, Şikago polisine telefon ettik, Sholem'in saklanabileceği köşe bucak her yerin aranmasını istedik. İki polis araştırmalara katılmak üzere Batı'ya koştu. Bekliyorduk ve Sholem'le birlikte biz de can çekişiyorduk.

Bir hafta süren meraklı bir beklemeden sonra, bize telefon edildi. Deniyordu ki: «Şikago'da bir çuvalın içinde bir adamın gövdesi ve bacakları bulundu. Parmak izi bulunamaması için parmaklar kesilmiştir.»

Sorgu yargıcı bürosunda bir an herkes çökmüş gibi oldu. Biz Sholem gelecek diye beklerken, başsız bir gövde bulmuştuk. O zaman, kapı açılıp, polis memuru Johnny Mc Donough içeri girdi, yanında dip diri ve oldukça yorgun bir adam vardı: Sholem.

Şikago'daki yeri öğrenilince, Sholem artık çaresiz kaldığını anlamıştı. Başka hiç bir yere gidemezdi. O zaman: «Gidip Adalete teslim olursam, beni ele geçiremezler» diye düşündü. Doğu trenine binebilmek için de elinde avucundaki bütün parayı harcadı.

Gelir gelmez de, karşısına ilk çıkan polis karakoluna seğırtmedi. Gözünü açıp, Mc Donough'u görmeyi bekledi. Görünce, ona doğru yürüdü ve:

— Bıçkınların yakalıyamıyacıkları bir yere götürün beni, dedi.

Sholem ne yaptığını biliyordu. Johnny Mc Donough, kötü oğlanlara karşı demir gibi sert, iyi nişancı bir polisti. Hırsız ve soyguncu her vatandaş Johnny'nin sözünün eri bir adam olduğunu bilirdi.

Aynasızlar arasında, benim dönüp geldiğimi çeteye anlatacaklar vardır, dedi Sholem. Oysa, Johnny Mc Donough beni koruyacağına söz vermişti bir kere, mutlaka koruyacaktır.

Gerçekten, Johnny, bir gangsterin salık vermesi üzerine sorgu yargıçlığına bağlanmıştı. Johnny, Brownsville'de hep gözcülük etmek için elverişli olıyan bir kısımda çalışmıştı. Kid konuşmağa başlayınca, soruşturmayı sanki

kendisi yönetiyormuş gibi davrandı. Yönetmeyi de aklından geçirmişti belki. Johnny'nin soruşturma ekibine alınmasını teklif etti. Kid, sorgu yargıcına:

— Teşkilâtta bıkınlar onun çok becerikli, her şeye kulağı delik bir adam olduğunu bilirler, dedi. Kimseden para almaz.

Mc Donough'un büroya verilmesi sağlandı. Kid Reles'in doğru söylediği bir kere daha anlaşıldı. Sholem ondan başkasına teslim olmayacaktı. Sholem, gangsterlerin kendisinin öldürülmesine emir verdiklerini iyi bildiği halde, önce konuşmak istemedi. Suç Millî Teşkilâtı üyelerinin hepsinde görülen acayip ve anlaşılması güç bir zihniyettir bu. Hepsi de gayet iyi bilir ki, Sendika kendisini tehlikeye düşürenlerin kişiliklerine de, ettikleri hizmetlere de hiç bakmadan, ağızlarını kapatacaktır. Oysa, her biri kendi içinden, başına böyle bir şey gelmiyeceğine inanmıştı. Aleyhteki bütün delillere bakmıyarak, bu inanca bağlanır. Yine kendi kendine: «Bana güvenileceğini biliyorlar» der.

Memleketin her yerinde amansızca kovalanmış olan Sholem gibi zeki bir haydut bile böyle düşünmekle aldandığına belki de hâlâ inanıyordu. Hiç kimse tarafından yakalanmak korkusu olmadan diyebilirim ki, yıllarca süren bu temizleme hareketinde o kökünü kazıma savaşında ölenlerin çoğu, bu felâketin kendi başlarına da geleceği kafalarına dank ettiği zaman yüzlerinde beliren hayret ifadesini muhafaza ederek ölmüşlerdir.

Sholem'i bir süre hapiste tuttuktan sonra, onu Kid Reles'le karşılaştırmamanın belki de iyi bir sonuç verebileceğini düşündük. Sholem, Reles'in evvelce Adalet'e hiç bilgi vermediğini biliyordu. Onun için, kararsız mahpusla, geveze bülbülü aynı odada baş başa bıraktık. On beş dakika sonra, Sholem:

— Ben de bülbül kesilip, her şeyi söyliyeceğim, diye kestirdi attı.

Bir tanığı bazı sırları ortaya dökmeye zorlıyan yine bu sefer de teşkilâtın kendisi oldu. Çünkü teşkilât bu sırların ortaya dökülmesini önlemek için tanığı öldürmek istemişti.

Özellikle Yuran'ın öldürülmesi meselesinde Sholem'in bize faydası dokundu. Yuran hali vakti yerinde bir hazır el

biseciydi, Lepke elbise sanayiini avucunun içine alınca, Yuran'ı o kadar «kullandı» ki, elbiseci de gangster kadar lekelenmiş oldu. 1939 yılında Lepke dâvası başlamak üzereyken, Yuran'ın para sızdırma sanayiinin kıralı aleyhinde birinci derecede önemi olan bir takım bilgiler verebileceği anlaşıldı. Yuran o sıralarda, Catskills'de tatilini geçirmekteydi. Lepke adamlarından bir ikisine bu işi hemen ellerine almalarını emretti. Sholem bu mıntıkadaydı, teşkilâtın uzmanları kendisini çağırdılar.

— Şu üç gün içinde Fallsburg otelinde bizi bul, görülecek bir iş var, dedi Pittsburg Phil.

6 Ağustos günü akşam üstüne doğru, Sholem, kendi iş yerinden on kilometre kadar uzakta bulunan bu otele gitti.

Jack Drucker, Sholem'e bir gezinti yapmayı teklif etti. Araba ile yarım saat gittikten sonra, Drucker arabayı durdurdu: «İnip, biraz yürüyelim» dedi.

Bu sırada, tayfanın öbür adamları Yuran'ın o akşam bir kabarede eğlendiğini haber almışlardı. Hazır elbiseciyi dışarı çıkarttılar, kendi arabasiyle alıp «gezmeğe» götürdüler!

Ağır, ağır yürüyen Sholem'le Drucker ağaçlıklı bir yola varmışlardı.

— O zaman, bu araba geldi. İçinde Pep, Allie ve Simey adlı bıçkınlar vardı. Durdular, arabadan bir ceset çıkarttılar, diye Sholem anlattı.

Hepsi de bir mezar kazmağa başladılar. Ama, yeri iyi seçilmemişti, mezar kazmak zordu. Kürekler taşlara, ağaç köklerine çarpıyordu.

Pittsburgh Phil kaşlarını çatarak:

— Olmıyacak, diye homurdandı. Ben ne yapılacağını size söylüyeyim... Hepiniz gidip başka bir yer ararsınız, bulunca bir kamyonla gelirsiniz. Sholem'le ben burda cesedin başında bekleriz.

Ötekiler, Sholem kendileriyle gelmedi diye sızlanaraktan gider gitmez, Pittsburgh Phil soğukkanlılıkla ve usul usul ölünün ceplerini karıştırmağa başladı.

— Çok para buldu, dedi Sholem.

Biraz sonra, bir ekmekçi kamyoneti görüldü, Allie ile Drucker arabadan indiler. Yuran'ın cesedini kamyonetin arkasına yerleştirdiler. Dört adam buraya uzak olmıyan Lock

Seldrake'in yolunu tuttular. Yeni mezar, birinci sınıf bir otelin yeni yapılmış olan yüzme havuzunun hemen yanındaydı.

Yolda haydutlardan birinin gözüne, tatilini geçirmekte olan bir genç kız ilişti. Haydut mezarın biraz ilerisindeki bir tenis korduna gözcü olarak dikildi. Catskills tatil cennetinde ay aydınlığında biraz sonra tek başına bir genç kız belirdi. Bunun üzerine, gözcü o güzel kızla flört etmeğe başladı. Sonraları gangsterler «bu genç kız Romeo'sunun kafa-darlarının yüz metre ötede bir çukur kazıp içine bir ceset gömdüklerini öğrenseydi, acaba ne yapardı?» der dururlardı.

Bu ölü gömme işi bitirildikten sonra, Pittsburgh Phil'in Sholem'e gördürülecek bir iki işi kaldı.

— Yuran'ın arabasını al, Oscar'a ver, diye emretti.

Sholem giderken pek keyifli değildi. Çok da hızlı gidilse, Brooklyn araba ile en az üç dört saat sürerdi. Yolculuk daha bitmeden gün doğacaktı. Süreni ele verecek olan araba bütün gün garajda durdu. Sholem ertesi gün arabayı rahat bir nefes alarak Oscar'a teslim etti.

Hikâyesinin burasına gelince, Reles:

— Oscar'ı elinde bir kitapla parkta bulacaksınız, dedi. Zayıfça bir delikanlıdır. Saçları ensesinden sarkar. Hep elbiseleriyle yatan bir adam hali vardır.

Oscar gerçekten acaip bir herifti. Çalı gibi uzun saçları Byronvari kesilmişti. Görseniz, ona Brownsville'in François Villon'u derdiniz. Yanında hep bir şiir antolojisi bulundurur, parkta oturup okumağa dalarak vakit geçirirdi. Ona tam yakışacak lâkabı bulmuşlardı, Şair Oscar diyorlardı. Biricik üstünlüğü sadece şiir zevki olması değildi. Hünerde gangsterlerin hepsini aşan tek adam oydu, hem de mantıklı bir hüner.

Zaman geçtikçe, teşkilât sözleşmelerde kullanılan tehlikeli arabaları ortada bırakmanın doğru olmadığını anladı. Kullanılan arabayı yok etmek lâzımdı. Ya da, herhangi bir gangster arabasının modası geçince, bunu yok edip sigortadan parasını çekerek, bir yenisini almak isterdi. Her iki halde de, Oscar arabaları yok etmek işini üstüne almıştı. Yıllarca haydutlar teslim ettikleri her araba başına ona ayrı-

ca elli dolar da para vermişlerdi. Oscar'ın bu arabaları yak-
tığını, kalıntılarını da asitle erittiğini sanıyorlardı.

Oysa, Romantik Oscar bu arabaların bir vidasına bile
elini sürmezdi. Hiç şeklini, rengini filân değiştirmeden bun-
ları tanıdığı ihtiyar bir adamcağıza beş dolara satardı. Kes-
kin zekâlı gangsterler böyle bir şeyden birazcık kuşkulana-
saldı, Oscar'ı parça parça edecekleri muhakkaktı.

MAVİ SAKALLI MAGOON

Mavi Sakallı Magoon'un ünü her yere yayılmıştı; bir
İskoçya çoban köpeğinin tüylerini her yere saçışı gibi.

Güçlü kuvvetli, her yere ün salmış bir insan hakkında
söylenen şeylerin hepsi onun için de söylenebilirdi. Bir Rus
köylüsü gibi iri yapılıydı, tek başına bir çete idi. Teşkilât-
taki arkadaşları da böyle olduğunu sık sık tekrarlamışlardı.

Gür saçlı kocaman bir başı, gözlerinin içine girmiş gi-
bi yassı bir burnu ve korkunç bir hali vardı. Hemen hiç tı-
raş olmadığından ötürü, kendisine o lâkabı takmışlardı, hiç
de melek yüzlü bir insan değildi. Sanki kekeme imiş gibi,
tereddütlü bir konuşması vardı. Sanki uzun boylu düşün-
müş gibi lâf ağzından çıkar, bu ona pek sessiz bir adam ha-
li verirdi. Gangsterler onun için hep şöyle derlerdi: «Mavi
Sakallı sizinle beraberken, iş bitinceye kadar, yapışmış gibi
hiç yanınızdan ayrılmaz». Mavi Sakallının Adalete teslim
oluşu, ondan hiç bunu beklemeyen gangsterleri çok şaşkına
döndürmüştür.

Hiç bir şey bu yassı burunlu haydudun önüne geçemez-
di. Bir gün bütün öldürücüler tayfası işlerine karışacakları-
nı söyleyince, o:

— Hele bunu bir deneyin, hepinizin köküne kibrit su-
yu dökerim, vallahi diye yemin etmişti.

Henüz genç bir araba hırsız olduğu sıralarda, bir ak-
şam, bir polis memuru ile karşılaşmıştı. Arkadaşlarını kena-
ra itti, polisin ölüsünü yere serdi.

— Ben her işimi kendim görürüm.

Felsefesi buydu. Ama, bayağı bir öldürücü sınıfından
sayılmayı da istemezdi. Fylem alanının nerelere kadar ya-
yıldığını iyice göstermek için:

— Hele dövüş, tartışma, ya da buna benzer bir şey olsun da görelim diye açıkladı.

Pittsburg Phil'e kafa tutmağa cesaret eden eşine az rastlanır cüretli adamlardan biriydi. Altın diye çıldıran pinti insanlar gibi, adam öldürmekten büyük bir zevk duyan bu adam karşısında Reles'le Happy bile cesaret taslamağa kalkışmazlardı. Oysa, Mavi Sakallı Magoon'la Pittsburgh Phil yelkenleri suya indirdi. Mavi Sakallı haklı olduğunu — çevrede anlaşılan mânasiyle haklı olduğunu — anladı mı, büyük patron Albert Anastasia'dan bile gözü korkmaz, düşündüğünü dobra dobra söylerdi.

Soruşturmamız başladığı sıralarda, Mavi Sakallı seiserilik suçundan yediği altmış günlük hapis cezasını çekmekteydi. Brooklyn Anonim Şirketinin sonu geldiği hiç aklından geçmemişti.

— Alt tarafı, yirmi beş defa enselendim, ilk defa kode-se düştüm, diye düşündü.

Bu işe daha çocukluğunda başlamıştı. Öyle haşarı, öyle ele avuca sığmaz bir çocuktuk ki, hiç bir okulda barınamadı. On dört, on altı yaşlarında okulu bıraktı.

— Kaç yaşında bıraktığımı iyice bilmiyorum, dedi o temkinli edasiyle. Biliyorsunuz, okul beni pek ilgilendirmiyordu.

1933 yılında, bir adam öldürme işine karışmış, iki kişiye ateş etmişti.

— Ama, sadece yaralanmışlardı. (Bunu bir mazeretmiş gibi söyledi).

Soruşturmalarımızın başında hapiste oluşundan Mavi Sakallı'nın kendisi de memnundu. Dışarıdaki hempalarının ulaşamayacakları bir yerde bulunuyordu. Çetenin ihbarcıları kendisini ele vermedikçe, ateş hattından uzakta kalacağını düşünerek sakin sakin oturdu. Oysa, suç ortağı olarak elimizden kurtulamazdı.

Konuşmayı hiç aklından geçirmediği muhakkak. O zaman, biz de hiç gözüne görünmedik. Altmış günlük hapis cezasını çekti. Serbest bırakılmak üzere gardiyanın odasına girdiği sırada, iki polis memuru onu hemen yine tevkif etti. Tam iki hafta susmakta inat etti, biz de konuşturmak için pek üstüne varmadık. Sonra, bir adam öldürme işinde kul-

lanılan arabayı çalanın kendisi olduğu anlaşılmıştı, bunu gazetelerden öğrendi. En yakın dostu Buggsy'nin adam öldürmek suçundan mahkûm edildiğini de, en iyi dostu Kid Twist'in masa başına oturup konuştuğunu da yine gazetelerde okudu.

— Bir şeyler yapmazsam, hapı yutarım, dedi Mavi Sakallı kendi kendine. Ben de kendime bir çıkar yol bulmalıyım.

Yeni bilgiler vermek zorunda olduğunu anlayacak kadar zekiydi. Yoksa, Sorgu Yargıcı kendisini hiç dinlemezdi bile. Hafızasını yokladı. Lepke ile, Anastasia ile, başka büyükle ilgili olup, yalnız kendisinin bildiği birçok işleri hatırladı. Öbür «çanak yalayıcılar» bu olayları bilemezlerdi. Bu işlere karışmamışlardı. Bunun üzerine, Mavi Sakallı bül-bül korosuna katıldı.

Mavi Sakallı, insanların huylarını incelemesini severdi. Gangsterlerin kişilikleri, huyları, alışkanlıkları üstüne ilgi çekici bilgiler verdi. Söyledikleri, soruşturmamıza az buçuk bir âdetler komedisi havası getirdi.

— Bu bıçkınlarla birlikte çıkardım, dedi.. Pep dediğim Pittsburgh Phil çetenin büyük başlariyle beraberken, yediklerinin, içtiklerinin parasını verir, gözlerini doyururdu. Oysa, kendi akranları ile, ya da kendinden aşağı olanlarla beraberken, para verme sırası kendine gelince, birkaç sent için bayağı çekişirdi. Reles te eli açık bir adam değildir, ama öyle büyüklük taslamaz. Kimle beraber olursa olsun, cebinden kolay kolay para çıkmaz, bu kusurunu da hiç saklamaz. Pep'le ben birlikte çıktığımızda, diye kattı, ara sıra Shimmy Salles'a, Tahta Kurusu dedikleri Charlie Workman'a, Mendy'ye rastladığımız olurdu. Bakın, ben onları nasıl sınıflandırıyorum: Mendy biraz dar kafalıdır. Tahta Kurusu kibar bir oğlan. Shimmy'ye hiç diyecek yoktur, yalnız para işinde eli biraz sıkı. Lepke'ye gelince, çetesinin en önemli adamlarından biri odur. Joey Adonis'in de biraz pinti olduğunu söylerler. Bıçkınlar bu huyundan ötürü onu pek sevmezler.

Joey Adonis'e edilen bu imâ, millî teşkilâttaki statüsü bugüne kadar değişmemiş olan korkunç Sendika başkanına uygun yeni bilgiler getiriyordu.

— Joey Adonis, tıpkı Albert Anastasia gibidir. Albert de Brookly'in başıdır. Millî teşkilâtın içindedir. Diyeceğim, bütün teşkilât ona karşı gelecek adamın ensesinde boza pisirir. Joe Adonis'in bir sıkıntısı, bir derdi, ya da bir savaş oldu mu, hep Albert'e ve Vince (Vince Mangano, Anastasia'nın ortağı olup, bazan ona omuzdaşı diye bakılır) ye güvenir. Waxey Gordon çetesine karşı girilen savaşta, Happy Maione'la Pep, Joey Adonis'e muhafızlık etmişlerdir.

Mavi Sakallı bu acaip çetenin daha başka yüzlerini gösterdi ve özellikle New-York devleti okullarını badana etmek işini üstüne alan badanacıların sözleşmeleri üstünden acaip bir para sızdırma — sık sık tazelenen bir para sızdırma — usulünü ortaya çıkardı. Mavi Sakallı bu işin 1930 yılı başlarında, tefecilik işleri için «Boksör Bobby Burus» diye birini yanına ortak olarak aldığı günlerde başladığını anlattı.

1935 yılı ortalarında, Bobby'ye şehir okullarını badana etmek için sözleşme yapmış olan badanacılara yardım etmesi teklif edildi, diye Mavi Sakallı anlattı. İstedikleri parayı kopartabilmek ve iyice yolabilmek için, sendikaların sözleşme yapanların işlerine karışmalarını önlemek, sendikaları uzaklaştırıp sözleşme yapanları kendi başlarına bırakmak söz konusuydu. Böylelikle, fiatları çok düşürmüş, işçilere tarifeden aşağı para ödemiş ve bütün sözleşmeleri ellerine geçirmiş olacaktı.

«Badanacılar, ettikleri hizmetlere karşılık, ortaklara baştan biner dolar verdiler»

— Büyük bir işti bu, dedi Mavi Sakallı. Ama, teşkilât işi haber aldı. Bobby ile beni çağırttılar. Buggsy, Pep ve Louis Capone ile görüştük. Reles yoktu. (Elmira hapishanesindeydi). Okul işiyle bizden önce ilgilendiklerini ve bizimle birlikte yine başlayacaklarını söylediler. Bu işle önce hiç ilgilenmediklerini ben biliyordum.

Bobby ile ben hemen davrandık. «Bu sizin işiniz, beni de buna karıştırdınız» dedim. «Onlara karşı dövüşecek olursanız, biz de sizinle birlikte dövüşürüz, her istediğinizi yaparız» dedim yine. Bobby işi bana bırakmıştı. «Bu bıçkınları eskiden beri tanırım, dedim ona. Sen razı olursan, ben de hayır demem.» Bunun üzerine, kazancı aramızda paylaşmak için uyuştuk. Benim teşkilâta girişim işte böyle oldu.

Oysa, Mavi Sakallı ile Bobby birkaç ay sonra, para meselesinden ve ikisini de idare eden bir kadın yüzünden ayrıldılar.

— Bobby bir kızla düşüp kalkmağa başladı, ona arada sırada birkaç dolar da veriyordu galiba, diye Mavi Sakallı anlattı. Oysa kız, kadınları sızdırmasını bilen Türk Leo diye bir oğlanla çıkıyordu. Oğlan kızı enayi gibi yoldu. Daha doğrusu, Bobby hıyarın biriydi. Bu Leo kızın elinden sekiz dokuz yüz dolarını almış. Sonra, araları soğuyunca, kız parasını istemiş. Atışmışlar. Kız gidip Bobby'yi bulmuş. Leo dostumdur, dememiş tabii. Akrabamdır, diye lâfını etmiş. Ona ödünç para verdiğini söylemiş. Bobby kendisi tongaya düştüğü gibi, beni de tongaya düşürdü. Demek ki, Bobby işlere gönül işlerini de karıştırıyordu. «İkimiz arasında ortaklık bitti» dedim.

Kendi aralarında anlaşp, firmanın gelirlerini ikiye ayırdılar.

— Bobby çiftbahis bürolarını aldı, diye Mavi Sakallı açıkladı. Badanacılar işi de bana kaldı. O günden sonra, badanacıların sözleşmelerinde Buggsy Goldstein'la elele verip çalıştık. Buggsy'nin işi teşkilâtı göz altında bulundurmaktı.

İşler bir yıldan fazla bir zaman iyi gitti. Sonra, 1 Mayıs 1936 da Adalet, Buggsy ile Mavi Sakallı'dan badanacılar-dan sızdırdıkları paraların hesabını sordu.

— Kirişi kırdık, diye Mavi Sakallı anlattı. Tefecilik işlerimi dostum Manzo'ya bıraktım. Sıkışmıştım, başka çare yoktu.

Kaçaklar arabalarıyla bütün memleketi dolaştılar.

— Matty Moscowitz bize bir araba buldu, diye açıkladı. Matty sahiden talihsiz bir oğlandı. Irza geçmekten hapis cezası yemişti, ama üst mahkeme kararı bozmuş, iki hafta sonra serbest bırakılmıştı. Berber koltuğunda traş olurken, kendini öldürdü.

Mavi Sakallı, sonra, başka bir konuya atladı:

— Kaliforniya'da filimlerde kendisine küçük roller verilen bir sinema aktörüne rastladık. Dostlarımdan birinin kardeşiydi. Büyük Sendika'dan Bug Siegel'le Meyer Lansky'yi de tanırdık. Biz ordayken, Pep'ten bir mektup geldi, hemen hareket etmemizi söylüyordu. Newburgh yakınla-

rındaki Milton (New-York) da bulunan Mendici domates plantasyonuna gitmemizi yazıyordu. Lepke, Kaliforniya'da yakalanmamızdan korkmuş, diye düşündüm.

Domates plantasyonu hem haydut yatağı, hem de kumarhaneydi. Mal sahibi kaçak adamları saklamak için para almak istemiyordu.

— Ama, her gün kumar oynuyor, bir iki dolar kaybediyorduk, diye Mavi Sakallı açıkladı. Pansiyon ücretimizdi bu bizim.

Bu yolculukta parayı, bir avukat vasıtasıyla münasebette bulundukları Pittsburg Phil'den alıyorlardı. İki turist Western Union'un bürosundan ona telgraf çekip, para alabilmek için bundan sonra nerede bulunacaklarını bildireceklerdi.

— Domates plantasyonundayken, Buggsy paranın New Burg'a gönderilmesini istedi, diye Mavi Sakallı açıkladı. Ama, telgraflar ele geçirildi. Buggsy, Western Union bürosuna gidince, yakalandı.

Buggsy hapishanede, pek yakında hapisten çıkacak birini buldu, eline beş dolar sıkıştırdı.

— Mendici çiftliği ile münasebet kuracaksın, dedi. Sadece «ortadan kaybol» diyeceksin, «ortadan kaybol», başka lâf istemez.

Adam hem beş doları aldı, hem de gidip polise haber verdi.

Mavi Sakallı hikâyesine devam etti:

— O gece, Buggsy'ye ne oldu, diye kendi kendime sorup duruyordum. Otomobil fenerleri gördüm. Buggsy olacağını sanmam. Bakmak için pencereye yaklaştığım zaman bana doğru doğrultulmuş bir tabanca gördüm. Buggsy ile birlikte kodese düştük, ama kurtulduk.

Eski mekânına dönünce, Mavi Sakallı tefecilik işinin düpe düz tasfiye edilmiş olduğunu gördü. Hakkını aramak için Reles'e gitti. Reles borçlarını ödesin diye bin yüz dolar borç verdi.

Mavi Sakallı gülümsiyerek:

— Tefecilik çok iyi gidiyor, diyerek 2300 dolara işi ona sattım, dedi. İş teşkilât çıkarına idare etmek için, haftada kırk dolar alacaktım.

— Bütün vaktimi bu işe verdim, dedi. Bir yıl sonunda bütün masraflar çıktıktan sonra haftada beş yüz dolar kâr getirmeğe başladı. Parayı Reles'e veriyordum. Bir gün beni çağırdı; paramı arttırdığını, haftalığını yetmiş beş dolara çıkardığını söyledi. Ben de dedim ki: «İyiliğinize teşekkür ederim, ama kârın da bir kısmını isterim.» Bir şey vermek gerektiğinde Reles, her zaman yaptığı gibi, «Biraz düşüneyim» dedi. Sonunda, bana kârın yüzde yirmi beşini vermeğe razı oldu, ama teşkilâta haftada yedi yüz elli dolar getirmeyi garanti edecektim. O gün bugün, teşkilât tarafından sayılan bir adam haline geldim.

Mavi Sakallı'nın araba hırsızlığındaki ustalığı 1939 yılında en yüksek derecesine vardı. Ocak ayı ile Temmuz ayı arasında işlenen beş cinayetin taşıt aracını o bulup getirmiştir. Bunlardan ikisinde, cinayet otomobilini kendisi sürmüştür. Bu adam öldürmelerden Whitey Friedman'ın öldürülmesinin hazırlanışını ve bu işin yerine getirilişi hakkında Magoon'la Reles bize bütün her şeyi anlattılar.

Nisan ayında, bir pazar günü öğleden sonra, Pittsburgh Phil'in evinde önemli bir toplantı yapıldı. Belli başlı konuşanlardan biri Lepke'nin birinci derecedeki adamlarından Tom Kutty (aslında adı Kutler) idi. Kutty, Sendika idarecisi Whitey Freedman diye birinin Lepke üstüne bir takım bilgiler verdiğinden kuşkulandığını açıkladı. Lepke saklandığı yerden Whitey'nin yok edilmesini emretmişti.

Bu işte sahneye koyucu rolü oynayan Reles:

— Onu evinde yakalamağa gelmiş gibi yaparız. Polis olduğumuzu söyleriz. Dışarı çıkarıp temizleriz, teklifinde bulundu.

— İyi bir fikir, dedi Buggsy. Zaten Buggsy, Kid'in her bulduğuna hep hayranlık gösterirdi.

Pittsburg aleyhte oy verdi.

— Bu Withey her halde kendini yakalatmak istemiyecektir, o zaman onu evde karısı ile beraber haklamak gerekecek, dedi.

Sonunda, en doğru usulü kullanmakta karar kıldılar: Whitey evine en yakın bir sokakta öldürülecekti. Taşıt işlerinde uzman olan Mavi sakallı ile Sholem cinayet arabasıyla şehrin içinden geçip, Ebbets Field yakınında durdular. Ertesi gün, ya da öbürüsü gün Louis Capone, Reles'in

kapısını çaldı. Elinde bir paket vardı. Karısıyla kaynanası kapıya çıktılar, Kid'in uyuduğunu üzülerek bildirdiler, ve «paketi biz alabilir miyiz?» diye sordular. Capone yüzünü buruşturdu. Paketi açacak olurlarsa, iki kadının nasıl çılgınlığı basacaklarını düşünerek gülümsüyorlardı.

— Almak ister misiniz? diye Capone sordu. Önemlidir.

Bunun üzerine Kid geldi, paketi aldı mahzene indi. İçinde bir av tüfeği ile bir tabanca vardı. Avadanlık torbasından bir tersedere çıkarıp, tüfeğin namlısını münasip yerinden kesti, yani iş görecektik kadar kısalttı. Pittsburgh Phil'le Mavi Sakallı da gelip onun ne yaptığına baktılar.

— Sonra tüfeği aldım, gidip Canarsie kum tepelerinde denedim. İki namlı da sahiden gayet iyi işliyordu.

Daha sonra, Mavi Sakallı ile Pittsburg Phil, öldürecekleri adamın neye benzediğini görmek için Manhattan'a kadar uzandılar. Allie karşlarına çıktı, bunları hazır elbiseciler mahallesindeki büyük bir binaya götürdü. İçeriden çıkan adamı gösterdi, ve «Whitey budur» dedi. Pep'le Mavi Sakallı metroya kadar Whitey'nin peşinden gittiler, onunla aynı vasıtaya binip, Brooklyn'e döndüler.

— Şimdi, herifin kılığını kıyafetini öğrendik, diye Pittsburgh Phil homurdandı.

Adamın öldürüleceği gün, Mikey Syckoff arabasını Whitey'nin evine en yakın metro istasyonuna yaklaştırıp bırakacak, sonra Manhattan'a giden trene binecek, bürosundan çıktıktan sonra evine gelinceye kadar Whitey'nin peşinden gidecekti. Whitey, Brooklyn'de metrodan inince, Mikey de inecek, öldürücülere kurbanın geldiğini haber verecekti.

O uğursuz gün öğleden sonra, Mavi Sakallı teşkilâtın kira ile tuttuğu arabayı garajdan almağa gitti, Pep'le buluşacakları sokağın köşesine geldi. Ovsa, iki dirhem bir çekirdek öldürücü görünürlerde yoktu. Magoon hampasını sokak sokak ararken, Mikey ile arabasını gördü.

— Pep nerede? diye merakla sordu. Sokağın başında yoktu.

— Ben de görmedim, dedi Mikey. Neyse, bugün geç kaldık, «Koca aylak» evine girmiştir.

Bu haydutlar kurbanlarına hep «koca aylak» derler. Belki böylelikle kendilerini haklı göstereceklerini düşünmektedirler. Ya bir «koca aylak» öldürmenin mazur görülebileceğini söyliyerek pek lâstikli olan vicdanlarını yatıştırıyor, ya da belki çok kibar ve iyi bir delikanlıyı kendi işleri için öldürmekten duydukları nefreti yeniyorlardı.

Mavi Sakallı, Mikey'e:

— En iyisi gidip arabayı yerine bırakayım, dedi. Sen de gel, beraber döneriz.

Döndüklerinde, Pittsburg Phil'i pek sinirli buldular; yanında Buggsy, yaya kaldırımında boyuna gidip geliyordu. Magoon hücumla geçti:

— Nerdeydin? dedi.

— Buradayım, diye Pep gürledi. Allahın belâsı, söyle-sene sen nerdeydin?

— Bana maval okuma, tam vaktinde buradaydım, diye Mavi Sakallı karşılık verdi.

Ardından, bir söz dalaşdır başladı. Buggsy ile Mikey'nin buna çok canı sıkıldı. Ne çetenin en korkunç öldürücüsüne kafa tutanı dinlemeğe, ne de Pep'in vereceği karşılığa aldırış ediyorlardı.

Sonunda, Mavi Sakallı:

— Bana bak, vaktinde burda olduğum halde kavga çıkarmağa çalışma, sonra karışmam, dedi.

Bundan daha hafif sözler için adam öldüren Pittsburgh Phil, Mikey ile Buggsy'nin çekip giderek uzaklaştıklarını görünce, şaşırıp kaldı.

Cüretli Magoon bize:

— Yatıştı, işi ertesi güne bırakmağa karar verdik, dedi.

Ertesi gün, kurban arabadan inince, Mikey arabasına atladı, Whitey'nin oturduğu sokağa doğru sürdü. Beklemek-te olan iki öldürücünün önlerinden geçerken, iki defa klâk-son çaldı.

— «Koca aylak» iki dakika sonra yanımızdan geçti, diye Mavi Sakallı anlattı. Pep tüfekte ateş etti. Ben yandaki minderin üstünde duran tabancayı sağ elime aldım. Sol elimle doğrulttum. İkimizde de ipek eldiven vardı. Pep arabadan atladı. Sonra, kafasına iki el ateş etti. «Koca aylak» yere yıkıldı. Lâstik patlaması gibi bir ses çıkardı.

— Evin birinin kapı eşiğinde ihtiyar bir hanım vardı, çılgılığı bastı. Hiç şüphe yok, olanı biteni gördü, diye Magoon sözünü bağladı.

Pittsburg Phil yine arabaya bindi. Mavi Sakallı arabayı son hızla Lincoln Terrace tarafına doğru sürdü. Orada araba ile tüfeği bıraktılar. Bir bölük ev ötede, boş bir arsanın yanından geçerken, Mavi Sakallı tabancayı bir taşın arkasına attı. Magoon hikâyesini şöyle bitirdi:

— Ertesi sabah saat üçe doğru Buggsy ile ben bir kaç kızla birlikte kabareden dönüyorduk. Boş arsaya gittik. Arsanın yanına gelince, özür diledik. Gidip taşın arkasından tabancayı aldık. Sonra, yine kızların yanına geldik, birlikte evlerine kadar gittik.»

Elimizde elden düşme değerli bir eşya koleksiyonu vardı. Şimdi mesele, her işten anlıyan gibi, paha biçilmez koleksiyonun parçalarını hem elaltında bulundurmak, hem de bunu tecavüzden kurtarmaktı.

Hiç şüphe yok ki, Kid Twist, Mavi Sakallı, Sholem, Julie ve bütün ötekiler, hiç bir savcının ele geçiremeyeceği kadar önemli bir koleksiyonun parçalarını teşkil ediyorlardı. Söylemeğe hacet yok, suç teşkilâtının en azılı öldürücüleri bunları da, ailelerini de öldürmeyi iyice kafalarına koymuşlardı.

Kurnaz bazı öldürücüler komplo kurmuşlardı. Elllerine bol para ve memleketin her yerinde yardım görecekləri adamlar vardı. Bir tanığın ya da bir mahpusun bulunduğu yeri öğrenmelerini sağlayacak usulleri vardı. Her türlü kötü ihtimalleri karşılayacak bir takım güvenlik tedbirleri almak ihtiyacındaydılar.

Şimdi hedefimiz yüzlerce cinayet işlemekten sorumlu olan öldürücüleri sanık olarak göstermek, sonra bunları muhakeme etmektir. Elimizdeki bıçkınların, bir çok sırları ele vererek, en büyük başları elektrikli iskemleye oturabileceklerini bilen hırsız ve sovguncu takımı sabotaj programını tam bir şekilde uygulamaya başladı. Koleksiyonumdaki

son derece değerli adamları tanıklık etmeğe çağırılmadan önce susturmak için çabalarını arttırdılar da arttırdılar. Hiç bir şeyden, hattâ seri halinde cinayetler işlemekten bile çekinmiyorlardı. Soruşturmalarımızın ilk üç haftası içinde Şerife en az iki defa telefon edip adamı korkuttular.

— Sizin için çalışan delikanlıları, bütün bülbülleri öldüreceğimizi bildiğiniz için bunları koruyorsunuz.

Şerif James V. Mangano bu telefon konuşmalarının soğuk ve tatsız birer şaka olduğuna inanır gibiydi. Oysa, bu korkutanlar, boşu boşuna adam öldürmeyi göze almayacak olan çetenin politikasının bir yüzü de olabilirdi. Her mahkemeye gelişlerinde, Büyük jüri karşısına her çıkışlarında ya da savcılık bürosuna her gidişlerinde şerif tanıkların — bunları bize bilgi verenlerle karıştırmayın — kılına dokunulmamasını sağlamaktan sorumluydu. Soruşturmalarımızın en cıvıvli zamanında, yirmi iki maddî delil vardı, bunların kefalet akçeleri toplamı bir milyon sekiz yüz bin doları buluyordu!

Reles ve onunla birlikte öten bülbülleri biz koruyorduk. Bunların her biri daha biz bunları yakaladığımız gün damgalanmışlardı. Öldürücü tayfasını Buggsy Siegel'in kendisi idare ettiğinden ve şehrin yabancıları olan bu öldürücülerin çoğunu biz tanımadığımızdan, bülbüllerimizin hayatını ancak alınacak çok sıkı tedbirler kurtarabilirdi.

Dâvalar başlayınca, başka yerlerden getirilen iki öldürücü mahkemeden çıkan tanıkları susturmakla görevlendirilmişti. Bu iki öldürücü en yakın binaya, bülbüllerin geçecekleri sokağa tamamiyle hâkim bir pencereye yerleştiler. Elllerinde teleskopik nişangâhlı tüfekler vardı. Tüfeklerini sokağa doğrultup, günlerce ateş etmeğe hazır bir halde durdular, bir polise dokunmayacak şekilde ateş etmek fırsatını kolluyarak beklediler. Bir gün, Allie'yi bekliven arabaya götürecek polisin şapkasını rüzgâr uçurdu. Polis şapkasını yakalamak için koştuğu sırada, otelcinin oğlu tam da atış hatında bulunuyordu. Oysa, daha ateş etmeğe vakit kalmadan, polis memuru dönüp geldi. Az kalsın polisi de öldüreceklerdi.

Öldürücüler Reles'i ele geçirmeyi denemekten hiç geri durmadılar. Kid en önemli baş tanıktı, Sendikanın yıkılma-

sına yardım eden adamdı. Öyle iblisçe bir plân tasarladılar ki, bunu başarısızlığa uğratmak zordu. Reles'in nasıl olsa bir gün mahkemeye geleceğini bekliyorlardı. Mahkeme gününü gazeteleri okuyarak önceden öğrenebilirlerdi. Arabası, gözcülerin gözledikleri sokaktan geçerken, tam o sırada yolda bir tıkanıklık yapmayı tasarladılar. Öldürücülerin hepsi Kid Twist'e ateş etmek için yanıp tutuşuyorlardı. Biz bu plânı tam son dakikada haber aldık. Reles'i sanki kiral taccının bir mücevheriymiş gibi, palas pandıras zırhlı bir arabaya bindirdik. Yanına silâhlı polisler bindi. Sağ salım mahkemeye geldi.

Bir savcı için Reles büyük bir kozdur, insan bu kozu elinde bulundurmakla övünebilir. Bu derece önemli bir tanığın başına bir «kaza» gelirse, bütün öteki tanıklar: «Bu herifler bizi korumaktan âcizmiş» derler ve konuşmaktan vazgeçerler. Bize bilgi verenleri korumak istediğimizi ve korumak gücünde olduğumuzu bütün açıklığı ile göstermeliydik. Ama, nasıl?

Hapishaneler bülbüller için güvenilebilecek sığınaklar değildir. Bunları hapishanede تنها bir sokakta öldürebilecekleri kadar kolaylıkla öldürebilirler. Hattâ daha da kolaylıkla. Hapishanede merhametsiz, aman bilmez bir takım mahpuslar vardır. Onun için pencerelere demir parmaklık konmuştur, gardiyanlar hep silâhlıdır. Hapishanedeki mahkûmların büyük bir çoğunluğu kendilerini hapse düşürenlerin bülbüller olduğuna inanırlar. Bu yüreği yanık mahbusların arasına düşen her bilgi verici derhal bir hedef haline gelir. Böyle hain sanılanların enselerine hapishanede ucu ivice sivriltilmiş çatal ya da kaşık saplandığı çok görülmüştür. Bir mahpus gizli bir yere kapatılabilir, ama çenesi düşük birinin diline düşerse, bu tedbirin de hiç kimseye faydası olmaz. Bilgi verenler için özel bir takım hapishaneler yapmak da meselenin ideal bir hal şekli değildir. Unutmanın ki, bunların verecekleri bilgiler millî hırsızlık ve soygunculuk teşkilâtındaki en büyük başların hayatlarını tehlikeye sokmaktadır. Onun için cinavet ustaları da, bilgi verenlere avrılmış hapishanelerden daha zor içine girilebilen yerlere bile sızabilen teşkilâtlı öldürücüler de bülbüllerin peşindeydiler.

İçine girilemeyecek ve ele geçirilmeyecek bir yer bulmamız gerekiyordu. Sonunda çaresini bulduk: bunları kale gibi bir yere yerleştirmek için Brooklyn'deki en büyük otellerden birinin bütün bir katı tutuldu. Pencerelelerinden hava ve ışıktan başka bir şey göremeyecek kadar yüksekti. Hiç bir kimse aşağıda görünmeden, asansörle bu kata çıkamazdı. Bilgi verenlerin hepsi büyük bir dairede bir araya toplandı. Bu daireye yalnız bir kapıdan girilebilirdi, bu kapı da içeriden sağlam sürgülerle sürgülenmişti.

Birçok yerlere, geçit tarafından her geleni gösterecek şekilde aynalar yerleştirdik. Duvarlarda küçük pencere delikleri açtık. Bir polis müfrezesi gece gündüz nöbet tutuyordu. Hepsinin de tüfekleri, tabancaları ve hafif makinalı tüfekleri vardı, kullanmasını biliyorlardı. Bilgi verenlerle birlikte yemek yiyor, mahpuslar kâğıt oynadıkları zaman yanlarına oturuyorlardı. Her ihtimali düşünerek daima tetikteydiler.

Bu olağanüstü güvenlik tedbirleri haydutları bile hayrette bırakmıştı. Sholem büyük bir saygı ile, «Tabancanın, tüfeğin her türlüşü var» diye mırıldandı, karısına da: «Ben yatağımda uyurken, iki polis bütün gece odamda oturuyor.»

Bu kılı kırk yararcasına alınan tedbirler dâvalar sırasında sanıkların ve sanık avukatlarının itirazları ile karşılaştık. Savunma avukatlarından biri jüri üyelerinin kulaklarına gangsterlerin «vergi mükellefinin kesesinden yiyip içtiklerini» fısıldadı. Bundan, tanıkların yedikleri yemeği hak etmek için «uzun boylu konuştukları», kendilerine edilen özel muamele karşılığında devlet lehine tanıklık ettikleri sonucu çıkarıldı. Ayrıca, avukat bir araya kapatılan ve böyle yaşayan tanıkların tanıklık etmekte birbirleriyle anlaşmak fırsatını da bulduklarını söyledi. Bunu söylerken, tanıklara bakan polislerin bunların Adam Öldürme Anonim Şirketinin adını ağza almalarını yasak etmek emrini aldıklarını hiç hesaba katmamıştı.

Ovsa bu itirazları dinlivenler bu derece kılı kırk yaran tedbirler almanın hayatî bir önemi olduğunu anladılar. Biz hiç bir soruşturmada görülmemiş bir sıra cinayet kovuştur-

malarına girişmeğe hazırlanmıştık, gözetme hatâları yüzünden de tanıklarımızı kaybetmek tehlikesini göze alamazdık. Öldürücülerin en azılılarını parmakla gösterip: «Siz oradaydınız, şunu yaptınız, ben sizi gözlerimle gördüm» diyebilecek bazı tanıkları mahkemeye getirirken bir düşündüğümüz vardı. Biz bu tanıkları mahkemeye, Franck Buck gibi diri olarak getirip götürmeğe sonuna kadar muvaffak olduk.

KADINLAR GECESİ

Yardımcı birlikte her türlü kadın vardı — Bayan Tootside'nin acaip tutumu — Bataklıktaki ceset — Adam Öldürme Anonim Şirketi güzellik kraliçesi — Ölüm öpücüklü kızın rahmetli dostları.

Türlü kaatiller ve bunların kanlı işleri üstüne yaptığı-mız bir soruşturmada her şeyle karşılaşacağımızı umardık ama, bir takım aşk hikâyeleriyle karşılaşacağımız hiç aklı-mızdan geçmezdi. Biz aşk maceraları değil, kaatiller arıyor-duk. Yine de öyleyken, bazı maceralar geliyor, kafa kes-mekle ve kuyuya atılan cesetlerle atbaşı gidiyordu. Bu ma-ceralar hikâyemize az çok bir tatlılık, bir şirinlik katmış oldu.

Suç teşkilâtının bu ayrı yüzüne, ben kendi payıma: «Adam Öldürme Şirketinin yardımcı kadınlar birliği» adını takmışımdır. Bu ad, öldürücülerin, bazıları adam öldürme mesleklerinden daha az değerli olmıyan aşk hayatlarını içi-ne alır.

Bununla beraber, bazı gangsterlerin karıları iyi ve ki-bar kızlara benziyordu, adam öldürücü kocalarının büyük-lük sevdasiyle bu kızların hayatlarını mahvettiklerini düşü-nünce insanın içi sızlıyordu. Bu kızların çoğu son derece dürüst ve samimî insanlardı. Bunda hiç aldanmadığımız muhakkak. Reles konuşmak kararını verince, ne avukatla-rına, ne yakın akrabası erkeklere, ne hiç kimseye güvendi. Yeryüzünde bütün kalbiyle güvendiği biricik insan karısıy-dı. Gidip savcıyı bulmak ve kendisi ile görüşmek isteğini bildirmek gibi hayatî bir görevi yalnız karısına verdi.

Oysa, kadınların bu kusursuz dürüstlüğü ve samimîliği pek az karşılık görmüştür. Kadınların sadakati, kocalarının evlilik dışındaki eylemlerine karşı gösterecekleri hoşgörü

ile birlikte yürümelidir. Bunun istisnaları sayılacak kadar azdır. Meselâ, Pretty Levine ile güzel karısı Hêlène umutsuzluk içinde birbirlerini kucakladıkları gün birbirlerini taparcasına sevmeleri, bu eksik etek peşinde koşan canileri çok yakından tanıyanları hayrete düşürmüştü.

Adam Öldürme Anonim Şirketinin yardımcı kadınlar birliği, çoğu zaman, öldürücülerin küçük kadın dostlarından kurulmuştur. Bu kadınların hemen hepsi güzel vücutlu taşbebekleri andırırlar; bunların vitrinlerdeki mankenler gibi hiç bir mânası olmayan edaları vardır. İçlerinde her soydan, her endamdan, her renkten olanı bulunur. Burada adını andıklarımız birer istisna değil, daha çok kategorinin en canlı örnekleridir. İçlerinde güzel, şöyle böyle, hattâ çirkin olanları vardır. Dangalakları bulunduğu gibi, verilen herhangi bir işin altından kalkacak kadar zeki olanları da vardır. İyi terbiye görmemiş cırlak seslileri olduğu gibi, sofrada oturmasını bilen güzel kadınlar da vardı. Hepsinin de ortak yanı, erkek dostları olmasıydı.

Erkekleri için mücadele ederlerdi. Gangsterlerden biri hapsedilecek, ya da sonra elektrikli iskemleye oturtulacak olursa, bu adamın en son düşüp kalktığı kızın kim olduğu her zaman anlaşılabilir. Küçük kadın dost, karalar givip yas tutar, dulluk örtüsünü meşru dulluk süresinden daha uzun bir zaman yüzünden eksik etmezdi. Acısının büyüklüğünü böyle anlatmış olduğunu düşünürdü.

Küçük kadın dost erkeği kendisini istediği sürece onunla düşüp kalkar, «aşk uzun sürmez» atasözünü kabul ederdi. Dostundan ayrılmış bir kadının hemen bir başkasını bulması gayet tabii karşılanırdı. Bulduğu yeni erkek, çoğu zaman, kendisine yol vermiş olan eski dostunun bir arkadaşı olurdu. Kimse bunu tuhaf bulmazdı. Onlara göre hayat böyledir, aşk böyledir.

Bu kötü oğlanlar kadın güzelliği konusunda her zaman bu şekilde düşünmezlerdi. Meselâ, Happy Maione'un sevgilisi Renée yirmi altı yaşlarında bir sarışındı, kendi cinsinin bütün güzelliklerini şahsında toplamıştı. Happy onu son derece güzel bulduğu halde, Reles'e göre bu kadın şaşının biriydi. Reles'le Happy'nin hiç bir şeyi aynı gözle görmedikleri muhakkak.

Bu kızların bu haydutlarda ne bulduklarını anlamak, bu haydutların bazı cinayetlerini çözmek kadar muammalı bir meseledir. Soruşturmalarımız ilerledikçe, yardımcı kadın birliğinden olan kızlarla karşılaştık. Polis memurları her defasında: «Bu kaatillerde bu kızları çeken ne var?» diye kendi kendilerine sorarlardı. Her zaman öne sürülen para, sevimlilik, hattâ tamamiyle hayvanî çekicilik gibi delillerin bunda parmağı yoktu. Bu, yalnız Brooklyn tayfasına değil, bütün hırsız ve soyguncu takımına uygulanabilirdi.

Yüz ve vücut güzelliğinden gelmiyordu bu. Reles bir orangoton maymunu için bile çekici değildir, onu bile baştan çıkaramazdı. Kızıl saçlı bir dilberin peşine düşüp kızın gönlünü çalan Vito Gurino çevrede bile hâlâ bir sırdır. İçlerinden üçü dördü bir yana ayrılırsa, gangsterlerin hiç birinin tiyatro sahnesine çıkacak kadar güzellikleri yoktu, olsa olsa bir hapishane sahnesinde ancak figüran rolü alabilirlerdi. Kadın cinsini konuşmalarıyla, yada zekâlarıyla kendilerine çekebilecekleri de düşünülemez. Çünkü, hiç birinde ne şair ruhu, ne de aydın kimsenin parlak zekâsı vardı.

Bununla beraber, bu kızlar bu goril maymunlarını severler, bu da tabîî onların hoşlarına giderdi. Bu kızların çoğu, etrafındaki çete başlarına daha çocukken tutulmuşlardı. Bu haydutlar memleketin her yerine giderlerdi. Arabaları hızlı sürerlerdi. Hayatlarını kazanmak için hiç çalışmaz halleri vardı. Bu dıştaki çekicilik her şeye kolayca kapılan bu genç kızlar üstünde, hiç şüphe yok ki, etki yapardı. Bunların gözünde, Hot Springs, Holivut, Las Vegas, Miami gazetelerin haftalık ilâvelerinde ancak görülen bir takım adlardı. Bunların çevresinde, Catskills'e kadar gitmiş bir kız uzun bir yolculuk yapmış sayılırdı.

Fikir seviyeleri ne olursa olsun, bunların birbirleri üstünde çok kuvvetli bir cinsî çekicilik güçleri vardı. Hem çok, hem acaip. Bunlar kötü oğlanları kendilerine, kötü oğlanlar da bunları kendilerine çekerlerdi. Bu kızların normal bir yaşayışı olan erkeklere dönmeleri pek az görülen bir şeydir.

Williamsbourg mahallesinde bir parfümeri mağazası işleten Connie bu kadınlardan biriydi. Bir ara, Dasher Ab-

bandando'nun dostuydu; bu da Dasher'in bütün ömrünü beyzbol oynamak, ya da adam öldürmekle geçirmediğini gösterir. Sonra Connie, Brooklyn'de küçük oynıyan kumarıcı olarak işe başlayıp, dört yıl sonunda ünlü bir soyguncu ve hırsız yatakçısı olup çıkan Chippy Weiner'le düşüp kalktı.

Chippy elli kat elbisesi olmakla övünürdü. Kadınlarla münasebetinde de hercai idi. Hayatında Connie vardı, ama «Williamsbourg mahallesinin Kırmızı Gülü» diye anılan bir kadın da vardı. Bu Kırmızı Gül adı sadece bir lâkaptı. Çünkü, bu kadının o güzel Amerikan gülünün ne rengi ile, ne tatlı kokusu ile ilişkisi vardı. Kırmızı gül bir süre Chippy'nin dostu oldu, delikanlı daha on sekizine basmamış olan kızkardeşine göz koyuncaya kadar. Soruşturmalarımız sırasında, Gül'ün Larney çetesiyle münasebeti olduğunu ispat ettik. Bu adam öldürücülük ve tefecilik çetesinin Brownsville çetesi ile bir takım bağları vardı. Kırmızı Gül bir öldürme işinde önemli bir rol oynamıştı. Nihayet, Chippy'nin kendi karısı vardı.

Soğuk ve rutubetli bir kış gecesi Chippy'nin Manhattan'daki apartmanının telefonu çaldı. Biraz sonra, Bayan Chippy sıcak kürk mantosunu giymişti.

Kapıyı kaparken:

— Gidip köşebaşından cigara alayım, diye mırıldandı.

Televizyon perdesine dalmış olan koca, karısının Ocak ayı ortasında arkası açık ayakkaplarla karlı havada sokağa çıktığını pek iyice duymadı bile.

Aradan yarım saat ya geçti ya geçmedi, Chippy televizyonu başında kurşunla devrilmişti. Bu üzücü olaydan önce ilk ve son yaptığı iş Connie'ye telefon etmek, ve ona bu oyunu oynıyan düşmanlarının adlarını fısıldamak olmuştı. Sonra, Connie kendisine telefon edildiğini kabul etti.

Polislere, kendilerine yardımda bulunamayışına pek üzülerek:

— Söylenen adları anlıyamadım, dedi.

Chippy'nin karısı hemen eve dönmeyip, bir saat kadar bekledi. Islak sokaklarda bir buçuk saat kaldığı halde, açık ayakkaplarının kupkuru kalışını polisler, tabii ki, pek merak ettiler.

— Bir erkek dostumla buluşmak için New-Yorker Ote-line kadar taksiyle gittim, yürümedim, diye işi açığa vurdu.

Bir ay sonra, bir kuyumcu soyuldu. İki hırsız kaçtıkları sırada, soyulan adam pencereye koştu, arabalarının numarasını aldı. Sal Bretanga ile Curly Fennessy yakalandı; Curly, New-York'ta, Sal de Boston'da bir gece kulübünde kızlarla eğlenirken. Curly telâş ve heyecana kapıldı, ve her şeyi söyledi.

— Sal'le ben, Chippy meselesi yüzünden saklanmak için Sal'e biraz mangiz çıkaralım dedik... Tehlikedeydi. Hiç böyle olacağını ummuyorduk.

Sal'in, Chippy'ye kızan Farby diye biri hesabına Chippy'yi öldürdüğünü meydana çıkardık. Chippy bir kaçak elbise taşıma işinde beş yüz doları cebine atmıştı. Farby, Cippy'nin karısına telefon edenin «dostu» ydu. Bir çok kozu olan Farby, Kırmızı Gül'e, randevu verip onu evden uzaklaştırmış, bu suretle Sal ve kendisi kocasının işini bitirmişlerdi.

Ne yazık ki, Farby dul kadında talihini denemek fırsatını bulamadı, Sal'in ardından o da elektrikli iskemleyi pek çabuk boyladı.

Bayan Tootsie Feinstein hiç korkmadan deniz mayosunu giyip ortaya çıkabilecek kıvrıkcık saçlı, iri gözlü güzel bir kadındır. Adam öldürme ve zorla para sızdırma işlerine dalmış olan kocası Tootsie, Lepke'nin güvenilir adamlarından biriydi. Bu işlerin içine o kadar batmıştı ki, 10 Mayıs 1939 da «artık bundan bıktığını», doğru yola döneceğini söylemişti. Bunu herkes de duysun diye yüksek sesle söylemişti, ama yanılmış.

Aynı akşam, Tootsie'nin en iyi dostu olan Tahta Kuru-su Workman bunun evine uğradı. Bayan Tootsie'ye akşamınız hayırlı olsun, dedi; sonra eski dostuna döndü:

— Bir fikrim var, dedi. Benimle gezmeğe gelir misin?

Tootsie, doğru yola döndü diye, bir dostunun yardımına koşmamazlık edecek değildi ya!

Tahta Kuru-su Charlie onu Lyudhurst (New-Jersey) a götürdü. Orada öldürdü, asude Passaic nehri kıyısında çete tarafından önceden kazılan mezara gömüldü. Delikanlılar

Tootsie'yi pek severlerdi. Onun göçüp gittiğini görünce, üzölmüşlerdi. Ama, çete üyelerinden biri vicdan azapları çekmeğe başlayınca, bunun en önemli sırları gidip pölise vermesi tehlikeleriyle karşılaşmak vardı. Bayan Tootsie kocasının yokluğunu gidip polise haber vermemek gibi bir anlayış gösterdi. Gangsterler kadının hem uğradığı kayıp yüzünden, hem de olanı biteni herkese ilân etmediğinden, biraz avunmaya ihtiyacı olduğunu düşündüler. Tootsie'nin kayboluşundan birkaç gün sonra, kapısı çalındı. Binanın sokak kapısını açan düğmeye bastı. Ama, yukarı gelen olmadı. Buna şaşan Bayan Tootsie oturma odasının penceresine gitti. Kaldırımında duran bir adamın havaya baktığını gördü. Pencerede görününce, kendisine işaret etti. Bayan Tootsie acele merdivenlerden indi. Adam eline bir zarf tutuşturdu, bir şeyler geveledi ve kayboldu. Zarfı açıp ta, içinden elli dolar çıkınca, Bayan Tootsie'nin duyduğu hayreti düşünün!

Aşağı yukarı bir hafta sonra, aynı şey yine tekrarlandı. Uzun zaman, her hafta aynı şey oldu. Haberci ile karşılaşmak için hep aşağı iniyordu. Allie konuşmağa başlayınca, bu hikâyeyi bize bütün ayrıntılarıyla anlattı. «Bayan Tootsie'yi gayet iyi tanırdım» dedi. Bunun üzerine, Bayan Tootsie tanıklık etsin diye çağırıldı. Tootsie'nin öldürölüşünün birinci yıldönümüne rastlıyan önemli bir gündü bu. Pahalı ziynetler takmıştı ve arkasında iyi dikilmiş elbiseler vardı. Tatlı ve ahenkli bir sesle konuşuyordu. Görseniz, tepeden tırnağa kadar bir «hanım efendi» derdiniz. Tootsie'nin kahvaltıda bulunamayışına üzölmüş bir hali yoktu. Sıra her hafta getirilen zarfa gelince dedi ki; «Bu elli doların nerden geldiğini bilmiyorum. Bu parayı bana veren erkeklerin hiç birisini tanımıyorum. O uğursuz gece kocamın kimle birlikte gittiğini de bilmiyorum.»

Dahası var. «Tahta Kurusu Workman'ın, Allie'nin ve kadınlarının lâfı edildiğini hiç duymadım» dedi, inkâr etti. Allie mahkemeye getirildi. Bayan Tootsie, hor gören bir eda ile:

— Bunu hiç görmedim, dedi.

Alınan mizaçlı olan Allie bunu kendisine bir hakaret saydı:

— Yalancının daniskası bu kadın, diye gürlledi.

Yüzünün üzüntülü ifadesi iyice belirmişti. «İlk defa ve sonraları ara sıra elli doları getiren bendim. O bizim hepimizi tanır.» Biraz düşündü, yüzü aydınlandı, ve: «Bunu ispat edebilirim» dedi.

İsteği üzerine kendi eşyaları arasında bulunan bir paket, on altı milimetre genişliğindeki bir sinema şeridi getirildi. Filmi gösterdik. Perdede bir plâjda oynayan, ellerinde golf değnekleriyle koşan, buna benzer vakit geçirecek şeylerle oyalanan bir insan grubu görülüyordu. Oynayanlar arasında, Tahta Kurusu ve karısı, Allie ve karısı, hattâ Lepke'nin ortağı Gurrah seçiliyordu. Bu kalabalığın ortasında, Bayan Tootsie'yi andıran, şortu ile sekip duran dilber bir kuş görülüyordu! Kısa elbisesi güzelliğine pek yakışmıştı, gizliyecek hiç bir şeyi olmadığı belliydi. Gurrah'ın ona göz koyduğu da meydandaydı. Fotoğraflar onu dilberin cıgarasını yakarken, hattâ heyecanlı bir halde gösteriyordu. Belki de bu yüzden Bayan Gurrah aralarında yoktu.

Anlaşılan Bayan Tootsie, kocasının yokluğunu kolayca unutmak için, kışın bir kısmını Güney'de geçiren çete ile birlikte Florida'ya gitmiş. Allie de tabîi aralarında bulunuyordu, azılı bir amatör sinemacı olup, çıkmıştı. Makinasını plaja getiriyor, arkadaşlarının, karıların ve dostlarının eğlenirken ve oynarken gelişi güzel resimlerini çekiyordu. Bayan Tootsie'nin unutkanlığına Allie'nin kızmasında şaşılacak bir taraf yok.

«Bilinmiyen» kadına bütün film gösterildi. Başından sonuna kadar, perdede bir kadının kötü oğlanlarla oynadığını görünce, hiç bir tepki göstermedi. Işıklar yanınca, Bayan Totsie bize soğuk bir eda ile baktı, ve:

— Ben bu erkeklerin hiç birisini tanımıyorum, ömrümde yüzlerini görmedim, dedi. Perdede görülen kadının kendisi olacağına inanmadığını sözlerine ekledi. Konuşmalarında, bir boks şampiyonu kadar ustaydı. Gerçekten o, Charlie Workman'ın, Tahta Kurusu Charlie'nin kadın şekline girmiş bir örneğiydi.

— Kocanız nerede? diye sordum.

— Bilmiyorum, dedi.

— Niçin gitti? Ne kadarlık bir zaman için gitti?

Bayan Tootsie omuzlarını silkti.

— Kocanızın kaybolduğunu kayıplar bürosuna haber verdiniz mi?

— Hayır.

— Niçin?

— Dönüp gelecek, diye düşünmüştüm.

— Canınız sıkılmadı mı?

— Canım sıkılmadı, biraz merak ettim.

— Her hafta para nerden geliyordu?

— Bilmiyorum.

— Elli dolarları getiren adama kocanızın nerde olduğunu hiç sormadınız mı?

— İlk defa soruşumda: «Tootsie iyi» dedi. Bunun üzerine ben de bir daha ona kocamı sormadım.

Bizi şaşkına döndüren şey, evli bir kadının kendisinden bir yıl haber almadığı kocasını hiç merak etmemesiydi. Ama, her hafta gelen bu elli dolarların yüzü suyu hürmetine hafızasını kaybettiğinden kuşkulananlar çoktu.

Ne olursa olsun, Bayan Tootsie Adam Öldürme Anonim Şirketi'nin yardımcıları olup, erkekleri için bir menfaat güderek, yada gütmüyerek sevgi ile gözyaşı döken kadınların tam zıddıydı. Elinde evlenme cüzdanı, parmağında nişan yüzüğü olup ta, tam bir balayı geçiren bir dul kadınla karşı karşıyaydık. Kader — ya da kadersiz olma — ona çok yaramış olacak ki, bir cep mendili büyüklüğündeki mayosu ile, kendisini dul bırakan kaatillerle bir arada bulunduğunu unutturacak kadar kendini tanımiyacak hale gelmişti.

Kadınlar ve gangsterler üstüne söylenecek yeni bir şey yok. Çoktandır kadınlar adam öldürücülerden kendilerine koca seçiyorlar ve bundan öğretmenle ya da kitaplık muhafızıyla evlenenler kadar sevinç duyuyorlar. Biz kısa saçlı, tabanca kullanmakta usta, hırsız dostları ile karşı karşıya geçip cıgara tellendiren birçok kadınlar gördük, erkek kıyafetine girip te belinde tabanca, omuzunda tüfek taşıyanları da az değil.

Ama, Adam Öldürme Anonim Şirketi öldürücülerinin kadından ortak aldıkları hiç görülmemiştir. Öldürmek sanatı üstüne ileri fikirleri olabilir, ama sosyal zevklerde bunlar eski kafalıdırlar. Kadının yeri aile ocağı, ya da yaldızlı

kafestir derler. Adam Öldürme Anonim Şirketi'nden olan kadınlardan hiç birinin işlere karıştıklarını ya da zarif parmaklarını hiç kana buladıklarını görmedim. Adam öldürücüler zevk ve eğlence ile işi birbirine katiyyen karıştırmazlardı.

Onun içindir ki, 1935 yılının o akşamı hiç hatırdan çıkmaz. Belki işlerin dışında bırakılma politikasına kadınlar gücenmiye başlamışlardı. Belki de kötü oğlanlar kadınlara eski uğraşlarını bıraktırma kararını vermişlerdi. Her neyse, mükellef bir gala gecesi, özel bir tören tertiplendi. Adam Öldürme Anonim Şirketi teşkilâtı içindeki kadınların gecesiydi bu.

Ama, birkaç ay geriye, Hy Kasner'in bir çuvalın içine konup boynundan bağlandığı günlere gitmemiz gerekiyor. Çuval aşağı Brooklyn'de lâğımın birine atıldı. Tabii ki, akıntının bunu sürükliye sürükliye Asor adalarına atacağı, hiç bulunmayacağı düşünüldü.

Amo, Brooklyn'in işi başka, akıntıların gidişi başka. Çuvalla, içindeki ceset, biraz sürüklendikten sonra, Brooklyn'in üç kilometre ilerisinde, Jamaica koyu ile Fresh Creek havzasının birleştiği yerde, kıyıda bulundu.

Zavallı Hy'yi öldürenlerin bu işe ne kadar canları sıkıldığını anlamak kolay. İşin daha can sıkıcı tarafı, baş bülbüllerin bu işi yapanların kimler olduğunu haber vermele ri oldu. Bu işi yapanlar, vahşi ve tehlikeli bir muhafız ve hırsız olan Jack Elliot, beyaz zehir dağıtıcısı ve oldukça nüfuzlu bir para sızdırıcı olan Joey Amberg ve Manhattan'ın azılı haydudu olan Frankie Tiettlebaum'dı.

Kasner'in niçin bu çuvalın içine konduğu resmî olarak bilinmiyor. Belki, Doğu içki kaçakçılığı teşkilâtı ile Waxey Gordon arasında 1930 yıllarında başlıyan bir kan dâvası olabilir. Öldürücülerin her biri Waxey'nin tayfasında hizmet görmüştü. Amberg, Tahta Kurusu ve Meyer çetesinden di; Elliot, Buggsy Siegel için çalışmış bir nişancıydı; Tiettlebaum ise, Lepke'nin para ile tutulmuş adamıydı.

Kasner, ölümünden az önce, Albert Anastasia ile Louis Capone kombinezonuna ortak olarak girmişti. Eskiden ne yaptığının önemi yoktu, o şimdi bunların adamlarından biriydi. Albert Anastasia yeni ortağının lâğımında can verdi-

ğini öğrenince, tabii, kızıp küplere bindi. Genç Sendika'nın Müdürler Bürosu toplantıya çağırıldı. Oysa, üç öldürücünün o türlü münasebetleri vardı ki, az kalsın, bir buhran patlak verecekti. Joey Amberg'in Joey Adonis'in ortağı olması durumu büsbütün ağırlaştırdı.

— Joey Adonis'in bazı işlerde Amberg'le ortak bir takım menfaatları vardı, dedi Reles. Pazarlarla, Brooklyn Elbise sanayiinin bir kısmı ellerindeydi.

Kanguru Divanı işi iyice inceledi. Reles'in dediğine göre, Bug Siegel ile Joey Adonis üstünde baskı yapıldı. Kid'in kendisi bu toplantıda yoktu, o sıralarda hapisanede idi. Ama, adamları işin gidişatından kendisini haberdar ediyorlardı.

— Pep beni görmeğe geldi, diye Reles anlattı. Bana dedi ki; «Amberg'in hali kötü, onu öldürmek istiyorlar. Ama, Joey Adonis bu adamı pek seviyor, ve rahat bırakmalarını istiyor. İş kötüye varıyor, diye Kid sözünü bitirdi.

Sonunda, istediklerini kopardılar, Bug'la ötekiler boyun eğmek zorunda kaldılar.

Kasner'in kaatillerine karşı misillemeler, duruma göre, uygun bir zamanda yapılacaktı. İlk hedef Joey Amberg'ti. Vaktinin çoğunu Brooklyn yakınlarında geçiriyordu. İki ötekisi «şehir şehir dolaşıyorlardı.» Kasner lâğıma atıldıktan iki ay sonra, program uygulanmıştı.

Louis Capone bu işi Happy'ye verdi, deniz cephesinin iki kötü oğlanı Philly ile Red'i de yanına kattı. Sırası gelmişken söyleyelim, Red te olaydan yedi ay sonra temizlendi.

Joey Amberg, Brownsville mezbelelerinin yanında yükselen on muhteşem binanın birkaç adım ilerisindeki bir garajda öldürüldü. O zamanlar bu garaj iki ortak tarafından idare edilirdi, ortaklardan biri Pittsburgh Phil'di. Joey'nun şoförü Mannie Keesler onunla beraberdi, beraber oluşu şoför için büyük bir talihsizlik olmuştur. Joey duvara dikilince, şoförü de çaresiz yanına dikilecekti. Sonra, öldürücüler ateş açtılar. İki adamın kafaları bayağı gövdelerinden kopmuştu. Garajda yere sızan kanlar üç dere halinde su oluğuna aktı. Kaatiller cesetlerin yere yuvarlanmasını bile beklemediler.

Bu iş Philly'yi o kadar sevindirmişti ki, Happy'nin arabayı nereye çektiğini bile unutmuştu. Sonra, Happy, Reles'e hikâyeyi anlattı.

— Hap, Philly yolu şaşırdı, dedi, diyen Kid tekrarladı. Hap arabayı buluyor, «Philly, hey, Philly, bu taraftan» diye bağırmağa başlıyor. Karanlıkta Philly'yi arıyor. Ordan çıkması lâzım çünkü, köşebaşında bir polis memuru var. Son dakikada Philly'yi buluyor, çekip gidiyorlar. Yanından geçerlerken, polis bunlara ateş ediyor, ama vuramıyor.

Philly'nin böyle heyecanlanmasına hayret ediyor insan. Acemi bir adam değil ki bu. Daha 1923 te, içki kaçakçıları arasında çıkan büyük bir kavgada Boston'lu kötü bir oğlan olan Angelo Bacci ile birlikte John Piccone'yi öldürmekten hüküm giymişti. Sonra, hükümlülük kararı kaldırıldı, Philly Amerikan uyrukluğuna geçti. Reles bu Philly'nin Anastasia'nın dostu Philly Mangano olduğunu söyledi. Philly çamaşırcılık işleriyle uğraşır, deniz cephesinde çalışır, tefecilik ederdi. Sendika idarecisi olarak sık sık adı geçen Vince Mangano'nun kardeşiydi.

1951 yılında bir nisan günü, Philly'nin cesedi, kıyı muhafaza teşkilâtının büyük deniz üssü olan Floyd Bennet Field'in karşısındaki ıssız bataklığın otları arasında bulundu. Kara kıravatı hâlâ boynundaydı. Elmas yüzüğü hâlâ parmağında duruyordu. Ama, ayağında pantolonu yoktu. Anlaşılan, öldürücü tabancayı kafasına dayamış, üç defa ateş etmişti.

Öğrendiğimize göre, Philly tayfanın sadece bir üyesiydi. Böyle olduğu halde, yaygaracı gazeteler onu hemen önemli bir adam haline getiriverdiler. Hele biri, onu «Maffia'nın Büyük Meclisinden olup, Lucky Luciano ve Frank Costello gibi çete başlarına emirler veren adam» diye gösterdi. Maffia bu kadar kuvvetli olsa bile, çetesi takımı Philly Mangano'nun Lucky Luciano'ya, Frank Costello'ya, ya da o ayarda kimselere emirler veren bir adam olduğunu duyunca, şaşarlardı.

Philly'nin, bütün ömrünce Sendikaya hizmet ettikten sonra, bir temizliğe kurban gidişi sebebiyle şu son zamanlarda çok şey söylenmiştir. Eski oturduğu yerden ayrılan kardeşi Vince Mangano'nun eylemleri üstüne federal makam-

lara ve Senatör Kefauver Komitesine birçok bilgiler verdiği özellikle söylenmiştir. Polis Komiseri William Kimmins, Philly'nin Kefauver Komitesinden bir tek kişinin yüzünü görmediğini söyledikten sonra, bu nazariye gülünç görünüyor. Philly o zaman Charlie Fischetti'nin gömüldüğü yere yakın bir yere gömülmüştü. Bu Fischetti, Al Capone'nin yeğeni ve Şikago'daki mirasçısıydı. Ama, Fischetti bu olaydan bir hafta önce, Florida'da kendi eceliyle ölmüştü.

Hiç kimse bu işte daha eskiye ait bir sebep bulunabileceğini hatırlamadı. Gerçekten, 1951 yılında Adaletin, özellikle, Brooklyn'de Joey Adonis ve Anastasia gibi çete başlarına karşı giriştiği yeni bir baskı hareketinin başka bir kökünü kazıma savaşına yol açtığı akla gelebilir. Kumar yüzünden suçlamalar çete başlarının pek canını sıkmaz, ama bu suçlamaları desteklemek üzere yürütülecek bir takım soruşturmalar başka şeyleri ortaya çıkarabilir. Philly bazı öldürme olayları üstünde çok şey biliyordu. Meselâ, Joey Amberg'in öldürülmesi gibi. Reles'in dediğine göre, Joey'nun öldürülmesi, Anastasia'nın adamlarından birinin öldürülmesi üzerine girişilmiş bir misilleme hareketiydi.

Philly'nin ölümü üstüne sorguya çekilenler arasında Frank Costello, Joey Adonis ve Anastasia vardı. Costello, Philly'nin bir Eskimodan hiç farkı olmadığını söyledi. Çok kuvvetli bir hafızası olan Joey Adonis, Philly'nin yirmi yıl önce kendi lokantasında toplanan bir politikacı gurubundan olduğunu hatırladı. Anastasia ise, Mangano kardeşleri otuz yıldır tanıdığını söyledi.

Sonra, gazetecilerle konuşan Joey Adonis oldukça ilgi çekici bir nazariye ortaya attı. Millî Sendika başkanı:

— Philly pantalonsuzdu, diye dikkati çekti. Pantalonsuz yakalandınız mı, kadınlarla düşüp kalkan bir erkeksiniz demektir. Bu olsa olsa aşk yüzünden işlenmiş bir cinayet olabilirdi.

Yalnız şunu söyleyelim ki, Philly elli bir yaşındaydı.

Joey Amberg'in 1935 yılında ölümünden on iki gün sonra, kan güden öldürücüler Hy Kasner'i öldürenlerin ikincisi olan Frankie Tiettlebaum'a saldırdılar.

Cinayetin sebebi üstünde hiç kimsenin yanlış bir dü-

şünceye kapılmaması için, kurbanı yine bir çuvalın içine koymağa karar verdiler. Oysa, haydutlar Frankie'yi çuvala koyacak yerde, bir bavulun içine koydular; bavulu lâğıma atacak yerde, Manhattan'daki bir köprü'nün altına bıraktılar. Zaten, kaatillerin yanlış hesap yaptıkları, Frankie'yi bavula koyduktan sonra, lâğıma atılamıyacak kadar büyük olduğunu anladıkları sanılıyor.

Jack Elliot yakalanması zor bir öldürücüydü. Güneş yanığı esmer renkli, geniş göğüslü, Brooklyn'in deniz cephesinden gelmiş soğukkanlı ve metodlu bir öldürücüydü. Bağimsız olmakla beraber, hırsız ve soyguncu takımının hepsi tarafından tanınmıştı. Al Capone bir gün ondan, sanki kendisinin Şikago çetesindenmiş gibi, bir iş yapmasını istemişti. Yüzünde yara izleri bulunan çete başı:

— Senin gibi delikanlı bana faydalı olabilir, demişti.

Jack Elliot teklifi nazik sözlerle geri çevirdi:

— Teşekkür ederim Al, ben kendi başıma çalışıyorum.

Bir teşkilâta giremem.

Jack, çoğu zaman, para ile muhafızlık ederdi. Bazan, bahse tutuşma bürolarını, Brooklyn'deki büyük binaları, New-York ve Brooklyn'le New-Jersey arasında işliyen eğlence vapurlarını eli silâhlı soygunculara karşı para ile korurdu. Ara sıra da, transit geçen içki yüklü şileplerde para ile bekçilik ederdi. Güvenilir adam ünü kazanmıştı.

Bir gün zengin bir çifte bahisçiye kendini kaçıracağını haber verdiler. Jack'ı kendisini korumakla görevlendirdi. İşe başladıktan bir iki gün sonra Elliot, çeteden iki kişinin sokakta giderken kendisiyle müşterisini gözetlediklerini gördü. Jack, hiç tereddüt etmeden, öldürücülerin üstüne yürüdü.

— Bu delikanlıya yirmi adım yaklaşırsanız, bir vuruşta ikinizi de haklarım. Haberiniz olsun, dedi. Kavgacı bir adam değildi.

Kötü oğlanlar bu lâfı bir daha söyletmediler. Ertesi gün, çeteden tanıdığı iki kişi yanına sokuldu.

— Dinle Jack, dediler. Bu herifi kaçırmak istiyorlar, sen engel oluyorsun.

— Herif kendisini koruyayım diye bana para veriyor.

Bu herif benim malımdır. Delikanlılar, malımı elimden almağa kalkışırsanız, başınıza ne geleceğini bilirsiniz.

Gangsterler fikirlerini değiştirdiler.

Ama, saygı gösterilsin gösterilmesin, Kasner'in öldürülmesine yardım ederek çeteyi kışkırttıktan sonra, ortadan kalkmalıydı. Öldürücüler, çetenin emrini yerine getirmek için üslerinden uzak bir yere gitmek zorunda kaldılar. Sonunda, bir gece Jack, New-Jersey'deki Hackensen kum tepelerinde, otomobilinin içine kapatıldı. Haydutlar arabayı ateşe verdiler, Jack'ı dışarı çıkarmayı unuttular!

Tahmin edileceği gibi, üç nişancının (Joey Amberg'in ihtiyat tedbiri olarak öldürülen şoförü bir yana) ölümü hırsız ve soyguncu tayfası arasında bir çok yankılar uyandırdı. Genel olarak bu üç ölüm, Sendika'nın politikasına karşı gelinmesine, kanunlarının çiğnenmesine müsaade etmiyeceğini gösteren bir ibret dersi olarak düşünülüyordu. Yine de öyleyken, bazı dikkafalılar vardı, en çok sesi çıkan da Joey Amberg'in kardeşi Pretty (yakışıklı) idi.

Pretty'nin asıl adı Louis idi. Ama, vücudunun atlet yapılı oluşu, düz saçları ve kadınların bayıldığı güzel çizgili yüzü ona Pretty (yakışıklı) denmesine sebep olmuştu. Tabii, bu Pretty'yi çetenin hiç bir eylemine karşı gelmek cesaretini gösteremiyen, yada itirazlarını yüksek sesle söylemeğe cesaret edemiyen Pretty Levine ile karıştırmamalı.

Pretty Amberg kardeşinin öldürülmesine, tabii ki çok tasalanmıştı. Ayrıca, Joey iki kardeşten işlerde en becerikli olanıydı, onun ölümü Pretty'nin kesesine de dokunmuştu. Pretty, bir süre Schultz'un adamı olarak geçindi. Tabii, ikisi de damgalanmıştı. Pretty de, Dutch gibi delinin biriydi, hemen tetiğe dokunmağa hazırды.

Hollandalı gibi, Pretty de çok konuşurdu. Kardeşinin «temizlenmesi işini» Louis Capone'nin Pittsburg Phil'den yardım görerek hazırladığını biliyordu. Çünkü Joey, Phil'in garajında öldürülmüştü. Pretty bunlardan öcünü almağa karar verdi. Çünkü asıl öldürücüler bu ikisinin elinde sadece birer âletti.

Dutch Schultz'un iyi günlerinde yaptığı gibi, Pretty de «Capone ile Pep'i öldüreceğini» herkese ilân etti. Brooklyn

idarecileri bunu duydular. Pretty'nin öldürülmesine karar verildi.

Adamlar, Pretty'nin Brooklyn çetesiyle münasebeti olan herkesten kuşkulanaacağını düşündüler. Bunun üzerine, Lepkenin bir adamını «ödünç olarak almağa» karar verdiler. Bu adam Pretty'yi işini iyi görecektir bir yere götürecekti. Bu yeni bir şeydi.. Brownsville'in sözleşme ile adam öldüren öldürücüleri bir öldürme işi için dışarıdan yardım istiyorlardı. Lepke'nin adamı olan Mendy bu iş için biçilmiş kaftan olduğunu söyledi.

— Pretty benim her dediğimi yapar, beni çok sever, dedi vahşi haydut. Ne yapar yapar onu götürürüm, yoksa rahat yüzü göremeyiz.

Mendy, Pretty'yi nereye götüreceğini de biliyordu. Pretty, Brownsville'e ya da Ocean Hill taraflarına gitmek istemiyecekti. Düşmanlariyle dolu olan bu yerleri hiç kimse onun kadar bilemezdi. Mendy, East River'in ötesinde, Williamsbourg köprüsüne giden meydanın yakınlarında bulunan bir yer seçmişti. Manhattana' da, Brooklyn'e de yakın bir yerdi burası. Meydanın kıyısında bir gece kulübü vardı, burasını Mendy'nin bir dostu işletirdi; barın sahibi öyle her şeyi ince eleyip sık dokuyan takımından değildi. Şişman haydut akşam Pretty'yi arayıp buldu, ona bir gece kulübündeki dostunu görmeğe gitmek teklifinde bulundu.

— Uzak değil, dedi. Köprü'nün hemen öbür tarafında, on dakikada gideriz.

Pretty'nin hoşuna gitti bu.

Gece kulübüne varınca, Mendy'nin dostu olan bar sahibi bunları kendi odasında içki içmeğe çağırdı. Ama, bardaklarına hiç içki koymadı. Mendy'nin iki adamı orada bekliyordu. Ellerindeki çok keskin aletlerle Pretty'nin üstüne atıldılar, kesip parça parça ettiler.

Pretty'nin korkunç bir şekilde parçalanan vücudunun artıklarını New-York'a bir iki kilometre mesafedeki تنها ve karanlık sokaklardan birine atmaya karar verdiler. Pretty'nin kimliğinin anlaşılmasını imkânsız hale getirmek için, gangsterin cesedinin artıkları bir arabanın içine konacak, üstüne benzin dökülecek, bir kibrit çıkıp yakılacaktı. Bu işi yapmak için caniler, City Park denilen ye-

şillik adacığın karşısındaki küçük North Elliot meydanını seçtiler. Oysa, tören daha sona ermeden polisin dikkatini çekmek tehlikesiyle karşılamak vardı. Meydanda içinde ceset bulunan bir arabanın yakılmasını bir polis memuru görebilirdi.

İşte o zaman içlerinden birine ilham geldi. Ya da beş yıl sonra bize anlatıldığına göre, o anda, cinayet ve macera tarihine lâyemut bir ölüm eklenmiş oldu. O zamana kadar, öldürücülerin dilber eşleri her türlü işten uzak tutulmuştu. Bu işte onlara talihlerini denemek fırsatı verilebilirdi. Böyle bir fırsatı niçin kaçırmalı? Niçin Adam Öldürme Anonim Şirket'inin bir Kadınlar Gecesi yapılmamalı? Bu fikir hemen ve büyük bir coşkunlukla karşılandı.

Bize bilgi verenler Adam Öldürme Anonim Şirketi güzeline nasıl seçildiğini iyice bilmiyorlar.

Güzel seçilenen aldığı «Oscar mükâfatı» neydi? Talihli dilbere kibriti çakmak ve içinde Pretty Amberg'in balta ile kesilmiş cesedi bulunan benzin dökülmüş arabanın üstüne atmak hakkı tanınmıştı. Daha ne istiyebilir? Bundan güzel bir şey olur mu?

Bizim bülbüllerden bazılarının söylediklerine göre, «Kadınlar Gecesi Kraliçesi» kendisine şeref verilmekten öyle sevinmiş, memnun olmuş ki, aylarca bununla övünmüş durmuş. Bu konuda uzun uzadıya bilgi verebilecek Brooklyn'li iki kadını da sâlık verdiler bize. Çetenin bütün bıçkınlarını tanıyorlarmış, birkaçı ile de sıkı fıkı dostmuşlar. Sekiz saat süren sorguları sırasında, bu hiç hatırdan çıkmıyacak olayın nasıl olduğunu bize uzun zaman anlattılar.

İkisi de yardımcı kadın birliği üyesi kartlarını geri vermişti. Onun için, adlarını söylemekten çekiniyoruz. Bunların bizimle konuştuklarını çete duyacak olursa, sağ kalmıyacakları muhakkak. Kadınlardan bir parfümeri mağazası sahibi evli, çocuk sahibi olduğunu, bir de âşığı bulunduğunu söyledi. Onun için gazetelerin diline düşürülmemesini istedi. İkincisi bir hastahanede hemşire yardımcısıydı, ciddî ciddî çalışıyordu. İkisi de hafif esmerdi, ikisi de — bize söyledikleri gibi — güzellikleriyle övünüyorlardı. Ama, ikisi de Adam Öldürme Anonim Şirketi Güzeli seçilip kendilerini

gölgede bırakan yapmacık sarışını hayranlıkla seyretmişlerdi.

Güzel seçilene diğer kadınların «sucuk» lakabını tak-tıklarını söylediler. Güzel daha arkasını döner dönmez, bi-raz insafli olanlar, ona «sıcak sucuk» diyorlarmış.

— Zir zop, delişmen şeylerdi bunlar, dedi esmerler bize.

Yardımcı Kadın Birliği, gizli kurallariyle herhangi sık bir kolejdeki genç kızlar derneği olsaydı, Evelyn Mittel-man'a önemli bir mevki, veznedarlık filân verilirdi muhak-kak. Evelyn'in mücevher kolleksiyonuna ve kendisine hiz-met eden şövalyelere sahip her genç kadın maliye işlerine seçilir.

Evelyn'e «Ölüm öpücüklü kız» derlerdi. Gerçeği iyice anlatmıyan bir lâkaptı bu. Bir erkeğin onunla dost olması demek, ölüm denilen belâyı göze alması demektir.

Şehvetli sarışın dilber hayatına, Evelyn, 1930 yılların-da, Brooklyn'deki Williamsborug mahallesinde başladı. Da-ha o zamanlar bile herkesi kendisine baktırırdı, bir kere gö-rünce de bir daha insanın aklından çıkmazdı. Dokuz yıl son-ra, soruşturmalarımız için kendisine ihtiyacımız olunca, New-York Daily Mirror'un eski muhabiri Eddie Zeltner onun şu sözlerle lâfını etti:

— Evelyn'i on yıldır tanırım. O zamanlar on altı yaşla-rında bir kızdı. Williamsbourg'dan Conney - Island'a plaja ve gangsterlerin ilkokulları olan kabarelere dansetmeğe gi-den dilber bir sarışındı.

Evelyn ilkokulda pek fazla kalmadı. On sekiz yaşında Kaliforniya'ya gitti. Orada Hy Miller adlı bir delikanlı ken-disine çıldırasıyla âşık olmuştu. Hy ile beraber dansetmeğe gittiği bir akşam başka bir delikanlı içeri girdi, yıldırımla vurulmuşa döndü. Bu romantik şaşkınlık delikanlıyı Hy ile önce sükûnetle, sonra şiddetle tartışmaya sürükledi, sonun-da Hy delikanlıyı Evelyn'e hakaret etmekle suçladı. Dövüş-tüler. Çok geçmeden, Hy Miller, Evelyn'in «Eski» dostu oluverdi. İki üç yıl sonra, Evelyn yine Brooklyn'de göründü, hep öyle sülün endamlı ve heykel vücutluydu. Bu sefer pe-şinde Robert Feurer diye bir dostu vardı. Bir akşam, hırsız ve soyguncu takımı arasında Jack adıyla anılan Sol Golds-tein'in dikkatini çekti. Bu Goldstein'in, Manhattan'ın altha-

sındaki balık pazarında kârlı bir para sızdırma işi vardı. Jack bu güzel genç kıza iki çift söz söylemek istedi, Feurer bunu hoş bulmadı. Bunu yalnız Jack'a söylemekle kalmadı, Evelyn'e de söyledi. Jack, kendi yanında kimsenin Evelyn'le böyle konuşmasına müsaade etmiyeceğini söyledi. Onun için, Feurer'i öldürdü. Böylelikle, Evelyn'in başka bir dostu daha ölmüş oldu.

Jack kızı eline aldı. Sonra, Pittsburgh Phil bir akşam onu bir dansingte gördü. Aynı numaralar yine başladı. Jack, «Pittsburgh Phil ne yaptığını bilmiyor, Evelyn de onun bu halinden memnun olmamalı» diye sızlandı. Pittsburgh Phil tatlı ve savunmasız «dilber» ine hakaret saydı bunu. İki erkek bir oyun salonunda kışlaştılar, Pittsburgh Phil, Jack'e bilârdı ıstakasiyle bir güzel ders verdi. Bunun iki sonucu oldu: Jack'in hem güzel yüzü bozuldu, hem de ölüm öpücükli kız için beslediği düşüncelerini altüst etti. Ganimeti her zaman yenen kapar. Pittsburgh Phil, Evelyn'in dostu oldu. Evelyn'in yıldızı iyice parladı, şimdi büyük kulüplerin en gözde kadınıydı. Herhangi bir öldürücünün küçük dostu olarak işe başlamış, şimdi de hepsinin en azılısının metresi olmuştu.

Sonu kötü de olsa, Jack (ya da Sol), Evelyn'i ellerinde tutmak için savaşırların kara talihini yenmeyi başardı. Jack'nin annesi, oğlunun ölüm öpücükli kızla münasebetini kestiğini duyunca sevindi; hele, biraz sonra Cleveland'lı bir elden düşme araba tüccarının kızı Helen'e rastlayıp kânutsuz işlerden vazgeçince, son derece sevindi.

Yüreği rahat eden anne:

— Hele şükür, Sol o kötü oğlanlardan yakasını kurtardı, dedi.

Bunlar 1936 yılı yazında olmuştu. Bir Temmuz günü, hep sevinç içinde olan anne Sol'le Helen'in evlendiklerini, Catskills'in güzel bir yerinde, tatilini geçirmeğe gelenlerin geçtikleri yollardan uzakta, Glen Wild'te balayını geçirdiklerini öğrendi.

Aradan haftalar, aylar geçti, sevgililerden hiç ses seda çıkmadı. Sol'ün annesi merak etmeğe başladı. Nihayet, Helen'in yanına gitti, gelini bulmak pek o kadar kolay olmadı.

Heyecanlı anne:

— Ne oldu kuzum. Aylardır Sol'den hiç haber yok, dedi.

Genç ve güzel gelinin gözleri yaşardı. Ağlamağa başladı:

— Bilmiyorum. Cumartesi akşamı baloya gitmek için odamızda giyindiğimiz sırada, telefon çaldı. Sol telefona çıktı. Biraz sonra, bir takım adamlar geldi. Sol, çabuk dönerim deyip çıktı. O günden beri, bir daha yüzünü görmedim.

Bu konuşmanın ardından hayra alâmet sayılmıyacak bir sessizlik oldu. Bahtsız ana kederinden deliye dönmüştü. İki ay daha bekledi; sonra, dağlarda oğlunu aramağa çıktı. İlk öğrendiği şey, Sol'ün karısının, balayı yarım kalan genç bir kadının umutsuzluğu içinde bulunmadığını görmek oldu. Sonradan, anne anlattı: Helen kocasıyla birlikte oturduğu «Aşk Yuvası» nın hemen yanındaki bir villâda dostlarını kabule hazırlanıyormuş, hiç te öyle üzüntülü, kederli bir hali yokmuş.

Kadınli erkekli davetliler arasından sıyrılan Helen:

— Sol'ü göle attılar, demiş.

Kötü oğlanlardan ayrılıp, «iyi bir genç kız» la evlenerek annesini çok sevindiren evlâdın ortadan kayboluşunu saran esrar ve sessizlik tam dört uzun yıl çözülemedi. Sonra, 1940 yılında, Allie ve Pretty ancak Jack adıyla tanıdıkları bir adamla ilgili sözleşmeyi uzun uzun anlattılar. Adamın kim olduğunu Reles bize söyledi. Bu türlü işlerde Reles'e her zaman güvenilebilir. Anlaşılan, cânî arkadaşları plânlarını ve sözleşmelerini hep ona anlatırlarmış. Kid çetenin «kulağı» idi, anlattığı hikâyeye ötekilerin anlattıklarına da uyuyordu.

İş şöyle olmuş:

1936 yılının Temmuz ayı sonlarında, Sol'ün balayının ilk günlerinde, Brooklyn'de onun lâfı edildi. Manhattan'dan bir sözleşme gelmişti. Louis Capone, bu sözleşmenin Sol'ün, Joe Socks ya da Zocks hesabına temizlenmesiyle ilgili olduğunu söyledi. Bu Joe Socks, asıl adıyla Socks Lanza profesyonel ve amansız bir haraççıydı, Manhattan'ın altbaşındaki büyük Fulton balık pazarındaki para sızdırma işlerini kontrol ediyordu.

Belediyenin malı olan bu pazar Amerika Birleşik Dev-

letlerindeki en büyük balık pazarlarının ikincisiydi. Her yıl burada iki yüz elli milyar dolarlık alışveriş olur, Mississippi ve İndiana gibi en uzak yerlere bile perakende deniz ve tatlı su balığı gönderilirdi. Gerçekte, kurumun asıl patronu koca kafalı, kötü haydut olan Socks Lanza'ydı. Yapacağı kötü şeylerle buradaki her türlü eylemi durduracak kadar güçlüydü. 1920 ve 1930 yıllarında kendi Balık İşçileri Sendikası'ndan, Fulton pazarına kendi diktiği bekçilerden, kendi «Koruma» teşkilâtından, balık tacirlerinin yazdıkları çeşitli «hizmetler» den ne kadar para sızdırdığı söylenemez. Tacirler titriyerek onun her dediğini yaparlardı, yapmazlarsa başlarına neler geleceğini bilirlerdi. Socks ayrıca, tâcir birliklerinin teşkilâtlandırılmasına yardım etmiştir. Bir konserve kutusu fabrikasından pay alır, Fulton balık pazarının yanındaki büyük perakende pazarından haraç alırdı.

Münasebetleri çok iyi idi. Bir gün, polis memurunun biri bunun Fulton pazarındaki «adamlarından» birini kovalamak oldu. Sen misin kovan? İki gün sonra, polis Staten - Island'ın ücra köşelerinden birinde öldürölünceye kadar dövuıldı.

1935 yılında, Socks Federal Büyük bir jüri tarafından Minnesota, Illiuois Wisconsin, Michigan, Ohio ve Kanada'dan gelen balıkları tekeline almak suçundan mahkûm oldu. Teşkilâtı, pazarı ve fiatları kontrolü altında bulunduruyordu. Adamları müşterileri dövüyor, balıkları atıyor, kamyonlara sabotaj yapıyor ve tacirleri dize getirmek için etrafa pis kokulu şeyler ya da asit attırıyordu. Socks karara daha üst bir mahkemede itiraz etti, 1936 yılında dâvayı kazandı.

Kafasını hep kendi işlerine yoran Socks, Brooklyn'li kötü oğlanlarla münasebetini kesmeden önce, Fulton pazarında gözü olan Sol'un tehlikeli bir tanık olabileceğini düşündü. Sol, Catskills'de balayını geçirirken, Brooklyn'de onun lâfı ediliyordu.

Temmuz'un sonlarına doğru, Louis Capone, Pretty ile buluştu, ona:

— Dağlara, Loch Seldrake'e git, Pep orada. Görülecek bir iş var. Pep işin ne olduğunu sana anlatacak, dedi.

Pretty ile Dukey, Catskills'e araba ile gittiler, orada

yalnız Pittsburgh Phil'i değil, Mikey Syckoff'u ve çetenin başka bir üyesi olan Jack Cutler'i de buldular. Pittsburgh Phil, çetesi için bir savaş plânı hazırlamıştı. Sol'ü karısından ayırmak gerekiyordu. Pittsburgh Phil bu küçük ziyafette kendisinin bulunamayacağını iyice anlamıştı. Bayan Mittelman yüzünden Sol'le ya da Jack'le bilardo salonundaki münasebetlerinden sonra, aralarında dostluk olmazdı. Oysa, Jack «küçükler» i, yani Pretty, Mikey ve Cutler'i tanımıyordu.

3 Ağustos günü, akşama doğru, Jack dansa gitmek için kravatını bağladığı sırada, Glen Wild villasının telefonu çaldı. Üç kafadarın kullandıkları olta yemi ne olursa olsun, işi kıvırmışlardı. Sol daveti karısından ayrılacak kadar önemli buldu. İçinde üç adam bulunan araba villanın karşısında bekliyordu. Sol bindi ve araba hareket etti. Yeni evli kadın bu sahneyi pencereden seyretti.

Sol büyük hata etti: Arabaya hiç binmiyecekti. Arkadaki iki bıçkının ortasına oturmayacaktı. Bunlardan biri omuzuna dokundu, öteki kolu ile boğazını sıktı. Sol çırpındığı sırada, Pretty sakladığı matrağı çıkarıp kafasına vurdu. Öyle öldürecek kadar kuvvetli değil. Bayıltacak kadar. Pretty'ye pek alışılmadık kesin emirler verilmişti: Öldürmiyecekti.

— «Koca aylağı» yakala, buraya getir, demişti Pittsburgh Phil. «Öldürme» diye de ısrar etmişti.

Phil'in sevincine payan yoktu: hem kendi öcünü alacak, hem de bir sözleşmeyi yerine getirmiş olacaktı. «Küçükler» Pep'in bohçasını, otelinin arkasında ona teslim ettiler. Usta öldürücü oyun salonunda başladığı işe orada devam etti. Belki de Evelyn'i düşünüyordu. Sol'ü iple iyice bağladı. Bir yatak çarşafının içine koyup yine sicimle bağladı. Alıp gölün kıyısına götürdü. Allie ile Jack Drucker kendisini orada sandalda bekliyorlardı. Sandalla gölün ortasına kadar geldiler, Pittsburgh Phil bohçayı kendi eliyle göle attı.

Bu işte gönülün hiç yeri olmadığını, bunun sadece bir iş olduğunu söyleyecekler bulunabilir, tabii. Ama, Sol'ün diri diri getirilmesi için verilen kesin ve acaip emirleri, Phil'in adamı kendi eliyle bağlayıp yine kendi eliyle gölün

en derin yerine atılmasını izah etmez bu. Evelyn'i Sol'un elinden almış, şimdi bu kadının erkeği olmuştu. Bu her şeyden önce, duygusal bir menfaatti. Bu iş Pep için bir sözleşmeden fazla bir şeydi, büyük bir zevkti. Ödevini yerine getirince de, Ölüm Öpücüklü Kız bir dost kaybetti, yeni bir dost kazandı.

Aşağı yukarı beş yıl bu çift birbirinden ayrılmadı. Gerçekten, olağanüstü bir şey olmadı. Ama, Evelyn'in Sullivan kontluğu plajlarına Pep'le birlikte her gelişinde, garip tesadüf, mutlaka bir adam öldürme suçu işleniyordu. Pep gerçekten acaip bir delikanlıydı.

Evelyn Phil'in hoşuna gitmek için saçlarını boyadı: altın sarısı iken karga karası olup çıktı. Yolda giderlerken, gelip geçen oğlanlar, kızlar dönüp bunlara bakıyordu. Bir ev kadını bunları görünce «Tam birbirini bulmuş güzel bir çift» dedi.

Sonra, 1940 yılında Pittsburg Phil hapishaneye düştü. Bu şerefsizliğe evvelce de katlanmıştı ama, bu sefer öyle bir gece yatıp çıkamıyacaktı. Elini kana buladığı öyle çok öldürme suçunu öğrenmeğe başlamıştık ki, Pep'in bu işlerden baş alıp nasıl aşkı düşündüğüne pek şaşıtık doğrusu.

O hücrelerinde inim inim inlerken, güzel bir esmer kadının birçok kereler ziyaretine geldi. Deftere adını Pep'in kızkardeşi Eva diye yazdırdı. Eva'yı hiç birimiz tanıımıyorduk. Ama, güzel ziyaretçi ile kana susamış haydut arasında hiç bir benzerlik olmadığı kanısındaydık. Onun için, ziyaretlerinden biri sırasında «Eva» yı yakaladık. Evelyn'in ta kendisi, Ölüm Öpücüklü Kızdı bu.

Evelyn'in parmaklarında üç elmas yüzük, kolunda da neon lâmbaları gibi parlıyan bir bilezik vardı. «Pep verdi bunları bana» dedi. Bankadaki kasada daha başka incik boncukları da olduğunu söyledi. Bu incik boncuklara el koyduk. Kid Twist'in de bize söylediği gibi, Brownsville çetesi, Florida'daki kumar işinde olduğu gibi, mücevher kaçakçılığında da Kalifornia gorilleriyle ortaktı. Pittsburgh Phil bir hırsızlıkta güzel bir parça ele geçirmiş, bunu sevgilisine vermiş olabilirdi. Elmasın, kadının en iyi dostu olduğunu Pep elbette ki bilirdi.

Evelyn, Pep'i hapishanede görmeğe gelişinin sebebini

söyledi: «Git Pep'i gör» diye emir veren telefonlar ediliyor-muş kendisine.

— Telefon edenin kim olduğunu bilmiyorum, dedi Evelyn. Ama, şu haberi Pep'e götür ya da ondan aldığın haberi bize getir, diye telefonda ısrar ediyorlar.

Dilber kadını tanık olarak hapsettik, ancak elli bin dolarlık kefalet akçesi verilirse serbest bırakılabilirdi. Kadını serbest bıraktırmak için hemen teşebbüse geçildi, büyük çabalar gösterildi. Güzel Evelyn yalnız Pittsburgh Phil'in yakın dostu olmakla kalmamıştı. Onun ortaklarından birkaçı ile de arası çok iyiydi. Aşk yüzünden, ya da başka bir sebepten, bir çok kimseler onun ortada dolaşmasına sevineceklerdi. Adam öldürme suçlarının çoğu, bu kadının taltilini geçirmek için Pep'le birlikte Catskills'e geldiği günlerde işlenmemiş miydi? Hemen mahkemeye getirildi. Evelyn kefalet akçesinin azaltılmasını istedi.

Avukatı sebep olarak şunu ileri sürdü:

— İyi ahlâklı bir genç kız bu.

Kasvetli güzelliğini, arkasına giydiği düz bir mavi elbise ile, başına giydiği kaşının üstüne düşmüş kırmızı bir şapka ile süsliyerek ve koluna siyah karakülден bir manto alarak kendine o süsü vermişti zaten. Kendini fotoğrafçılardan gizlemek için büyük bir erkek mendilini yüzüne bastırmıştı. Ben avukatına:

— Sendikanın çalışmaları hakkında çok şeyler biliyor, dedim.

— Evelyn iyi bir aile kızıdır, diye avukat karşılık verdi. Strauss'la evlenmek niyetindeydi.

Hiç değilse bu Evelyn'in her önüne gelenle evlenmeğe kalkışmıyacağını ispat ederdi. Pittsburgh Phil'e beş yıl metreslik etmişti. Haydut, adam öldürmekten sanık tutulduğu halde, kendisi de tanık olarak hapiste alıkondduğu bir sırada evlenmeğe niyetleniyordu.

Ben hücumla geçtim:

— Yirmi yedi yaşında bir kız için bu haydutların oyuncacı olmaktan çok daha iyi yapılacak şeyler var.

Gerçekten de öyle. Bunun üzerine, Evelyn kendi isteği ile on yedi yaşından sonraki hayatını bize anlattı. Evelyn şirin ve zarif bir çocuktı, hostes olmak istiyordu. Talihini

ilk defa Brooklyn'deki bir gece kulübünde şantöz olarak denedi. Ne yazık ki, ikinci günü buraya Dasher Abbandando, Happy Maion ve Vito Gurino maymunu gibi seçme (!) kim-seler geldi. Kıza bir baktılar ve ne yapacaklarını kestirdiler. Dasher soğuk bir tavırla yeni bir şarkı söylemek için çıkmağa hazırlanan kızın yanına sokuldu. Kendi güzelliğine dayanılamıyacağını düşünerek:

— Şekerim, sonra bizimle gezmeğe gel, olur mu? dedi.

Kız onun da, arkadaşlarının da yüzlerine bile bakmadı. Kızın soğuk edası, teklifi düpedüz reddedişi bunları sinirlendirdi. Şarkısını bitirinceye kadar dışarıda beklediler. Çıkınca, bir arabaya attılar, dördüncü bir hırsız yanlarına aldılar ve kızı o saatte تنها olan bir açık hava garajına götürdüler. Bu dört hayvan orada Evelyn'in ırzına geçtiler. İşlerini bitirdikten sonra, bu sefer de az buçuk sinirlendiler. İçlerinden biri:

— Bu kız gidip her şeyi söyleyebilir, başımızı derde sokabilir, dedi.

Kendisine yapılan şeylerden dehşete kapılıp yarı çılgına dönmüş, tartışmalarının her kelimesini dinlemek zorunda olan kızın önünde «bunu gömelim mi, yoksa para ile ağzını mı kapayalım?» diye birbirlerine sordular. Son hal şeklinde karar kıldılar. İçlerinden ikisi kızın evine gitti, anesini gördü. Hiç hoş gitmiyecek tabanca şakaları yaptılar.

Masanın üstüne birkaç bonknot atarak:

— Al sana beş yüz dolar, dediler. Sen de ağzını kapa, kızının da ağzını kapa. Bu meselenin lâfını ettiğinizi duyar-sak, gelir ikinizi de diri diri gömeriz.

Evet, parmaklarında elmas yüzükleri, arkasına giyecek bol bol kürkleri olan Evelyn Mittelman, Ölüm Öpücüklü Kız namuslu bir insan olmaktan başka bir şeyde gözü olmayan on yedi yaşındaki küçük bir genç kızın düşünemeyeceği kadar çok yoldan geçmişti. Ama, Evelyn bunu kabul etmek istemiyordu. Avukatı mahkemeden şunu sordu:

— Mahkemeniz bu genç kadının, bu adamın dostu olduğu halde, yer yüzünde işlerini hiç bilmeyen tek kişi olduğunu kabul edemez mi?

— Hayır bunu bizim aklımız almaz, dedi mahkeme.

Kefalet akçesi elli bin dolar olarak kaldı. Evelyn kadınlar hapishanesinde tutuklu bulunduğu sırada, Pittsburgh Phil dâvasının soruşturulması yapıliyordu. Genç kadın, tutuklu bulunduğu süre içinde, etrafında olup bitenleri, kendi üstüne etki yapan şeyleri yazmak alışkanlığını edindi. Bu yazdıkları, tabii ki, savcının bürosuna gönderiliyordu. Bu yazdıklarının çoğundan niçin hapiste tutulduğunu anlamadığını gösterenleri vardı. En çok da savcı yardımcısı Burton Turkus diye birini yeriordu. Oysa, ne Pittsburgh Phil'i, ne polislerden birini, ne de kendisini yediği vardı. Bu «kötü bay T» yi hiç dilinden düşürmüyordu. En dikkate değer noktalarından birkaçını buraya alıyorum:

Cuma: Kefalet akçemin indirilmesini istemek için, mahkemeye çıktım. Bay T muhakkak ki dâva ile ilgisi olmayan bir takım şeyler söyledi. Başkalarını sigaya çekecek yerde beni sigaya çekiyor. Beni her tarafı kapalı bir araba ile götürdüler. Böyle korunmaya can kurban. Öteki tanıklar pek cahil, pek kaba şeyler. Kadın ve suçtan başka bir şey konuşmasını bildikleri yok. Bana kendi işlerini anlatıyorlar, sonra da pek kişisel sorular soruyorlar. Tabii ki hiç karşılık vermiyorum. Kendileri ve başka tanıklar için söyledikleri rezilce sözleri bir türlü unutamıyorum. Beni hayatımın bütün girdisini çıktısını söyleyecek kadar avanak sanıyorlar. Tatsız tuzsuz bir vakit geçirme.

Pazartesi: Kara kara düşünüyorum. Bay T benim hapishaneye gitmediğimi söyledi... ama, yemek bir yana bırakılırsa, mahpuslardan hiç farkım yok. Bana Dotty'yi (1) göstermediler. Bay T nin bütün verdiği sözlerin sonucu bu (2).

Salı öğleden sonra saat üç. Ziyarete gelen olmadı. Pek nazıkmişsiniz Bay T. Bana ettiklerinizi bir düşünmeliydiniz.

Cumartesi: Geceleyin üstümden düşmesin diye battaniyeleri nihayet torba haline getirebildim. Burda işittiğim hikâyeler hiç aklımdan çıkamayacak galiba.

(1) B. Turkus bütün soruşturmaları boyunca Dotty diye birine rastlamadığı gibi böyle bir söz vermediğini de belirtmektedir.

(2) Bay T, kitabın yazarı Burton B. Turkus'tur.

Çarşamba: Dotty, annem ve babam beni görmeğe geldiler. Benden daha kötü bir halleri var. Hiç kimse beni unutmuyor. Bir unutan bay T. Ettiği hatayı elbet bir gün anlayacak.

Perşembe: Beni burada on sekiz ay tutacaklarını işittim. (Yazarın notu: Hapishanede ancak altı hafta kaldı) Bu bay T insan mı, değil mi? diye soruyorum kendi kendime.

Cuma: Ne ziyaretçi geldiği var.. ne de mektup... Bana ettiklerinizden ötürü size teşekkür ederim, bay T.

Cumartesi: Yeni tanıklar pek nazik ve kibar insanlar. Altmış altı ve Whist oynamasını öğrendim.

Oysa, Evelyn'in pek fazla kaybı olmamıştı. Hapis yatdığı sürece korunmuştu. Yatağını yapmasını, altmışaltı oynamasını öğrendi. Hapisten çıktığı zamanda da unutmaya-acağı bir çok eğlendirici hikâyeler dinledi, unutmıyayım diye bunları not etti. Bunları hâlâ dostlarına anlatıyordu.

Evelyn'in kafasında birden bir aydınlanma oldu. «Kid daha başında yapılacak şeyi yapmış. Pep te aynı şeyi yapmalı. Budalanın biri o» diye düşündü. Pittsburg Phil'i görmesine müsaade edilmesini istedi, ona konuşmasını öğütleyecek idi. Peple görüşme izni verildi. Yardımcı D. A. John Rooney (bugün kongrede milletvekili) onunla konuştu. Masa başına oturup konuşmak Pittsburgh Phil'in canına minnetti. Hatta, Kid ile konuştuktan sonra, en küçük ayrıntıları bile hatırlayacağını söyledi. Ama, istediği küçük bir şey vardı. Buradan suçsuz olarak çıkmak isterdi. Bizden bunu istedi, yok bu kadarı fazla idi. Karşımızda en azılı bir adam öldürücü vardı. On altı şehirde otuza yakın cinayet işlemiş bir kaatil. Yaptığı yetmiyormuş gibi, bir de bu suçların bağışlanmasını ve hapisten arınmış olarak çıkmağı istiyordu. Pittsburgh Phil'i hesaba katmadan mücadeleye karar verdik. Bununla beraber, bir nokta belirdi. Adam Öldürme A. Ş. dâvalarından birini mahkemeye getirdiğimizde, Pep sanıklar arasında en şerefli yeri almıştı. Şüphe yok ki Pep'in daha şerefli bir yeri olmalıydı. İsteddiği görüşmeyi yapabilmeleri için, onun dâvası hempalarının dâvasından ayrıldı. Övlelikle, sonuçlar belli edilen günde mahkemeye getirileceklerdi. Ama, gerçekten bunun pek önemi yoktu. Pep'e

yüklenmiş olan cinayetlerden her hangi birini ele alırdık, sonuç gene aynı olurdu.

Pittsburgh Phil'i hücresinde son defa ziyaret eden Evelyn, yani Ölüm Öpücüklü Kız oldu. Aradan çok geçmedi, öteki suçluların ardından, Pep de elektrikli iskemleye oturdu.

ADALET BİRİNCİ VE İKİNCİ PARTİYİ KAZANIYOR

32 işaretini görünce bütün arabalar ihtiyatlı gidiyorlar — Whitey Rudnick'in öldürülmesi dâvası açıldı. «Öldüğüne iyice kanmak» için altmış defa hançerle, bir de kasap satırı ile vurmuşlar — Manikürlü ellerle yalan yere yemin — Bir cenaze işleri müteahhidi cinayet işlendiği sırada cinayet yerinde bulunmadığını ispat eden delili yok ediyor — Happy ile Dasher nehrin ilerisinde trene biniyorlar.

Polis devriyesinden Francis Schulider saatine baktı, küçük polis arabasının içinde gerindi, arkadaşına bakarak: — Saat yediyi kırk geçiyor, Jim dedi.

Direksiyondaki Jim Reilly onun bu sözlerine homurdanarak karşılık verdi. Bu gece kendi mıntıkalarında hiç bir vukuat olmaması pek hoş diye düşünüyordu. Her halde hiç bir olay bu güzel 25 mayıs 1937 sabahının tadını kaçırmazdı. Yirmi dakika sonra artık döneceklerdi. Tam bu sırada radyo cızırdayarak haber yayınına başladı.

— Bütün arabalar. Bütün arabalar.. İki polis kulak kaptı. «Jefferson Avenue'de Evergreen'le Central arasında Brooklyn 32 işaretli siyah, kapalı araba. Hepsi bu kadar.» Daha haber bitmeden Reilly'nin ayağı gaza bastı. Bu 32 işaretiyle ne anlatılmak istediği belli değildi. Kuşkulu bir komşu kadın, evi karşısında bir arabanın park yaptığını görünce, her halde aklına geleni uydurmuş olacak. Bizim anlavacağımız araba bulununcaya kadar dikkatli olun, demek istiyor bu diye düşündüler.

Devriye arabası «Her dem taze» mezarlığından on ev bölümü ötede, mahallenin kuzey kısmında iki tarafı ağaçlı güzel bir cadde olan Jefferson Avenue'ye saptı. İki devriye polisi yarı yolda, bir sokağın başında kapalı siyah bir Buick araba gördüler. Schneider daha otomobilleri durmadan at-

ladı. Kapalı arabanın içinde hiç kimse görünmüyordu. Yine de öyle iken, usulca arabanın yanına sokuldu, başını içeri doğru uzattı her şeyin türlüşünü görmüş polis gözüne bile korkunç ve iğrenç görünecek bir manzara ile karşılaştı.

Arabanın içinde arkada, boylu boyuna yere uzanmış adam parça parça edilerek öldürülmüştü. Alnının kemikleri görülüyordu. Boynuna bağlanan ip o kadar sıkılmış idi ki, sert ve morarmış olan dili kapalı dişleri arasından dışarı fırlamıştı. Boynu, göğsü ve omuzları hançer yaraları içinde idi.

Schulieder en yakın eve daldı. Telgraf bürosuna ve kendi polis merkezine telefon etti. Polis telefonları işlemeğe başladı. Birkaç dakika sonra bir cankurtaranla işi kalma-mıştı. Adli hekim o her zamanki raporunu verdi. «Hekim daha gelmeden ölmüştür.» Bu sırada başka polis arabaları geldi. Komser yardımcısı Radigan da hâdise mahalline gel-mişti.

— Boynundaki ipi kesiniz Kaminski, diye emretti.

Polis devriyesinden Kaminski bunun kolay bir şey ol-madığını anladı. İp etin içine girecek kadar çok sıkılmıştı. Kendi işi olmadığı halde gelen baş komiser Gewge Gallac-her cesedin üstünü ararken, pantolonunun arka cebinde daktilo ile yazılmış bir kâğıt buldu, bundan bu korkunç fe-lâkete uğrayanın George Rudunick adlı biri olduğu anlaşı-lıyordu. Hekim Edwart Marten New-York şehri adli hekim yardımcısı olarak suç üzerinde sathî bir inceleme yaptı. Son-ra morg arabası geldi, yürekler acısı yükünü alıp götürdü. Kendisine telefon edilen üzüntülü ana, bayan Dora Rudn-ick çok geçmeden, morga geldi. Parça parça edilen cesedi görünce bir iskemleye yığılıverdi.

— Ah benim George'um bu dedi, hıçkırıyordu. Sevgili yavrum bu benim. Dün akşam, yemeğini yedi, saat sekizde evden çıktı.

Kelimeleri güçlkle söylüyordu. «Şimdi de meğer ce-nazesini görecekmışim.»

Hekim Marter'in raporu bu olayları tesbit etti:

«Ceset orta yaşlı, biraz zayıf bir erkeğindir. Ağırlığı aşağı yukarı 70 kilo, boyu 185 santim.

«Cesette altmış üç hançer yarası var. On üç tanesi boy-

nunda, çene ile köprücük kemiği arasında. Gözün sağ tarafında irili ufaklı yuvarlak elli yara var.

«Alında kemiğe kadar dayanan bir yarık vardır. Dili sarkmıştı. Boynun gırtlak çevresinde beyaz ve aşağı yukarı bir çamaşır ipi kalınlığınca derin bir iz var.»

«Kalb açılınca, yan tarafının hançerle delinmiş olduğu görüldü.»

«Hekim Marten'in raporunun sonucu şu idi: Ölümün sebebi hem hançerle bir çok yerinden vurulup yaralama, hem de iple sıkarak boğulmadır.»

Görünürde hiç bir ip ucu yoktu. Ne arabada, ne cesette, ne de cesedin üstünde bulunan kâğıtta parmak izi vardı. Bayağı bir çamaşır ipi olan ipin de bize hiç bir yardımı olmadı. Bu kasaplığın, ceset arabaya atılmadan önce, nerede işlendiğini bulup çıkartmak imkânsızdı. Öldürmede kullanılan silâhlara gelince: George Rudnick'in ne ile altmış üç defa yaralandığı söylenemediği gibi, alnında görülen ceviz büyüklüğündeki yaranın da hangi silâhla açıldığı bilinemiyordu. Ucu iğne gibi sivreltilmiş her hangi bir silâh: bir kunduracı bızı, bir örgü şişi bu işi görebilirdi. Baş ya küçük bir balta, ya da kasap satırı veya bir oduncu baltası ile yarılmış olabilirdi.

Siyah Buick araba bir içki fabrikasının ticaret müdürü olan Cedric Marks'ın malı idi. New-York'un doğusundaki bir garajdan dört gün önce çalınmıştı. Şaşılacak şey: Bu kapalı arabanın kâğıtları kendi kâğıtları değildi. Yine şaşılacak bir şey daha: Bu kâğıtlar cesedin bulunduğu yerden, Brooklyn'in epey uzağındaki Rige mahallesinden çalınmıştı. Bu çalınan kâğıtlar, on iki kilometre uzaktaki yine bu çalınmış kapalı şık arabaya nasıl mal edilmişti. Arabanın asıl kendi kâğıtları ne olmuştu?

Cesedin üstünde bulunan yazılı kâğıt bize cinayetin Manhattandaki para sızdırma işleri üstünde o zamanlar yürütülen soruşturma ile ilgili olduğunu düşündürdü. Ama, bu kâğıdın muhakkak bir hileli tarafı vardı. Son satırları hemen gözümüze çarptı, bu satırlardaki «Dost» kelimesinin yazılışında imlâ yanlışlığı vardı. Kâğıtta şunlar yazılıydı: «Dostum George, geçen hafta sana söylediğim şey için bugünlerde aynı yerde, aynı saatte lütfen bana gelebilir mi-

sin? Seni gördüğümde o toz da hazır olacak. «Not. — Bu yazdıklarımı bir zarf içinde mektup kutunda bulacaksın? Dewey bürosunda seni tanıdığım gündenberi dostunum.»

Dewey bürosunda Rudnick diye birinin hiç adını duyan yoktu. Bununla beraber, bu «toza ima», beyaz zehirle ilgili olabilirdi. Ayrıca, kâğıdın «Dewey bürosunda seni tanıdığım günden beri» diye imzalanması, çevrenin bir işini anlatabilirdi. Ölünün geçmişini incelerken, polisler bu adamın «Withey» lâkabını taşıdığını ve «bir toz işiyle» uğraştığını öğrendiler.

Kâğıdı yazanın George'la sıkı münasebetleri olduğu açıkça görülüyordu. Whitey, Brownsville'de ve Ocean Hill'de pek küçük bir tefeci memuruydu. Ama, anlaşılan sığırcık kuşu kafalı zayıf adamı herkes çok seviyordu.

Bütün acaip ayrılıklar gazetelerde büyük harflerle birinci sayfalarda yayınlandı. Bir tanesinden başka. Zekî bir kaç polis memuru yazılı kâğıdın Whitey'nin cebine sırf Adaleti yanlış yola sürüklemek için konduğunu söyledi. Belki de bir «sır». Ne olursa olsun, bu kâğıdın son derece esrarlı bir mânası vardı. Yani ateşi görünmeyen duman gibi bir şey.

Bu işin dosyası üç yıl «çözülemiyen işler» dosyaları arasında durdu. Sonra Pretty ile Dukey siyah bir arabaya imada bulunmak suretiyle soruşturmayı tekrar ele almamıza imkân verdiler. Kid de oyunun eksik kalan parçasını verince, siyah arabanın yerini bulduk.

Yargıç Franklin W. Taylor hırsız ve soyguncu takımına karşı savaş borusunu çaldı.

— Kanun dışı heriflerin «kafa tası ile incik kemiklerini isterim» diye emir verdi.

Soruşturmalarımız genişledikçe o kadar çok malzeme topladık ki, özel bir büyük jürinin toplanması zorunluk haline gelmişti. Yargıç Taylor hiç şakaya gelmezdi. Ödevlerinin ne olduğunu gayet iyi bilirdi. Görüşmeler başladığında, çaldığı savaş borusu jüri üyelerinin kulaklarında hâlâ çınlamakta idi. O gün öğleden sonra, iddianame hazırды. Happy Maione, Dasher Abbandando ve Pittsburgh Phil çok ağır bir öldürme suçundansanık tutuluyorlardı. İddianameye göre, onlar George Rutnick'i hançerlemek ve boğmak suretiyle

«İsteyerek iyice düşünüp tasarlayarak iğrenç bir şekilde öldürmüşlerdir».

Elimizde başka iddianameler daha vardı ama, ilerideki dâvaları düşününce, Rutnick meselesine bize büyük şans getiren bir iş değeri veriyorduk. Bu ilk suçlama yoklama gibi bir şeydi. Bütün soruşturmalarımız için bir ölüm kalım meselesi idi. Bu iş tamamıyla öldürücülerin tanıklığına dayanıyordu, bu öldürücülerin beyanları başka öldürücüler tarafından kuvvetlendirilecekti. Kid ve onun gibi daha başkaları soruşturmasını yaptığımız öldürme suçlarında suç ortağı olduklarından, Sendikada ve polisteki şüpheciler bu işte bize kazanmak talihimiz olacağını hiç sanmıyorlardı. Bazıları hiç çekinmeden gülüyorlardı, söyledikleri de aşağı yukarı şu:

— Polis bir işin «aydınlandığını» söyleyebilir ama jüri, sırf Kid'in sözüne bakarak sanıkları elektrikli iskemleye oturtabilir mi? Polis bunu başarsa bile, üst mahkeme ne diyecek bakalım? Verilen karar bozulmayacak mı?

Bugüne kadar hiç bir savcı, hiç bir savcı yardımcısı tanıkları gangsterler olan bir gangsterin öldürme suçu dâvasını mahkemeye getirmeğe cesaret edememiştir? Bu ilk dâvada jüriyi doyuramamış olsaydık teşkilâtlı suç, para sızdırma, adam öldürme ve ahlâk bozukluğu işlerine daha büyük bir hızla atılacaklardı.

Rutnick işi sağlam temellere dayanıyordu. Kozumuzu oynayacaktık.

Dâva, Mayıs 1940 da iddianamenin hazırlanmasından tahminen altı hafta sonra başlayacaktı. Dâvalı taraf sanığın suç işlendiği sırada suç yerinde bulunmadığını gösteren bir belge verdi. Devlet kanunları savcılara sanığın suç işlendiği sırada suç yerinde bulunmadığını gösteren belgeler üstüne bilgi toplamak yetkisini tanımıştı. Çünkü, ansızın mahkemeye verilen bu belgelerin doğruluğunu meydana çıkarmağa savcının vakit bulamadığı çok defa görülmüştü. Yalnız Happy'nin böyle bir belgesi vardı. Rutnick'in öldürüldüğü gece Hap'in seksen iki yaşında olan büyük annesi ölmüştü. Happy bütün geceyi ölünün başında beklemekle ve ağlamakla geçirdiğini isbat etmek için erkek kardeşlerinin, kız kardeşlerinin ve teyzelerinin adlarını vermişti.

Dâva günü yaklaştıkça Sendika'nın işi sabote etmek için mücadeleye girdiği gözle görülebilir hale gelmişti. Kaliforniya'dan ve Middle West'den bir takım öldürücüler getirildi. Verilen emirler kısa ve kesindi. «Bülbülleri öldürün.»

Polis ve savcılık bürosu dâvanın başlayacağı günden bir gece önce birçok öldürme ve kaçırma işleri olacağını nasılsa haber aldı.

Garip tesadüf, bizim haber alma şebekesi de Joey Adonis'in kefalet akçesini ödemek için hiç değilse şimdilik hiç bir teşebbüste bulunulmadığını bildirdi. «M. A.» Birkaç gün önce polise teslim olmuştu. Adam kaçırmaktan ve İke Juffe adında birinin parasını sızdırmaktan sanıktı. Bu İke Juffe, bir süre önce yapılmış bir kürk dolandırıcılığı üstüne yapılan bir soruşturmada devletin belli başlı bir tanığı idi. Bu suçlamalar özel savcı Jon Harlan Amen'in bir raporu ile 1942 de Harbet Lehman'a bildirilmişti.

Bu rapor, Adonis'in en kârlı işine «otomatik taşıma kumpanyası» sanayii noktasına da dokunuyordu.

Anlaşılan o zaman bu nokta üstünde durulmamış. Oysa 1951 yılında, yani dokuz yıl sonra, bir itiraz fırtınası koptu çünkü, suç millî teşkilâtın önemli üyesi Joe Adonisin «otomatik taşıma kumpanyasının» belli başlı hisse sahiplerinden biri olduğu bilindiği halde, bu kumpanya federal hükümetin kendisine tanıdığı bir tekelden faydalıyor, büyük bir kazanç elde ediyordu. Kumpanya her yıl Fort fabrikalarından Edgewater (New-Jersey) e elli binden fazla yeni araba taşıyordu. Gerçekten devletler arası ticaret komisyonunun Edgewater mintakasında taşıma hakkı tanıdığı, kamyonla taşıma şirketi buydu. Haberle birlikte gazetelerde yapılan yayın Fordun avukatı Williams T. Gossetti'yi devletler arası ticaret komisyonu ile görüşmeğe zorladı. Sonradan, Gossetti «otomatik taşıma kumpanyası» işinde iyi çalıştığı sürece aldığı müsaadeye ve sağladığı tekele kimsekin dokunamayacağını kendisine bildirdiklerini söyledi. Böylelikle, Federal Hükümet Suç Sendikası idareci üyelerinden birini korumuş oluyordu!.. Tabii, şu soruya karşılık veren olmadı: Sahiplerinden birinin suç millî teşkilâtından olduğu bilindiği halde bu kumpanyaya başka bir kumpan-

yadan üstün tutularak nasıl müsaade verilmiştir? Resmî bir devlet dairesi kendisinden müsaade belgesi isteyen bir teşkilâtın malî yapısı üstüne soruşturma yapmak zorunda değil midir?

1940 yılında Joe Adonis, Sam Gasberg diye biri ile aynı zamanda, Juffe'ı ve başka bir adam kaçırmaktan, bunların karılarının beş bin dolarını sızdırmaktan sanık tutulmuştu. Şaşılacak şey jüri sanık iki şefi birbirinden ayırdı. Adonis'i adam kaçırmaktan beraat ettirdi, para sızdırmaktan sanıklığı devam etti. Joey Adonis başka bir şeyden ötürü yargılanmadı.. Yine de öyleyken, Joe Adonis bu iş yüzünden kendisi teslim oldu. Rudnick dâvasının açılmasını sabote etmek için çetenin büyük bir sabotaj mücadelesine girişmeğe hazırlandığını hafiyelerimiz vasıtasıyla tam öğrendiğimiz sırada olmuştu bu. Öğrendiğimiz doğru çıktı, Adonisi serbest bıraktırmak için hiç bir teşebbüste bulunulmadı. Gerçekten, dâva sonundan önce Adonis'in kefalet akçesi ödenmedi. Hapiste bulunduğu süre içinde bir şeyler olursa suç işlendiği sırada suç yerinde bulunmadığı delili olacaktı elinde.

Kefalet akçesi ödendiği zaman da, Petey O'Brien diye de anılıp, bir zaman Albert Anastasia'nın ortağı olan Pete Savis adlı birisi paranın bir kısmını nakit olarak yatırdı. Korunacaklarına güvenen Sendika büyükleri sanıkları kurtarmak, ya da tanıkları susturmak için mahkemede hiç bir umutsuz çıkış yapmağa kalkışmadılar. Aldığımız haberlerden faydalanıyorduk. Bunu dâvanın daha başında anladık.

Yargıç Taylor'un bulunduğu mahkeme değil bütün bina muhafaza altına alınmıştı. Komser yardımcısı Joe Leary koridordaki yirmi kişilik devriyeye komuta ediyordu. Mahkemenin içinde yirmi polis memuru vardı. Kapıda duran bir polis memuru yalnız mahkemede işi olanların kullanabilecekleri özel müsaade belgelerini muayene ediyordu. Jüri üyesi olmak arzusunu gösteren adayları tutanak baş kâtibi John Madigan kendisi içeri alıyordu. İçerideki bütün pencereleri ve kapıları muhafızlar tutmuştu. Gangsterler adaylar arasında kendi adamlarını sokarlar düşüncesiyle adayların arasına gizlice sivil polisler oturtulmuştu.

Çevrenin bütün dâvalarında olduğu gibi, dâvalı taraf avukatların en gözde olanlarını tutmuştu. Happy ve Lepkeyi ve nüfuzlu başka para sızdırıcıları her zaman en elverişli kararı elde etmiş olan William Kleinman temsil ediyordu. Yardımcısı Davit Price'tı. (Bir süre önce görevini kötüye kullanmaktan sanık bir yargıcı beraat ettirmiş olan avukat). Bu dâva dolayısıyla dikkate değer üstünlüklerini göstermişti. Sırası gelmişken söyleyelim Kleinman, bir gün birisine silâhla tecavüz ettiğinden ötürü Kid'i mahkûm etmiş olan savcı yardımcısı idi. Kaypak Kid aleyhine karar verdirmiş eşine az raslanır savcılardan biri idi. Dashir Abbandando'nun birinci avukatı Alfred Rostnerdi. Karşı sorular sormakta usta ve sanığın anlattıklarında hatâlı noktaları bulup çıkartmakta eşi bulunmaz bir avukattı.

İlk önce, Pittsburgh Phil'in ötekilerle aynı zamanda yargılanmamasını koparmamız gerekiyordu. Böylelikle ona, Ölüm Öpücüklü Kız tarafından hararetle istenen görüşmeyi sağlamış olacaktık. Onun için, projektörlerimiz yalnız kendine güveni olan Happy Maion'la, suçta olduğu gibi, işte de her zamanki ortağı olan Dashir Abbandandoya çevrilmiş oldu. Düzen ve adaleti yıllarca diledikleri gibi oynattıktan sonra bu adamlar şimdi kendi başları ile oynuyorlardı.

İçeri alındılar, ikisi de sanki terzi mankeni idi. Maion serj elbisesinden çizgili çoraplarına kadar mavi rengin bir şiiri idi. Dasher'in üstünde geniş çizgili lâcivert bir elbise vardı. Boynuna çığırtnan bir kırmızı kıravat bağlamıştı, çorapları elbisesine uyuyordu.

İkisinin üstünden de güven akıyordu.

Jüri üyeleri çabucak seçildi. Üçüncü gün on iki asil üye ile iki yedek üye tamamlanmıştı. Bunların arasında Amerikanın bazı iş adamları da bulunuyordu: Bir sanayici, bir tüccar, bir telefon mühendisi bir de sigortacı.

13 Mayıs 1940 günü Adaletle, Adam Öldürme Anonim Şirketi nihayet dürüst bir şekilde karşı karşıya geldiler. Jüri üyeleri yemin etmişti, ilk yapılacak şeyler yapılmıştı. Mahkeme şunları söyledi:

— Savcı halk adına soruşturmanın başladığını bildirir. Whitey Rudnick'in öldürülmesi meselesinde temel ay-

rıntılara başladığım sırada hâkim olan gerginlik, derhal gözüme çarptı. Cinayetin nasıl işlendiğini, vücuda altmış üç hançer saplandığını, alnın yarıldığını, beyaz ipin Whitey'in boynuna gömüldüğünü izhar ettim. Dashir Abbando kendi kendine söylenir gibi:

— Bunu isbat etmeğe çalış bakalım, diye mırıldandı.

İlk on dört sanık, suç konusu esrarlı ve imlâ yanlışları yazılı kâğıt, ölümün akla gelebilen sebebi, siyah Buick arabanın ve kâğıtlarının çalınması gibi eskiden bilinen şeylere yeni ayrıntılar kattı. Sonra Buick otomobilin çalındığı garajın gece bekçisi Frank Ferraino çağrıldı. Bu adamın Brownsville haydutlarından birkaçı ile bazı münasebetleri olduğu meydana çıktı. Buna Greeck derlermiş. 21 mayıs gecesi saat ikiye doğru garajı dolaştığını anlattı. Her şey normaldi. Bunun üzerine, Greeck dışarı çıktı, «biraz kestirmek» için benzin vericinin üstünde duran bir arabanın içine girip yattı. Bu birazcık kestirme iki saat sürdü.

— Sabah saat dört buçukta, dedi arabaları yıkamam için tekrar garaja girdiğimde Buick araba yerinde yoktu.

Bence ilk mesele şuydu: Suç işlemek için anlaşma yapıldığını buna Maione'la Abbandonun katıldıklarını ortaya koymak gerekiyordu. Talihin garip cilvesi üç ay önce olayın patlak vermesine sebep olan aynı zayıf adam, bu sefer de işareti vermişti. İlk defa masaya oturmuş olan küçük sinek Dukey bizim gizli silâhımızdı. Sanık yerine doğru ilerlediği sırada, salonda bir şeyler oldu. Abbando kaskatı kesildi, parmakları koltuğunun kollarına yapıştı. Happy sıçramağa hazır bir panter gibi gerildi, aklından neler geçtiği yüzünden okunabiliyordu: «Bu sinek kendisi gibi bir çete başına bunu yapmağa nasıl cesaret edebiliyor?»

Dukey White'in öldürülmesinde oldukça masum bir görev almıştı. Zaten 20 mayıs 1937 günü akşamı tefecilik ortağı Pretty ile beraber ünlü Köşede oturuyordu. Pittsburgh Phill (Büyük Harry diyordu ona) de yanlarındaydı. Konuşmalarını dâvamız lehinde kullanmağa kalkışmanın lüzumu yoktu. Maione da, Dasher de orada yoklardı.

— Pittsburgh Phil'le konuştuktan sonra, ne yaptınız? diye sordum ben.

— Garajdaydık dedi. İnce hafif ve ürkek sesi mırıltı gi-

bi çıkıyordu. «Gecenin saat iki buçuğuna doğru New-Jersey de Hürriyet garajına gittik, arabamı sokağın başında bıraktık.»

Garaja yaklaşıncı, arabanın içinde bir adamın uyuduğunu görmüşler.

— Bunun üzerine, içeri girdim diye Dukey devam etti. Çalacağım arabanın modelinde siyah bir araba gördüm. Pretty ile birlikte arabayı itmeğe başladık. Adamı uyandırmayalım diye arabayı çalıştırmadık, sokağa kadar gittik. Ben arabaya bindim ve sürdüm. Pretty de benim arabama bindi peşimden geldi. Arabayı büyük Harry'nin evinin arkasındaki garaja bıraktım. Ertesi akşam büyük Harry bize başka bir talimat verdi. Pretty ile ben arabayı garajdan çıkardık. Eastern Parkway'deki garaja götürdük. Happy ile Dasher orada bulunuyorlardı.

Sefer hey'etinin başı olan Pretty:

— Büyük Harry'nin getirin dediği araba işte, dedi.

Maione teslim alıcı olarak:

— Tamam,

Dukey ile Pretty köşeyi döndüler. Büyük Harry bunları bekliyordu.

— Arabayı teslim ettiniz mi? diye sordu. İkisi birden:

— Her şey tamam, diye karşılık verdiler.

Savunma avukatı şiddetli bir itirazda bulundu. Bu konuşma parçalarını sıralamanın ve bunları meseleye bağlamanın yeri olmadığı düşüncesindeydi. Oysa, bu aynı şey değildi. Yargıç Taylor karşılık verdi.

— Mesele ile yeteri kadar ilgilidir. Hattâ tanıklar, asıl suçun (öldürme suçunun) önceden tasarlandığını ortaya koymasalar bile, arabayı çalıp sanıklara teslim etmenin önceden tasarlandığını gösteriyorlar.

Yargıcın bu konuşması, Duke'ye de, Pretty'e de, Pittsburgh Phil'in kendilerine emir verdiği geceden tekrar söz açmak imkânını vermiştir.

— Siyah bir araba kıvrı diye gangster emretmişti. Ama, çok dikkat et, mahalleden çalma, kıvırdıktan sonra da benim garaja bırak.

Yargıç Taylor kaşlarını kaldırarak:

— Kıvırmak ne? diye sordu. Dukey nazik bir edâ ile:

— Kivırmak, almak mânasına gelir diye izah etti.

Pittsburgh Phil tarafından sefer heyetine başkan seçilmekten gurur duyan Pretty kendisini önemli bir insan olarak görüyordu. Hem önemli, hem sabırsız.

— Büyük Harry'nin canı cehennemde, dedi sonra da: Ben mahallede hiç başımızı derde sokmayacak bir yer biliyorum. Orada çalışan herifi de tanırım. Yakalansak bile o, işi nasıl halledeceğini bilir. Pretty, Dukey'i Geech'in garajına götürdü. Büyük Harry'nin «Küçükler» dediği gangsterlerin çok şey öğrenmeğe muhtaç oldukları meydanda. «Mahalle dışına çıkma» nın bazı ciddî sebepleri vardır. Başka bir yerden çalınmış araba, hele sonra bu araba bıçkınlar tarafından Brownsville dışında kullanılacaksa, kuşkuları Brownsville üstüne çekmez. Dukey bu ince noktayı hatırladı. Çünkü, araba «Mahalleden alınmıştı» Pretty ile Dukey yaptıklarını itiraf edince, Pittsburgh Phil buna çok sinirlenmiş ve bunları:

— Bir daha sefere ben ne dersem onu yapın, yoksa başınızı derde sokarsınız, diye korkutmuştu.

— Arabayı kıvırmak, ya da teslim etmek istememezlik ettiniz mi? diye ben sordum. Dukey, aşağı yukarı: «Siz beni budala mı sanıyorsunuz? Kendimi öldürtmeğe hiç niyetim yok» mânasına gelen bir baş hareketi yaptı.

Avukatlar hemen ayağa kalktılar. Avukat Price:

— Bu ihtar sanıklar için o kadar zararlı ki, bundan sonra, dürüst bir şekilde mahkeme edilemezler, dedi.

Savunma tarafının dâvayı savsaklamak için giriştiği ilk teşebbüstü bu. Bunun gibi daha yirmi teşebbüste bulunulacaktır. Umduğumuz gibi, tanık yerinde Pretty, dostu Dukey'den çok daha rahat ve serbestti. Ama, iki öldürücünün birkaç metre ötede birer tabanca gibi parlayan gözleri karşısında yine de kendini iyi bulmuyordu. Pretty hikâyeyi tıpkı Dukey'e anlattığı gibi anlattı. Arabanın Happy ile Dasher'e teslim edilmesinden sonraki olaylar üstünde tamamlayıcı bilgiler verdi. Köşe'de Pittsburgh Phil'le, Dukey yokmuş.

Suç işleri uzmanı baş parmağı ile şekerçi dükkânını göstererek:

— İçerdeki lâvaboda araba kâğıtları var. Gir al, bun-

ları Happy ile Dashere ver, dün arabayı aldığın yere koysunlar.

Pretty kâğıtları lâvaboda bir gazete kâğıdına sarılı olarak kuburun arkasında bulmuştu.

— Bunları Happy ile Dasher'e verdim diye Pretty anlattı. Happy bana çalınan arabanın eski kâğıtlarını çıkarmamı, yerine bunları koymamı söyledi. Onun dediği gibi yaptım. Sonra, Happy bir ütü getirdi. Abby (Abbandando) ile ben eski kâğıtları ütü ile küçük küçük kestik. Daha sonra, Abby siyah Buick arabaya bindi, birkaç bölük ev öteye götürdük. Bay Rioges'ten çalınmış olan araba kâğıtlarının, çetenin Brownsville'deki «Gece karakolu» nun lâvabosuna nasıl konduğunu hiç kimse anlamadı.

Ama, şimdi bu kâğıtlarla ölüm arabası arasında bir münasebet kurmuştuk. Avukat, Dukey ile Pretty'yı sıkı bir karşı sorguya çekti. Savunma tarafı, iki sineğin arabanın bir öldürme işinde kullanılacağını bildiklerini gösterebilirse, o zaman bu iki adam suç ortağı olacaklar ve Reles'in yapması beklenen ifşaatını doğrulamakta kullanılamıyacaklardı. Yine avukatlar (bilâhare bütün dâva boyunca yaptıkları gibi) öldürmeyi izah edebilecek başka bir nazariyeyi durmadan öne sürmeye başladılar. Bu iddiaya göre, Reles ve dinlenmiş olan tanıklar Whitey'yı parça parça etmişler ve bu suçu Happy ile Dasher'in üstüne atmak için birleşmişlerdir. Hem zaten bir dâva sırasında tanık işi karıştırırsa — çünkü bir «iş karıştırma mücadelesi» yapılır, ya da başka vasıtalarla baş vurulur. — Jüri üyesinin zihninde şüphe uyanabilir. O zaman da, sanık serbest bırakılır. Dukey bütün soruları omuz bükerek, kabul etmedi. Bununla beraber, sorular jüri heyetini derin derin düşündürmek için ortaya atılmıştı.

Sık sık sorulan ve avukatların tanıklara bir kama gibi sapladıkları soruların, sanıkları nerede muhafaza ettiğimizi söylettirmek amacını güttüğünü seziyorduk:

— Sizi Reles'le aynı otele mi yerleştirdiler? diye Dukey'ye sordular. Ama mahkeme, avukatın sözünü yarıda kesti:

— Bir dakika, halk sanıklarının nerede olduklarını öğrenmeğe kalkışmamalısınız.

Bülbüllerimi sağ salım muhafaza etmeyi başardığımız yeri herkese ilân etmemek tabii ki, bizim en çok arzu ettiğimiz bir şeydi. Kendisine verilen ihtarı dinlemiyen avukat, birkaç dakika sonra, yine bu noktada ısrar etti. Yargıç Taylor bundan sakınmasını bir kerre daha tekrarladi. Ama, avukat Pretty'yi karşı sorguya çekerken, üçüncü defa bu konuya döndü:

Soru — Sizi nereye yerleştirdiler?

Cevap — Otele.

Soru — Nerede bu otel?

Mahkeme söze karıştı:

— Tanıgı muhafaza ettiğimiz yerle ilgili başka bir soru sormanızı istemiyorum.

Nerede muhafaza edildikleri gizli kalmalı. Yargıç sözlerini şöyle bitirdi:

— Bu düzen sizi hiç bir suretle şaşırtmamalı.

Avukat Price kollarını havaya kaldırdı:

— Sadece şaşırtsa iyi, dehşete düşürdü, dedi.

Yargıç Taylor tatlı bir dille:

— Kendinize gelin, diye karşılık verdi. Dudaklarında bir gülümseme belirmişti.

Anlaşılan Pretty'nin, Dukey'den daha etkin olduğunu Happy ile Dasher, kendi deyimleriyle «Onu jürinin kucağına atmak» için ne yapmalı? diye sormuş olacaklar. Her halde şu yanlış muhakemeyi yürütmüşlerdir: Biz nasıl olsa öldürme suçundan sanığız, biz de onu öldürme suçu ile itham ederiz. Böylelikle öldürücüler arap saçı haline gelecek. Jüri üyeleri şöyle düşünecekler: «Böyle bir çetede kimin lâfına inanırsın? Filân suçu işleyen kim? Onun için, Dasher'le Happy belki birkaç öldürme suçunu anlatacaklar, avukatları da bu suçları, işlesin işlemesin, Pretty'ye yükleyecek. Avukatlar hangi soruları sormak ihtiyacında olduklarını biliyorlardı, ama istedikleri cevaplara yol açabilecek soruları sormaz görünüyorlardı:

Soru — Başka bir adam tarafından tutulan Walter Sage'i siz mi şişlediniz?

Cevap — Hayır ben şişlemedim, bayım.

Buna karşılık şu soruyu sordular:

Soru — Pusuda siz de var mıydınız?

Hiç kimse Pretty'ye şöyle bir soru sormadı:

— Walter Sage'in şişlendiği arabanın peşinden giden arabada siz Pittsburgh'la beraber miydiniz? Gangster Holivutta saklanmak için bu araba ile mi kaçtı?

Gerçekten Happy ile Dasher avukatlarına hakikati olduğu gibi söyleselerdi, Pretty'nin bu suçun işlendiği yerde bal gibi bulunduğunu kolayca göstermiş olacaktı. Pretty ile Dukey'nin tanıklık etmelerinden sonra, Maionla, Abbando, Whitey Rudnick'in öldürülmesiyle son bulan tertibin göbeğine yerleştirilmiş oldular. Bundan sonra oynanacak perde için sahne hazırlanmıştı. Şöyle ki:

Asıl öldürme işinin anlatılması, baş aktörün sahnede görünmesi.

Gangsterlerin hiç biri Reles'in bütün bildiklerini anlatacağı günü göreceklerini hiç mi hiç akıllarına getirmemişlerdi.

Ama, Reles yargıcın ve jüri üyelerinin karşısındaydı ve her şeyi alt üst ediyordu. Anlatırken bölümleri, satır başlarını belli ediyor, nokta ve virgüllere bile dikkat ediyordu. Reles ayaklarını sürüyerek içeri girdiği sırada, kendisini tanıyanların hepsinin nefesini kesti. Brownsvill'in başı olarak, hep sert ve haşın bir adam rolü oynamıştı. Ama, şimdi yolunu değiştirmişti. O eski acaip yürüyüşü yoktu artık. Şimdi, uzun zamandır hürriyetin tadını tatmamış bir adam gibi ayaklarını sürüyordu. Ama, temsilin baş aktörüydü, bunu kendisi de biliyordu. Amatör aktör Kid Twist Reles'ti o. Sahne ışıklarını severdi. Terleyen ellerini ikide bir kirli kırmızı, eski bir mendille siliyordu. Biraz sinirli olduğu ancak bundan anlaşılıyordu. Tanık yerinde bulunduğu altı saat-tan fazla bir zaman içinde ancak bir defa alnında parlayan ter damlasını sildi. O da karşı sorguya çekildiği zaman, avukatlardan biri Shapiro kardeşlerle mücadelesi sırasında nişanlısının ırzına geçildiğini ima edince:

— Shapiolarla giriştiğiniz mücadelede kadınınızın herhangi bir ilişkisi yok muydu? Avukat adamın zayıf noktasına dokunmuştu. Relesin yüzündeki maske düştü, hayvan meydana çıktı. Karşılık, sıkılan dişleri arasından bir homurtu halinde çıktı:

— Hayır, bununla hiç bir ilişkisi yoktu.

Bu sözleri, kendisini sorguya çeken adamla — dışarıda ve yalnız — birkaç dakika bulunmayı pek istemiş gibi söyledi. Bunu düşünen Happy sinsi sinsi yüzünü buruşturdu. Reles'in bakışları sürekli olarak salondakiler üstünde geziniyordu, polis memurları gözüne ilişti. Bu taraftan her şey yolundaydı. Ama, o çeteyi bilirdi. Salonda bulunmaması gereken her hangi bir kimse olmadığına kendisi de kanmadıkça yüreği rahat etmeyecekti.

George Rudnick'in öldürülüşünü kısıkca sesiyle ve en küçük ayrıntılarıyla çarçabuk anlattı. Sahiden de, en küçük noktayı, hattâ «Whitey onbeş yıllık dostumdu» gibi bir açıklamayı bile unutmadı.

Soru — George Rudnick'in lâfını size ilk eden kim oldu?

Cevap — Pep (Pittsburgh Phil) Köşedeydik...

— George Rudnick'in Adaletle gidip konuştuğunu söylediler, dedi Pep bana.

— Bu işle uğraşalım. Haydi gel, gidip Happy ile Dasher'i görelim. Ocean Hill'e giderken, Pittsburgh Phil izah etti:

— Dasher, Rudnick'le arkadaşır. O bizden çok, Dasher'i dinler, onun dediğinden çıkmaz.

Pretty ile Dukey'nin, sonra çalınan Buick arabayı teslim edecekleri Gündoğdu garajından iki adım ötedeki Sally barında onlarla karşılaştılar. Onikiye yakın adam öldürme işinde baş rolü oynamış olan Reles bir dondurma ısmarladı.

— Rudnick, polis memuru Browser'in «hafiyesidir» dedi, Pittsburgh Phil. Onu Browser'in arabasından inerken gördüm. Bu herifi temizlemek lâzım.

Soru — Sanıklar bir şey söylediler mi?

Cevap — Maione: «Garaja gelirse onunla burada uğraşırız» diye karşılık verdi.

Pep de dedi ki: «Köşe'ye gelince, onu buraya getiririz. Rudnick'in cebine bir not koyarız.» Bununla onun polise bilgi veren bir olduğunu göstermiş, aynı zamanda Lep'e de hizmet etmiş oluruz, diye Pep ekledi.

Soru — Lep kimdir?

Cevap — Asıl adı Lepke'dir.

Para sızdırma işleri kıralının dâvada ilk defa adı geçince, savunma avukatları duruşmanın geri bırakılmasını ısrarla istediler. Yargıç hiç telâş göstermedi, sükûnetini muhafaza etti.

Sholem, Reles'in evine bir yazı makinası getirip bırakmış. Reles'le Pittsburgh makinayı hemen kullanmışlar.

— Makinanın şeridi yoktu, dedi Reles. Nasıl şerit takılacağını da bilmiyorduk. Onun için Pep yazarken, ben şeridi tuttum. Dost kelimesinin nasıl yazıldığını bilmiyorduk. Ben her harfi ayrı ayrı söyledim: D-O-S-T, dedim. O, dostu dedi. İlk yazdığımız notu yırttık. Sonra, benim yazdığım gibi «D-O-S-T» diye yazdı. Bu da olmadı, dedi, yazdığımı bir daha yırttı. «Dost» diye yazdı. Bu yazdığımız üçüncü nottu.

— Bir ölünün üstünde yazılı kâğıt bulmaları Lepke'nin de pek hoşuna gidecek, dedi Pittsburgh Phil.

White üstünde bulunan notun da ne olduğu meydana çıkmıştı. Çalınmış yazı makinasında Reles ve Pep tarafından yazılmıştı. Nihayet imlâ yanlışlı bu pusulayı yazarken çifte bir maksat güdülmüştü: Bir hafiyenin öldürülmüş olduğunu göstermek, Manhattan'la arası bozulmuş olan Lepke aleyhinde tanıklık etmeğe kalkışacakların gözünü korkutmak. Yalnız, Adalet anlayışlı davranmamış, notun hiç lâfını etmemişti. Zavallı Phil bozulmuştu. Çünkü, o mâhut pusulayı yazmak fikrini ortaya atmakla övünüyordu. Adaletin bu hareketini kendisine bir hakaret saydı. Bir gün öfkesinden kudurmuş, Reles'e:

— Bu Allahın belâsı aynasızlar pusulayı bile gazetele-
re vermediler, demiş. Whitey işi günlerce öyle askıda kaldı. Artık dayanamıyan Phil, sonunda:

— Bir karar verelim, işi kim görecektir anlıyalım, dedi.

Adam öldürme uzmanı arkadaşlarının bu işe dört elle sarılmadıklarını düşünmüştü, belki de. Yeni stratejisini anlatırken:

— Happy ile ben garajda kalır, bekleriz, dedi. Dasher, sen Reles'le Köşe'ye gidersin. Herif o taraftan gelirse, ikimiz sıkıştırırız.

Her gece iki kişi gece yarısından sabahın beşine kadar bekçilik etti. Dördüncü günün sabahı bülbülün bir deri bir kemik olan karaltısı görüldü.

— Saat dört buçuk filân vardı, dedi Reles. Onu ben gözetlemiştim. Duvar kıyısından yürüyordu. Abby'e: bak, işte herif, dedim. Sonra da, Rudnick geri döndü, ters yönde yürümeğe başladı. Abby, sen merak etme, dedi. Ben onu ele geçiririm, gerekirse arabaya sürüklerim. Dumont'a (daha kuzeyde bir bölük ev ötede) varınca, Rudnick'in arabaya doğru yürüdüğünü, bindiğini gördüm.

Soru — Siz ne yaptınız?

Karşılık — On dakika kadar bekledim, arabamı aldım, Atlantic Avenue'ye ve garajın bulunduğu Eastern Parkway'e gittim. Arabamı yolun öbür tarafında bıraktım. Kid Gündoğdu garajına gitmek için geçti. Kapıyı çaldı. Birkaç saniye sonra kapı açıldı, Happy'nin somurtkan suratı göründü.

Şimdi, yaptığı etkiyi kollamak için ağır ağır konuşan Reles:

— İçeri girdim, dedi, Rudnick yerde yatıyordu. Abby omuzlarından tuttu, Büyük Harry boynuna bir ip bağladı. Bu adamların hayasızlığı karşısında heyecandan insanın nefesi kesilirdi. Bu öldürücüler Rudnick'i öldürecek başka bir yer bulamamışlardı. Şehrin en işlek dört yol ağızlarından birine iki adım mesafedeki bir garajı seçmişlerdi. Her an buraya bir araba gelebilirdi. Bununla beraber, cüretleri bile kullandıkları tekniğin ne kadar mükemmel olduğunu ispat ediyordu. Soruşturma yapacak kimsenin en son aklına gelebilecek bir yerdi burası. Reles garajda fazla durmadı, caddenin karşı tarafına geçti. Bir binanın duvarına sinip gelip geçeni gözetledi.

Soru — Orada ne kadar zaman kaldınız?

Karşılık — Belki beş dakika. Sonra, Dacher dışarı çıktı. Julie Catalona'yı çağırdı. Julie benzin vericiden çıktı, onunla caddenin öbür tarafına geçtim.

Soru — Garaja girdiğinizde neler olmuştu?

Karşılık — Rudnick yerdeydi. Pep'in elinde bir şiş vardı. Happy'nin elinde küçük bir balta vardı, bildiniz mi? Kasap satırı haini. Abby, Julie'yi dışarı çıkarttı. Beş dakika sonra siyah Buick araba ile dönüp geldi.

Reles sözlerine devam etti:

— O zaman Abby, Rudnick'in ayaklarından yakaladı, arabanın içine tıktık. Pep'le Harry başından tutmuşlardı. Arabanın içine koydular. Biri:

— Bohça arabanın içine girmiyor, dedi.

Bunun üzerine, Abby itti. Sokmaya çalıştı... Sonunda ayaklarını büktü.

Yargıç Taylor saflıkla:

— Bacaklarını demek istiyorsunuz, değil mi? diye sordu.

— Evet bacaklarını kıvırdı.

Reles, etrafta uyandırdığı yankıdan mânasız bir şekilde zevk duyuyordu. Mezar önünde, elindeki kafa tasını tartan Hamlet gibi, tumturaklı bir eda ile sözlerine devam etti:

— Tam cesedi arabanın içine soktukları sırada, öksürük sesi gibi bir hırıltı duyuldu? Anlaşılan, Abbandando'nun zorlamalarıyla Whitey'nin cansız ciğerlerinden dışarı hava çıkmıştı. O zaman Pep, elindeki şişle Whitey'nin cesedini delik deşik etmeye başladı. Şimdi burada bulunan Maione'da (başı ile onu işaret etti):

— Bırakın bu piçin hesabını ben göreyim, dedi ve elindeki satırla kafasına vurdu. Sonunda iki büküm hale getirilen ceset arabanın içine tıklandı.

— Yerdeki kanları temizliyelim diye Happy emretti? Bir su kovası aradı. Dasker bir süpürge buldu. Happy kanı temizlediği sırada, birinci yaveri de çimento oluğuna sızan kanları temizledi.

Soru — Kanlar temizlendikten sonra ne oldu?

Karşılık: — Happy, Julie'ye mahalleden dışarı çıkmasını söyledi. Garaj, Liberty Avenue mahallesindeydi. Arabayı Wilson Avenue mahallesine bırakmasını söyledi. Bana da: «İkimiz onların peşinden gider, Julie'yi alır getiririz» dedi.

Kid, içinde ceset bulunan arabanın peşinden gitmek üzere hareket ettiğinde, ortalığın iyice ağardığını farketti. Julie durunca, Kid onu geçip, ilk sokağın başında onu beklemek üzere durdu.

— Araba benimdi.. Kendi satın aldığım araba.. Benim adıma yazılı, diye Reles izah etti. Biri geçer, ya da pencere-

den bakar düşüncesiyle, arabamı cenaze arabalarının yanında görmelerini istememiştim.

Böylece Reles çete tarafından bir suçun teşkilâtlandırılışını bir tanıktan umulmıyacak şekilde bütün bildikleriyle ortaya döktü. Sonra o yıl içinde olanları, Tombes hapisanesinde bulunuşunu ve Adaletle bilgi vermeye nasıl karar verdiğini anlattı. Happy içeri alındığı zaman, o birkaç gündür hapisteydi.

— Konuşup görüşmiyelim, haberleşmiyelim diye, onu altı kat yukarı çıkardılar, dedi.

Bununla beraber, iki haydut görüşmenin bir çaresini buldular.

— Pazar günü iki saat süren dinî tören yapıldı, diye Kid izah etti. Eskiden hiç birinin dinî törene gitmediğini itiraf etti. Mahkeme soğuk bir eda ile fikrini söyledi.

— Törenlere gitse de, zaten bunun ona hiçbir faydası olmazdı.

Her neyse, iki gangster evvelce dinî törenlerde bulunmuyorlardı. Reles bazı ayrıntıları hatırlıyordu.

— Happy le ben tahta sırada yan yana oturur, ilâhi başlayınca biz de konuşurduk. Sonra ilâhiler daha canlı söylenir, biz de durmadan ha bire konuşurduk. Maione, Reles'e, Rudnick meselesini bilen Julie ile Ekmekci Joe'den korktuğunu söyledi. «Ekmekçi daha önemli. Çünkü çeteden olmayan bir tanık bu. Ekmekçi konuşacak olursa ben şapa oturduğum demektir.» Tanığın anlatılanları kuvvetlendirmesinin ne demek olduğunu Reles gibi, o da biliyordu.

Soru — Ekmekci Joe kimdir?

Karşılık: — Rudnick'in öldürüldüğü garajın gece bekçisi.

— Happy'le sonra konuştuğumuzda, diye Reles devam etti. Bana Vito'yu gördüğünü, Vito'nun Ekmekci ile uğraşacağını söyledi. Daha sonra da, Happy, Gurino'nun Queens hapisanesinde kendisi ile münasebet kurduğunu anlattı. Liberito da aynı şeyi bize söylemişti, Reles'i parmağı ile gösterdi ve ona: «Senin için de şimdi her şey tamam» dedi.

Kid sözlerine devam etti:

— Ben anlamamıştım, Happy bana dedi ki «Hatırlasana, ikimiz Julie'yi kaçırdığımız geceyi. O işte sen de vardın.»

— Vay anasını... Ben hepsini unutmuşum!» diye Reles kabul etti.

Şimdi Reles, sanıkların üç avukatının soru yağmuruna tutulmuştu. Şunu söylüyeyim ki ben pek endişeli değildim. Çünkü, Reles'in yanılmaz hafızasını ve eşsiz benliğini biliyordum. Daha önce, kendine özgü, kötü ve yüze vurucu edasıyla, avukatların yanlışlarını bulup çıkaran o olmuştu. 1931 yılından 1934 yılına kadar Maione ve Abbandando ile işlerde olduğunu söyleyince, ona itiraz ettiler, aksini söylediler.

— O zamanlar Abbandando, Elmira hapishanesindeydi.

Avukat, Reles'i reçel kavanozundan reçel parmaklar-ken yakalamış gibi sıçradı:

— Siz onunla bir münasebette bulunmadınız, dedi.

— Evet bulundum, bulunmaz olur muyum? diye Reles karşılığını yapıştırdı. O zaman Elmira hapishanesinde değil, Attica hapishanesindeydi. Orada kendini görmeye gittim. Reles'in tanıklığının en hayret uyandırıcı kısmı ki hemen hemen bütün gün sürdü ve cinayetten cinayete koşan kanun dışı haydutluk mesleğinin hikâyesi oldu. Yarım düzineye yakın adam öldürdüğüne tamamiyle bilmiyerek, yemin eden kimseye pek sık rastlanmaz. Avukat bu sayının ötesine gitmedi. Reles bunları kabul etti. Kabul ettiğini söylerken de, ustalıkla bir ses oyunu ile, etkileri çeşitlendirerek insanı hayretten hayrete düşüren bir edası vardı.

Soru — Badanacı Jack diye birini öldürdünüz mü?

Cevap — Evet, evet efendim, 1933, ya da 1934 yılında galiba.

Soru — Greenblat adlı bir sendika delegesini öldürdünüz mü?

Cevap — Evet, başka biriyle beraber.

Soru — Öldürülen Rocco diye birini tanıyor musunuz?

Cevap — Adını hatırlamıyorum? (Rocco Morgandi diye biri idi bu. 1930 yılı başlarında, «badana savaşı» sıralarında, üçüncü kattaki dairesinde kâğıt oynarken öldürülmüştü. Reles onu sözleşme ile öldürmüştü. Kid'e kurbanın adından çok, olayların kılavuzluk ettiği sık sık görülmüştür.)

Soru — Columbia Street'te adam öldürdünüz mü?

Cevap — O işte ben vardım. İçimizden iki kişi ateş etti.

Soru — Puggy Flinestein'in öldürülmesinde, adamı siz öldürdünüz, değil mi?

Cevap — Ben yardım ettim. O işte vardım.

Soru — Shapiro kardeşlerden biri üstüne ateş ettiniz mi?

Cevap — Yalnız değildim. Çetede kilerden biriydim.

Mahkeme — Tetiği çektiniz mi?

Reles — Tetiği çekenlerden biriydim. (Avukatı göstererek) eğer ötekilerin adlarını öğrenmek isterse, kendisine söylerim.

Teklif kabul edilmedi.

Umulduğu gibi, savunma tarafı Reles'in Rudnick meselesiyle ilgili hikâyesini, cesedi arabanın içinde sokağın başına bıraktıktan sonra, Happy ile Julie'den ayrıldığı ana kadarki kısmını kelime kelime ele aldı. Reles cesedi köşe başında bıraktıktan sonra evine gitmiş. Bunu «uyumağa» diye izah etti. Bir adamın kafasının satırla yarıldığını görmek ona hiç heyecan vermemiştir.

Duruşma sona ermeden önce avukatlarla ustaca tartıştı. Meselâ Pittsburgh Phil'in Rudnick'in cebine koyduğu pusulayı eliyle yokladığını tekrar etti .

— Peki siz bu mektuba el sürdünüz mü?

Hiç şaşmadan!

— Nasıl el sürermişim? Şeridi tutuyordum.

Cenaze arabası olarak kullanılan siyah otomobilin yollarda rastlanan yüzlerce arabadan hiç farkolunamadığını kabul etti. Ama, bu arabayı tanımanın bir yolu olduğunu söyledi:

— İçinde bulunan cesetle.

Bunları söyledikten sonra kalktı avukatları eğilerek selâmladı.

Soru — Sanıkların elbiselerinde kan var mıydı?

Cevap — Bilmiyorum, bakmadım.

Soru — Maione arabada sizinle beraberdi, ona bakmadınız mı?

Cevap — Nasıl bakarım, bayım? Hem arabayı süreyim, hem ona bakayım, olacak şey mi bu?

Sonra, serbest ve zarif bir eda ile, küçümseyerek kürsüden indi. O günkü duruşma da bitti.

Reles çıkış yerine yöneltildiği sırada, hücrelerine doğru götürülmekte olan sanıklarla yüz yüze geldi. Happy, bugün kendisini dosdoğru elektrik iskemlesine sürecektir olan ham-pasını hiç sevmediğini işte o zaman hatırladı. Kendisini tutan gardiyanın davranmasına vakit kalmadan, vahşi gangster Kid'in üstüne atılmıştı.

— Seni çanak yalayıcı, orospu çocuğu seni... Sesi çıl-gınca bir çığlık halinde kısıldı... Seni öldüreceğim... Boğazını keseceğim...

Birkaç dakika kadar herkes ürperdi. Happy, Reles'in boynundan birkaç santim ötedeydi. Bögürerek koşmuştu, bereket gardiyan yakaladı. Parmakları kısıldı, Gözleri kin ve nefretle parlıyordu. Yüreği öldürmek arzusu ile kabarmıştı. Tasalı kaatil, Reles'e birkaç santim daha yaklaşabilseydi, onu Adliye sarayının koridorunda düpe düz öldürecek-ti. Reles'in tanıklık etmesinden sonra, olacak şeylerin facialı etkilerinin, bundan aşağı olmayacağını, herkes kabul etti. Sonra, Julie Catalano sahneye geldi, ilgiyi tazeledi. Julie bir görev; kin ve nefret görevi yüklenmiş bir adamdı. Sesi kin ve nefret dolu bir kamçı gibi şaklıyordu. Kelimele-ri tükürür gibiydi. Ağzından zehir akıyor, gözleri şimşek çakıyordu. Julie ile Happy Maione bir arada büyümüşler, birlikte okula gitmişlerdi. Julie'ye kötülük edilse, ondan önce Happy çığılgı basardı. Happy'nin Julie'ye oldukça gü-veni vardı, kolunu keser de, arkadaşını yine satmaz, onu böyle bilirdi. Ama Hap, Julie'nin öldürülmesini emretmişti. Julie bu yaptığını ona faizi ile geri veriyordu. Eski taksi şo-förü güzel delikanlı, tanıklık etmek istemişti. Kendisine her zaman «Happy dostum» dediği adama Julie alaycı bir bakışla baktı ve salonda başka kimse yokmuş gibi gözünü hiç ondan ayırmadı. Dasher'e bile bakmadı. Ara, sıra, dudak-larında bir gülümseme belirliyordu ve «Hap, görüyorsun ben ne işler yapıyorum» diye alay ediyor gibiydi.

Gündoğdu garajında o gün olup bitenler üstüne Reles'in söylediklerini ancak bir kişi doğrulayabildi. Çünkü, öldürü-cülerden başka bir tek kişi cinayetin işlenmesinde hazır bu-lunmuştu. O da Julie Catalano idi. Tanıklık etmek istediği

mevdandaydı. Sorular ağır ağır sorulunca, bazan parmak boğumlarını koltuğun kol dayayacak yerinde sabırsızlıkla tı-kırdatıyordu. Avukatları en çok ta Maione'un avukatını öyle bir hor görüşü vardı ki, onun bu hali kanun adamını derin derin düşündürüyordu.

— Bana kızıyor musun diye Kleiman sordu.

— Yok, katiyen, diye karşılığı yapıştırdı Julie. Sanki havlıyormuş gibiydi.

— Size bazı sorular sorarsam, canınız sıkılır mı?

— Bana vız gelir. İsterseniz bütün gün soru sorun.

Gangsterlik mesleğinin başında Julie, at yarışlarındaki çifte bahis paralarını toplamakla ve ödemeleri yapmakla görevli memuruydu. İş yorucuydu. Onun için, 24 Mayıs 1937 günü akşamı eve yatmağa gitmek istemesinde şaşılacak bir taraf yoktu. Çok işlek bir cadde olan Rochaway Avenue'deki küçük bir çifte bahis bürosunda çalışıyordu. Tam gitmeğe hazırlandığı sırada, Happy onu çağırdı.

— Bir dakika dur, seni görmek istiyorum, dedi patron. Onunla kapıya kadar yürüdü «Nereye gidiyorsun?» diye sordu.

— Eve yatmağa, diye Julie homurdandı. Burada yapılacak bir iş yok.

Halbuki, Happy adamı fikrini değiştirsin istedi, bunda acele de etti.

— Buralardan ayrılma, bu gece sana ihtiyacım var.

Julie sebebini öğrenmek ihtiyacını duymuştu:

— Niçin?

Maione çete patronu olarak, tıpkı Mussolini gibi davranırdı. Kendisine soru sormağa yeltenen yardımcısına gürledi:

— Ne o! Yoksa her şeyi öğrenmek mi istiyorsun?

Happy'nin emrindeki haydutların karargâhı olan Eastern Parkway ve Atlantic Avenue üssüne kadar yürüdüler.

— Saat kaçta bana ihtiyacın var? dedi Julie. Yunanlıların orda gidip bir kahve içmek istiyorum.

— Peki, git... Gece yarısından önce dön gel. Köşe'de yoksam Kaiser Bill'in garajındayım.

Julie: «Kaiser Bill, Ekmekci Joe'nin öbür adıdır» diye izah etti.

Julie rahat rahat kahvesini içti, gece yarısını çeyrek gece geldi. Birden parlayan patronu görünürlerde yoktu.

Soru — O akşam ne yaptınız?

Cevap — Garajdan çığlıklar, ağlama sesleri geliyordu. Happy'nin büyük annesi mağazanın üstünde oturur. Yukarı çıktım. Happy'yi annesini ve teyzelerini gördüm. Hap:

— Büyük annem ölüm halinde, çok hasta, dedi.

Soru — Maione orda kaldı mı?

Cevap — Bir saat kadar kaldı. Sonra büyük annesinin öldüğünü söyledi.

— Üzüldüm, çok üzüldüm Hap, dedim ben.

— Haydi gel gidiyoruz, dedi o.

İkimiz birlikte çıktık, Kaiser Bill'in garajına gittik.

Soru — Maione ne dedi?

Cevap — Orada ne kadar kalacağım? dedim ben. Maione: «Şu yandaki bara, Sally'nin oraya git, bir bardak bir şey iç. Sakın çok uzaklaşma». Julie garajın bürosuna bir göz attı, Pittsburgh Phil'i gördü. Sally'in oraya, Whitey'nin öldürülmesinin kararlaştırıldığı bara gitmek için köşeyi döndüğü sırada, Julie garajın onarma atelyesi önünden geçti, Kaiser Bill oradaydı. Gece bekçisinin gelip oturması için çağırdı.

Julie oturmak istemedi.

— Üstümde bu elbise vardı, dedi Julie.

Tanık koltuğunda otururken elbisesinin yakasını sıvazladı.

Soru — Elbise o zaman yeni miydi?

Cevap — Tabii yeniydi. Kaiser Bill römork kamyonuna oturmamı söyledi. Yeni elbisemi kirletmek istemiyordum.

— Çıkar kâğıt oynarız dedi o bana.

— Güzel bir fikir, dedim.

Caddenin karşı tarafına geçtik. Benzin istasyonuna girdik. Gececi Trucchino oradaydı. Oturduk, remi oynadık. Julie beklediği işareti kaçırmamak için pencerenin karşısındaki iskemleye oturdu.

Soru — Gece yarısından sonra bir şeyler oldu mu?

Cevap — İki saat kâğıt oynadık. Sonra, benzin istasyonunun tam karşısında, caddenin öbür tarafında, garajın kapısı önünde kahve rengi bir araba durdu. Kaiser Bill müş-

teri geldi sandı, seğırtti, sonra dönüp geldi. Dasher'le Whitey'nin arabadan çıktıklarını, garajın bürosuna girdiklerini gördüm. Birkaç dakika sonra, bürodan dört adam çıktı, asıl garaja girdi. Kahve rengi araba içeri sokuldu, kapılar kapandı. Julie, Ekmekçi ve Trucchino kâğıt oynamakda devam ediyorlardı. Arabanın yarım saat daha geçti. Sonra, Abbandando garajın kapısından usulcacık başını çıkardı ve birkaç metre öteden işidilecek kadar kuvvetli bir sesle, «Hey Julie» diye bana seslendi.

Soru — Siz ne yaptınız?

Cevap — Kalktım, caddeyi geçerken Relesle karşılaştım. Nereden geliyordu bilmiyorum. «Ne var, ne oluyor, Allah aşkına» dedim. O hiç karşılık vermedi.

Soru — Garajın kapısı açık mıydı, kapalı mıydı?

Cevap — Kapalıydı. İçerden açılıyordu. Reles'le beraber içeri girdik. Yerde bir herif yatıyordu, boynunda bir ip vardı. Ben yürüdüm, yerde yatanın Whitey olduğunu gördüm. Herif ölmüş, diye düşündüm. O dakikaya kadar, ne olup bittiğini bilmiyordum, dedi Julie ve devam etti:

— Ama, herifi yerde yatmış görünce, işin ne olduğunu anladım. Abbandando onu kapıya doğru itti ve eline bir anahtar tutuşturdu.

— SherlockPlace'deki küçük garajı biliyorsun, değil mi? Julie başıyla «evet» dedi. Dasher sözlerine devam etti. «Orada bir araba var, onu hemen al, buraya getir».

Julie siyah Buick arabayı bulmakta güçlük çekmedi.

Soru — Arabayı ne yaptınız?

Cevap — Aldım, getirdim. Siz ne sanıyorsunuz?

Bu karşılık Julie'nin ne tabiatta bir adama olduğunu anlatıyordu. Tanıklığının başından sonuna kadar şöyle düşündüğü aşikârdı: «Niçin boşuna vaktimizi harcıyorsunuz? Ben oradaydım, her şeyi gözlerimle gördüm. Bana sıkıcı bir takım sorular sorup durmayın. Bırakın ben size anlatayım».

Bir ayrıntıyı hatırladı:

— Arabayı almadan önce, parmak izi bırakmamak için ellerimi mendille bağladım.

Soru — Rudnick'in cesedini otomobile koymak güç mü oldu?

Cevap — Söyledim ya. Whitey çok uzun boyluydu. Dasher bacaklarını kıvırdı. Ne demek istediğimi anlıyorsunuz. Bu herifi büzdü. Öksürttü. «Hıh» etti... Büyük Harry de «Bu hergele tohumu daha ölmemiş» dedi. Herifi biraz çektiler. Başı sarkıyordu. Büyük Harry bir şişle cesedi delmeğe başladı. Kan çıktı o zaman. Hap'le Büyük Harry herifi içeri yerleştirdiler, başını arkaya araba geçerken penceresinden görünmeyecek şekilde koydular. Sonra, Büyük Harry: «Durun, şu orospu çocuğunun hesabını göreyim» dedi. Kasapların et ve kemik parçaladıkları satırla vurdu. Neresine vurduğunu bilmiyorum. Bildiğim bir şey varsa o da, vururken ses çıkardığıdır.

Soru — Maion'u okuldan beri tanıyorsunuz, solak mıydı, yoksa sağ elini mi kullanırdı?

Cevap — Solaktı.

Önemli bir nokta idi bu. Cesedin yerleştirilişi ve yaraların o türlü bir durumu vardı ki, ancak solak olan bir kimse, satırı Whitey'nin kafasını yaracak kadar kuvvetli vurabilirdi. Julie öldürücülerin nasıl kanları temizlediklerini tıpkı Reles'in anlattığı gibi anlattı. Bu iş görüldükten sonra Happy, Julie'ye arabayı biraz uzak bir yere bırakmasını emretti.

— Hızlı gitme, diye Maione öğüt verdi. Hem merak etme, Reles'le ben arkadan geliyoruz.

Julie tanıklığında bu gangsterlerin kusursuz tekniklerini gayet güzel gösteren ilgi çekici bir ayrıntıyı unuttu. Oysa, tarihin garip cilvesi, savunma avukatının tecessüsü sayesinde, bu unutma, karşı soru ile telâfi edilmiş oldu.

— Direksiyona geçtiğiniz zaman, dedi avukat, parmak izi bırakmamak için eldiven giydiniz değil mi?

— Evet efendim, Happy bana eldiven giymemi söylemişti.

Julie zaferini Happy'ye fırlattığı bir bakışla anlattı. Happy ise yiyecek gibi dik dik bakıyordu ona. Bütün dâva da Julie'nin olayı doğrulaması kadar ezici bir doğrulama olmadı. Avukat soruyu araştırıcı olarak sormamıştı. «Eldiven giydiniz» dememişti. «Eldiven giymiştiniz değil mi?» diye hatırlattı. Bu sahnede bulunmuş bir kimse ancak Julie'nin eldiven giymiş olduğunu bilebilirdi.

Müşterisi kendisine hatırlatmasa, bir avukatın bu soruyu sormak belki aklına bile gelmiyecekti.

— Eldivenleri pantolonuzun cebinden mi, yoksa ceke-tinizin cebinden mi çektiniz?

— Eldivenleri cebimden çıkarmadım, diye Julie tısladı. Arabada bir eldiven kutusu var. Happy «Eldivenler kutuda» demişti.

Avukat hücumla geçerek:

— Size ilk soruşturmada, dedi, eldivenlerin nerede bulunduğunu Maione'nin size gösterdiğini söylemediniz mi?

Julie alaycı bir gülümseme ile:

— Siz bunu bana sormadınız ki, dedi.

Bütün karşı sorguya çekme umutsuz bir oyun oldu, başarılı olsaydı sanıklar lehine çok büyük faydası dokunurdu. Julie eldivenleri hazırlamış olsaydı, uzun zaman «hiç bir şey bilmeyen bir masum» olduğunu haykıramaz ve Reles'in söylediklerini kuvvetlendirebilecek tek tanık olmaktan çıkardı. Garajın içinde olup bitenleri bize başka birisi söyleyemezdi. Julie, o uğursuz gecede, cenaze arabasını sürerken, arabayı bırakacağı sokağı kendisi seçmemiştir.

— Epey gittiğimi görünce durdum, dedi. Arabadan inerken, dikkat ettim, Reles'in arabasını bıraktığı yere kadar gelmek için bir kaç metre yürüdüm. Eldivenleri bir avlu-ya attım.

Başıyla rahatladığını anlatan bir hareket yaptı ve tanıklığını bitirirken Maione'a korkunç bir bakışla baktı.

Julie daha önce bize:

— Dediklerini yaptım çünkü korkuyordum, diye izah etmişti. Ellerinde satır ve şiş vardı. Arabayı sürmek istemeseydim, herifin yanında benim de ölümü bulurlardı. Karşı soru başladığı zaman, Happy'nin eski adamı savunma tarafını şaşırtan şeyi ortaya dökceği için bayağı sevinç duymuştu.. Sözlerini bitirmeden önce, ara sıra yol gösterdiklerine sanıkların çok canı sıkılmıştı.

Soru — Ama siz, Rudnick'in ölüm saatini bile bile de-ğiştirmiyor musunuz? Çünkü, biliyorsunuz, Happy'nin büyük annesi gece saat ikiye çeyrek kaladan önce ölmedi.

Cevap — Bu kadının saat kaçta öldüğünü bilmiyorum. Ben yukarı çıktığımda, ölüp ölmediğini bilmiyordum.

Soru — Ölüm halinde olsa da, ölmemişti.

Bu tuzak kurmağa Julie hiç gülmedi, ama öfkelen-di.

Cevap — Allah Allah, bir insan ölüm halinde olabilir, ölmesi de üç saat sürebilir.

Soru — Rudnick'in öldürüldüğü gece, Happy Maione size uzaklaşmamanızı söylediği zaman, ona hiç bir soru sor-madınız değil mi?

Cevap — Ne yapabilirdim? Söylediklerine boyun eğ-dim.

Julie'nin uzun süren tanıklığı büyük bir temsildi, bu inkâr edilemez. Kinci haydut Reles tarafından anlatılan, ce-sedin hançerlenmesi, satırla kafasına vurulması ve şişlen-mesiyle ilgili ölüm hikâyesini tamamıyla doğrulamıştık. Re-les'in tanıklığını kuvvetlendiren birinci derecede doğrula-yıcı deliller vermişti. Gerek tanıklık, gerekse karşı sorguya çekme Julie'nin suç ortağı olmadığını açıkça ortaya koy-muştu. Kanuna göre, bir ölüyü elinde müsaade belgesi ol-madan Brooklyn caddelerinde araba ile dolaştırmaktan baş-ka bir suçla suçlanamazdı. Bu da ikinci derecede bir suçtu. O uğursuz gece öldürücülerle kurbanlarının Gündoğdu ga-rajına girdiklerini gören, Reles'le Julie'den başka, «Üçün-cü bir adam» daha vardı. O da Joe Liberito'ydu. Öbür adla-rı: Joi Liberto, Ekmekci Joe, Kaiser Bill. Garajın gece bek-cisiydi bu. Bütün gece orada bekçilik etmişti.

Kaiser Bill'in kendisine söyleneni hemen anlamadığı söylenebilir. Tanıklığının daha başında, ağzından iki hece-den başka lâf çıktı mı, bocalıyordu. Bir sorguya çekmede temel olan «Daha önce, daha sonra» gibi sözlerin onca hiç bir mânası yoktu. Bir ara ifadesi savcı (District - Attorney) önünde stenoğraf tarafından alınsın mı, alınmasın mı? diye soruldu.

— Kimdir savcı? diye karşılık verdi.

Böyle olmakla beraber, Joe ne kadar masum ve kafasız olursa olsun, herhangi bir kimse kadar canlı bir tanıktı. Çünkü Joe çeteden değildi. Birçok şeyler arasında, büroyu asıl garajdan ayıran kapının içerden açıldığını hatırladı. Bu suretle bir noktayı aydınlatıyordu. Cinayet gecesi Abban-dando'nun Rudnick'le birlikte gelmesinden sonra, öldürü-cüler kurbanlariyle birlikte bürodan çıkarken ve dışardan

garaja girerken niçin görünmek tehlikesini göze almışlardı? Ekmekci içeri girmek için bunun tek yol olduğunu söyledi. O gece, gece yarısından biraz önce, Dasher'in kendisini çağırttığını anlattı.

— Hey Joe, haydi bana bir termosla kahve getir.

Ekmekcinin canına minnetti. Ama, dönüp geldiğinde caddenin öbür tarafından gelen bir çığlık işitti. Happy ile Abbandando koşarak gittiler, Happy'nin annesinin evine girip kayboldular.

— Onun için, ben de kahveyi büroya koydum dedi, ekmekci.

Pittsburgh Phil'in içerde olduğunu hayretle gördü. Elinde bir ip vardı, Kaiser Bill'in ansızın içeri girmesi usta caniyi şaşırttı. Elindeki ipi yere düşürdü. Birinin bunu görmesine belki de Phil kızmıştı. Oysa, Ekmekci mal sahibinin bir dostu yüzünden mesele çıkarmakta hiç bir mâna görmemişti. (Phil, garaj sahibiyle büroda lasso oynardı) Kahveyi bıraktı, dışarı çıktı. Julie geldiği zaman o römork olarak kullanılan arabada oturuyordu. Joe, Julie'yi pek severdi. Julie eğilerek:

— Ne yapıyorsun burada? dedi.

— Oturuyorum, diye Joe karşılık verdi. Haydi gel, sen de otur. Julie oturmak istemedi, evvelce söylediği gibi Frank Trucchi ile remi oynamaya gittiler.

— Frank gececiye, diye Joe izah etti. Şimdi hapistedir.

Üç buçuk saat kadar kâğıt oynadılar, kahve rengi arabanın garaj önünde durduğunu gördüler. Joe arabayı tanımak için, caddenin öbür tarafına geçti. Bu araba, Köşe'nin yanındaki bir kıravat fabrikasında çalışan «Gus» adlı bir herifindi. Abbando ile Whitey adlı benim de tanıdığım bu herifler arabadan indiler. Pittsburgh Phil'le Happy'nin yanına gittiler.

— Sonra, hepsi de garaja girdiler. Ben yine caddenin karşı tarafına geçtim, yine kâğıt oynamaya başladım.

Soru — Ne kadar zaman oynadınız?

Cevap — On dakika kadar. Sonra, Abby'nin Julie'yi çağırdığını duydum... Julie gitti. Ben oynamaya devam ettim. Biraz sonra, Julie'nin benim garajımdan siyah bir araba ile

dönüp geldiğini gördüm. Happy ile Büyük Harry de garajdan çıktılar. Abby'nin kahve rengi araba ile çıktığını gördüm. Julie'nin bir şeyden canı sıkılıyordu. Neye canının sıkıldığını birkaç dakika sonra anlattı. İçeri dört adam girmiş, yalnız üç adam çıkmıştı. (Reles'in girip çıkması Ekmekcinin dikkatini çekmemişti.)

Joe sözlerine devam etti:

— Arabaların içine, kamyonların içine her yere baktım, Whitey'i arıyordum, ama bulamamıştım. Aptallaşan Joe parmaklariyle sayıyordu: Happy, Pittsburgh, Dasher ve Whitey içeri girmiş, Dasher, Pittsburgh ve Happy dışarı çıkmıştı. Ekmekciye göre bir adam eksikti. Whitey nerdeydi, dördüncü adam nerdeydi? Ertesi gün bir gazete gözüme ilişti, aldım resimlere baktım. Hemen Whitey'nin resmini gördüm? Fotoğrafa baktım, bir ip var.

İpi görünce, Joe'nin aptal kafası ayılmış. Joe lâzım olur diye garajda hep ip bulundurmuş. Joe Pittsburgh Phil'in, bir gece önce bürodayken elinde ip bulunduğunu hatırlamış.

İki iki daha diye topladı. Ekmekci karşılık vermek için hep böyle yapardı:

— Benim garajdaki ipti bu.

Joe'nin vardığı sonuç buydu. Sözleri kesindi, inatla:

— İpi tanıyorum dedi.

Ekmekçi tanıklığını, soruşturmalarımız sırasında yakalanması üstüne verdiği bilgilerle bitirdi. Tam on yedi gün, nasıl hiç bir şey bilmiyorum dediğini, o mâhut Mayıs 1937 gecesi Happy'yi gördüğünü inkâr edişini bir bir anlattı. Vito Gurino'nun Queens hapishanesine yaptığı korkunç ziyaretleri ve bu yüzden fikrini değiştirdiğini anlattı. Savunma tarafının karşı sorgusu en çok şu nokta üstünde toplandı: Joe, yakalandıktan sonra, polisler tarafından feci şekilde dövüldüğünü söylemişti. Şimdi bundan şu sonuç çıkarılıyordu:

Joe konuşmağa zorlandığı için, on yedi gün sustuktan sonra, susmaktan vaz geçmişti.

Joe bir noktayı daha aydınlatan şu sözleri söyledi:

— Polisler beni döğmediler. Odadan çıkmağa çalışmıştım, buna mâni oldular.

Soru — Üç polisin bulunduğu bir odadan kaçmağa mı çalıştınız?

Cevap — Ellерinden kaçmak için bütün kuvvetimi topladım. Kapıya atıldım. İçlerinden biri — Boğa Joe — beni saçlarımdan yakaladı, ben de ona bir yumruk attım, o da bana bir yumruk. Hepsi bu kadarla kaldı.

Soru — Yakalandığından beri hekim tedavisi gördün mü?

Cevap — Midemden... Banyoya gidemiyorum.

Avukat fırsatı yakaladı, büyük bir ümitle:

— Midenize yumruk mu yemiştiniz? diye sordu.

Yargıç Taylor onun sözünü kesti:

— Tanık helâya gidemediğini söyledi, peklik olmuş.

Ekmekcinin tanıklığında en çok zorluk çekilen şey, ağzından lâf çıkmasını beklemektir. Onun suç ortağı olduğu düşünülemezdi. «İçeri dört adam girdiğini, içerden üç adam çıktığını gördüm» sözlerinden balta ile yaralanmış bir cesedi gösteren fotoğraf dikkatini çekinceye kadarki anlattıkları hâdiseyi bir grafikten daha iyi izah etmişti.

Son tanıdığımız Faustino Satriale idi. Ekmekcinin «kahve rengi arabanın sahibi Gus dediği adamın asıl adı buydu». Satriola Abbandando'yu okuldan beri tanıdığını ve Dasher'in her araba isteyişinde kendisine hizmet etmekten memnun olduğunu izah etti.

1937 baharında haftada üç dört defa olmuştu bu, dedi Gus.

Delili de şu ki, 1937 mayısında Abbandandonun zavallı Whitey'i ölüme götüren kahve rengi arabayı sürmesi binanın son taşıydı. Pek az savcının ortaya koymak fırsatını bulduğu bir işti bu itiraflar. Haydutların kendileri öldürme sebebinden cesedin bırakıldığı yere kadar her şeyi bir bir anlatmışlardı. Kötü ahlâklı Julie Catalano'nun ve Ekmekci Joe mankafasının söylediklerine, cinayet gecesi Trucchio ile kâğıt oynarken garajın etrafında gördüklerine sağlam bir şekilde dayanan, kesin olarak güvendiğimiz bir dâvayı ortaya koymuştuk.

Reles gibi bir suç ortağı, tanıklığı ile suçluların mahkûm edilmesinde Adaletin aradığı doğrulayıcı delilleri veriyordu. Catalano'nun Ekmekci Joe'nin söyledikleri de caba-

sı. Oysa, savunma tarafının ilk tanığı olan kuru suratlı bir delikanlı karşımıza çıktı, kurduğumuz bütün binayı yıkacak bir bomba patlattı. Kendisine güvenen bir eda ile bizim iki temel tanığın yalan söylediklerini bildirdi. Adı Carmine Scaffo'ydu, yeryüzünde böyle bir adam bulunabileceği hiç aklımızdan geçmezdi. O mahut geceki kâğıt oyununun lâfını etti. O gece saat onbirden sabahın beşine kadar benzin postasında kendi bulunuyormuş. Ekmekci de oradaymış. Ama, Julie Catalano'nun oraya adımını atmadığını kesin olarak söyledi. Hattâ kâğıt oyunlarına bakmak için bir dakika bile bulunmamış. Bize bilgi verenler, cinayeti bir bir anlatmışlardı. Ayrıntılar birbirine uyuyordu, biz de inanmıştık. Oysa, savunmanın bu kafasız adamı her şeyi yıkmıştı.. Daha ağzını açar açmaz, telâş ve heyecan uyandırıcı bazı sözleri ortaya dökeceğinden kuşkulandığımız.

Önce kendisine soruldu:

— Mayıs 1937 neredeydiniz?

— Kâğıt oynuyordum.

Daha soru bitmeden o karşılığı yapıştırmıştı. Bu işte bir tertip vardı. Ama bu Scaffo'nun kim olduğunu hiç bilmiyorduk. Dosyaları tutmak için geçirilen haftalar içinde, ne yardımcılarım Louis Joseph ve Sol Klein, ne polis memuru Frank Grey, ne ben onun adını duymamıştık.

Savunma tarafı yumruk atmakda gecikmedi.

Soru — Catalano o gece benzin postasına girdi mi?

Cevap — Hayır, efendim.

Soru — Liberto caddenin öbür tarafına, garajına gitmek için hiç oyunu bıraktı mı?

Cevap — Hayır efendim, katiyen.

Jüri üyeleri üstünde etki yapan sade ve kestirme bir konuşuş tarzı vardı.

Böyle olmakla beraber, bu işte bir bit yeniği vardı. Reles, Julie ve Ekmekci lüzumundan fazla kesin ayrıntıları anlatmışlardı. Scaffo'da ilk soruya «Kâğıt oynuyordum» karşılığını vermeden önce birazcık fazla atılış göstermişti. Bir karşı sorgu sırasında böyle bir söze nasıl hücum edebilir? Adamı incelemeli, sırtan tarafı bulmaya çalışmalı. Hakikatte pek zor bir şey bu, tabii. Delikanlı sinek kaydı tıraş olmuştu, saçları güzel taranmıştı. Hazırlandım ama ona ne

soracağımı henüz bilmiyordum, işin aksayan tarafını henüz görmemiştim. Adının Carmine Scaffo olduğunu, yirmi yaşında olduğunu, mahkûmiyeti olmadığını söylemişti. Mesleği... ne? Acaip, savunma tarafı ona bunu sormamıştı. Çoğu zaman, hemen ilk sorduğu bu olurdu. Adam namuslu bir işçi olduğunu gösterir gibi görünen eski püskü elbiseler giymişti. Bu elbiseler jüri heyetinin dikkatini çekmemişti. O zaman bir fikir aklıma geldi:

Soru — Mesleğiniz nedir?

Cevap — Ben bir işçiyim, şimendifer rayları döşerim. Kazma ve kürek kullanan bir adamım.

Bir insan heyecanını yüzünden belli etmeyebilir, gözlerine durgun ve hiç bir şey anlatmayan bir ifade verebilir. Ama elleriyle her hangi bir hareket yapmıyacak insan az görülür. Scaffo da ellerini oynatmaktan kendini alamadı. Ben bunun farkına varmıştım. Bu onu mahvetti.

— Ellerinizi kaldırın da avuçlarınızı görelim dedim.

Scaffo yumuşak ve beyaz olan iki elini kaldırdı. Ellerin de hiç nasır filân yoktu.

— Öbür tarafını çevirin.

Çevirdi. Manikürlü tırnakları pırıl pırıl parlıyordu, elleri titizlikle temizlenmişti. Kazma kürek kullanan adamın elleri böyle mi olur? Geç, efendim!.. Carmine o kendine olan güvenini uzun zaman muhafaza edemedi, ağzını açtı, tükürüğünü zor yutuyordu. Ben sanıklara arkamı dönmüştüm, ama yüzlerinin hemen nasıl büyük bir tasaya büründüğünü Louis Joseph sonradan bana anlattı. Her zamankinden fazla suratını asan Happy'nin halini görmeliymiş.

— Tırnaklarınızın uzunluğu ne kadar? diye sordum.

— Eeeh... Scaffo kendisini ele vermiş olan ellerine baktı. «Şu bir tanesi epey uzun» dedi.

Mahkemede bulunanların hepsini bir gülmedir aldı. Avukatlardan bir itirazdır yükseldi. Mahkeme buna aldırış etmedi.

— İşçi olduğunu söyledi. Jürinin hakkıdır...

Yargıç bu istekleri kısa kesti.

Scaffo istediği kadar bozulsun, yine kötülük etmekte devam etmişti. Cinayet gecesi Happy'nin büyük annesinin

dairesinden bir takım çılgınlık duymuştu, böyle dedi. Bunun üzerine baş sağlığı dilemek üzere gitmiş.

— Happy oradaydı, dedi.

Scaffo'ya son ve şiddetli darbeyi indirdik. Tanıklığı sona erdiğinde kendisine:

— Lütfen jüri üyelerinin önüne gidin, ellerinizi gösterin, görsünler diye emredildi.

Jüri üyeleri bakmakla yetinmediler, kazma kürek kullanan adamın hışır, hışır olmıyan yumuşacık ve düz ellerini yokladılar.

Tabii ki bunun Scaffo'ya çok zararı dokundu. Ama, ne olursa olsun, Julie'nin kâğıt oynamadığını ve bizim tanıklara göre, Happy'nin Whitey'in cesedini arabaya sokmağa yardım ettiği saatte, büyük annesine ağladığını söylemişti. Bu tanıklık mahkeme için elverişli değildi.

Solenya ananın akraba ve taallûkatı kalabalıktı. Scaffo ellerini gösterdikten sonra aile üyeleri bir bir ardından saatlerce önümüzden geçip, Happy'nin Rudnick cinayetine yardım etmesinin imkânsız olduğuna yemin ettiler. Happy o gece akşamın dokuzundan sabahın dokuzuna kadar mağazanın üstündeki küçük dairede kalmıştı ve hep ağlamıştı. Teyzeler, dayılar, yengeler, ihtiyar kadınların dostları, hepsi Happy'nin en gözde torun olduğunu söylemekte söz birliği ettiler. Bir mahkemede ileri sürülebilecek cinayeti işlediğine inanılan bir sanığın yerinde bulunulmama delillerinin en sağlamlarından biriydi bu: Bütün bir aile gelip, cinayet gecesini sevilen bir insanın ölümü başında geçirmiş olan sanığın masum olduğuna tanıklık etmişti. Tesadüf ak-rabadan birisinin söylediği ötekinin dediğinin aksini söylüyordu. Bu oluyordu ama, asıl nokta üstünde Happy'nin geceyi ölü başında beklemekle geçirdiği noktası üstünde söz birliği etmişlerdi. Ben bir cenaze işleri taciri çağılıp çağırılmadığını sordum. Tanıklardan yarısı böyle birinin geldiğini görmemiş, geri kalan yarısı da böyle birini gördüğünü güvenle söylemişti. Hattâ içlerinden ikisi bir tahnitçinin geldiğini bile söyledi. Ötekiler böyle bir kimse görmediklerini söylediler. Donato Solenga amcanın kasap olduğu söylenince, yüzlerde bir parıltı oldu. Kendi içini rahat ettirmek ihtiyacında olan avukat hemen:

— Happy'ye hiç satır vermediniz mi? diye sordu.

Donato vermediğini söyledi. Bu noktada, Happy'den kendisi için tanıklık etmesi istendi.

Happy boyunu gösterdi. 156 santim boyu vardı, ayakları küçüktü, otuz sekiz buçuk numara ayakkabı giyiyordu. Ocean Hill gangsterlerinin bodur komutanının yüzü sarı idi, yüksek perdeden konuşan acaip bir sesi vardı. Ama, kendine olan güvenini hiç kaybetmemişti. Savunma tarafı için her an bir tehlikeydi o. Çünkü diken üstünde oturuyor gibiydi, her an hırçınlaşabilir, on dakika önce inkâr etmediği bir şeyin aksini söylemeğe sürüklenebilirdi. Bu yüzden, Shapiro Kardeşlerin öldürülmesi üstüne hiç bir şey bilmediğini soğuk bir eda ile söyledi. Konu üstünde ben bir an ısrar ettim.

— Reles'in, «Shapiro Kardeşlerden birini ben öldürdüm, ama bu işi tek başıma yapmadım», dediğini duydunuz mu?

Benim bu sözüm fırtına kopardı.

— Shapiro'nun onun karısıyla çıktığını size söyledi mi? diye Happy acı acı homurdandı. Bunu da size söyledi mi?

Jüri bu lâflardan Happy'nin işi gayet iyi bildiği sonucunu çıkardı.

Julie'nin söylediğinin aksine, bu adamın hiç kendisi için çalışmadığını söyledi. «Kendi hesabına çifte bahis işleri yapıyordu» dedi.

Sonra, bu ayrıntıyı unuttu, Julie'nin Reles için çalıştığını söyledi. Reles'in bize anlattığı bir işlemin kendiliğinden lâfını açtı.

— 1936 - 37 yıllarında bir gün, diye devam etti, Julie bana geldi ve «Reles seni görmek istiyor» dedi.

Soru — Siz ne yaptınız?

Cevap — Gidip Reles'i gördüm. Reles: «İşler nasıl gidiyor?» dedi. «İyi değil» dedim. Ne olacağını biliyordum. Bunun üzerine, Reles: «Sen uzun zamandır çifte bahis işleri yapıyorsun. Sen bunu bırak.» İş bırakmam gerekiyordu ona.

Çok komik bir şeydi bu. Öldürücüler safında Pittsburgh Phil'den sonra gelen, tayfanın en inatçı adamı kendi işlerinden hem de hiç itiraz etmeden nasıl sepetlendiğini izah

ediyordu. İşin daha tuhafı kazancından edilen Happy, kardeşinin çiçekcilik işlerine girdiğine yemin etti. Haydut Happy Maione'u petonya ve günebakan çiçekleri arasında gözünüzün önüne getirin!.. Rudnick meselesinde kendisine ne sorulduysa, Happy hep «hayır» diye karşılık verdi. Hatta garajdaki toplantıyı «Bir kaç gün sonra» haber aldığına bile yemin etti. Bütün Ocean Hill heyecan içinde çalkalandığına göre, o ya bir ormanda ya da bir kuyunun içinde olmalıydı. Cinayet gecesini sevgili büyük annesinin ölümüne ağlamakla geçirdiğini söyledi.

Soru — Hiç odadan dışarı çıkıp tuvalete de gitmediniz mi?

Cevap — Hayır.

Bütün bu dâvanın iki namuslu adama darbe indirmek için tertiplendiğini söylemek istiyordu. Ben kendisini sorguya çektiğim zaman, bunu bir daha tekrarladı.

Soru — Bütün bunlar çirkin bir suikasten başka bir şey değil demek mi istiyorsunuz?

Cevap — Evet öyle.

Soru — Tanıkların, savcıların hiç bu türlü hile yaptıklarını gördünüz mü?

Cevap — Bu adamlar kendilerini kurtarmak için benim karşıma her birini çıkardılar.

İş ömründe eline silâh almadığını söyleyecek kadar ileri vardırırdı. Tabii hiç satır almadığını da, Jülie onun solak olduğunu söylemişti, yalanmış. O da herkes gibi sağ elini kullanırmış.

— Yalnız iki elimi de kullanabilirim, diye ekledi.

Tombes hapishanesinde kendisini ziyarete gelenler üstüne sorulan sorulara verdiği karşılıklarda Happy bütün beceriksizliğini gösterdi. Anthony Cantore öbür ismiyle Anthony Bruno diye birini tanımadı. Yine evvelce iki defa kesin olarak söylemişti. Sonra, itiraf etti: Bu bayı yalnız tanımakla kalmamış 1928 de Cantore ve Dasher'le birlikte polis memuru Hampton Ferguson'u yere yıkmış ve yerdeyken polisi üçü birlikte tekmelemişler ve dövmüşlerdi. Dasher'le Cantore yakalanmış ve bugün öldürme suçundan sanık olan Happy ve Dasher'in dâvasına bakan mahkemenin başkanı yargıç Taylor tarafından o zaman Elmira hapishanesine

gönderilmişti. Happy ise birkaç hafta sonra yakalanmıştı. Bu kötü oğlanların hep talihleri yaver gider: Happy saldır-mak suçundan ötürü ikinci derecede değil, üçüncü derecede ceza gördü, hapse mahkûm edildi, cezası da tecil edildi. Bunu bir yana bırakırsanız, Happy Anthony Cantore'yi tanımıyordu!...

Bununla beraber, gelişi güzel inkâr etmekte ısrar etti. Bize bilgi verenlerin cinayet kütüğünden çıkardıkları listeyi gözü önüne koyunca, apışıp kaldı. Sorduklarıma, inatçı bir gangster olarak: «Kim? Ben mi? Ben değilim» diye karşılık verişini dinledim.

— 25 Haziran 1933 te, başkasından aldığınız bir Cadillac arabada Gurino ve Pittsburgh Phil'le birlikte Joe Kennedy'yi üstüne ateş ederek öldürdünüz, ve sonra cesedini ölmeden önce tutunduğu araba kayışı elinde olduğu halde atmadınız mı? (Kennedy, Maione'ın ortağı idi. Reles işlerini anlatırken, bu adamın da sözünü etmişti)

— Happy herifi öldürecekti, ben de kendisine Cadillac arabamı verdim, diye Reles anlatmıştı.

Kennedy şiddetle dövüşmüştü. Bu dövüş sırasında onun, arabanın arka minderi yanındaki kayışlardan birini kopardığını kimse farketmedi. Cesedini attıkları zaman bu kayış hâlâ elinde duruyordu. Ama Reles, hemen bunun farkına vardı ve kızdı. Öldürülmüş bir adamın elinde bulunan bir kayışla, Reles'in otomobilinin koltuğundaki delik arasında polisin bir münasebet bulmasına şaşılacak bir şey yok. Happy, Reles'e «Git City Democratic'te bunu Albert Anastasiya söyle» diye öğüt verdi. (City Democratic, Albert Anastasia ile avanesinin her zaman bulundukları bir yerdi) Anastasia da kendisine: Git, Joe Adonis'e o sana parasını verir demişti. Reles, Joe Adonis'in o zamanlar idare ettiği otomobil ajansına gitti. Bir müddet sonra Kid Twist, Anastasia'ya dert yanmıştı. «Adonis bana az kilometre yapmış bir araba verdi. Bir kaç gün kullandım, ama benim Cadillac nerde? Külüstür bir arabaymış bu. O zaman Anastasia «peki, ben sana parasını vereyim, git kendine başka bir araba al dedi ve bana sekiz yüz dolar verdi» diye anlatmıştı Reles bülbulü.

— 23 Ekim 1934 günü, ortaklarımıza hücum etti diye Joseph Coperman'ı Abbando ile birlikte öldürdünüz mü? (Sholem'in dostu olan Fatty'ydi bu Shapirolarla mücadeleye girişildiği zamanlarda olmuş bir mesele) «18 Ekim 1936 günü Canarsie'li terzi August Justiano'yu bir kadın meselesi yüzünden, Pittsburgh Phil'le birlikte ateş ederek öldürdünüz mü?»

«16 Ekim 1936 günü, Harry Schober'i Rudnick'in öldürüldüğü yerde Gurino ve Abbando ile birlikte üstüne ateş ederek öldürdünüz mü?»

(Julie bu işte şofer olarak hizmet ettiğini söylemişti, öldürmenin sebebini bilmiyordu)

«9 Şubat 1934 günü, Gurino ve Abbando ile birlikte Felice Esposito'yu kendi evinin bekleme odasında ateş ederek öldürdünüz mü?»

(Relesin bize anlattığına göre, Vincenzo Mazzi diye biri 1922 yılında Anthony Catone adlı bir gangster tarafından öldürülmüştü. Esposito olayın tanığı idi, tanıklık etmek teklifinde bulunmuştu. Catonenin 1938 e kadar tam on altı yıl adını duyan olmadı. Öldürme suçundan ikinci derecede suçlu olarak kendisini savunmasına müsaade edildi, bu yüzden tanıklara lüzum yoktu. Bir yıl sonra, Lattaro ile Sicilyano öldürülünce, polis Esposito'dan yardım istedi. Esposito'nun bu çifte cinayet hakkında hiç bir bilgisi yoktu. Ama cinayet kurbanları gibi o da badanacıydı. Çete onun Manzi işinde konuşmaya hazır olduğu gibi, bu meselede de konuşmaya can atacağını düşündü. Esposito kendi evinin bekleme salonunda öldürüldü. Reles tanıklık edinceye kadar, herkes bu öldürmenin, 1939 yılında hararetlenen badanacılara karşı girilen savaşla ilgili olduğunu sanıyordu.)

Happy kendisine yüklenen bütün suçları, sanki ömründe hiç suç işlememiş gibi, inkâr etmekte devam etti. Bununla beraber bu suçlar bir defteri dolduracak kadar çok ve çeşitliydi.

— Abbando ile birlikte Palace Oteldeki Sally barından bir kızı alıp götürerek arkadaşlarınızla beraber ırzına geçmediniz mi?

— 23 Ağustos 1939 günü, Gurino, Abbando ve Leo Toce ile birlikte iki günden beri Parkway gazinosunda ça-

lısan on yedi yaşındaki bir kızı oradan alıp götürerek, sıra ile hepiniz bu kızın ırzına geçmediniz mi? (Massi ve Dacci diye de anılan Tocci, Manhattan da deniz cephesi işlerinde tanınmış, Pittsburgh Phil ve Erie ile kısa bir süre çalıştıktan sonra oraya gelmişti. 1940 yılı sonunda, Miami'den 70 kilometre bir mesafede öldürüldü.)

Gurino ve Abbandando ile birlikte New-York'un doğusunda Ekmekciler birliği kurdunuz mu? Sonra, sendika başkanının emekliliği için diye, bu birlikten para sızdırdınız mı?

1939 da Toni Muscarelli'nin şekerçi dükkânında Yaban Ally'den iki bin dolar aldınız mı? Bu iki bin dolar Kamyoncular Sendikası kısım 138 den sizin sızdırdığınız paydı. (Reles ile Abbandando, kendi paylarını almak için, aynı gün şekerçi dükkânının arkasındaki mutfağında idiler. Parayı sızdırdıktan sonra, bir konferans toplanmış, bunda Lepkenin temsilcisi olan Mendy ve Shimmy, Manhattan deniz cephesinin temsilcisi olarak Tocci, Brooklyn mntıkasından Maione, Reles ve Abbandando bulunmuştu. Misafir olarak bulunan Max Becher, Joey Adonis'in yakın bir dostuydu. Konferans kısım 138 le sözleşmesini yenilemek isteyen her kamyoncudan en az yüz dolar alınmasına karar verdi. Bir kamyoncuya sadece sendika ile temasa geçmek müsaadesini vermek için gangsterlerin kendilerine sağladıkları safi kazançtı bu.)

— Ekim 1939 da 18.000 dolarlık sigara taşıyan bir kamyonu soymak işini düzenleyip siz de buna katıldınız mı? Sonra, asıl hırsızları öldürmekle korkutarak, ganimeti bunların elinden alıp, Gurino ile paylaştınız mı? Reles, Shapiro'lardan birini öldüreyim derken Sutter Avenuede üç kişiyi yaraladığını söyledi. Tabancayı veren ve arabayı süren siz değil miydiniz?

Happy (Mutlu) hiç te öyle mutlu değildi ve kendisine sorulan her soru bütün her şeyin Reles tarafından birer birer anlatıldığını kesin bir şekilde ispat ettikçe, öfkesi artıyordu. Reles'in kötü bir oğlanken baş olmasına yardım ettiğini hatırlıyarak öfkesinden kuduruyor, yerinde duramıyordu.

— Reles'e ben yardım etmiştim ha! diye gürledi. Onun patron olmasına ben yardım etmiştim öyle mi?

Böylece, Ocean Hill kombinezonu ve bu kombinezonun girdiği işler üstüne pek çok şey bildiğini bir kerre daha açıkça göstermişti.

Abbandando'nun kendinden başka tanığı yoktu. Dasher her şeyi inkâr etmekle yetindi. Dâva ilerledikçe, büsbütün inkâr yoluna saptı. Happy'nin ailesi suç yerinde onun bulunmadığını söyleyerek önümüzde geçit resmi yaparken, Abbandando güneşlenen bir timsah gibi, hiç heyecanını belli etmeden, olduğu yerde bir yığın halinde oturdu durdu. Hattâ bakır düğmeli lâcivert üniformalara karşı duyduğu kini bile unuttu. İki muhafızına dönüp:

— Happy ile beni ne diye muhakeme ediyorlar? Bu iki pis kaatile kim inanır? dedi. O zaman bu beyzbol hastası adam öyle hüznle konuştu ki, polis memurunun biri onu ağlayacak sandı. Dasher kendisini üzen şeyin ne elektrikli iskemleye oturmak korkusu, ne karısının ve ailesinin duydukları acı olduğunu açığa vurdu. Umutsuzluk içinde:

— Mevsimin ilk maçını kaçıracağım, dedi.

İşler gerçekten değişmişti. Şimdi bu iki sanığa bakan hiç kimse, Maione'nin o somurtkan yüzü ve sıkıntılı haliyle, Abbandandoyu kanadı altına almış belâlı bir çete başı olabileceğine inanmıyordu. Dasher önemli bir insan haline gelmişti.. Dasher'in tanıklığı, mahkemenin haysiyetini kıran kaba, can sıkıcı bir konuşma oldu. 100 kilo ağırlığına rağmen, sesi bazen sır söyler bir edaya bürünüyordu. Hele «Ben ömrümde hiç kimseyi öldürmedim» dediği zaman. Ara sıra bu ses kırılıyordu. Meselâ, Reles'in söylediklerini duyup duymadığı kendisine sorulduğu zaman.

— Reles'in söylediklerinden hiç birini duymadım, dedi. Ona hiç dikkat etmedim. Hiç kimse kendi hayatına karşı bu kadar meraksız olmazdı.

Annem Oye'yi ezber okuyan bir çocuğun edası gibi, aşırı derecede, bir teviye bir sesle kendi kişiliği üstüne bilgiler verdi: Otuz yaşındaydı gençken işlediği suçlardan ötürü

üç defa mahkemeye girip çıkmıştı, bir kere Elmira hapishanesinde yatmıştı, beyzbol oynamayı çok severdi.

Yargıç Taylor'u özellikle, hor gördüğünü gizlemedi. Belki bu evvelce işlediği zarar ziyan suçundan ötürü, Yargıcın o zaman kendisini mahkûm etmesinden geliyordu. On yaşındayken, on altı yaşındaki bir kızın ırzına geçmek suçundan az kalsın mahkûm oluyordu. Sonra bunu sık sık:

— Ama bu kızla evlendim, diye izah etti. Sanki işlediği suçu haklı gösterirmiş gibi.

Tanıklık ettiği sırada, bu olay aklına gelmemiş olacak ki:

— Hiç bir genç kızın veya kadının ırzına geçtiniz mi? sorusuna:

— Hayır, dedi yerinden sıçrayarak.

Dasher kendi karısını genç kız, ya da kadın kategorisinden başka bir kategoriye sokuyordu herhalde.

Whitey Rudnick'in hunharca öldürülüşü üzerine hemen hemen hiç bir şey bilmediğini ispat edebileceğini söyledi. Kahve getirmek için, o gece Ekmekci Jeo'yu hiç bir yere yollamamış. «Çünkü, ben evimden başka bir yerde kahve içmem» dedi. Bunu söylemekle, bir şey ispat edeceğini sanmıştı. Sözlerine devam etti:

— Pretty ile Dukey hiç bir zaman bana araba vermediler. Çünkü o zamanlar ben bunları tanımıyordum.

Gündoğdu garajında yere sızan kanları da silmemiş «Ben hiç bir zaman bir garajda çalışmadım ki.» Bu son buluşunu da zafer kazanmış bir eda ile söyledi.

Soru — O gece neredeydiniz?

İşte o zaman Dasher birbirini çürüten şeyler söylemeye başladı.

— Hatırlamıyorum: Nerede olduğunu bilmiyorum. Bunu ben de öğrenmek isterdim, dedi. İlk defa olarak ne bağırdı, ne de kıyameti kopardı. Bununla beraber Whitey'nin hançerlenip kafasına satırla vurulduğu yerde bulunmadığını söyledi. «O manzarayı görmeğe dayanabileceğimi sanmıyorum» Bu sözü söyleyince kana susamış haydut bir ürperme geçirdi. Ama, Gus'un kahve rengi arabasını aldığını ve 1937 mayıs ayı içinde bu arabayı kullandığını kabul etti.

— 1935 yılının altıncı, yedinci, sekizinci aylarında 1939 yılında ve bugüne kadar Gus hep arabasını bana verdi. Onun kahve rengi bir arabası olduğunu bilirim. Bunda bir yanlışlık vardı. Gus tanıklık ederken, arabasını ona cinayet-ten ancak iki hafta önce verdiğini söylemişti. O bunu duymamıştı.

Dasher bir an şaşırdı, bozuldu. Özür dilermiş gibi:

— Kulağım pek iyi duymaz, dedi. Sağır değilim ama, kulağım pek iyi duymaz.

Sesini yine yükseltti, âdeta gürledi.

— Ben Albert Anastasia'nın adını hiç duymadım. Bu sözlerle Maione'nin de gülesi gelmişti. Dasher azarlayan bir eda ile:

— Adımı onun adıyla nasıl birleştirebilirler? diye kendince bir sonuca vardı.

Dasher, Happy kadar becerikli değildi. Bazan, kendisine aynı soru iki defa sorulduğunda, ilk verdiği karşılığı unuttuğu oluyordu. Happy'yi söylediğinin aksine söylemeğe doğru sürüklemek gerektiği halde, Dasher hiç farkında olmadan buna sürükleniyordu. Mengenenin iyice sıkıştırıldığını da görünce, yaygarayı basıyordu. Bir vakitler, iki kafadarla Anthony Cantore, 1928 de polis memuru Ferguson'a saldırmaktan sanık olarak sorguya çekildiklerinde, Happy de aynı şeyi yapmıştı. «Bu iş alçaklıktan başka bir iş değil» diye gürledi. O zaman, mahkeme işlerinin girdisini çıktısını bilmiyen zavallı bir delikanlıymış.

— Dâva sürdüğü müddetçe avukatım yoktu. Yargıç ne olursa olsun, mahkeme edilmemde ısrar etti, dedi.

Bu sözleri söylerken bir şeyi unutmuştu. Kendisini evvelce mahkeme etmiş olan yargıca söylüyordu bunları.

— Bugün belediye meclisi üyesi olan Walter Hart o zaman mahkemede vardı ve bütün dâva boyunca sizin vekilliğinizi yaptı, diye yargıç Taylor karşılık verdi. Ayrıca mahkeme dâvanın avukat bulunmadan görülmesine hiç bir zaman müsaade etmedi. Abbandando azap ve işkence içindeydi. Yumruklarını sıktı, ellerinin boğum yerleri bembeyaz kesilmişti. Avukatı imdadına yetişti:

— Mahkemenin söyledikleri doğru değil, dedi.

O zaman yargıç, avukatı parmağı ile göstererek:

— Avukat düzene uygun hareket etmiyor, dedi. Yerinize oturun ve söyledığınız sözlere dikkat edin.

Araya giren bu konuşma sonunda, herkes Abbando'dan gözünü ayırmıştı. O da tam bu sırada patladı. Yarı doğruldu, yargıca doğru eğildi. O canî gözleriyle bakarak alçak sesle kısa bir cümle fısıldadı. Bu cümle yargıcın ciğerine hançer gibi saplandı. Söylediklerini yalnız yargıç işitti. Yargıcı ihtiyatlı davranmağa zorlamak istemişti herhalde. Cinayet mahkemesinin bu salonunda yargıcın iskemlesi sanığın iskemlesiyle aynı seviyede ve bir iki metre ötededir. Sinirli bir sanık kolayca yargıcın üzerine atlayabilir. Yargıç Taylor bir muhafız çağırdı, Abbando tanıklık ettiği sürece ikisi arasında durmasını emretti. Bu yapılan, Dasher'i çileden çıkarmıştı. Rezalet çıkarmaktan kendisini alamadı. Şanki Yargıç, borcunu ödemekte ağır davranan bir borçlu, ya da çeteden bir sözleşmeyi yerine getirmek görevini almış bir adammış gibi, başını sallayıp, mahkemeyi korkutmağa çalışmıştı. Bu atlet vücutlu kaatil ansızın önemli bir insan olmağa karar vermişti. Nasıl bir beyzbol yıldızı olmuşsa, hatiplerin en azılılarına da kafa tutabileceğini büyük bir velvele ile göstermek istemişti.

Suçlu insan ruh hastasıdır ve deha sahibi olduğuna sık sık inandığı olur. Suçlu insanlar çok zaman avukatlara çok büyük miktarlara varan paralar öderler. Çünkü seçtikleri avukatların, işleri kendilerinden daha iyi halledeceklerini düşünürler. Ama, bazı şeyleri de gizlemenin avukatlarına zararı dokunmayacağı prensibinden hareket ederler. Savcının bir mesele üzerine gece gündüz uğraştığını ve sanığın kendi avukatından sakladığı bir olayı çoğu zaman meydana çıkardığını tamamiyle unuturlar. Happy büyük annesinin başı ucunda kendisiyle birlikte ağlamış olan on üç akraba ve dostun adlarını avukatlarına bildirmişti. Deha sahibi olduğuna inanmakla kendini zehirlemiş olan bu ruh hastası, garajın üstündeki küçük apartımana o gece bir yabancıнын girip girmediğini sormayı aklından bile geçirmemişti. Avukatlarının onun söylemelerinden şüphe etmeleri için hiç bir sebep yoktu. On üç tanığı sorguya çektiler, hepsi de Happy'yi görmüş olduklarını söylediler. Zaten, bize bilgi veren Julie, Ekmekci ve Reles, hepsi de Whitey Rudnick'in, Happy'-

nin annesinin öldüğü gece öldürüldüğünü söylemişlerdi. Amatör bir psikolog olduğu iddiasında bulunan Reles, Happy ile Dasherin mânileri, kurnazlıkları ve alışkanlıkları üstüne bize bir çok şeyler söylemişti.

Happy'nin büyük annesinin ölümüne ağlamağa gelen Ocean Hill'deki bütün dostlarından geceyi ölünün başı ucunda geçirdiğine yemin etmelerini her halde rica ettiği muhakkaktı. Happy'nin, annesinin ölüsü başında beklediği iddiasını çürütmenin tam zamanıydı. Ama, ihtiyar kadının ölüsü başında bulunan bütün bu insanlardan hangisi hakikati olduğu gibi söyleyebilirdi. Akrabalar da, dostlar da çekip gitmişlerdi. O gece doktor gelmemişti. O halde, kim? Hele talihimizi bir deneyelim... Belki de...

— Tanık Nicholas Blanda'yı çağırın.

Sağlam yapılı, kelli felli adam odada yürümeğe başlayınca, Happy neye uğradığını şaşırđı. Ağzını açtı, gözlerini kırptırdı. Nicholas Blanda, Happy'nin babasını gömmüş-tü. Annesini de yine o gömmüştü. Bu adam son dakikada çağrılmıştı. Happy hiç bunu beklemiyordu. Kendi hesabına adam öldürmeğe alışmış olan Happy cenaze işleri müteahhidini belki de hiç aklına getirmemişti.

Ana Selenga gece yarısından sonra öldüğü halde, apartımana bir cenaze işleri müteahhidinin gelmeyişi, daha başta bizi hayrete düşürmüştü. Adettir, çağırması gerekirdi. Bu işe ait dosyayı elime aldığım zaman, cenaze müteahhidi Nicholas Blanda ile tahnit işini yapan Thomas Gilmore savcılık bürosunda yanımdaydılar. Savunma tarafı Happy'nin cinayet yerinde bulunmadığının doğruluğunu ispat için tanıkları dinletmek istemesinden on altı gün önce bunlar yemin ederek tanıklık etmişlerdi. Bu iki adamın adlarını Happy'nin tanık listesinde görmeyince, memnun olduk. Happy ailesinin geçit resmini seyrettik, savunma tarafının son kurşununu da atmasına müsaade ettik. Ama, ileri sürülen bütün iddiaları çürütmek için Blandayı elimizin altında tutuyorduk. Her tanığa, lâf olsun diye, ölünün yanında bir tahnitçi, ya da bir cenaze müteahhidi var mıydı, yok muydu, sorusu soruldu. Verilen karşılıkların bu noktada ne kadar birbirinden farklı olduğunu gören savunma tarafının içi pek rahat etmedi. Happy ölünün başı ucundan ayrılmadığı-

nı, cenaze müteahhidinin bir ara içeri girdiğini, cenazeye şöyle bir göz attığını ve hiç bir tahnitçinin gelmediğini söylemişti. Happy'nin ifadesi verilen bütün ifadeler arasında en çocukça olanıydı. Blanda anlattı: «25 Mayıs 1937 sabahı iki on beşte bana telefon edildi, Madam Selenga'nın öldüğü bildirildi. Ben de tahnitçiye telefon ettim. Sonra madam Selenga'nın apartımanına gittim. Odaya girdim, cenazeyi tahnit için hazırladım. Biraz sonra tahnitçi geldi.

Soru — Bu odada ne kadar zaman kaldınız?

Cevap — Aşağı yukarı bir buçuk saat. Ortalık ağarmadan biraz önce ayrıldım.

Soru — O sırada madam Selenga'nın odasında kim vardı?

Cevap — Benimle tahnitçiden başka kimse yoktu.

Soru — Geldiğiniz zamanla ortalığın ağarması arasında sanık Happy Maione'yi odada gördünüz mü?

Cevap — Odada görmedim.

Soru — Apartımanın başka bir yerinde gördünüz mü?

Cevap — Gördüğümü sanmıyorum.

Soru — Sanık Happy'yi o gece madam Selenga'nın yanında hiç gördüğünüz oldu mu?

Cevap — Hayır, görmedim efendim.

Üst üste sorulan sorular savunma tarafının ne türlü bir şaşkınlık içine düştüğünü gösteriyordu. Avukatlar birbiri ardından, bazan da ikisi birden Blandayı tartakladılar. Acaip acaip sorular sordular. Meselâ şu soru gibi acaip sorular:

— Cesede dokunmaktan nefret eder, cenazeye hiç elinizi sürmezmişsiniz doğru mu?

Blanda, Happy'yi ezen bir vekarla:

— Efendim ben yirmi yıldır cenaze müteahhitliği yaparım, diye karşılık verdi. Blanda bu çetenin şöhretini bildirdi, şimdi de yakından deneyecekti. Tanıklık ettiği günün akşamı eve dönünce, telefon çaldı. Bir «Dost» kendisiyle bir garajda buluşmak istiyormuş. Şunu da söyleyelim ki, garajın birinde adam öldürmüş bir kimse aleyhinde biraz önce tanıklık etmiş bir adama bir garajda buluşma teklifi etmek güzel bir fikir doğrusu. Nicholas Blanda polise baş vurdu, yanına muhafız olarak bir kaç polis aldı.

İlk önce, işi Nicholas Blanda'nın tanıklığı etrafında toplamayı düşünmüştük. Ama, dâvanın daha başında araya yeni bir unsur karıştı. Şimdi elimde ortaya çıkaracak bir tanık daha vardı.

Carmine Scaffo savunma tarafınca ilk tanık olarak çağrıldığı zaman, bu adam nenin nesidir bilmiyorduk. Onun için, o daha tanık sandalyasına oturmadan, polis memuru Frack Gray suçluları teşhis bürosuna gitmişti.

Bu büro, ölü diri bütün New-York'lular hakkında malûmat toplar. Her insanın dosyasına «Sarı Kâğıt» denir. Çünkü, bu kâğıt telgraf kâğıdı renginde ve büyüklüğündedir. Frank Gray, Carmine Scaffo'nun kâğıdını aradı. Aradan epey zaman geçti. Mahkemeye bir şeyler bulunduğunu gelip haber veren olmadı. Savunma tarafı Scaffo bombasını patlatmakta gecikmedi. Bu bembeyaz elli işçinin etrafında esrarlı bir şeyler döndüğünden emindik, ama onu uzun uzun sorguya çekmeme de imkân yoktu.. Çünkü, hiç bir katil suçu ile mahkûm olmadığını söylemişti. Çaresiz yakasını bırakacaktım. Ama, daha o kapıya varmadan, polisler işaret verilmişti. Çıkınca, peşine düştüler. Manikürlü ellerle kazma kürek kullanan ve işimizi birden bire allak bulak eden bu adam hakkında daha çok bilgi edinmek istiyorduk. O gideli daha birkaç dakika olmamıştı ki, suçluları teşhis bürosunun raporu çıka geldi. Scaffo Carmine adında değil, Scaffa Carmine adında birinin sarı kâğıdı vardı. Bu iki ayrı adın aynı adama ait olduğu muhakkak. Yanlışlığın farkına varılmamış, fişe işaret edilmemişti. Ama, Scaffa adlı olsun veya Scaffo olsun, bu adam 1930 yılında suçlu olarak mahkeme edilmişti. Hırsızlık maksadiyle bir çamaşırcı dükkânını basmaktan sanıktı. Onu bir daha çağırmak için bu kadar yeterdi ve bu kadarı onu yalan yere yemin etti diye suçlamağa yeterdi. Geri getirilmesi emri verildi.

Cinayet mahkemesi tam Brooklyn'in göbeğinde, günün her saatinde kalabalık olan Brooklyn köprüsüne yakın bir yerdedir. O gün öğleden sonra, kalabalık o kadar çokmuş ki, Scaffo peşine düşen polislerden kolayca uzaklaşmış. Sonra da bunlar adamın izini kaybetmişler.

Ocean Hill çetesi karargâhından aşağı yukarı beş yüz metre ileride Scaffo'nun pek dadandığı bir Bira Bahçesi var-

dı. Mahkemeden çıkar çıkmaz doğru oraya gitmişti. Oraya vardıktan biraz sonra, kötü oğlanlardan biri gelip kendisini bulmuş ve «Carmine, etrafta aynasızlar dolaşıyor, sana haber vermeğe geldim» demiş. Carmine tanık sandalyasında ne marifetler ettiğini biliyordu. Doğru Palaca Otele gitti. Çeteden olanlar genel olarak sıkışık zamanlarda bu otelle düşerlerdi.

Carmine gibi bir delikanlı için, hele geceleyin, dört duvar arasında kapanmak insanın maneviyatını bozan bir şeydir. Umutsuzluğa düşüp, otelden sıvıştı ve doğru Bira Bahçesine gitti. Kendisine yukarı kattan mobilyalı bir oda vermelerini söyledi. Kendini pek yalnız hissedince, eş dost görmek için merdivenlerden inecek, sonra yine gizlendiği odaya çıkacaktı. O gece, ertesi gün ve gece bira bahçesine kapandı. Oysa, polis memurları Ocean Hill'i karış karış gezmişler Scaffo'yu aramadık yer bırakmamışlardı.

Ama, oraya dadandığını bize haber verdiler. Polisler doğruca mobilyalı odaya çıktılar. Onu gece yarısı hemen yakaladılar. Gece yarısını yarım saat geçtiği halde ben daha hâlâ büromdaydım, ertesi sabah işi Scaffo olmadan nasıl göstereceğimi kara kara düşünüyordum. Aslında, mahkûmiyet kararını vermek için ona ihtiyacımız yoktu. Ama, elimizden hiç bir şeyin kurtulamıyacağını daha bu ilk dâvada çeteye ispat etmek istiyorduk. Derken kapı çalındı: Scaffo karşımdaydı. İlk önce eski ifadesinde ısrar etmeye kalkıştı, ama biraz bocaladı. Hiç bir mahkûmiyeti olmadığını tekrarladı: «Bütün söylediklerim doğrudur». Carmine Scaffo hakkındaki sarı kâğıdı çıkardım. İçinde çırpındığı muammayı halletmek zorunda olduğunu anladı. İnledi: «Bana bir şey yapmanızdan korktum, Maione'lardan korktum.». En çok neden korkması gerektiğini bilmediği gün gibi aşikârdı. Sonunda, karşısında Maione'lar değil, biz bulunduğumuzdan, bizimle anlaşmayı kabul etti. Durumunu hemen anlattı. Korkudan ölüm haline gelip tanık olarak bütün söylediklerinin yalan olduğunu itiraf etti. Onun böyle yalan yere tanıklık etmesinde her halde birinin parmağı vardı. Scaffo gibi, «Hapislikle» az lekelenmiş bir adamın bile, bu derece önemli bir dâvada yalancı tanıklık etmenin mümkün olmadığını anlayacak kadar zeki olması gerekirdi. Nasıl olsa bu

yalan burada meydana çıkacaktı. Ertesi sabah duruşma başladıığında, Scaffo iki gün önce bizi şaşkına döndüren o kendine güvenir adam değildi artık. Kuyruğunu bacakları arasına sıkıştırıp sokak sokak gezen dayak yemiş bir köpek hali vardı onda. Ama, tanıklık etmeye başlayınca, savunma tarafına şiddetli bir darbe indirdi:

Soru — Mahkemeye hiç mahkûmiyetiniz olmadığını söylediniz. 11 Nisan 1930 da hırsızlık etmediniz mi?

Cevap — Evet ettim.

Soru — 25 Mayıs 1937 günü akşamı Joe Liberto ve Frank Trucchino ile iskambil oynadığınızı söylediniz. Böyle tanıklık etmenizi size kim söyledi?

Cevap — Carl Maione.

Soru — Carl Maione kimdir?

Cevap — Carl Maione, sanık Happy Maione'nin kardeşidir.

Happy nakavt olmak üzere olup, ringin halatları üstünde sıçrayan bir boksör gibi yumruğunu gösterdi.

— Cumartesi günü akşamı ben bira bahçesindeydim, diye Scaffo sözlerine devam etti. Pazartesi günü birini görmemi söylediler. Carl Maione'u gördüm. Mahkemede, Happy'nin büyük annesinin öldüğü gece Ekmekci Joe ve Frank Trucchino ile iskambil oynadığımı söylememi istedi.

Soru — Ekmekci Joe'nin oyundan kalkmadığını söylemenizi size söylediler mi?

Cevap — Evet, söylediler.

Soru — Ölünün odasına girdiniz mi?

Cevap — Hayır, efendim.

Soru — Ekmekci Joe ve Trucchino ile iskambil oynadınız mı?

Cevap — Hayır oynamadım.

Soru — Geçen cumartesi günü bile bile mi yalancı tanıklık ettiniz?

Cevap — Evet.

İş bu suretle sonuçlanmış oluyordu. Küçük yalancı tanık hapse atıldı. Dâvanın son formaliteleriyle uğraşıldı.

Savunma tarafının avukatları, tam dört saat, tanıkların söylediklerini «Tahlil ettiler» ve bu işte korkunç komplo yapıldığı, bunu ancak kendilerinin meydana çıkaracakları

sonucuna vardılar. İddia tarafı tanıklarının (Dört kişi) yalancı tanık olduğunu söylediler. Bu sözler mahkeme salonunda bulunanları güldürdü. Meydana çıkarılabilen tek yalancı tanık Cormine Scaffodur, savunma tarafı da onu sırf yalancı tanıklık etsin diye tanık sandalyasına oturtmuştur. Dasher'in avukatı Rosmer'in savunması pek tatlı oldu. İşe beyzbolu bile karıştırdı.

— Beyzbol oyuncularını adam öldürmezler. dedi. Ben ömrümde bir beyzbolcunun, bu dâvada öne sürüldüğü gibi, her hangi bir kimseyi canavarca öldürdüğünü görmedim.

Bundan sonra savcı, ittihamnamesini okurken Maion-la Abbandandonun yüzleri taş kesildi, endişeli olduklarını anlatmaktan sakındılar. Happy'nin Tombes hapishanesinden öldürme emirlerini nasıl yolladığını anlatan tanığın sözlerini hatırlattığım sırada, böğürmeyi andıran boğuk bir ses duyuldu:

— Reles size her şeyi söylemiş!

Sırtımı savunma masasına vermiştim. Masanın üstüne atılmak istermiş gibi yerinde doğrulan Happy'ye doğru döndüm, sonra sözlerimi bir daha, ama bu sefer şikâyet dolu bir eda ile tekrarladı:

— «Reles size her şeyi söylemiş ha!»

Haftalarca önce Reles'in mahkeme karşısında altı saat kaldığını, bütün bu sırları kendi ağzı ile söylediğini niha-yet anlamıştı. Odada hayat kısa bir zaman için durmuş gibi oldu. Sonra, yine eski haline döndü. Sesler yükseldi, muhafızlar atıldı, avukatın biri Maione'nin kolunu çekti, kulağına fısıldadı: «Rica ederim Happy, sakın olun.» O bu sözler üzerine yatıştı, yavaşça yerine oturdu. Ezilmiş kocaman bir sineğe benziyordu. Abbandando gözlerini bir kerre daha açtı, sonra göz kapaklarını on on beş defa hızlı hızlı oynattı. Uzun zamandır boyun eğdiği çelikten sinirli şefinin bu içi boşalmış adam olacağına bir türlü inanamıyordu.

Yargıç Taylor iddiasında Scaffo'nun yalancı tanıklığına dikkati çekti. Bundan doğrudan doğruya Happy'yı sorumlu tuttu. «Sanık kendi hesabına tanıklık edilmesi sorumluluğunu üstüne alıyor. Tanık olayları değiştirince, sanık Maione'nin bunları bildiğini ve buna kendisinin müsaade ettiğini düşünmek hakkımızdı.» Sonra en canlı nokta olan te-

kit meselesi üstünde durdu ve Reles'in tanıklığının «başlı başına bir delil» değeri kazandığını söyledi. Daha sonra, savunma tarafının durmadan işe karıştırmak istediği Julie meselesine geldi. Şunları söyledi: «Sizi, Catalano'nun suç ortağı olduğunu ispat etmeğe yeltenmekle ittiham ediyorum. Catalano'nun garajda olup bitenler üstüne söylediklerinin tekit edilmesine lüzum yoktur. Hakikat bazan acaip yerlerde bulunur» meselesini jüri heyetine açıklarken, son sözleriyle felsefe de yapmış oluyordu.

Adam öldürmekten sanık olanlar kararı beklerken, umumiyetle binlerce ölünün acısını çekerler. Bu ikisinde böyle bir şey yoktu. Happy deminki kısa hücumdan sonra kendini toparlamıştı, Dasher her zamanki gibi canlıydı. Bütün deliller aleyhlerine olduğu halde, bu sabah bile âdeta neşeliydiler.

Kendilerini hücrelerinden mahkemeye getiren arabada Happy:

— Sen beni hiç merak etme demişti. İkinci dereceden adam öldürme cezasıyla kurtuluruz.

Elektrikli sandalyadan kurtulmak Happy'nin gözüne zaferlerin en güzeli gibi görünüyordu.

Dasher beraat edeceği kehanetini savurmuştu. Neşeli bir eda ile: «Pazar günü İtalyan makarnası yiyeceğim demişti.»

İki saat süren müzakereden sonra, jüri heyeti salona döndü. Sanıklar ayağa kalktılar, yüzlerini on iki adama çevirdiler. Jüri heyeti başkanı olan Frank Graham:

— İki sanığı birinci dereceden katil suçu işlemekle suçlu buluyoruz, dedi.

O gün 23 Mayıstı, iki gün sonra, Whitey Rudnick'in öldürülmesinin üçüncü yıl dönümüydü.

Birinci dereceden katil suçu işlemekle suçlanmak, ölüm cezasına çarptırılmak manasına gelir. 27 Mayıs günü Happy ile yordakçısı kararı resmen dinlediler. İkisinde de hiç bir heyecan belirtisi görülmedi. Ama, yirmi dört saat sonra prangaya vurulup, Manhattanın merkez garına götürüldükleri zaman, artık hiç te kibirli değildiler. Trene bindirilince işi anladılar. Katarın öbür ucunda ölüm odası ve elektrikli

sandalya vardı. Ağlar gibi yaptılar ve suratlarını fotoğrafcılardan sakladılar.

Happy gazetecilere:

— Bütün söyleyeceklerim şundan ibaret: Ben masumum, dedi. Reles'in yüzünü ömrümde görmedim.

Bu sözler herkesi güldürdü. Cüretkâr bir gazeteci sonunda bunlara:

— Cinayetin önünü almak için savcılığın aldığı tedbirlere ne dersiniz? diye sordu.

— İyi bir fikirdir derim, dedi Maione. Bundan daha isabetli olanını düşünemezdim.

Bu ilk ve çok önemli sonuç, tabii bize son derece cesaret vermişti. Çünkü, şimdi yalnız Brooklyn'e değil, daha büyük bir hedefe göz dikmiştik. Nitekim, bundan sonraki cinayet olayı beni memleketin öbür ucuna, Kaliforniya'ya sürükledi. Millî cinayetin en kuvvetli ve kudretli kralı olan Buggsy Siegel burada saltanat sürüyordu. Onunla görülecek hesaplarımız olacaktı...

Birinci kısmın sonu

OKUYUCULARIMIZA

ADAM ÖLDÜRME ANONİM ŞİRKETİ, okumuş olduğunuz kısmın sonunda da görüldüğü gibi iki büyük bölümü ihtiva etmektedir.

Birinci bölümünü okuduğunuz bu eserin diğer kısmı da, yine güzel bir kapak ve temiz bir baskı örneği ile yayınevimizce hazırlanmaktadır.

ADAM ÖLDÜRME ANONİM ŞİRKETİ II, kısa bir müddet sonra siz kıymetli okurlarımıza sunacaktır.

PINAR YAYINEVİ

PINAR YAYINEVİ tarafından hazırlanmış
olan bu kitap, 1965 senesi Kasım ayında
NURGÖK MATBAASINDA bastırılmıştır.

ADAM ÖLDÜRME ANONİM ŞİRKETİ

Eser, otuz seneden beri adam öldürme ve para sızdırma işleriyle uğraşan korkunç bir gangster şebekesinin AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ ekonomisi ve her Amerikan vatandaşının üzerindeki aleyhte tepkilerinin hakiki bir hikâyesidir.

1932 yıllarına doğru, Amerikanın bütün ünlü gangster şefleri, Atlantik kıyılarında Pasifik kıyılarına kadar, güçlerini bir birlik altında toplamışlardı.

Bu öyle birlikti ki, bütün Amerikayı kısıakları içine almış kıvrandıırıyordu. Büyük bir ticarî şirketi andıran bu teşkilâtın, kendi kanunları, yönetim kurulu, disiplin konseyi, hatta polisi(!) dahi vardı.

Düzenini bozmaya veya onu rahatsız etmek gibi bir hataya düşenlere bu korkunç şebekenin bir tek ceza usulü tatbik ediliyordu: Ölüm... Ve bu işlem içinde son derece işinin ehli, metodik çalışan ve öldürmekten zevk duyan öldürücüler kullanıyorlardı.

Diğer taraftan, Devletin yüksek politika adamlarınca himaye edilmeleri sayesinde, Amerikan polisinin kendileri ve suçları üzerinde takibat yapmasına mâni oluyorlardı.

Seçlerinin lüksünün, dolar destelerinin ve şahane kâşanelerinin çoğalmasını temin eden, diğer bir deyimle, onların büyümesi için köklerine su veren tek şey: Menfaatleri uğruna öldürdükleri insanların kanlarıyla ıslanmış para desteleriydi.

Amerika - İngiltere ve Fransada defalarca basılmış bu esere özellik kazandıran mefhum, herhangi bir polis romanı gibi, yazarın muhayyelesinden doğmuş kahramanların maceraları değil, tamamen hakikat oluşundadır.

Yukarıda bahsettiğimiz hakikat kelimesinin sıhhati ni belirtmek için kitabın yazarı Burton B. Turkus'un hüviyetini ifade etmek kâfi gelecektir: Burton, B. Turkus, 1940 senesinde New-York, cinayet ve zorla para sızdırma işlerini takibe memur Konseyin, Takipçisi ve savcılığa görevini yapmıştır.

Kitabın içinde de okuyacağımız gibi bu korkunç şebekeyi meydana çıkaran, yedi azılı gangster şefini elektrikli iskemleyle yollayan ve Lucky Luciano gibi diğer bazılarını da hudut harici eden B.B. Turkus'dan başkası değildir.

Eser, bu güne kadar görülmemiş korkunç cinayetlerin ve insafsız kaatillerin hakiki bir hikâyesidir.

PINAR YAYINEVİ

Fiati 10 Lira.